

Nationaal Rapporteur Mensenhandel
en Seksueel Geweld tegen Kinderen

Monitor Seksueel Geweld tegen Kinderen 2020 – 2024

seksueel
geweld
tegen
kinderen

Conny Rijken
Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

Irene Augusteijn
Kim Brouwers
Josephine Franssen (projectleider van deze publicatie)
Luuk Molthof
Jeroen van den Tillaart
Vionna Tsang

Colofon

Referentie: Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2025).
Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2020-2024. Nationaal Rapporteur.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
070 3704514

www.nationaalrapporteur.nl

Grafische en digitale realisatie: Things To Make And Do

© Nationaal Rapporteur 2025

Wij maken gebruik van stock-fotografie, de personen getoond op foto's komen niet voor in het rapport.

Inhoud

Managementsamenvatting	5
Voorwoord	11
1 Inleiding	16
1.1 De monitor seksueel geweld tegen kinderen	18
1.2 Vormen van seksueel geweld tegen kinderen	18
1.3 Terugblik aanbevelingen voorgaande monitor seksueel geweld tegen kinderen	20
Uitgelicht Prevalentie	27
• Hoe vaak worden kinderen slachtoffer van seksueel geweld?	28
• Achtergrond van de cijfers	28
• Seksueel geweld tegen kinderen in de afgelopen 12 maanden	31
• De niet-actuele prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen	33
• De prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen vóór het 12 ^e levensjaar	34
• Pleger-kenmerken	38
• Tot slot	39
Uitgelicht Beleidsontwikkelingen	40
• Beleidsontwikkelingen	41
• Preventie van seksueel geweld tegen kinderen	41
• Hulp voor slachtoffers van seksueel geweld	44
• Strafrechtelijke aanpak seksueel geweld tegen kinderen	49
• Nationaal actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld	59
• In het kort	66
2 Signaleren	68
2.1 Meldingen bij de politie	69
2.2 Meldingen bij Veilig Thuis	89
2.3 Meldingen bij Centrum Seksueel Geweld	95
2.4 Meldingen bij Offlimits	98
2.5 In het kort	106

3	Onderzoeken	110
3.1	Achtergrond van de cijfers	111
3.2	(Passend) informeren	112
3.3	Forensisch Medisch Onderzoek bij seksueel misbruik van kinderen	113
3.4	Aangifte	115
3.5	Zaken naar het OM	117
3.6	Van melding bij politie naar inzending OM	118
3.7	In het kort	119
4	Vervolgen	121
4.1	Werkwijze van het OM	123
4.2	Achtergrond van de cijfers over vervolging en berechting	124
4.3	Ingeschreven zaken bij het OM	128
4.4	Afgehandelde zaken door het OM	133
4.5	Doorlooptijden	139
4.6	In het kort	141
5	Berechten	143
5.1	Werkwijze van de rechter	145
5.2	Achtergrond van de cijfers	147
5.3	In eerste aanleg afgedane zaken	148
5.4	Opgelegde straffen en maatregelen	151
5.5	Doorlooptijden	156
5.6	In het kort	162
6	Conclusie	163
	Literatuurlijst	173
	Bijlage	178

Management- samenvatting

Deze monitor geeft een overzicht van de ontwikkelingen in de aard en omvang en de aanpak van seksueel geweld tegen kinderen in de periode 2020-2024. De ontwikkelingen zijn beschreven aan de hand van de ‘stappen’ die de slachtoffers en de verdachten van seksueel geweld tegen kinderen afleggen in de strafrecht- en hulpverleningsketen. Van melden en onderzoeken tot vervolgen en berechten. De Nationaal Rapporteur richt zich daarbij op alle vormen van fysiek en niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen.

Toegenomen maatschappelijke aandacht, meer meldingen

Het melden van seksueel geweld bij een hulpinstantie of de politie is een belangrijke eerste stap om het geweld te laten stoppen, de juiste hulp te krijgen en de pleger te vervolgen. De meldingen komen binnen bij verschillende organisaties waaronder: de politie, Veilig Thuis, het Centrum Seksueel Geweld (CSG) en Offlimits. In de onderzochte periode neemt bij de meeste organisaties het aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen toe. Die toename is niet alleen maar slecht nieuws. De toegenomen maatschappelijke aandacht lijkt de drempel te hebben verlaagd om over ervaringen van seksueel misbruik te praten. Ook krijgen de hulporganisaties door deze aandacht meer bekendheid. Opvallend zijn de zichtbare stijgingen in meldingen na media-aandacht. Bijvoorbeeld nadat voormalig Staatssecretaris Ingrid Coenradie haar persoonlijke verhaal had gedeeld, of nadat het schandaal van Bilal Wahib naar buiten kwam.

Politie: ook grote toename meldingen beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik

De politie heeft ruim 17 duizend meldingen van seksueel geweld tegen kinderen behandeld in de periode 2020-2024. Het aantal geregistreerde meldingen met een minderjarig slachtoffer bij de politie en het aantal geregistreerde slachtoffers stegen flink tussen 2020 en 2022. In 2023 vond een daling plaats en in 2024 is het aantal weer iets gestegen. De meeste meldingen gaan over fysiek misbruik, maar ook het aantal meldingen over niet-fysiek misbruik is flink toegenomen. Opvallend is verder dat sinds 2021 het aantal meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik bij het Team Bestrijding Kinderporno en Kinderseksuïstiek (TBKK) van de politie sterk is toegenomen. In 2024 zijn

er ruim 70 duizend meldingen. Dat is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2021. Daarbij is ook een grote en zorgwekkende toename te zien van minderjarigen die onder dwang of misleiding beeldmateriaal maken en delen.

Veilig Thuis: seksueel misbruik duurt vaak half jaar of langer

Veilig Thuis is het wettelijk ingestelde advies- en meldpunt voor vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, waaronder seksueel geweld tegen kinderen. Het aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen bij Veilig Thuis is redelijk stabiel gebleven in deze periode, met een lichte daling in het jaar 2024. Bij ongeveer een derde van de meldingen gaat het om seksueel misbruik dat minder dan een week geleden plaatsvond. Ruim 35% van het misbruik komt aan het licht nadat het een half jaar of langer heeft geduurd. De meeste meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis worden gedaan door organisaties binnen Justitie en Veiligheid, zoals de politie en de Raad voor de Kinderbescherming. Daarna volgt de niet-beroepsmatige categorie, zoals familie, burens of vrijwilligers.

Centrum Seksueel Geweld (CSG): opwaartse trend meldingen zet door

Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) is een gespecialiseerd en multidisciplinair centrum dat bestaat uit artsen, verpleegkundigen, politie en andere hulpverleners. Zij kunnen slachtoffers van seksueel geweld directe hulp bieden op forensisch, medisch en psychisch vlak. Ook in deze periode zet de opwaartse trend door in het aantal meldingen die kort na het incident (< 7 dagen) bij het CSG zijn gedaan. Al is er in 2024 wel sprake van een stabilisering of lichte daling ten opzichte van 2023.

Meldpunt Kinderporno (Offlimits): helft gemelde URL's bevat illegaal beeldmateriaal

Bij het Meldpunt Kinderporno kunnen burgers en (hosting)bedrijven melding maken van mogelijk strafbaar materiaal. Dat geldt ook voor meldpunten uit andere landen, wanneer het beeldmateriaal gehost wordt door een provider in Nederland. Het aantal meldingen bij het Meldpunt Kinderporno van Offlimits laat in de periode 2020-2024 een wisselend beeld zien. In 2024 is er een daling in het aantal meldingen, maar zijn er wel meer URL's met beeldmateriaal van vermoedelijk seksueel kindermisbruik gemeld. In de hele periode blijkt ongeveer de helft van de gemelde URL's daadwerkelijk illegale content te bevatten.

Helpwanted (Offlimits): veel hulpvragen over seksuele afpersing (sextortion)

Helpwanted biedt telefonisch en online hulp aan slachtoffers van online seksueel misbruik en ander online grensoverschrijdend gedrag. Sinds 2022 stijgt het aantal adviesvragen. Mogelijk heeft het ermee te maken dat sinds 2022 de openingstijden van de chat zijn verruimd en dat deze meer gebruiksvriendelijk is gemaakt. Een groot aantal hulpvragen gaat om verschillende vormen van afpersing, zoals het moeten sturen van naaktbeelden of het moeten verrichten van seksuele handelingen.

Stop it Now (Offlimits): contactmomenten verviervoudigd
Stop it Now biedt via een telefonische hulplijn en chat anoniem, vertrouwelijk en gratis ondersteuning aan personen die zich zorgen maken over hun seksuele gevoelens en/of hun gedrag richting minderjarigen. Tussen 2020 en 2024 is het aantal contactmomenten met Stop it Now bijna verviervoudigd. Bovendien is het aantal unieke personen dat contact zoekt flink gestegen: van 169 naar 621. Deze toename is deels te verklaren door een betere vindbaarheid, de verruimde openingstijden en de toevoeging van een chatfunctie in 2023. De grootste groep die contact opneemt met Stop it Now zijn kijkers van misbruikbeelden.

Meldingen zijn slechts topje van de ijsberg

De meldingen bij de meldpunten, de hulpverlening en de politie zijn slechts een topje van de ijsberg. De meeste slachtoffers vertellen niet over hun ervaringen aan hulpverleners of politie. Het is onbekend hoeveel kinderen van 0 tot 18 jaar in Nederland daadwerkelijk een vorm van seksueel geweld meemaken (prevalentie).

In de CBS Prevalentiemonitor rapporteert 36% van de 16- en 17-jarige meisjes en 14% van de 16- en 17-jarige jongens dat ze het afgelopen jaar slachtoffer zijn geweest van seksuele intimidatie en/of geweld.¹ Ook het onderzoek Seks onder je 25^e van Rutgers en Soa Aids Nederland schetst een zorgwekkend beeld: 20% van de meisjes en 4% van de jongens geeft aan ooit te zijn gedwongen tot seksuele handelingen die zij niet wilden.² Daarnaast heeft 66% van de meisjes en 29% van de jongens een vorm van seksuele grensoverschrijding ervaren. Veel van het seksueel grensoverschrijdend gedrag vindt online plaats, zoals het onderzoek De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd van Fonds Slachtofferhulp laat zien. Een kwart van de jongeren tussen de 12 en 25 jaar heeft in de afgelopen twaalf maanden een of meerdere vormen van online seksueel misbruik en/of online seksuele intimidatie meegemaakt.³ En één op de twee jongeren geeft aan ooit in hun leven hier mee te maken hebben gehad.

Deze onderzoeken geven een beeld, maar geen compleet beeld van hoe vaak kinderen seksueel geweld meemaken. Dat is zorgelijk. Vooral omdat uit deze onderzoeken ook naar voren komt dat het probleem van seksueel geweld tegen kinderen eerder groter wordt dan kleiner. De Nationaal Rapporteur pleit voor periodiek prevalentie-onderzoek om wel dat complete beeld te krijgen van de omvang van seksueel geweld tegen kinderen en zal daar nog meer prioriteit aan geven in haar programmering. Dit is nodig zodat onderbouwde beleidskeuzes kunnen worden gemaakt en de effecten van de aanpak van dit probleem gemonitord kunnen worden.

¹ CBS, 2024.

² de Graaf et al., 2023.

³ Fonds Slachtofferhulp, 2025.

Er valt veel te winnen met goede relationele en seksuele vorming

Veel van de toegenomen aandacht voor seksueel geweld en grensoverschrijdend gedrag gaat over incidenten in de publieke ruimte: het uitgaansleven ('Wij eisen de nacht op'), op de werkvloer en bij sportclubs. Maar de Nationaal Rapporteur waarschuwt voor een blinde vlek. Van het gemelde seksueel geweld tegen kinderen vindt, net als in de vorige monitor, 60% plaats in een woning, blijkt uit de politiedata. Uit eerder onderzoek van de Nationaal Rapporteur komt bovendien naar voren dat er bij ruim een derde van de veroordelingen sprake is van een familieband tussen de pleger en het slachtoffer.⁴ Waar jongeren toch al weinig over hun ervaringen vertellen, laat staan aan de politie of meldpunten, hebben slachtoffers van incest vaak nóg meer moeite om hun ervaringen te delen. Daar komt bij dat een deel van de slachtoffers door hun jonge leeftijd volledig afhankelijk is van ouders of verzorgers.

Daarnaast blijkt uit deze monitor opnieuw dat een aanzienlijk deel van het seksueel geweld tegen kinderen, gepleegd wordt door een leeftijdsgenoot. De politie heeft 1.750 keer een minderjarige verdachte geregistreerd in de jaren 2020-2024. Dat is 26% van het totaal aantal verdachten. Ook uit de OM-data blijkt een aanzienlijke groep jonge verdachten: 20% is minderjarig en 12% valt in de categorie jongvolwassenen (18 tot 23 jaar). Vaak gaat het daarbij om jongeren die leeftijdsgenoten als slachtoffer hebben.

Tot slot is van belang dat uit zowel de prevalentie-onderzoeken als deze monitor naar voren komt dat veel jongeren te maken hebben met online seksueel misbruik en/of online seksuele intimidatie. Ondanks het stijgend aantal meldingen daarover, geven jongeren aan dat zij deze incidenten aan niemand vertellen. De drempel om de stap naar politie of hulpverlening te maken is een mogelijke verklaring. Een andere mogelijke verklaring is dat jongeren zich minder bewust zijn van hun slachtofferschap. Sommige vormen van online seksueel geweld zijn in de beleving van jongeren haast een normaal aspect van hun leven geworden.

Deze bevindingen onderstrepen hoe belangrijk een goede relationele en seksuele vorming is, passend bij de leeftijd van kinderen. Kinderen moeten al op jonge leeftijd leren wat oké en niet oké is op het gebied van

relaties en seksualiteit. Enerzijds om te beseffen dat zij zelf de regie horen te hebben over hun lichaam, anderzijds om misbruik te kunnen en durven bespreken. De rol van de ouders is daarbij uiteraard belangrijk. Maar ook laagdrempelige voorzieningen zoals de Kindertelefoon en online chatfuncties van hulpinstanties en bewustwording bij omstanders hoe zij goed kunnen reageren en helpen als iemand in de omgeving vertelt over seksueel misbruik. Daarnaast kan het op school bespreekbaar maken van seksualiteit en grenzen kinderen helpen.

Positief is dan ook de ontwikkeling van de nieuwe kerndoelen voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Daarmee wordt concreter wat kinderen in het onderwijs moeten leren als onderdeel van de relationele en seksuele vorming. De Nationaal Rapporteur vindt het echter opvallend dat er in de concept-kerndoelen beperkt aandacht is voor seksueel grensoverschrijdend gedrag in de online wereld. Gelet op de grote omvang van online seksueel grensoverschrijdend gedrag is het belangrijk dat hier expliciet aandacht voor is, zodat voor scholen helder is dat dit een onderdeel moet zijn van hun lessen in relationele en seksuele vorming. Ook opvallend is dat in de nieuwe eindtermen voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs en in de kaders voor het middelbaar beroepsonderwijs er helemaal geen aandacht is voor seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dat is niet goed te rijmen met het gegeven dat juist in deze oudere leeftijdsgroepen kinderen te maken krijgen met seksueel geweld, zo blijkt ook weer uit deze monitor.

Vanwege deze omissies doet de Nationaal Rapporteur de volgende aanbevelingen:

1. *De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Stichting Leerplan Ontwikkeling en veldpartijen de opdracht te geven om online seksueel grensoverschrijdend gedrag explicieter aandacht te geven in de kerndoelen en in de uitwerking daarvan in de bijbehorende leerlijnen voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.*
2. *De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris en de demissionair minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan om budget beschikbaar te*

4 Nationaal Rapporteur, 2016 (Ontucht voor de rechter).

stellen voor de (door)ontwikkeling van goed onderbouwd lesmateriaal en het bijscholen van leerkrachten op het gebied van online seksueel grensoverschrijdend gedrag, zodat scholen in staat worden gesteld om kwalitatief goede invulling te geven aan de kerndoelen aan de hand van bewezen effectieve methoden.

3. *De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris en de demissionair minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan om ervoor te zorgen de relationele en seksuele vorming ook goed geborgd is voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.*

Vaker aangifte gedaan

In meer dan de helft van alle bij de politie geregistreerde meldingen van seksueel geweld tegen kinderen is aangifte gedaan in deze periode. Tot 2022 blijft het aandeel aangiften nagenoeg gelijk. In de jaren daarop neemt dit toe tot 57% in 2023, en 60% in 2024. Niet van alle vormen van seksueel geweld wordt evenveel aangifte gedaan. Bij de meldingen over fysiek misbruik gebeurt dat in iets meer dan de helft van de gevallen. Bij niet-fysiek misbruik is dat in drie op de vijf meldingen. Het aantal aangiften van deze vorm van seksueel geweld neemt toe.

In ongeveer 34% van de meldingen wordt een zaak naar het Openbaar Ministerie (OM) gestuurd. Dit aandeel is in de onderzoeksperiode behoorlijk stabiel. Wanneer een zaak niet naar het OM wordt gestuurd, komt dit bijna altijd doordat de politie geen verdachte in beeld heeft gekregen.

Wet seksuele misdrijven

Per 1 juli 2024 is de Wet seksuele misdrijven in werking getreden. Hierdoor zijn er meer vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag strafbaar. Ook is voor sommige delicten de bewijslast veranderd ten gunste van het slachtoffer. De eerste zaken met minderjarige slachtoffers die onder deze wet vallen, zijn al ingeschreven bij en afgehandeld door het OM. Dit is nog maar een klein aantal zaken. In deze monitor over 2020-2024 hebben de meeste zaken dan ook betrekking op de oude Wet misdrijven tegen de zeden.

Aantal dagvaardingen gestegen

Het OM handelt per jaar zo'n 1.346 zaken van seksueel geweld tegen kinderen inhoudelijk af. Daarvan betreft 79% zaken van fysiek seksueel geweld. In totaal heeft het OM in de periode 2020-2024 6.728 zaken inhoudelijk afgehandeld. Daarvan eindigen er 3.939 in een dagvaarding. Het aandeel dagvaardingen is gestegen, het sterkst voor zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen. Daarnaast eindigen 2.266 zaken in een technisch sepot. Bij fysiek geweld ligt het aandeel onvoorwaardelijke technische sepots hoger dan bij niet-fysiek seksueel geweld: 39% versus 15%. Dat geeft aan dat het moeilijker is om een zaak van fysiek seksueel geweld voor de rechter te brengen dan een zaak over niet-fysiek seksueel geweld. In totaal is het aantal technisch sepots gedaald. Dat duidt erop dat een gebrek aan bewijs relatief minder vaak een reden is voor beëindiging van de strafprocedure.

Meer veroordelingen, minder vrijspraak

In de periode 2020-2024 is het aantal zaken dat de rechter jaarlijks in eerste aanleg afdoet met ongeveer een kwart toegenomen. Dit geldt zowel voor zaken van fysiek als niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen. In ongeveer 86% van de zaken volgt een veroordeling. Het aantal vrijspraken is, na een eerdere stijging, in 2024 afgenomen.

Wanneer een veroordeling volgt, krijgt de pleger in bijna driekwart van de zaken (74%) in ieder geval een vrijheidsbenemende straf opgelegd. De duur van zo'n vrijheidsbenemende straf neemt door de jaren toe, vooral in zaken van fysiek seksueel geweld. De gemiddelde duur van de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf in zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen is 568 dagen (ongeveer 1 jaar en 7 maanden). Daarnaast wordt in meer dan de helft van de zaken (56%) een schadevergoedingsmaatregel opgelegd. In meer dan twee derde van die zaken gaat het om zaken van fysiek seksueel geweld.

Lange doorlooptijden belastend voor slachtoffers

De doorlooptijden van de behandeling van een zaak door het OM en de rechter zijn nog steeds een punt van zorg. In totaal is de gemiddelde doorlooptijd van zaken van seksueel geweld tegen kinderen 1 jaar en 2 maanden. Daar komt dan de periode van onderzoek door de politie nog bij. Een gedegen onderzoek kost soms veel tijd, maar een lange doorlooptijd is in de meeste gevallen erg belastend voor het slachtoffer.

Het verkorten van de doorlooptijden van zedenzaken is een van de prioriteiten van de strafrechtketen. Verschillende parketten en rechtbanken nemen maatregelen om de achterstanden in zaken van seksuele misdrijven weg te werken en de doorlooptijden ervan te verkorten, maar de beleidsdoelstellingen uit het Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken van het Bestuurlijk Ketenberaad zijn vooralsnog niet behaald.⁵

Het belang van de pro Justitia-rapportage in zaken van seksueel geweld tegen kinderen

Ook de pro Justitia-onderzoeken zorgen al jaren voor vertraging in de strafrechtketen. In zaken van seksueel geweld tegen kinderen komt het vaak voor dat er zo'n gedragskundig onderzoek naar de persoon van de verdachte wordt uitgevoerd. Het OM of de rechter kan daarvoor een opdracht geven aan een psycholoog en/of psychiater. Bijvoorbeeld als het vermoeden bestaat dat de verdachte lijdt aan een psychische stoornis en deze stoornis mogelijk een rol heeft gespeeld bij het plegen van het delict. Dit kan gevolgen hebben voor de mate waarin de verdachte door de rechter verantwoordelijk kan worden gehouden voor het gepleegde strafbare feit.

Om vertraging te voorkomen, wordt er soms voor gekozen geen pro Justitia-rapportage te laten opstellen. Dat baart de Nationaal Rapporteur zorgen. Want zo'n rapportage is nodig om een goede inschatting te maken van wat een pleger nodig heeft om herhaling te voorkomen en om te voorkomen dat gedragskundige aspecten in een zaak worden gemist. Daarom doet de Nationaal Rapporteur de volgende aanbeveling:

4. *De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan in zaken van seksueel geweld tegen kinderen waar gedragskundige aspecten aan de orde zijn, altijd een pro Justitia-rapportage te laten opstellen, op basis van een voor die casus passende vraagstelling.*

Essentieel: centrale coördinatie en duurzame aansturing in complexe aanpak seksueel geweld tegen kinderen

Door de toegenomen maatschappelijke aandacht voor het onderwerp, is er volop beweging in de aanpak van seksueel geweld tegen kinderen. Zo wordt op

verschillende manieren geprobeerd om de hulpverlening aan de slachtoffers beter te organiseren. Het traject Goed georganiseerd zorglandschap is daar een voorbeeld van. Verschillende organisaties als de politie, het OM, CSG werken daarin aan een gezamenlijke aanpak. Slachtoffers van seksueel geweld kunnen zich bij één organisatie melden waarna multidisciplinaire triage plaatsvindt. Zo hoeven slachtoffers niet steeds opnieuw hun verhaal te doen. Die samenwerking wordt nu in enkele pilots beproefd. Ook in de strafrechtelijke aanpak worden belangrijke stappen gezet voor verbetering met onder andere de Wet seksuele misdrijven, de acties van het programma Versterking strafrechtketen, de pilot slachtoffer-advocaten en de ontwikkelingen in alternatieve afdoeningen. Verder loopt sinds 2023 het Nationaal actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. En worden de nodige beleidsontwikkelingen aangestuurd door Europese wet- en regelgeving.

Al deze initiatieven verdienen ondersteuning, zo vindt de Nationaal Rapporteur. Maar net als in de aanpak van mensenhandel⁶ overlappen de verschillende trajecten en initiatieven elkaar, zijn ze niet altijd op elkaar afgestemd en vaak van tijdelijke aard. Terwijl centrale coördinatie en duurzame aansturing onontbeerlijk zijn. Zeker in een gecompliceerd veld als de aanpak van seksueel geweld waar verschillende organisaties en ministeries uit zowel de hulpverlenings- als de strafrechtketen moeten samenwerken. Centrale coördinatie en duurzame aansturing kunnen voorkomen dat initiatieven door elkaar lopen en elkaar zelfs tegenwerken, dat geld onnodig wordt uitgegeven en dat een pilot eindigt zonder duurzame opvolging.

5. *De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de demissionair staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan om te voorzien in centrale coördinatie en duurzame aansturing in de aanpak van seksueel geweld (tegen kinderen) waarin de rollen en verantwoordelijkheden van betrokken partijen duidelijk zijn omschreven en de centrale overheid de nodige (financiële) randvoorwaarden en kaders biedt voor de uitvoering van de aanpak op regionaal en lokaal niveau.*

⁵ Website strafrechtketen.nl, <https://www.strafrechtketen.nl/onderwerpen/doorlooptijden/actieplan-versterken-ketenaanpak-zedenzaken> (geraadpleegd 5 oktober 2025).

⁶ Nationaal Rapporteur, 2024 (Advies over versterking governance aanpak mensenhandel).

Voorwoord

Voorwoord

Wanneer ik hoor en lees over seksueel misbruik van kinderen, of dit nu online of in de echte wereld gebeurt, ben ik steeds geschokt over hetgeen waartoe mensen, de plegers, in staat zijn om een kind aan te doen. Allereerst is het belangrijk om de kinderen die dit overkomt te helpen om het leven weer op te pakken, maar het is ook belangrijk het gedrag van de plegers proberen te begrijpen zodat we kunnen inzetten op het voorkomen van dit gedrag.

De schaal waarop fysiek misbruik van kinderen voorkomt in onze samenleving is ernstig, zo blijkt ook weer uit deze monitor. Nog steeds vindt dit grotendeels plaats achter de voordeur. Dit maakt het voor het kind nóg moeilijker om erover te vertellen, omdat de pleger dan vaak een bekende is uit de directe omgeving van het kind. Desondanks zien we dat er meer wordt gemeld bij politie, hulpverlening en meldpunten. Dat betekent dat slachtoffers hen weten te vinden en hulp kunnen krijgen. De groeiende maatschappelijke aandacht voor seksueel geweld lijkt eraan bij te dragen dat er meer over wordt gesproken.

De online wereld is voor jongeren naast een bron van verbinding en plezier, steeds vaker ook een bron van onveiligheid. Jonge meiden en jongens worden online verleid tot dingen die ze eigenlijk helemaal niet willen. Ze worden bijvoorbeeld gevraagd naaktfoto's van zichzelf te sturen en worden daarna onder druk gezet en gechanteerd met de beelden. Veel kinderen schamen zich voor wat er is gebeurd en durven er niemand over te vertellen. Terwijl de gevolgen voor hen groot kunnen zijn. Er is lastig grip te krijgen op het grensoverschrijdende gedrag wat zich online afspeelt. De techbedrijven hebben hierin een grote rol, maar lijken vooralsnog deze verantwoordelijk niet altijd serieus te nemen. Toezichhouders zijn veelal nog op zoek naar effectieve manieren om deze bedrijven zo ver te krijgen dat zij echt werk gaan maken van de bescherming van kinderen.

De ontwikkelingen in de digitalisering gaan hard, onder andere door het gebruik van AI. De laatste tijd hoor ik bijvoorbeeld steeds vaker over het gebruik van 'nudify apps'. Programma's die AI gebruiken om foto's te manipuleren. Je uploadt een foto van iemand en de app 'haalt' de kleren van die persoon weg. AI bedenkt dan hoe de persoon er naakt uit zou zien. Hoewel deze beelden niet echt zijn, kunnen ze grote gevolgen hebben voor kinderen die dit overkomt. De overheid zou meer in moeten zetten op het verbieden van dergelijke apps die vooral veel schade aanrichten.

Ik vind het zorgwekkend als ik hoor dat veel jongeren bij het ontvangen van een 'dickpic' haast hun schouders ophalen. Het is eerder uitzondering als je die nog nooit hebt ontvangen. We moeten uitkijken dat we deze online vormen van seksueel geweld normaliseren, want we weten dat online seksueel geweld vergaande gevolgen kan hebben voor het gevoel van veiligheid en de mentale gezondheid van kinderen.

Het is belangrijk dat we met kinderen in gesprek blijven over hun leefwereld. Relaties en seksualiteit zijn daar onderdeel van. Dat kan alleen als ouders, leerkrachten en hulpverleners zich verdiepen in die leefwereld, zowel offline als online. Kinderen hebben recht op goede voorlichting over de leuke en minder leuke kanten van seksualiteit. Alleen door een open en eerlijk gesprek met kinderen hierover, kunnen we een veilige plek voor hen creëren om om hulp te vragen wanneer dat nodig is.

Daarom pleit ik in deze monitor opnieuw voor goede relationele en seksuele vorming op scholen, inclusief de online aspecten daarvan. Het is belangrijk dat kinderen leren wat oké, en wat niet oké is als het over relaties en seksualiteit gaat. Ook is het belangrijk dat zij weten waar zij aan de bel kunnen trekken en weten dat ze zich niet hoeven te schamen wanneer zij seksueel geweld meemaken. Bovendien is het belangrijk dat de omgeving handvatten krijgt aangereikt over hoe om te gaan met een kind dat slachtoffer is geworden.

Conny Rijken

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

Lijst van figuren

Figuur 1	Actuele prevalentie van seksueel geweld onder 16- en 17-jarigen, naar vorm van seksueel geweld en geslacht, 2024 (n = 638)	32
Figuur 2	Prevalentie van slachtofferschap van seksueel geweld en intimidatie vóór het 12e levensjaar, onder de bevolking van 16 jaar of ouder, 2024 (n = 25.613)	35
Figuur 3	Pleger-kenmerken van het gerapporteerde seksueel geweld bij 16- en 17-jarigen in 2024, naar vorm van seksueel geweld (n = 638)	38
Figuur 2.1	Aantal geregistreerde meldingen, minderjarige slachtoffers, en verdachten bij de politie, 2020-2024 (N = 17.460)	73
Figuur 2.2	Aantal geregistreerde meldingen bij de politie, naar categorie, 2020-2024 (N = 17.460)	74
Figuur 2.3	Duur van incident tot melding bij de politie, 2020-2024 (N = 17.420)	75
Figuur 2.4	Aantal geregistreerde meldingen bij de politie, per politieregio, 2020-2024 (N = 17.460).	76
Figuur 2.5	De vijf meest voorkomende pleeglocaties bij de geregistreerde meldingen seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 17.460)	77
Figuur 2.6	Leeftijdsverdeling geregistreerde slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen bij de politie, 2020-2024 (N = 18.895)	78
Figuur 2.7	Leeftijdsverdeling verdachten van seksueel geweld tegen kinderen geregistreerd bij politiemeldingen, 2020-2024 (N = 6.925)	79
Figuur 2.8	Aantal meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik bij TBKK, 2020-2024 (N = 259.950)	80
Figuur 2.9	Aantal geïdentificeerde slachtoffers (N = 1.595) en verdachten (N = 1.280) bij TBKK, 2020-2024	81
Figuur 2.10	Aantal gestarte opsporingsonderzoeken door TBKK per categorie, 2020-2024	82
Figuur 2.11	Aantal meldingen van – en aantal gemelde URL's met – beeldmateriaal van vermoedelijk seksueel misbruik van kinderen bij Meldpunt Kinderporno, 2021-2024	83
Figuur 2.12	Aantal 'illegaal' en 'niet-illegaal' door Meldpunt Kinderporno beoordeelde URL's, 2022-2024	84
Figuur 2.13	Verdeling geslacht slachtoffers beeldmateriaal seksueel kindermisbruik signaleerd door Meldpunt Kinderporno in 2024	85
Figuur 2.14	Leeftijdsverdeling slachtoffers beeldmateriaal seksueel kindermisbruik signaleerd door Meldpunt Kinderporno in 2024	85
Figuur 2.15	Aantal meldingen van seksueel misbruik van een kind bij Veilig Thuis, 2020-2024 (N = 9.532)	91
Figuur 2.16(a)	Diensten Voorwaarden en Vervolg over seksueel misbruik van een kind bij Veilig Thuis, 2020-2024 (N = 601)	91
Figuur 2.16(b)	Aantal onderzoeken over seksueel misbruik van een kind bij Veilig Thuis, 2020-2024 (N = 377)	91
Figuur 2.17	Aantal meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis, naar meldende organisatie, 2020-2024 (N = 9.532)	92
Figuur 2.18	Meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis, naar duur van het misbruik, 2020-2024 (N = 9.532)	93
Figuur 2.19	Aantallen geregistreerde veiligheidstaxaties in meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis, naar conclusie, 2020-2024 (N = 13.578)	94
Figuur 2.20	Meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis, naar vervolgstappen, 2020-2024 (N = 9.532)	95
Figuur 2.21	Aantal ≤7 en >7 dagen-meldingen (bij benadering) over seksueel misbruik van minderjarigen bij het CSG, 2020-2024 (N = 9.673)	96
Figuur 2.22	Leeftijdsverdeling Chat met CSG in 2024 voor minderjarige slachtoffers (N = 612)	97
Figuur 2.23	Aantal (hulp)vragen door en over minderjarigen t/m 18 jaar bij Helpwanted, 2020-2024 (N = 17.163)	100
Figuur 2.24	Aantal (hulp)vragen door en over minderjarigen t/m 18 jaar bij Helpwanted, naar leeftijdscategorie, 2020-2024 (N = 17.163)	101
Figuur 2.25	Reden van contact met Helpwanted, 2020-2021 (N = 6.209)	102
Figuur 2.26	Reden van contact met Helpwanted, 2023-2024 (N = 11.377)	102
Figuur 2.27	Aantal contactmomenten van de doelgroep en unieke personen bij Stop it Now, per jaar, 2020-2024 (N = 1.777)	105
Figuur 2.28	Aantal personen dat contact opneemt met Stop it Now per subtype, 2020-2024 (N = 1.777)	106

Figuur 3.1	Aantal keer (passend) informeren na een melding bij de politie van seksueel geweld tegen kinderen, per jaar en naar categorie, 2020-2024 (N = 17.460)	113
Figuur 3.2	Aantal FMO's per CSG, in 2023 en 2024 (N = 440)	114
Figuur 3.3	Aantal aangiften na een melding bij de politie van seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 17.460)	115
Figuur 3.4	Aantal aangiften na een melding bij de politie van seksueel geweld tegen kinderen, per jaar en naar categorie, 2020-2024 (N = 17.460)	116
Figuur 3.5	Aandeel van meldingen van seksueel geweld tegen kinderen dat naar het OM is gestuurd, 2020-2024 (N = 17.460)	117
Figuur 3.6	Routes van melding bij de politie tot zaak naar het OM, 2020-2024 (N = 17.460)	118
Figuur 4.1	Het jaarlijks aantal bij het OM ingeschreven zaken van seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 6.848)	128
Figuur 4.2	Bij het OM ingeschreven zaken van seksueel geweld tegen kinderen, naar parket, 2020-2024 (N = 6.848)	129
Figuur 4.3	Aantal bij het OM ingeschreven zaken van seksueel geweld tegen kinderen per parket in de jaren 2020-2024 ten opzichte van het aantal inwoners in 2024	130
Tabel 4.1	Aantal voorkomens van wetsartikelen over fysiek seksueel geweld tegen kinderen bij ingeschreven zaken, 2020-2024 (N = 7.951)	131
Tabel 4.2	Aantal voorkomens van wetsartikelen over niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen bij ingeschreven zaken, 2020-2024 (N = 3.666)	132
Figuur 4.4	Het jaarlijks aantal door het OM inhoudelijk afgehandelde zaken van seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 6.728)	134
Figuur 4.5	Inhoudelijke afhandeling van zaken van seksueel geweld tegen kinderen door het OM, per jaar en per vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 6.728)	136
Tabel 4.3	Sepotgronden, 2020-2024 (N = 2.701)	138
Figuur 4.6	Gemiddelde doorlooptijden bij het OM in dagen, per jaar en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 6.728)	140
Figuur 5.1	Het jaarlijks aantal door de rechter in eerste aanleg afgedane zaken van seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 3.446)	148
Figuur 5.2	Door de rechter in eerste aanleg afgedane zaken van seksueel geweld tegen kinderen naar einduitspraak, per jaar en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 3.446)	150
Figuur 5.3	Veroordelingen in eerste aanleg voor seksueel geweld tegen kinderen, naar zwaarst opgelegde hoofdstraf, per jaar en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 2.902)	152
Figuur 5.4	Onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor seksueel geweld tegen kinderen, naar duur in categorieën en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 2.133)	153
Tabel 5.1	Opgelegde maatregelen en bijkomende straffen in de zaken van seksueel geweld tegen kinderen die in eerste aanleg tot een veroordeling hebben geleid, periode 2020-2024 (N = 2.902)	154
Figuur 5.5	De gemiddelde duur van de doorlooptijden tot aan einduitspraak van de rechter in dagen, per jaar en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 3.425)	156
Figuur K5.1	Aantal slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat een tegemoetkoming heeft aangevraagd, per jaar en beslissing, 2020-2024 (N = 3.823)	159
Figuur K5.2	Aantal slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat een tegemoetkoming heeft aangevraagd, naar leeftijd op het moment van het misdrijf, 2020-2024 (N = 3.823)	160
Figuur K5.3	Aantal slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat een tegemoetkoming heeft aangevraagd, naar geslacht, 2020-2024 (N = 3.823)	160
Figuur K5.4	Aantal slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat een tegemoetkoming heeft aangevraagd, naar jaar van misdrijf en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 3.823)	161
Figuur B1.1	Aantal geregistreerde meldingen bij de politie van seksueel geweld tegen kinderen, naar Maatschappelijke Klasse, 2020-2024 (N = 17.460)	179

1

Inleiding

De Nationaal Rapporteur wil maximale bescherming van alle kinderen tegen seksueel geweld. Geweld dat een grove inbreuk is op hun recht op veiligheid en een gezonde ontwikkeling. Dat vraagt om een stevige, integrale aanpak. Hiervoor is goed inzicht nodig in de huidige aanpak en de ontwikkelingen daarvan. Deze monitor draagt bij aan het verkrijgen van dat inzicht.

De laatste jaren zien we een toenemende aandacht voor seksueel geweld in zijn algemeenheid en seksueel geweld tegen kinderen in het bijzonder. Dit zien we bijvoorbeeld in de berichtgeving over zedenzaken die tot brede maatschappelijke verontwaardiging leiden. Zoals de Barendrechtse zedenzaak⁷ waarin een man verdacht wordt van fysiek seksueel misbruik van 18 meisjes, en het maken van beeldmateriaal van 13 andere meisjes. De verdachte zou sommige van zijn slachtoffers hebben gedrogeerd met slaapmiddelen voorafgaand aan het misbruik. Een ander voorbeeld is de zaak tegen Winston A. uit Enkhuizen. Hij wordt verdacht van het groomen⁸ van honderden jongens en van seksueel misbruik, waaronder verkrachting, van drie minderjarige jongens.⁹ Door zich op Snapchat voor te doen als jong meisje verleidde hij jongens om naaktfoto's en beeldmateriaal van seksuele handelingen te sturen. De zaak werd pas jaren na de eerste melding opgepakt.

Ook was er veel aandacht voor de nieuwe Wet seksuele misdrijven (Wsm) die sinds 1 juli 2024 van kracht is, waarmee de wetgever slachtoffers van zedenmisdrijven beter wil beschermen. Ook sluit de wet beter aan bij hedendaagse normen.¹⁰ Zo is daarin duidelijker omschreven welk seksueel gedrag strafbaar is en zijn er meer vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag strafbaar gesteld, ook als die digitaal plaatsvinden. De aandacht voor de genoemde zaken en de nieuwe wet maken de problematiek zichtbaarder en zwengelen een noodzakelijke maatschappelijke discussie over seksueel geweld en grenzen aan. Dit spoort de politiek weer aan tot het nemen van besluiten.

Deze aandacht is nodig want zeker wanneer kinderen slachtoffer worden van seksueel geweld is er grote reden tot zorg. Seksueel geweld tegen kinderen is een grove inbreuk op hun recht op veiligheid en een gezonde ontwikkeling. Seksueel geweld tegen kinderen kan op korte én lange termijn ontwrichtende effecten hebben, zoals fysieke, psychische, seksuele en emotionele problemen.¹¹ De verplichting voor overheden om seksueel geweld tegen kinderen te bestrijden is dan ook stevig verankerd in Europese wetgeving en internationale verdragen.¹² Ook de EU-richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld gaat over bepaalde vormen van seksueel geweld tegen kinderen en brengt aanvullende verplichting voor de aanpak van seksueel geweld tegen kinderen met zich mee.¹³ Het verplicht Nederland onder andere om een effectief beleid te voeren om seksueel geweld tegen kinderen tegen te gaan.

7 NU.nl, 2025.

8 Groomen betekent dat iemand – vaak een volwassene – op een geraffineerde manier het vertrouwen wint van een minderjarige (of kwetsbaar persoon) met als doel die later te misbruiken, meestal seksueel. Dit gebeurt vaak stap voor stap: eerst lijkt het alsof de persoon vriendelijk of zorgzaam is, maar langzaam probeert hij of zij grenzen te verleggen en controle te krijgen over het slachtoffer. Groomen kan zowel online (via sociale media of games) als offline plaatsvinden.

9 NOS Nieuws, 2024.

10 Zie voor meer uitleg: Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

11 Zie bijvoorbeeld: De Jong, 2022; Hailles et al., 2019; Hébert et al., 2018; Khadr et al., 2018.

12 Verdrag inzake de Rechten van het Kind, New York, 20 november 1989, *Trb*, 1990, 170; Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, Lanzarote, 25 oktober 2007, *Trb*, 2008, 58; Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, *Istanboel*, 11 mei 2021, *Trb*, 2012, 233; Richtlijn (EU) 2011/93 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad, PB L 335 17 december 2011.

13 Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, PB L 24 mei 2024.

1.1 De monitor seksueel geweld tegen kinderen

De Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (hierna: Nationaal Rapporteur) rapporteert over de aard en omvang van seksueel geweld tegen kinderen in Nederland, onderzoekt effecten van genomen beleid, en adviseert de regering over het voorkomen en bestrijden van seksueel geweld tegen kinderen.

De Nationaal Rapporteur wil maximale bescherming van alle kinderen tegen seksueel geweld. Dit vraagt om een stevige, integrale aanpak van dit geweld tegen kinderen. Hiervoor is goed inzicht nodig in de huidige aanpak en de ontwikkelingen daarvan. Deze monitor draagt bij aan het verkrijgen van dat inzicht. De volgende onderzoeksvraag staat in deze monitor centraal:

Wat zijn ontwikkelingen in de aard en omvang en in de aanpak van seksueel geweld tegen kinderen in Nederland in de periode 2020-2024?

Zowel slachtoffers als plegers meegenomen in onderzoek

Met deze onderzoeksvraag richt de Nationaal Rapporteur zich net als in 2023 op zowel slachtoffers als plegers in één monitor.¹⁴ Door informatie uit de hulpverleningsketen samen te presenteren met informatie uit de strafrechtketen, geeft de Nationaal Rapporteur een zo compleet mogelijk beeld van de stand van zaken van de huidige aanpak van seksueel geweld tegen kinderen.

Leeswijzer

In deze monitor zal in dit hoofdstuk eerst een terugblik op de aanbevelingen uit de vorige monitor worden gegeven. Vervolgens zal de prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen worden besproken in een eerste Uitgelicht. De beleidsontwikkelingen worden beschreven in een tweede Uitgelicht. De hoofdstukken daarna volgen de meldingen en de strafrechtketen: H2 betreft het signaleren, H3 het onderzoeken, H4 rapporteert over de vervolging en H5 over de berechting. In H6 worden de conclusies en aanbevelingen besproken.

1.2 Vormen van seksueel geweld tegen kinderen

Seksueel geweld tegen kinderen komt voor in verschillende vormen. Van het begrip seksueel geweld tegen kinderen bestaat geen universele definitie. Landen, instellingen en onderzoekers geven daar ieder een eigen invulling aan. Ook verschilt de definitie per organisatie in de aanpak en daarom ook per hoofdstuk in deze monitor. De Nationaal Rapporteur richt zich waar mogelijk op alle strafwaardige gedragingen met een seksuele component, gepleegd tegen een minderjarige. Er kan hierbij een onderscheid worden gemaakt tussen fysiek (voorheen *hands-on*) en niet-fysiek (voorheen *hands-off*) seksueel geweld tegen kinderen¹⁵:

- **Fysiek:** dit zijn vormen van seksueel geweld waarbij er altijd sprake is van fysiek contact tussen de pleger en het slachtoffer. Het gaat in de voormalige zedenwet om verkrachting (art. 242 Sr), aanranding (art. 246 Sr) en verschillende vormen van ontucht

¹⁴ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

¹⁵ Zie ook bijvoorbeeld Nationaal Rapporteur, 2014 (Op goede grond).

(artt. 244, 245, 247, 248a, 248b en 249, eerste lid, Sr), waaronder seksueel binnen-dringen bij een kind jonger dan 12 jaar (art. 244 Sr) en jeugdprostitutie (art. 248b Sr). In de huidige Wsm gaat het om aanranding en verkrachting voor zover het een minderjarig slachtoffer betreft (artt. 240 t/m 243 Sr), aanranding en verkrachting van een 16- of 17-jarige (artt. 245 en 246 Sr), aanranding en verkrachting van iemand in de leeftijdscategorie van 12 tot 16 jaar (artt. 247 en 248 Sr) en aanranding en verkrachting van iemand jonger dan 12 jaar (artt. 249 en 250 Sr). Deze fysieke vormen vinden meestal offline plaats. Wel kan het seksueel geweld een online component hebben. Zo kan er eerder online contact zijn geweest tussen het slachtoffer en de pleger of kunnen er digitale sporen aanwezig zijn.

- **Niet-fysiek:** bij deze vormen van seksueel geweld is er geen fysiek contact tussen de pleger en het slachtoffer. Het gaat in de voormalige zedenwet om het bezitten en verspreiden van kinderpornografie (art. 240b Sr). Maar ook grooming (art. 248e Sr), seksueel corrumperen (art. 248d Sr), het aanwezig zijn bij een seksshow met minderjarigen (art. 248c Sr), schennis van de eerbaarheid (art. 239 Sr) en koppelarij (art. 250 Sr) zijn niet-fysieke delicten. In de huidige Wsm gaat het om het faciliteren van seks met iemand jonger dan 16 jaar (art. 250a Sr), seksueel corrumperen van kind jonger dan 16 jaar (art. 251 Sr), kinderporno en het bijwonen van een kinderpornovoorstelling (artt. 252 en 253 Sr), bezit, verspreiden, aanbieden etc. van kinderskulpturen en -robots (art. 253a Sr) en schennispleging (art. 254b). Daarnaast kunnen het aanbieden van pornografisch materiaal aan personen jonger dan 16 jaar (art. 151e Sr) en seksuele intimidatie (art. 429ter Sr) van toepassing zijn. Veel niet-fysiek seksueel geweld vindt online plaats en dit kan ook overgaan in fysieke vormen. Bovendien heeft bij het vervaardigen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik vaak fysiek misbruik plaatsgevonden. Ook beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik dat vervaardigd is met artificiële intelligentie valt onder de strafbaarstelling van kinderpornografie.

Wanneer er sprake is van zowel een fysiek als een niet-fysiek delict, wordt in deze monitor dit delict ingedeeld in de categorie fysiek seksueel geweld tegen kinderen. Wanneer een slachtoffer wordt aangezet om (offline of online) seksuele handelingen te verrichten in ruil voor geld of andere vergoedingen, spreken we ook wel van seksuele uitbuiting. In dat geval is er naast seksueel geweld ook sprake van mensenhandel.¹⁶

¹⁶ Nationaal Rapporteur, 2024 (Monitor mensenhandel 2019-2023).

Overige terminologie

In deze monitor worden zowel de term slachtoffer als de term melder gebruikt. De term slachtoffer verwijst in de meeste gevallen naar een persoon die nog niet vastgesteld slachtoffer is, maar vermoedelijk slachtoffer. Er wordt van een melder gesproken als het gaat om degene die melding maakt van het vermoeden van seksueel geweld. Ook iemand anders dan het slachtoffer kan melden, bijvoorbeeld de ouders of verzorgers van het kind.

In deze monitor wordt de term pleger gebruikt wanneer er volgens het slachtoffer seksueel geweld heeft plaatsgevonden of wanneer een persoon door de rechter is veroordeeld voor het plegen van seksueel geweld. De term verdachte wordt gebruikt wanneer het seksueel geweld nog niet bewezen is verklaard door de rechter.

In deze monitor wordt vaak gesproken over slachtoffer of pleger in enkelvoud. Dat zegt echter niets over het aantal slachtoffers of plegers dat bij een delict betrokken is.

1.3 Terugblik aanbevelingen voorgaande monitor seksueel geweld tegen kinderen

De laatste Monitor seksueel geweld tegen kinderen is in 2023 uitgebracht over de jaren 2018 tot en met 2022.¹⁷ In deze paragraaf wordt gekeken naar de stand van zaken van de opvolging van de aanbevelingen uit die monitor. Onder andere de beleidsreactie op de monitor van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en van de minister van Rechtsbescherming¹⁸ komen hierbij aan bod.

1. *Zorg ervoor dat kinderen op school seksuele en relationele vorming krijgen aan de hand van bewezen effectieve interventies, door de kerndoelen voor het onderwijs hierop aan te scherpen en verder te concretiseren. Digitale weerbaarheid is onderdeel van deze vorming.*

De Nationaal Rapporteur pleit al langer voor goede relationele en seksuele vorming in het onderwijs. Dit als onderdeel van de preventie van seksueel geweld en om kinderen goed voor te lichten over waar zij terecht kunnen als hun eigen grenzen of die van iemand uit hun omgeving niet gerespecteerd worden. De Nationaal Rapporteur ziet dat relationele en seksuele vorming in de nieuwe conceptkerndoelen voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voorgezet onderwijs nadrukkelijk meer aandacht heeft gekregen.¹⁹ Daarin wordt, in tegenstelling tot in de huidige kerndoelen, concreet gemaakt wat leerlingen precies moeten leren in het kader van een gezonde seksuele ontwikkeling. Hierbij is ook aandacht voor seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dat is een positieve ontwikkeling, want deze kerndoelen geven scholen meer houvast bij het uitdenken van hun lessen. In september 2025 zijn de definitieve conceptkerndoelen voor de domeinen

¹⁷ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor Seksueel Geweld tegen Kinderen 2018-2022).

¹⁸ Kamerstukken II 2023/24, 31015-275.

¹⁹ Website Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), <https://www.actualisatiekerndoelen.nl/> (geraadpleegd 4 september 2025).

burgerschap en digitale geletterdheid naar de Tweede Kamer gestuurd.²⁰ Het valt op dat er in de conceptkerndoelen nog maar beperkt aandacht is voor seksueel grensoverschrijdend gedrag in de online wereld. Zo is er weliswaar aandacht voor veiligheidsrisico's online, maar enkel in algemene beschrijvingen. Dat valt niet goed te rijmen met de grote omvang van online seksueel grensoverschrijdend gedrag, zo blijkt onder andere uit recent prevalentieonderzoek van Fonds Slachtofferhulp. Dat laat zien dat 1 op de 2 jongeren tussen de 12 en 25 jaar ooit slachtoffer is geworden van een vorm van online seksuele intimidatie of online seksueel misbruik.²¹

In de conceptkerndoelen is opgenomen dat scholen kunnen overwegen om een erkende, goed onderbouwde methode te kiezen voor hun relationele en seksuele vorming. De Nationaal Rapporteur vindt het belangrijk dat dit meer is dan een suggestie. Van scholen mag verwacht worden dat zij met goed onderbouwde methoden werken voor de relationele en seksuele vorming. Op die manier wordt beter geborgd dat ieder kind goede, en op de leeftijd afgestemde, informatie krijgt.

Daarnaast merkt de Nationaal Rapporteur op dat in de concept-eindtermen voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs geen enkele aandacht is voor relationele en seksuele vorming.²² Dat is niet goed te verantwoorden. Juist in deze leeftijdscategorie gaan jongeren voor het eerst experimenteren met seks²³ en krijgen ze daarnaast ook het vaakst te maken met een vorm van seksueel geweld (zie Uitgelicht prevalentie).

2. Blijf in het maatschappelijke debat over seksuele voorlichting op scholen uitdragen dat deze voorlichting een belangrijk element is van de preventie van seksueel geweld tegen kinderen en weerleg foutieve aannames of beeldvorming hierover actief.

De afgelopen jaren is er in de samenleving veel discussie geweest over de vraag of, en hoe scholen relationele en seksuele vorming aan moeten bieden aan hun leerlingen. Daarom deed de Nationaal Rapporteur deze aanbeveling aan de minister voor Primair en Voortgezet onderwijs.

In de beleidsreactie op de monitor laten de bewindspersonen weten deze aanbeveling te onderschrijven.²⁴ Zij geven aan dat de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) onder andere met de Stichting School en Veiligheid, de sectorraden en het expertisecentrum seksualiteit Rutgers hebben besproken hoe volledige en feitelijke informatie in het maatschappelijke debat kan worden ingebracht. Er is vervolgens een lijst van veelvoorkomende vragen en antwoorden (FAQ) over de Week van de Lentekriebels gemaakt. Daarnaast hebben Rutgers en de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD'en) scholen extra ondersteund bij het betrekken en informeren van ouders over de Week van de Lentekriebels. De minister -en later staatssecretaris- voor Primair en Voortgezet onderwijs heeft zich op verschillende momenten uitgesproken over het belang van goede relationele en seksuele vorming in het onderwijs. Dat deed zij onder andere via sociale media en tijdens werkbezoeken aan scholen, bijvoorbeeld rondom de Week van de Lentekriebels in 2025.²⁵

20 Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/09/01/kerndoelen-burgerschap-digitale-geletterdheid-en-nederlandse-gebarentaal-en-implementatiefase-geactualiseerde-kerndoelen> (geraadpleegd 4 september 2025).

21 Fonds Slachtofferhulp, 2025.

22 Website Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/actualisatie-examenprogramma/> (geraadpleegd 11 september 2025).

23 De Graaf et al., 2023.

24 Kamerstukken II 2023/24, 31015-275.

25 Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/agenda/2025/03/31/agenda-staatssecretaris-paul-week-14> (geraadpleegd 1 oktober 2025).

In 2025 is er in de aanloop naar de Week van de Lentekriebels opnieuw onrust ontstaan. De katholiek-christelijke organisatie Civitas Christiana publiceerde een zwartboek met daarin onjuiste aantijgingen over Rutgers, de Week van de Lentekriebels en de lesmethode Kriebels in je buik. Naar aanleiding daarvan spande Rutgers een kort geding aan. De rechter besloot dat de stichting per direct moest stoppen met de onrechtmatige uitingen en ook eerder gepubliceerde teksten moest verwijderen.²⁶ In reactie op vragen uit de Tweede Kamer naar aanleiding van het kort geding, heeft de staatssecretaris nog eens het belang van relationele en seksuele vorming in het onderwijs benadrukt.²⁷ De staatssecretaris noemt het onder andere ‘kwalijk als het schoolklimaat onder druk komt te staan door onvolledige en onjuiste informatie’.

3. Draag zorg voor voldoende middelen, tijd en capaciteit voor politie, OM en Rechtspraak zodat de Wet seksuele misdrijven zorgvuldig kan worden geïmplementeerd.

Bij de vorige monitor lag het wetsvoorstel voor de Wet seksuele misdrijven bij de Eerste Kamer. Met deze aanbeveling benadrukte de Nationaal Rapporteur het belang van een zorgvuldige wetsimplementatie en voldoende middelen, tijd en capaciteit daarvoor bij de betrokken organisaties. De verwachting was dat de nieuwe wet zou leiden tot meer meldingen en aangiften door de toevoeging van nieuwe delicten en de invoering van het consentmodel. Tegelijkertijd was er al langere tijd sprake van tekorten in de capaciteit.

In de beleidsreactie op de monitor heeft de minister voor Rechtsbescherming laten weten dat het implementatietraject al langere tijd liep en bijna was afgerond.²⁸ Daarbij was rekening gehouden met de tijd die nodig was om de wet zorgvuldig in te voeren, zoals door de betrokken organisaties zelf aangegeven. Ook was er aan deze organisaties structureel een aanvullend bedrag van 20 miljoen euro beschikbaar gesteld, onder andere voor capaciteitsuitbreiding om de wet te kunnen uitvoeren. De minister gaf verder aan dat er ook incidentele financiële middelen beschikbaar zijn gesteld voor de implementatie. Daarnaast verwees hij in het kader van capaciteit naar het Actieplan versterken keten-aanpak zedenzaken. Daarin zijn meerdere actielijnen gericht op het versterken van de strafrechtketen. In de Uitgelicht Beleidsontwikkelingen wordt verder ingegaan op dit actieplan en de uitkomsten ervan.

Inmiddels is de Wet seksuele misdrijven ruim een jaar in werking. Een mooi moment om terug te kijken naar de implementatie ervan en waar organisaties zoals politie en OM momenteel staan. In de Uitgelicht Beleidsontwikkelingen worden dan ook de eerste ervaringen met deze nieuwe wet en mogelijke aandachtspunten besproken.

²⁶ NOS Nieuws, 2025.

²⁷ Kamerstukken II 2024/25, 2238.

²⁸ Kamerstukken II 2023/24, 31015, nr. 275.

4. *Doe verder onderzoek naar de mogelijkheden van alternatieve afdoeningsmodaliteiten op verschillende momenten in de keten. Versterk de multidisciplinaire samenwerking waarbij bestaande initiatieven worden uitgewerkt en er aandacht is voor de lessen uit eerdere projecten.*

Een aangifte en strafrechtelijke procedure kunnen voor slachtoffers van seksueel geweld belastend en intensief zijn. Dit gaat vaak gepaard met langdurige onzekerheid over de uitkomst. Mede om die reden, en in het licht van de implementatie van de Wet seksuele misdrijven en de capaciteit die dat zou vergen – bovenop de reeds bestaande capaciteitstekorten – deed de Nationaal Rapporteur deze vierde aanbeveling. De Nationaal Rapporteur vindt het belangrijk dat zaken tijdig en betekenisvol worden afgedaan, op een manier die recht doet aan zowel het slachtoffer als de pleger. Bijvoorbeeld door zaken niet de hele strafrechtketen door te laten gaan, maar aan de voorkant in te zetten op mediation of een OM-strafbeschikking. Maatwerk is in zaken van seksueel geweld tegen kinderen bovendien van groot belang door de grote verscheidenheid aan seksuele misdrijven.

In de beleidsreactie is gewezen op het Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken. Een van de actielijnen in dit plan gaat over betekenisvolle interventies als aanvullende of alternatieve afdoeningsmodaliteit. Hierbij is tevens een rol weggelegd voor herstelrecht.²⁹ Ook het traject Goed georganiseerd landschap steun- hulp en meldpunten voor slachtoffers van seksueel misbruik en geweld zou moeten bijdragen aan de versterking van de multidisciplinaire samenwerking, zo geven de staatssecretaris en minister aan. Binnen dit traject is aandacht is voor de fase van triage en het belang van een juiste doorverwijzing.³⁰ De huidige stand van zaken van dit traject wordt besproken in de Uitgelicht Beleidsontwikkelingen.

5. *Zorg voor structurele inbedding van Centrum Seksueel Geweld vanwege de cruciale rol in multidisciplinaire samenwerking.*

Met deze vijfde aanbeveling onderstreepte de Nationaal Rapporteur het belang van de multidisciplinaire samenwerking tussen ziekenhuizen, de GGD, de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ), Veilig Thuis, de politie en Slachtofferhulp Nederland binnen het Centrum Seksueel Geweld (CSG). En ook dat het CSG voorziet in een belangrijke hulpbehoefte. Tegelijkertijd werd geconstateerd dat de mate van samenwerking nog niet in alle regio's even goed is ontwikkeld en dat een structurele inbedding ontbreekt. De Nationaal Rapporteur zag een belangrijke rol voor de Rijksoverheid om de multidisciplinaire samenwerking, zoals via het CSG, verder te versterken. Ook werd geadviseerd om daarbij inspiratie te putten uit het Belgische model dat positieve resultaten heeft geboekt. Dat model is gebaseerd op centraal gefinancierde fysieke centra met inloopmogelijkheden en interne verhoorkamers en consultatieruimtes. Intensieve samenwerking onder één dak tussen partijen uit zowel de strafrechtketen als de hulpverlening kan volgens de Nationaal Rapporteur zowel de strafrechtelijke aanpak van plegers van seksueel geweld als een passend hulpaanbod voor slachtoffers versterken.

²⁹ Herstelrecht biedt betrokkenen bij een (mogelijk) strafbaar feit, onder wie slachtoffers, verdachten, veroorzakers en veroordeelden, de mogelijkheid om de gevolgen te herstellen. Het kan gaan om emotionele, fysieke, materiële en immateriële schade. Professioneel begeleid contact tussen partijen geeft deelnemers de mogelijkheid om vragen te stellen en antwoorden te geven, te vertellen wat de impact is geweest, ieders kant van het verhaal te vertellen, excuses aan te bieden en waar gewenst afspraken te maken. Vanuit de gedachte dat dit bijdraagt aan herstel van de deelnemers. Zie voor meer informatie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2021/12/20/informatieblad-herstelrecht-na-strafbaar-feit>

³⁰ Kamerstukken II 2023/24, 31015, nr. 275.

De regering is in een motie verzocht om de mogelijkheden te verkennen voor fysieke centra voor seksueel geweld in Nederland, naar Belgisch voorbeeld en daarbij niet alleen de inloof functie, maar ook andere elementen van het Belgische model mee te nemen.³¹

Het belang van een stevige verankering van de taken van het CSG is extra benadrukt door de EU-richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Deze richtlijn verplicht de lidstaten om ‘te voorzien in goed uitgeruste en gemakkelijk toegankelijke crisiscentra voor slachtoffers van verkrachting of verwijzingscentra voor slachtoffers van seksueel geweld’. De Nationaal Rapporteur is dan ook verheugd dat in juli 2025 twee moties zijn aangenomen die aansturen op de structurele verankering en financiering van het Landelijk Centrum Seksueel Geweld.³²

In 2024 openden zowel CSG Amsterdam-Amstelland als CSG Rotterdam een fysieke locatie met inloof functie. Momenteel evalueert het CSG de uitkomsten en ervaringen van deze fysieke locaties. De Nationaal Rapporteur ziet uit naar de resultaten. In hun beleidsreactie schrijven de bewindspersonen dat zij de ervaringen met de fysieke inloof locaties, onder andere in Amsterdam en Rotterdam, en bruikbare onderdelen uit het Belgische model zullen betrekken bij het eerder genoemde traject Goed georganiseerd landschap steun-hulp en meldpunten.³³

6. Stel de reclassering in staat om zelf de controle van gegevensdragers uit te voeren. Breng hiervoor de randvoorwaarden (voldoende capaciteit, expertise en technische middelen) op orde.

De rechter kan een controle van gegevensdragers als bijzondere gedragsvoorwaarde opleggen aan een persoon die veroordeeld is voor het bezit en de verspreiding van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik (artikel 240b Sr. oud). De reclassering houdt toezicht op de naleving van bijzondere voorwaarden. Maar de organisatie beschikt niet over de nodige expertise en hulpmiddelen om deze specifieke controle te kunnen uitoefenen. Daarom voerde de politie de feitelijke controle uit. Die gaf echter al langere tijd aan te willen stoppen met deze controles, onder meer vanwege hun beperkte capaciteit. Maar ook vanwege de discussies in de rechtspraak rondom de (on)mogelijkheid om opsporingsambtenaren in te zetten voor deze toezichtstaak.³⁴ Deze discussie was voor de minister een reden om het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) onderzoek te laten doen naar het huidige juridische kader voor het opleggen en uitvoeren van deze bijzondere voorwaarde en of een aanpassing van dit kader nodig is. Ook werd het WODC verzocht om te kijken naar de praktische implicaties bij de uitvoering van de controles en mogelijke oplossingen daarvoor.

De Nationaal Rapporteur concludeerde dat het noodzakelijk was om deze problematiek op korte termijn structureel op te lossen. Het was positief dat er op dat moment al gezien werd of de reclassering de controles zelf zou kunnen uitvoeren. De aanbeveling sloot hier dan ook bij aan.

In januari 2025 heeft het WODC het onderzoek naar de uitvoering van de controle van gegevensdragers opgeleverd. Dat bevestigt dat de controle primair bij de reclassering hoort te liggen als toezichthoudende instantie en dat de reclassering hier capaciteit en

³¹ Kamerstukken II 2023/24, 34843, nr. 99.

³² Kamerstukken II 2024/25, 36725, nr. 26; Kamerstukken II 2024/25, 36725 VI, nr. 25.

³³ Kamerstukken II 2023/24, 31015, nr. 275.

³⁴ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor Seksueel Geweld tegen Kinderen 2018-2022); HR 23 februari 2016, ECLI:N-L:HR:2016:302, r.o. 2.4-2.5.

middelen voor nodig heeft. Daarnaast adviseert het WODC om voor de controle een specifieke rechtsgrondslag te creëren, aangezien er hier sprake is van een inperking van een grondrecht, namelijk het recht op privacy (artikel 10 Grondwet).³⁵

In de beleidsreactie op de monitor en op het WODC-onderzoek schrijven de staatssecretaris voor Rechtsbescherming en de minister van Justitie en Veiligheid dat er een nieuwe werkwijze in ontwikkeling is en dat in een pilot wordt gezien of de reclassering de controle zelf kan uitvoeren. Deze pilot dient ook als overbrugging om te voorkomen dat er in de tussentijd in zijn geheel geen controles plaatsvinden.³⁶ De verwachting hierbij is dat de reclassering in de loop van 2025 een structurele inzet van de controle heeft uitgewerkt. De controle is gericht op signalen van risicovol online gedrag. Als deze signalen worden aangetroffen tijdens de controle, kan de reclassering in gesprek gaan met de betrokkene en daar waar nodig de officier van justitie of de rechter adviseren om de voorwaardelijk opgelegde straf alsnog ten uitvoer te leggen. De reclassering maakt hierbij onder andere gebruik van software die op bepaalde woorden kan zoeken in de mappenstructuur, browser-geschiedenis en de lokale archieven van de gegevensdragers van de betrokkene. Ook controleert de reclassering of er gebruik wordt gemaakt van applicaties om identiteit, inhoud en online gedrag te verbergen, bijvoorbeeld virtuele machines en versleuteling.³⁷ Mocht er uit de controle informatie naar voren komen die wijst op acuut gevaar, dan treedt de reclassering altijd in contact met de politie. De ambitie was op dat moment om deze controle een tot driemaal per jaar, per toezicht uit te voeren.³⁸

De pilot die in het derde kwartaal van 2024 is gestart, blijkt zeer succesvol. Inmiddels heeft de reclassering ruim 150 controles gedaan, waarbij in ongeveer 10% een overtreding van de voorwaarden is geconstateerd. Daarnaast is in ongeveer 30% van de controles risicovol online gedrag gedetecteerd, zoals het gebruik van virtuele machines of bezoek aan webpagina's met risicovolle inhoud.

De reclassering heeft de samenwerking met de politie in deze pilot als zeer prettig ervaren.³⁹ De politie beaamt dit en is positief verrast over de snelheid waarmee hun expertise toeneemt.⁴⁰ De reclassering komt aangekondigd langs bij de betrokkenen en zoekt niet naar nieuw strafbaar materiaal (zie hieronder). Toch leveren de controles veel op en zelfs meer dan de reclassering had voorzien, waaronder ook inzicht in de persoon van de pleger.

Doordat de detectie van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik is uitgezet in de software, kan de reclassering deze taak uitvoeren zonder te zoeken naar strafbaar materiaal. Dat is immers een opsporingstaak die primair bij de politie ligt. De reclassering houdt enkel toezicht op de bijzondere voorwaarden. Hierbij merken zowel de reclassering als de politie dat de reclassering vaak te vroeg moet stoppen met de controle. Ook als de reclassering daadwerkelijk een vermoeden heeft van een nieuw strafbaar feit, is de opvolging vaak nog lastig omdat die onvoldoende is geborgd.⁴¹ Een werkwijze voor deze opvolging dient nog verder uitgewerkt te worden.⁴²

³⁵ Drouen et al., 2024.

³⁶ Interview reclasseringsorganisaties, d.d. 31 juli 2025.

³⁷ Schriftelijke communicatie reclassering, d.d. 28 augustus 2025.

³⁸ Kamerstukken II 2023/24, 31015, nr. 275; Kamerstukken II 2024/25, 29270, nr. 160.

³⁹ Interview reclasseringsorganisaties, d.d. 31 juli 2025.

⁴⁰ Schriftelijke communicatie politie, d.d. 7 augustus 2025.

⁴¹ Interview reclasseringsorganisaties, d.d. 14 juli 2025 en schriftelijke communicatie politie, d.d. 7 augustus 2025.

⁴² Mondelinge communicatie Ministerie van JenV, Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, d.d. 29 juli 2025.

Inmiddels is duidelijk dat de reclassering deze controles vanaf januari 2026 structureel gaat uitvoeren. Het plan voor deze toekomstbestendige controles is in juni 2025 goedgekeurd door het ministerie van Justitie en Veiligheid en is grotendeels gebaseerd op de in de pilot ontwikkelde werkwijze. Hierbij worden de controles nog steeds steekproefsgewijs gehouden. Dit houdt in dat een betrokkene een, twee of drie keer per jaar gecontroleerd kan worden en dat het moment van de controle willekeurig wordt bepaald. Een speciaal team van ongeveer tien controleurs gaat deze controles uitvoeren. Een controleur gaat daarbij samen met de verantwoordelijke toezichthouder bij een betrokkene langs. Hierbij is het uiteindelijk aan de toezichthouder om te bepalen of de betrokkene een of meerdere voorwaarde(n) overtreedt. Vooralsnog blijven de controles aangekondigd plaatsvinden. Als de controles voldoende zijn ingebed in het reclasseringswerk kunnen in de toekomst mogelijk ook onaangekondigde controles plaatsvinden. Een belangrijk verschil met de pilot is dat de controles vanaf 2026 plaatsvinden in alle zaken waar deze bijzondere voorwaarde is opgelegd. Daardoor is de controle voor de betrokkene een zekerheid en niet enkel een kans. Dit betekent dat er ongeveer 800 controles per jaar zullen plaatsvinden.⁴³

Nu de details van de controle helder zijn en er een toekomstbestendige werkwijze is ontwikkeld, kan ook worden gezien of een wettelijke verankering noodzakelijk is. In de pilot is vooralsnog de noodzaak daarvoor niet gebleken. Met het OM en de rechtspraak zijn goede afspraken gemaakt over de formulering en reikwijdte van de controle.⁴⁴ Voor de toekomstbestendige controles wordt, in lijn met de aanbeveling in het WODC-rapport, onderzocht of een wettelijke basis noodzakelijk is, zodat niet primair de rechter de afweging dient te maken of de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene gerechtvaardigd is.⁴⁵

De Nationaal Rapporteur is verheugd dat deze aanbeveling is opgevolgd en volgt de invoering van deze structurele nieuwe taak van de reclassering met belangstelling.

⁴³ Interview reclasseringsorganisaties, d.d. 31 juli 2025.

⁴⁴ Interview reclasseringsorganisaties, d.d. 14 juli 2025.

⁴⁵ Interview reclasseringsorganisaties, d.d. 31 juli 2025 en schriftelijke communicatie Ministerie van JenV, Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, d.d. 2 september 2025.

UITGELICHT

Prevalentie

Lang niet al het seksueel geweld komt aan het licht. De meldingen bij instanties vormen slechts het topje van de ijsberg. Enkele prevalentieonderzoeken geven weliswaar iets meer beeld, maar geen compleet beeld. Dat is zorgelijk. Vooral omdat seksueel geweld tegen kinderen een omvangrijk probleem is, dat eerder groter wordt dan kleiner.

Hoe vaak worden kinderen slachtoffer van seksueel geweld?

De vraag hoeveel kinderen er daadwerkelijk slachtoffer worden van seksueel geweld is onmogelijk te beantwoorden. Lang niet al het seksueel geweld komt aan het licht. Wanneer we alleen kijken naar hoe vaak seksueel geweld wordt gemeld bij instanties of herkend wordt door professionals, zien we slechts het topje van de ijsberg. De totale ijsberg noemen we ook wel de *prevalentie*.

Er kan wel een schatting worden gegeven van de totale ijsberg – het totaal aantal slachtoffers – met prevalentieonderzoek. Door zo'n onderzoek periodiek uit te voeren, kan er zicht worden gehouden op de ontwikkelingen in het aantal slachtoffers. Daarnaast geeft periodiek prevalentieonderzoek een beeld van welk deel van de slachtoffers uiteindelijk in contact komen met instanties die veiligheid en zorg kunnen bieden. Dat is belangrijk om iets te kunnen zeggen over de effectiviteit van de aanpak van seksueel geweld tegen kinderen.⁴⁶

Op dit moment wordt er in Nederland geen periodiek prevalentieonderzoek gedaan naar de verschillende vormen van seksueel geweld tegen kinderen van 0 tot 18 jaar. Wel zijn er enkele periodieke of eenmalige onderzoeken die zich richten op een specifieke leeftijdsgroep of specifieke vormen van seksueel geweld. In deze Uitgelicht worden drie recente prevalentieonderzoeken beschreven. De onderzoeken zijn gericht op zelfrapportage en bevragen (onder andere) kinderen over hun ervaringen met seksueel grensoverschrijdend gedrag, waarvan een deel strafbaar gedrag. Deze onderzoeken samen geven een beeld van de omvang van het slachtofferschap van seksueel geweld onder kinderen, maar dat beeld is verre van compleet. Daarom worden in deze Uitgelicht ook de beperkingen van de beschikbare onderzoeken besproken.

Achtergrond van de cijfers

De volgende drie onderzoeken komen in deze Uitgelicht aan bod:

1 Seks onder je 25^e (Rutgers en Soa Aids Nederland)

In het onderzoek Seks onder je 25^e onderzoeken Rutgers en Soa Aids Nederland elke vijf jaar de seksuele gezondheid van jongeren van 13 tot 25 jaar.⁴⁷ Dit doen zij in samenwerking met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de GGD'en. Het grootschalige onderzoek geeft inzicht in de ervaringen van jongeren met seksualiteit en relaties en wat zij daarvan vinden. In het onderzoek worden jongeren ook bevraagd over seksueel grensoverschrijdend gedrag.

⁴⁶ Nationaal Rapporteur, 2022 (Bouwen aan Bescherming).

⁴⁷ de Graaf et al., 2023.

In het onderzoek beantwoorden jongeren een vragenlijst. Zij zijn geworven via scholen in het tweede, derde en vierde leerjaar van het voortgezet onderwijs. En als het gaat om de groep 17- tot 25- jarigen via een steekproef die het CBS trok uit de Basisregistratie Personen (BRP). Het onderzoek biedt een representatief beeld van de seksuele gezondheid van jongeren van 13 tot 25 jaar.

In deze monitor komt de vierde editie van Seks onder je 25^e uit 2023 aan bod. Voor dit onderzoek vulden 10.816 jongeren een vragenlijst in.

Onderzochte vormen van seksuele grensoverschrijding

Het onderzoek richt zich met name op fysieke vormen van seksueel geweld. Aan alle jongeren is gevraagd ‘Ben je weleens gedwongen om seksuele dingen te doen die je niet wilde?’ Daarnaast is gevraagd of zij weleens vervelende seksuele opmerkingen hebben gekregen, tegen hun wil zijn aangeraakt of seksuele handelingen tegen hun wil hebben moeten doen of ondergaan. Als iemand ooit gedwongen is tot seksuele handelingen (de algemene vraag) en/of ooit manuele, vaginale, orale seks en/of anale seks tegen de wil had, wordt dat in dit onderzoek seksueel geweld genoemd.

Naast vragen over fysieke vormen van seksuele grensoverschrijding, zijn jongeren ook gevraagd hoe vaak zij ongewenste sexting meemaakten *in de afgelopen zes maanden*.

2 Prevalentiemonitor Huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag (CBS)

De Prevalentiemonitor Huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag (hierna: Prevalentiemonitor) wordt uitgevoerd door het CBS. Dit doet het CBS in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) op verzoek van het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.⁴⁸ De monitor wordt sinds 2020 tweejaarlijks uitgevoerd en heeft een afgesproken looptijd van drie onderzoeksjaren (te weten: 2020, 2022 en 2024). De doelstelling van de monitor is om inzicht te krijgen in de aard en omvang van slachtofferschap van huiselijk geweld, seksuele intimidatie en seksueel geweld onder de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder. Daarnaast is de monitor bedoeld om inzicht te krijgen in de toe- of afname van huiselijk geweld, seksuele intimidatie en seksueel geweld.

In de Prevalentiemonitor wordt een vragenlijst afgenomen onder een representatieve steekproef uit de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder. De doelpopulatie bestaat uit alle in Nederland woonachtige personen van 16 jaar of ouder, die geregistreerd zijn als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) en die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen zijn voor dit onderzoek niet benaderd.⁴⁹ Van de 100.000 benaderde personen hebben 25.618 personen deelgenomen aan het onderzoek en uiteindelijk zijn van 25.613 respondenten de gegevens bruikbaar. Hiervan waren er 638 in de leeftijd van 16 tot 18 jaar. Voor zover de relevante gegevens in de Prevalentiemonitor niet uitgesplitst zijn naar minderjarigen, in dit geval 16- tot 18-jarigen, heeft de Nationaal Rapporteur het CBS gevraagd deze gegevens samen te stellen.⁵⁰

Onderzochte vormen van seksuele grensoverschrijding

De Prevalentiemonitor meet hoe vaak personen aangeven slachtoffer te zijn geworden

48 CBS, 2024.

49 Voor een meer uitgebreide toelichting op de onderzoeksmethoden zie: CBS, 2024.

50 Hiertoe heeft het CBS twee maatwerktabellensets samengesteld, zie: CBS, 2025b en CBS, 2025c.

van een of meer vormen van fysiek seksueel geweld, niet-fysieke seksuele intimidatie, of online seksuele intimidatie in het jaar voor het uitvragen.⁵¹ Dat betekent dat in deze Prevalentiemonitor een brede definitie van seksueel geweld wordt gehanteerd (zie hiervoor ook §1.2), die ook sommige vormen van niet-strafbaar seksueel grensoverschrijdend gedrag insluit, zoals het op een seksuele manier staren of het online aandringen op een date.

3 De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd (Fonds Slachtofferhulp/IPSOS I&O)

In 2025 heeft Fonds Slachtofferhulp de resultaten gepubliceerd van een prevalentie-onderzoek naar online seksueel misbruik en seksuele intimidatie van jongeren tussen de 12 en 25 jaar. Het onderzoek is uitgevoerd door Ipsos I&O.⁵² Het is de eerste keer dat dit onderzoek is uitgevoerd en dat gebeurde met een vragenlijst. Hierin zijn jongeren 22 gebeurtenissen voorgelegd met de vraag of zij die ooit, in de laatste twaalf maanden of nooit hebben meegemaakt. De groep 12- tot en met 15-jarigen is per e-mail benaderd via hun ouders. Die zijn namelijk wettelijk verplicht om voor deze leeftijdsgroep toestemming te geven voor deelname aan het onderzoek. De jongeren van 16 jaar en ouder zijn direct benaderd. Er is gebruikgemaakt van het panel van IPSOS en twee externe panels voor het verspreiden van de vragenlijst. In totaal vulden 2.723 jongeren de vragenlijst in. De resultaten zijn representatief voor de gehele populatie, in dit geval jongeren in Nederland tussen de 12 en 25 jaar.

Onderzochte vormen van seksuele grensoverschrijding

De 22 gebeurtenissen die jongeren in dit onderzoek zijn voorgelegd, zijn onder te brengen in twee hoofdcategorieën: online seksuele intimidatie en online seksueel misbruik. Deze twee categorieën zijn uitgesplitst in 12 specifieke categorieën.

Tabel 1 Categorieën van online seksuele intimidatie en misbruik

Hoofdcategorie	Specifieke categorie
Online seksuele intimidatie	Online seksuele intimidatie (excl. ongewenste sexting)
	Ongewenste sexting
Online seksueel misbruik	Photoshop sexting
	Seksuele deepfakes
	Seksueel getinte beelden gemaakt met AI
	Grooming
	Sexchatting
	Wraakporno
	Sexting misbruik of shame sexting
	Exposen ⁵³
	Sextortion
	Catfishing met het oog op seksueel misbruik

Bron: Fonds slachtofferhulp, 2025

⁵¹ Zie CBS, 2024.

⁵² Fonds Slachtofferhulp, 2025.

⁵³ Jongeren van 16 jaar en ouder ontvingen in deze categorie een extra vraag over het staan op een bangalijs.

Tot slot volgt hieronder een overzicht van de kenmerken van de beschreven prevalentieonderzoeken.

Tabel 2 Vergelijking prevalentieonderzoeken

	Seks onder je 25°	Prevalentiemonitor	De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd
Periodiciteit	5-jaarlijks	2-jaarlijks	Nog niet bekend
Leeftijdscategorie	13 tot 25 jaar	16 jaar en ouder	Tussen 12 en 25 jaar
Vormen van seksueel geweld	Met name fysieke vormen plus ongewenste sexting	Fysiek seksueel geweld, niet-fysieke seksuele intimidatie en online seksuele intimidatie	Online vormen van seksueel geweld en seksuele intimidatie
(Niet) actuele prevalentie	Ooit meegemaakt; ongewenste sexting in de afgelopen 6 maanden	In de afgelopen 12 maanden meegemaakt; enkele vragen ook naar slachtofferschap in de kindertijd (vóór het twaalfde levensjaar)	In de afgelopen 12 maanden meegemaakt en ooit meegemaakt

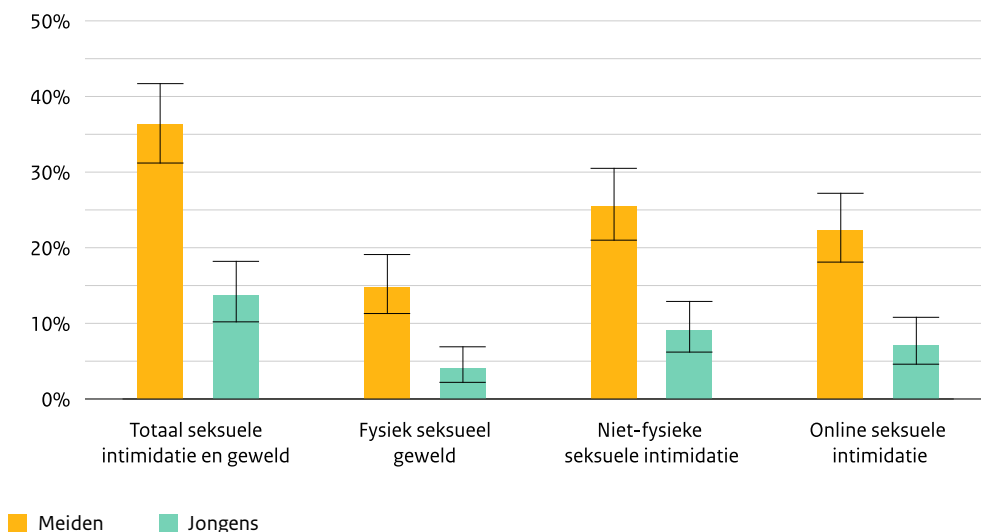
Seksueel geweld tegen kinderen in de afgelopen 12 maanden

De actuele prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen meet het totale aantal kinderen dat in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer is geworden van seksueel geweld. De Prevalentiemonitor van het CBS biedt als enige inzicht in de actuele prevalentie van fysieke vormen van seksueel geweld tegen kinderen, zij het enkel voor de groep 16- en 17-jarigen. Het onderzoek van Fonds Slachtofferhulp geeft inzicht in de actuele prevalentie van online seksueel geweld en geeft een beeld van de ervaringen van 12- tot en met 25-jarigen in de afgelopen twaalf maanden. Dat betekent dat de actuele prevalentie van fysiek en niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 12 jaar niet structureel wordt onderzocht en daarmee buiten beeld blijft. Daarnaast ontbreekt het beeld van de actuele prevalentie van fysieke vormen en niet-fysieke vormen die niet online plaatsvinden voor de groep 12- tot en met 15-jarigen.

Meer dan 1 op de 3 meiden, en bijna 1 op de 7 jongens van 16 of 17 jaar slachtoffer seksueel geweld

Figuur 1 is gebaseerd op gegevens uit de Prevalentiemonitor en toont het percentage 16- en 17-jarigen uit 2024 dat aangeeft in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer te zijn geworden van bepaalde vormen van seksueel geweld.⁵⁴ Aangezien de uitkomsten zijn gebaseerd op steekproefonderzoek, zit er een zekere marge op de cijfers. De omvang van deze marges wordt weergegeven als 95%-betrouwbaarheidsintervallen, aangeduid met zwarte foutbalken. Voor de leesbaarheid worden in de tekst puntschattingen van de steekproefgemiddelden weergegeven. Waar relevant, wordt expliciet aangegeven welke cijfers statistisch significant van elkaar verschillen.

⁵⁴ Het onderzoek is gehouden in maart en april 2024. Het gaat dus om de ervaringen in de periode maart 2023 - april 2024.

Figuur 1 Actuele prevalentie van seksueel geweld onder 16- en 17-jarigen, naar vorm van seksueel geweld en geslacht, 2024 (n = 638)

Bron: CBS, 2024

De actuele prevalentie van slachtofferschap onder 16- en 17-jarige Nederlandse jongeren is gemiddeld 36,3% voor meiden en gemiddeld 13,7% voor jongens. Zoals valt op te maken uit Figuur 1 krijgen de slachtoffers in een deel van de gevallen te maken met meerdere vormen van seksueel geweld en/of seksuele intimidatie. Ten opzichte van 2020 en 2022 is de actuele prevalentie van slachtofferschap niet significant toe- of afgenomen. Dat geldt voor alle getoonde vormen van seksueel geweld en intimidatie en zowel voor jongens als voor meiden. Alleen in 2022 was er een tijdelijke toename van online seksuele intimidatie bij meiden. Het niveau is nu weer terug op dat van 2020.

De drie vormen van fysiek seksueel geweld die deelnemers aan de Prevalentiemonitor het meest rapporteren, zijn dezelfde voor jongens en meiden. Maar de percentages voor meiden liggen structureel hoger. De jongeren kregen in de afgelopen twaalf maanden te maken met het op een seksuele manier aanraken (13,2% meiden; 3,7% jongens), het zoenen tegen de wil (4,4% meiden; 0,6% jongens) en het aftrekken of vingeren tegen de wil (1,1% meiden; 0,4% jongens).

Op het gebied van niet-fysieke seksuele intimidatie maken meiden geregeld mee dat er seksueel gestaard wordt tegen de wil (16,8%), dat er seksueel kwetsende opmerkingen en/of grapjes worden gemaakt (15,4%) en dat er ongewenst seksuele bewegingen naar ze worden gemaakt (6,4%). Bij jongens zijn de meest gerapporteerde vormen van niet-fysieke seksuele intimidatie dat er seksueel kwetsende opmerkingen en/of grapjes worden gemaakt (6,9%), dat iemand zijn/haar billen, geslachtsdelen of borsten laat zien terwijl de persoon dat niet wil (1,6%) en het laten zien van naaktfoto's of seksfilmpjes van zichzelf of van iemand anders terwijl de persoon dat niet wil (1,4%).

Bijna een kwart van de jongeren slachtoffer van online seksueel geweld

Veel jongeren geven aan slachtoffer te zijn geworden van online seksueel geweld en online seksuele intimidatie in de twaalf maanden voorafgaand aan het uitvragen. Dat blijkt zowel uit de Prevalentiemonitor als uit het onderzoek De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd.

De Prevalentiemonitor laat zien dat van de 16- en 17-jarigen 22,3% van de meiden en 7,1% van de jongens slachtoffer werd van online seksuele intimidatie (zie [Figuur 1](#)). Meiden krijgen geregeld te maken met het online vragen om seksuele foto's of filmpjes te sturen tegen de wil (10,5%), het toegestuurd krijgen van naaktfoto's of seksfilmpjes (9,0%)⁵⁵ en dat iemand zijn/haar billen, geslachtsdelen of borsten liet zien terwijl de persoon dat niet wilde (8,7%). Bij jongens gaat het in het geval van online seksuele intimidatie geregeld om het online maken van seksueel kwetsende opmerkingen of grapjes (3,9%), het tegen de wil toegestuurd krijgen van naaktfoto's of seksfilmpjes (3,0%) en het online blijven aandringen op een date terwijl de persoon dat niet wil (2,1%).

Het onderzoek De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd laat zien dat een kwart van de jongeren tussen de 12 en 25 jaar in de afgelopen twaalf maanden een of meerdere gebeurtenissen van online seksueel misbruik en/of online seksuele intimidatie zegt te hebben meegemaakt. De meest voorkomende vormen zijn online seksuele intimidatie, ongewenste sexting en sexchatting.

De niet-actuele prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen

De niet-actuele prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen meet het totale aantal kinderen dat ooit slachtoffer is geworden van seksueel geweld. Het onderzoek Seks onder je 25^e laat onder meer zien dat het aantal jongeren dat aangeeft ooit seksuele grensoverschrijding te hebben meegemaakt, is gestegen ten opzichte van het vorige onderzoek uit 2017. Zo geeft 4% van de jongens en 20% van de meiden aan weleens gedwongen te zijn tot seksuele handelingen die zij niet wilden. In 2017 ging het nog om 2% en 12%. Daarnaast heeft 66% van de meiden en 29% van de jongens ooit een vorm van seksuele grensoverschrijding, inclusief vervelende seksuele opmerkingen, meegemaakt. En 54% van de meiden en 23% van de jongens heeft te maken gehad met fysieke seksuele grensoverschrijding: van ongewenste aanrakingen tot allerlei vormen van seks tegen de wil. In 2017 was dit respectievelijk 48% en 18%.

Meiden krijgen vaker te maken met alle vormen van seksuele grensoverschrijding dan jongens. Bijna de helft van de meiden kreeg weleens vervelende seksuele opmerkingen (49%) of is weleens ongewenst aangeraakt (47%), tegenover respectievelijk 14% en 17% van de jongens. Van de meiden heeft 9% vaginale seks tegen de wil meegemaakt en 1% van de jongens. Praktisch opgeleide jongens maken iets minder vaak seksuele grensoverschrijding mee, terwijl praktisch opgeleide meiden juist vaker seksueel geweld meemaken.

⁵⁵ Dit is significant minder dan in 2020 toen het ging om 17,8%. Zie: CBS, 2020.

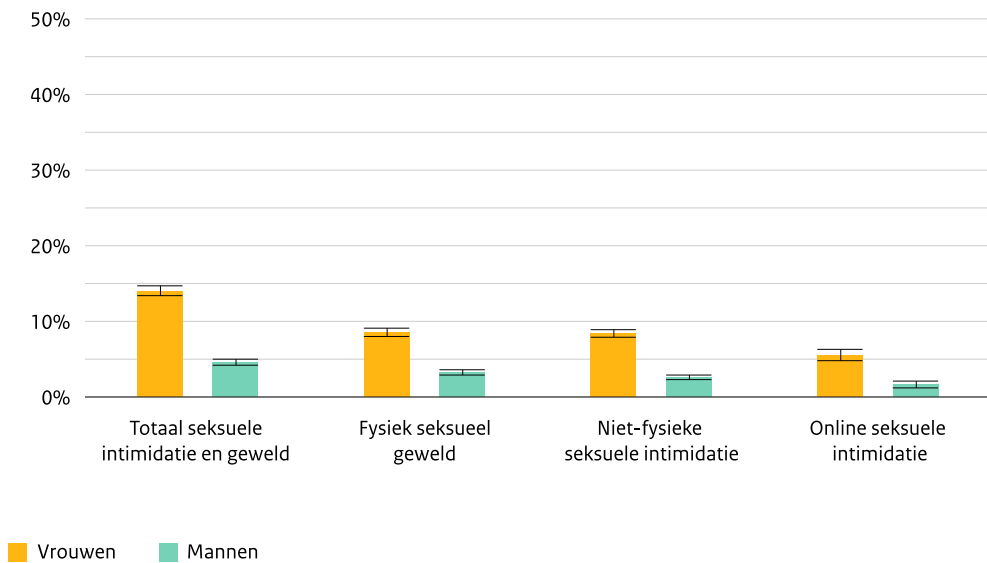
Ook het onderzoek De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd laat zien dat online seksueel misbruik en intimidatie veel voor komt: 1 op de 2 jongeren in Nederland geeft aan op enig moment in hun leven slachtoffer te zijn geworden. Jongeren hebben vaak al vroeg in de puberteit te maken met online seksueel misbruik of online seksuele intimidatie. In de leeftijdscategorie 12 tot en met 15 jaar geeft 36,8% van de jongeren aan ooit slachtoffer te zijn geworden, in de categorie 16 tot en met 20 jaar stijgt dat naar 60,8%. Meiden lopen een groter risico. Van hen wordt 60% slachtoffer ten opzichte van 38% van de jongens. Veel jongeren overkomt het vaker dan een keer: 36% wordt meerdere malen slachtoffer. Wanneer gevraagd wordt naar ervaringen met fysieke vormen van seksueel misbruik, geeft 28% van de jongeren aan ook hier mee te maken te krijgen.

Jongeren krijgen te maken met verschillende vormen van online seksueel misbruik of online seksuele intimidatie. Zo krijgt 45% te maken met online seksuele intimidatie (excl. ongewenste sexting). Onder andere het ongewild tonen van billen of geslachtsdelen of het online proberen over te halen om seksuele handelingen te verrichten valt hieronder. Met online seksueel misbruik kreeg 23% te maken. Dat gebeurt het vaakst (13%) in de vorm van sexchatting (een volwassene wil online over seks praten met de jongere). Daarnaast kreeg 33% ooit te maken met ongewenste sexting (ongewild seksueel getinte teksten of afbeeldingen ontvangen). De gebeurtenissen die jongeren zelf als meest impactvol ervaren zijn online seksuele intimidatie en sexchatting.

Platforms waar jongeren zeggen het vaakst te maken te krijgen met seksueel misbruik zijn Snapchat, Whatsapp en Instagram. Specifiek voor de groep 12- tot 15-jarigen zijn dat TikTok, Whatsapp en in online games, zoals Fortnite en Minecraft.

De prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen vóór het 12^e levensjaar

Over de actuele prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen jonger dan 12 jaar zijn geen onderzoeksgegevens beschikbaar. Wel biedt de Prevalentiemonitor inzicht in het aantal personen van 16 jaar en ouder dat bij het invullen van de vragenlijst aangeeft vóór het twaalfde levensjaar slachtoffer te zijn geworden van seksueel geweld. Figuur 2 toont de resultaten van dit slachtofferschap. Aangezien de uitkomsten zijn gebaseerd op steekproefonderzoek, zit er een zekere marge op de cijfers. De omvang van deze marges wordt weergegeven als 95%-betrouwbaarheidsintervallen, aangeduid met zwarte foutbalken. Voor de leesbaarheid worden in de tekst puntschattingen van de steekproefgemiddelden weergegeven. Waar relevant, wordt expliciet aangegeven welke cijfers statistisch significant van elkaar verschillen.

Figuur 2 Prevalentie van slachtofferschap van seksueel geweld en intimidatie vóór het 12e levensjaar, onder de bevolking van 16 jaar of ouder, 2024 (n = 25.613)

Bron: CBS, 2024, 2025b

1 op de 7 vrouwen en 1 op de 20 mannen heeft voor het 12e levensjaar seksueel geweld of intimidatie meegemaakt.

Figuur 2 toont dat ongeveer 1 op de 7 vrouwelijke respondenten (14,0%) aangeeft te maken hebben gehad met seksueel geweld of intimidatie voor het twaalfde levensjaar. Voor 4,6% van de mannen geldt hetzelfde.⁵⁶

Vergeleken met 2020 geven in 2024 (significant) meer mensen van 16 jaar of ouder aan dat zij in hun kinderjaren slachtoffer zijn geweest van niet-fysieke seksuele intimidatie: 5,5% in 2024 versus 4,9% in 2020. Vooral vrouwen geven vaker aan slachtoffer te zijn geweest. Ook geven meer mensen aan dat zij in hun kinderjaren te maken kregen met online seksuele intimidatie: 3,5% versus 2,1%.⁵⁷ Voor zowel mannen als vrouwen is dit percentage gestegen.

Voor fysiek geweld in de kinderjaren geldt dat er geen verschillen zijn ten opzichte van 2020. Het aandeel slachtoffers dat fysiek seksueel geweld in de kinderjaren rapporteert is 5,9%. Uitgesplitst naar geslacht gaat het om 8,5% van de vrouwen en 3,2% van de mannen.

⁵⁶ Opvallend is dat van de jongeren tussen de 13 en 25 jaar in het onderzoek Seks onder je 25e een kleiner percentage aangeeft voor het 12e levensjaar seksuele grensoverschrijding te hebben meegemaakt. Het gaat in dat onderzoek om 1% van de jongens en 2% van de meiden.

⁵⁷ De groep respondenten die opgroeit met internet in de kinderjaren wordt nog altijd groter. Mogelijk verklaart dat (voor een deel) deze stijging.

Patronen: veel herhaald slachtofferschap, nauwelijks aangifte

Uit de drie prevalentieonderzoeken zijn een aantal patronen op te maken voor seksueel geweld tegen kinderen:

Veel kinderen slachtoffer van seksueel grensoverschrijdend gedrag, zowel in de afgelopen twaalf maanden als daarvoor

Allereerst valt uit de onderzoeken af te leiden dat veel kinderen slachtoffer zijn van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Zo blijkt uit Seks onder je 25^e uit 2023 dat het percentage jongeren dat aangeeft ooit seksuele grensoverschrijding te hebben meegemaakt is gestegen, vergeleken met het onderzoek uit 2017. Ruim de helft van de meiden (54%) en een op vier jongens (23%) geven in 2023 aan ooit te maken hebben gehad met fysieke seksuele grensoverschrijding: van ongewenste aanrakingen tot allerlei vormen van seks tegen de wil. In 2017 was dit respectievelijk 48% en 18%.

Volgens de Prevalentiemonitor 2024 is het percentage 16- en 17-jarigen dat in de twaalf maanden voor het bevragen te maken heeft gehad met een vorm van seksuele intimidatie of seksueel geweld ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2020. Het gaat om gemiddeld 36,3% van de meiden en gemiddeld 13,7% van de jongens.

Slachtoffers vertellen erover, maar nauwelijks aan hulpverleners en politie

Een tweede patroon dat uit alle drie de onderzoeken naar voren komt, is dat lang niet alle slachtoffers van seksueel geweld erover vertellen aan anderen. Als ze dat al doen, is het vaak niet aan een hulpverlener of politie.

Zo laat de Prevalentiemonitor zien dat als de 16- en 17-jarige slachtoffers erover spreken, ze dat meestal met vrienden of met familie doen. Minder dan 4% geeft aan de ervaring besproken te hebben met een hulpverlener, zoals een huisarts, psycholoog of maatschappelijk werker. Nog minder slachtoffers spreken erover met de politie. Er wordt dan ook zeer weinig aangifte gedaan, een bevinding die de Nationaal Rapporteur al eerder in slachtoffermonitors heeft beschreven.⁵⁸ Uit de Prevalentiemonitor 2024 blijkt zelfs dat geen enkele respondent van 16 of 17 jaar die slachtoffer is geworden van seksueel geweld of seksuele intimidatie aangifte heeft gedaan.

58 Nationaal Rapporteur, 2018 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2016); Nationaal Rapporteur, 2019 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2018); Nationaal Rapporteur, 2023 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2021).

Het onderzoek De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd laat zien dat vier op de tien jongeren die online seksueel misbruik meemaken, er met niemand over praten. Degenen die er wel over vertellen, doen dat het vaakst aan een vriend(in) (41%), ouders (24%) of een familielid (10%). Slechts 1% geeft aan de politie erover te hebben verteld. Jongeren tussen de 12 en 15 jaar praten er vaker met iemand over dan jongeren ouder dan 15 jaar.

Seks onder je 25^e geeft eenzelfde beeld. Van de jongeren die seksueel geweld hebben meegemaakt, heeft een kwart nog nooit met iemand gepraat over wat ze hebben meegemaakt. Dat geldt voor jongens vaker (36%) dan voor meiden (23%). Als jongeren hier wel over praten, blijken ze dit in de eerste plaats te doen met een vriend of vriendin. Meiden doen dat vaker (58%) dan jongens (42%). Op de tweede plaats, maar veel minder vaak, bespreken jongeren dit met hun partner (26%). In dit onderzoek heeft 18% het er met een ouder over gehad en 16% met een arts of andere hulpverlener. Met de politie wordt maar weinig gesproken, zo blijkt ook uit dit onderzoek. Van de jongens deed dat slechts 2% en van de meiden 4%, een beeld dat overeenkomt met de andere twee onderzoeken.

Veel herhaald slachtofferschap

Ook laten de drie onderzoeken zien dat als een persoon eenmaal seksueel geweld heeft meegemaakt, de kans aanzienlijk is dat het nog een keer gebeurt. In de Prevalentiemonitor wordt duidelijk dat de meeste slachtoffers rapporteren over een enkel incident in de afgelopen twaalf maanden, maar dat er toch met enige regelmaat sprake is van 'structureel slachtofferschap'. Dit betekent dat de respondent aangeeft binnen hetzelfde jaar vaker slachtoffer te zijn geworden. Het gaat dan bijvoorbeeld om (bijna) dagelijks, wekelijks of maandelijks seksueel geweld of seksuele intimidatie. Bij fysiek seksueel geweld gaat het om 7,5% herhaald slachtofferschap, bij niet-fysieke seksuele intimidatie om 27,1% en bij online seksuele intimidatie om 16,2%.

Seks onder je 25^e laat eveneens zien dat het meemaken van seksueel geweld jongeren kwetsbaar maakt om dit opnieuw mee te maken. Voor 70% van de jongeren die seksueel geweld hebben meegemaakt, is dit eenmalig. Als iemand meerdere keren seksueel geweld meemaakt, is dat ook vaak door dezelfde persoon. Voor 8% van de jongens en 17% van de meiden die seksueel geweld hebben meegemaakt, gebeurde dit nog een keer door iemand anders.

Daarnaast blijkt uit het onderzoek van Fonds Slachtofferhulp dat 28% van de jongeren die online seksueel misbruik of online seksuele intimidatie meemaken in hun leven, ook te maken krijgen met fysiek seksueel misbruik.

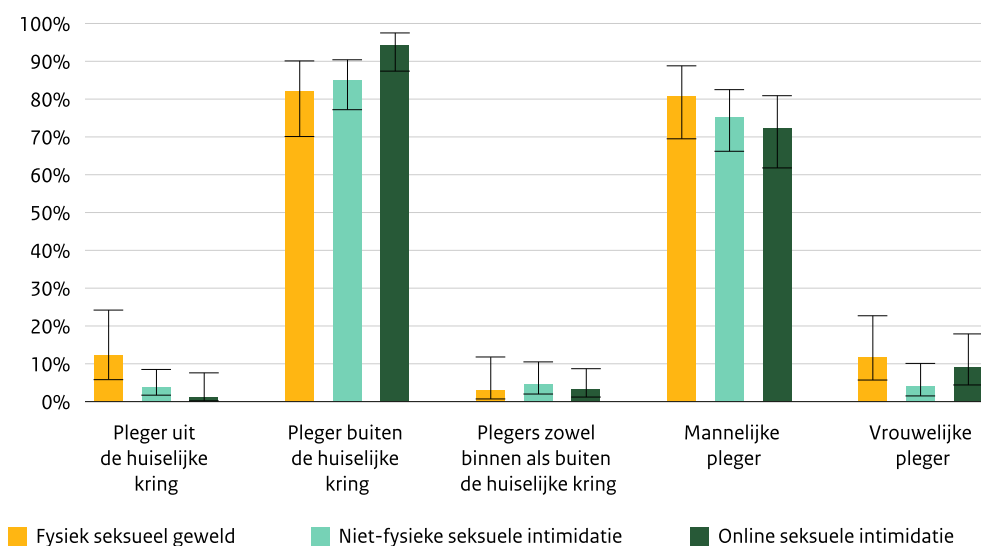
Slachtoffers ervaren nog lang problemen op veel vlakken van hun leven

Verder maken de onderzoeken duidelijk dat slachtoffers van seksueel geweld vaak nog lang problemen ervaren daardoor. Hierbij kan het gaan om psychische of seksuele problemen, maar ook om relatieproblemen of andere problemen. Zo geeft in de Prevalentiemonitor 27,6% van de slachtoffers van fysiek seksueel geweld aan dat zij na het incident problemen ervaren in hun leven. Dat geldt ook voor 22,5% van de slachtoffers van niet-fysiek seksueel geweld en voor 20,1% van de slachtoffers van online seksueel geweld.

Het onderzoek van Fonds Slachtofferhulp vroeg jongeren naar hun behoeften als het gaat over hulp en ondersteuning. Daaruit blijkt dat jongeren ondersteuning willen nadat zij online seksueel geweld of online seksuele intimidatie hebben meegemaakt. Jongeren in de categorie 12 tot en met 15 jaar gaven het vaakst aan die behoefte te hebben, zowel direct na de gebeurtenis als later. Waar zij met name behoefte aan hebben, is informele steun, zoals erkenning en hulp van familie, vrienden en school.

Pleger-kenmerken

In Figuur 3 zijn enkele pleger-kenmerken van seksueel geweld tegen kinderen weergegeven zoals die naar voren komen in de Prevalentiemonitor 2024. Wederom zijn in de figuur de marges op de cijfers weergegeven als 95%-betrouwbaarheidsintervallen, aangeduid met zwarte foutbalken.

Figuur 3 Pleger-kenmerken van het gerapporteerde seksueel geweld bij 16- en 17-jarigen in 2024, naar vorm van seksueel geweld (n = 638)

Bron: CBS, 2025c

Pleger is meestal een man en bekende van het slachtoffer

Tot slot blijkt uit alle drie de onderzoeken dat in veruit de meeste gevallen de pleger een bekende van het slachtoffer is. Het gaat dan meestal om klasgenoten, een online vriend(in), ex-vriend(in) of een gewone vriend(in), zo blijkt uit zowel de Prevalentiemonitor als het onderzoek van Fonds Slachtofferhulp. Hierin wijkt de groep 16- en 17-jarigen af van de jongere kinderen, waarbij seksueel misbruik vaker binnen het gezin plaatsvindt.⁵⁹ De Prevalentiemonitor laat zien dat de pleger in veruit de meeste gevallen een man is.

Daar waar het gaat om online seksueel geweld en seksuele intimidatie blijkt uit het onderzoek van Fonds Slachtofferhulp dat de pleger juist vaak een onbekende is. Dat is bijna in de helft van de gevallen het geval.

59 Website Augeo Foundation, www.augeo.nl/nl-nl/kindermishandeling/seksueel-misbruik (geraadpleegd 20 oktober 2025).

Tot slot

Hoeveel kinderen van 0 tot 18 jaar in Nederland daadwerkelijk een vorm van seksueel geweld meemaken, is slechts te destilleren uit een aantal verschillende onderzoeken, die elk een deel van de puzzel kunnen leggen, maar geen volledig beeld geven. Dat is zorgelijk. Vooral omdat uit de beschikbare gegevens het beeld naar voren komt dat seksueel geweld tegen kinderen een omvangrijk probleem is, dat eerder groter wordt dan kleiner. Het maakt zowel in de fysieke wereld als online vele slachtoffers. Bovendien vertelt de overgrote meerderheid van de slachtoffers niet over hun ervaringen aan hulpverleners of politie. Dat betekent dat we slechts een heel klein topje van de ijsberg zien, als we kijken naar het aantal meldingen bij meldpunten en politie. Periodiek prevalentieonderzoek is daarom belangrijk. Dat geeft wel een compleet beeld van de prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen en helpt om ontwikkelingen op dit thema in beeld te houden, om onderbouwde beleidskeuzes te kunnen maken en om effecten van de aanpak van dit probleem te kunnen monitoren. De Nationaal Rapporteur zal daar nog meer prioriteit aan geven in haar programmering.

Twee belangrijke bevindingen uit de beschikbare onderzoeken verdienen de aandacht. Allereerst dat jongeren in de late puberleeftijd in grote mate kwetsbaar zijn om seksueel geweld, seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksuele intimidatie (zowel fysiek als online) mee te maken. In de leeftijd waarop zij volop bezig zijn met het verkennen van relaties en hun eigen seksualiteit, stuiten zij geregeld op grensoverschrijdend gedrag. Dit is verontrustend, zeker omdat een aanzienlijk aantal van deze jongeren lichamelijke, psychische en seksuele problemen ondervindt naar aanleiding van het slachtofferschap. Dit maakt het zo belangrijk om jongeren juist in deze leeftijd van goede voorlichting te voorzien. Daarover meer in de [Uitgelicht Beleidsontwikkelingen](#).

Ten tweede roept de bevinding dat jongeren in zeer beperkte mate aan hulpverleners en politie vertellen over wat hun is aangedaan cruciale vragen op: hoe zien hun behoeften aan ondersteuning er precies uit? En welke beperkingen ervaren zij eventueel in een stap richting formele hulp of politie?

UITGELICHT

Beleidsontwikkelingen

Er is volop beweging op het gebied van preventie, hulp aan slachtoffers en de strafrechtelijke aanpak van seksueel geweld tegen kinderen. Daarnaast is er het Nationaal actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld en zijn er Europese ontwikkelingen. De Nationaal Rapporteur zet de veelheid aan ontwikkelingen op een rij.

Beleidsontwikkelingen

In dit hoofdstuk komen de belangrijkste beleidsontwikkelingen op het gebied van seksueel geweld tegen kinderen aan de orde. Zoals blijkt uit de vele ontwikkelingen is er volop beweging. Als eerste worden de ontwikkelingen op het gebied van preventie toegelicht. Vervolgens komen de ontwikkelingen over hulp aan slachtoffers aan de orde, gevolgd door de ontwikkelingen in de strafrechtelijke aanpak van seksueel geweld tegen kinderen. Hierna wordt gekeken naar de resultaten tot nu toe van het Nationaal actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het hoofdstuk sluit af met de ontwikkelingen op Europees niveau.

Preventie van seksueel geweld tegen kinderen

Het geven van betrouwbare informatie op het gebied van relaties en seksualiteit en het begeleiden van een gezonde, veilige ontwikkeling hierin is een essentieel onderdeel van de preventie van seksueel geweld tegen kinderen. Kinderen en jongeren leren daarmee over wensen en grenzen, van henzelf en van een ander. Ze leren dat hun lichaam van hen is en dat een ander hen niet tegen hun wil mag aanraken. Ze leren erover te praten als die grenzen niet gerespecteerd worden en waar de juiste hulp te vinden is. Ook is het belangrijk dat kinderen leren hoe zij de grenzen van een ander respecteren en wat op seksueel vlak oké en niet oké is. Kinderen hebben het recht op betrouwbare informatie om zich op een positieve manier te kunnen ontwikkelen, ook op relationeel en seksueel vlak. Leren over mogelijke risico's, zowel in de offline als online wereld, is hier onderdeel van.

De meeste kinderen die seksueel geweld meemaken vertellen er niemand over, zo blijkt ook weer uit de meest recente prevalentieonderzoeken (zie [Uitgelicht Prevalentie](#)). Bijvoorbeeld omdat ze zich schamen, of omdat ze simpelweg niet weten dat bepaald gedrag niet oké is. Om het voor kinderen minder moeilijk te maken om hun nare ervaringen te delen met iemand die ze vertrouwen, is het belangrijk dat zij leren open over deze thema's te praten. Het is belangrijk om al op jonge leeftijd het gesprek hierover aan te gaan. Onderzoek van de Nationaal Rapporteur laat zien dat een groot deel van het seksueel geweld dat kinderen meemaken, gepleegd wordt door een leeftijdsgenoot. Zo blijkt uit deze monitor dat 26% van de verdachten in beeld van de politie minderjarig is (zie [hoofdstuk 2](#)). De recente prevalentieonderzoeken bevestigen dat (zie [Uitgelicht Prevalentie](#)). Dit geeft aan hoe belangrijk het is om al op jonge leeftijd te praten over normen, wensen en grenzen.

Ouders spelen een belangrijke rol in de seksuele opvoeding van kinderen. Maar lang niet alle ouders praten met hun kinderen over seks. Dat heeft verschillende redenen. Ouders weten niet altijd hoe het gesprek aan te gaan of voelen zich er niet comfortabel bij om met hun kind over seksualiteit te praten. Ook kunnen ouders niet goed op de hoogte zijn van wat er zich afspeelt in de leefwereld van hun kind, bijvoorbeeld online. In 2025 heeft het Jeugdjournaal in samenwerking met Rutgers en Highberg een representatief onderzoek uitgevoerd onder 500 kinderen in de leeftijd van 9 tot 12 jaar. In dat onderzoek zegt 45% van de kinderen dat ze meer willen leren over hun eigen lichaam en grenzen. Een kwart van de kinderen blijkt hier niet met de ouders over te spreken en 47% van de kinderen uit

dit onderzoek geeft aan ook op school hier geen les over te krijgen.⁶⁰ Bovendien laat onderzoek van de Nationaal Rapporteur zien dat juist de eigen omgeving vaak de plek is waar kinderen seksueel geweld meemaken.⁶¹ Zodoende kan er niet op gerekend worden dat kinderen daar altijd de juiste informatie krijgen of zich veilig genoeg voelen om vragen te stellen. Laat staan dat dit de plek is waar zij om steun kunnen vragen wanneer ze iets vervelends meemaken. Dit onderstreept het belang van goede relationele en seksuele vorming op scholen, zodat die bereikbaar is voor ieder kind.

Goede relationele en seksuele vorming op scholen

Goede lessen relationele en seksuele vorming in het (speciaal) basisonderwijs, het (speciaal) voorgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs zijn een belangrijk onderdeel van de preventie van seksueel geweld tegen kinderen. Scholen hebben de wettelijke taak om relationele en seksuele vorming aan te bieden in het basisonderwijs en in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Zij kunnen zelf kiezen op welke manier zij hier invulling aan geven. Ze kunnen kiezen uit verschillende methoden ontwikkeld door verschillende aanbieders, of een eigen invulling geven aan de lessen. Er zijn op dit moment drie verschillende methoden voor relationele en seksuele vorming in een doorlopende leerlijn erkend door het RIVM.⁶² Dit betekent dat deze methoden door een erkenningscommissie bestaande uit experts als ‘goed onderbouwd of effectief’ zijn beoordeeld. Aanbieders van methoden kunnen hun methode indienen bij het RIVM voor een beoordeling van de erkenningscommissie.

Om de kwaliteit van de lessen te kunnen waarborgen en ervoor te zorgen dat de lessen aansluiten bij de leeftijd en leefwereld van kinderen en jongeren, vindt de Nationaal Rapporteur het belangrijk dat scholen gebruikmaken van een methode waarvan de effectiviteit op zijn minst voldoende is onderbouwd.⁶³ Op dit moment is de kwaliteit van de relationele en seksuele vorming op scholen nog onvoldoende gewaarborgd. Zo gebruikt 55% van de scholen in het basisonderwijs die lessen geven in relationele en seksuele vorming hiervoor niet een door het RIVM erkende methode, waardoor de inhoud en kwaliteit van deze lessen onduidelijk is en per school verschilt.⁶⁴ Al eerder deed de Nationaal Rapporteur de aanbeveling om scholen meer kaders mee te geven, zodat helderder is wat er van hen verwacht mag worden (zie [Hoofdstuk 1](#)). Zonder dat getornd wordt aan de vrijheid van scholen om te kiezen voor een methode die bij hen past, mag van hen verwacht worden dat zij werken met een methode die ten minste voldoende onderbouwd is.

⁶⁰ Rutgers en NOS Jeugdjournaal, 2025.

⁶¹ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

⁶² Website RIVM, [⁶³ Nationaal Rapporteur, 2021 \(Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2016-2020\).](https://www.loketgezondleven.nl/interventies-zoeken-overzicht?atabase=eyJzZWx1Y3RlZG9maWx-oZXJzIjpbeyl5YzhiNjIYyoyOTFzLTQzZDUtYWY5Yy1hNzJjNzE4NTIzZTMiOlt7InZhbHVlIjoIOWJjMjA1MzQzZjQ3NiooZDhhLWl5OGQtNjc5YTRmNmQyMjdliiwibGFiZWwiOiJTWtZtdWFsaXRlaXQgLyBzZWtZdWVsZSBnZXpvmRoZWiklwiY2gtcGFy-aXNvbil6ImNvbnRhaW5zX2FueSj9XXoseyl5YzhiNjIYyoyOTFzLTQzZDMtOWVIYSo4OTJlImY4NzYwNzAiOlt7InZhbHVlIjoIOWJhNjA2OWMtMzkzNiooYmEwLThkODItNDdlODEqZjE2MjA2ZiwiOGFiZWwiOiJLaW5kZXJlbiAoNCoxMiBqYWYyKSIslmN-vbXBhcmIzbzqiOiIjZ25oYWluc19hbGwifV19LHsiOWMqYjYyZjgtYUExYyooNjFjLTgwYWYyMTc3OTc5NjBiZWVhIjpbeyl5YXN-1ZSI6IjJNTBhZjU5LWm2YTItNDIzNC1hZmUzLWm2NzRlODYyMDMyZCIsImxhYmVsljoiT25kZXI3aWp2OiBwcmltYWlyIG9u-ZGVyd2lqcylslmNvbXBhcmIzbzqiOiIjZ25oYWluc19hbGwifV19LHsiOWNiMzlwOGYtODc3ZSo0ZmNmLWEOntItYTRmM2N-hMDMwMGnkIjpbeyl5YXN1ZSI6IjJlMjg4YWMqLTmWYWMtNGU2Yyo4NTdiLTQ2YmYyEoZjKxNSIsImxhYmVsljoiUHJpbW-FpciBPbmRlcndpanMiLCJib21wYXJpc29uljoiY29udGFpbmNfYXN1dFV19 (geraadpleegd 7 augustus 2025).</p>
</div>
<div data-bbox=)

⁶⁴ Duo onderwijsonderzoek en Rutgers, 2025.

Verbeterde kerndoelen voor primair onderwijs en onderbouw voortgezet onderwijs, aandacht in de bovenbouw ontbreekt

In het verleden heeft de Nationaal Rapporteur gewezen op het feit dat de huidige kerndoelen voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs te weinig duidelijkheid geven over wat er van scholen verwacht wordt op het gebied van relationele en seksuele vorming.⁶⁵ Het afgelopen jaar zijn nieuwe concept-kerndoelen voor het (speciaal) primair onderwijs en de onderbouw van het (speciaal) voortgezet onderwijs ontwikkeld, die zijn onderverdeeld in vijf domeinen.⁶⁶ Deze doelen zijn in 2025 op scholen getest. De definitieve concept-kerndoelen voor de domeinen burgerschap en digitale geletterdheid zijn in september 2025 door de demissionair staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Tweede Kamer verzonden.⁶⁷ In november 2025 volgden de kerndoelen voor de overige domeinen.⁶⁸

In de nieuwe concept-kerndoelen is beduidend meer aandacht voor relationele en seksuele vorming. Er is aandacht voor de biologische aspecten van de voortplanting, het respectvol omgaan met elkaar en het uiten van wensen en grenzen. Ook is er aandacht voor de mogelijke risico's van bepaalde seksuele gedragingen. En minstens zo belangrijk voor een gezonde seksuele ontwikkeling en een open gesprek hierover, is de aandacht voor de positieve kanten van seks.

Na eerdere aanbevelingen over dit onderwerp⁶⁹ is de Nationaal Rapporteur positief over de aandacht voor relationele en seksuele vorming in de nieuwe kerndoelen. Daarin wordt concreter gemaakt wat kinderen precies moeten leren. Dit geeft scholen meer houvast bij het inrichten van hun lessen. Opvallend is echter dat er in de concept-kerndoelen nog maar beperkt aandacht is voor vormen van online seksueel geweld. Zo wordt er in het domein digitale geletterdheid wel gesproken over online veiligheid, maar wordt daar niet ingegaan op seksueel grensoverschrijdend gedrag dat zich in de online wereld afspeelt. Dit terwijl veel jongeren daarmee te maken krijgen. Volgens onderzoek van Fonds Slachtofferhulp uit 2025 zegt 1 op de 2 jongeren tussen de 12 en 25 jaar ooit te maken te hebben gehad met online seksueel misbruik of seksueel overschrijdend gedrag. Zij geven ook aan dat deze vorm van seksueel geweld negatieve en langdurige gevolgen kan hebben.⁷⁰ Daarom zou hiervoor ook voldoende aandacht moeten zijn in de klas. Niet voor niets is het ontwikkelen van digitale geletterdheid als belangrijke preventieve maatregel opgenomen in de nieuwe EU-richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.⁷¹ Daarbij is het van belang dat ook leerkrachten de ruimte krijgen om zich te laten bijscholen. Op dit moment geeft een aanzienlijk deel van de scholen aan dat leerkrachten niet voldoende kennis en vaardigheden hebben op het gebied van digitale geletterdheid en dat er te weinig tijd is voor bijscholing.⁷²

65 Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

66 Website Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), <https://www.actualisatiekerndoelen.nl/> (geraadpleegd 11 september 2025).

67 Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/09/01/kerndoelen-burgerschap-digitaal-geletterdheid-en-nederlandse-gebarentaal-en-implementatiefase-geactualiseerde-kerndoelen> (geraadpleegd 13 september 2025).

68 Website Stichting Leerplan Ontwikkeling, <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/actualisatie-kerndoelen/@25212/kerndoelen-primair-onderwijs/> (geraadpleegd 26 november 2025).

69 Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

70 Fonds Slachtofferhulp, 2025.

71 EU Richtlijn 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, artikel 34 lid 8.

72 Website Inspectie van het Onderwijs, <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2024/03/15/basissscholen-vinden-digitale-geletterdheid-leerlingen-belangrijk-en-werken-aan-het-bevorderen-daarvan> (geraadpleegd 5 oktober 2025).

Ook voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs zijn nieuwe concept-examenprogramma's ontwikkeld, die richting geven aan scholen bij het invullen van het curriculum.⁷³ De Nationaal Rapporteur vindt het echter niet goed te rijmen dat hierin niets over relationele en seksuele vorming is opgenomen.⁷⁴ Aandacht voor relationele en seksuele vorming is belangrijk voor leerlingen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Juist omdat dit de leeftijd is waarop jongeren gaan experimenteren met seks⁷⁵ en te maken krijgen met seksueel geweld, vaak door een leeftijdsgenoot (zie Uitgelicht Prevalentie). Het is dan extra relevant om deze thema's te bespreken en jongeren informatie te geven op basis waarvan zij zelf – nu en in de toekomst – bewuste en weloverwogen keuzes kunnen maken. Het is niet logisch om precies in de periode dat jongeren met vragen en hulpbehoeften kunnen rondlopen, geen relationele en seksuele vorming meer aan te bieden.

Voor mbo-studenten is relationele en seksuele vorming ook belangrijk

Mbo-scholen kunnen op dit moment beslissen relationele en seksuele vorming aan te bieden, onder andere als onderdeel van hun burgerschapsonderwijs. Op dit moment wordt de invulling van het burgerschapsonderwijs binnen het mbo-onderwijs opnieuw ingericht. De demissionair minister van Onderwijs heeft daarvoor in 2024 een voorstel tot een wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs ingediend. In het voorstel wordt vooral de nadruk gelegd op kennis en vaardigheden op het gebied van democratie en rechtstaat.⁷⁶ De Nationaal Rapporteur is van mening dat relationele en seksuele vorming ook voor mbo-studenten goed geborgd moet zijn. Uit onderzoek blijkt dat in 2021-2022 24% van de meiden uit het mbo-onderwijs zegt dat ze minstens één keer gedwongen zijn om seksuele dingen te doen die ze niet wilden. In 2014-2015 ging het nog om 16% van de meiden. Bij jongens blijft dit percentage nagenoeg stabiel en gaat het om 5%.⁷⁷ Een groot deel van de mbo-studenten is minderjarig.

De wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs biedt een goede mogelijkheid om voor borging van relationele en seksuele vorming in het mbo-onderwijs te zorgen.

Hulp voor slachtoffers van seksueel geweld

Kinderen die seksueel geweld meemaken, ondervinden daarvan vaak langdurige en ingrijpende gevolgen. Voor passende hulp zijn minderjarige slachtoffers aangewezen op adequate ondersteuning in de eerste lijn en op een goed functionerend jeugdzorgstelsel, bestaande uit jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. De afgelopen jaren hebben meerdere rapporten en adviezen gewezen op structurele problemen in dit stelsel, zoals oplopende wachttijden, personeelstekorten, financiële tekorten, administratieve lastendruk en een tekort aan specialistische zorg.⁷⁸ Om de jeugdzorg te verbeteren en hervormen zijn onder andere een Hervormingsagenda Jeugd en een Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in het leven geroepen.

73 Website Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examen-programma/actualisatie-examenprogramma/> (geraadpleegd 4 september 2025).

74 Website Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examen-programma/actualisatie-examenprogramma/> (geraadpleegd 4 september 2025).

75 de Graaf et al., 2023.

76 Website Rijksoverheid, <https://wetgeving.skalender.overheid.nl/Regeling/WGKoz5579> (geraadpleegd 29 augustus 2025).

77 de Graaf et al., 2023.

78 Zie bijvoorbeeld: Andersson Elffers Felix, 2020; Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, 2021; Sociaal-Economische Raad, 2021; Algemene Rekenkamer, 2023.

Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd loopt van 2023 tot 2028 en heeft als doel de knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. De agenda richt zich op passende en tijdige hulp en ondersteuning bieden aan jeugdigen die dat nodig hebben.⁷⁹ In de vorige monitor constateerde de Nationaal Rapporteur dat de Hervormingsagenda Jeugd een aantal onderdelen bevat die mogelijk de hulpverlening aan minderjarige slachtoffers van seksueel geweld kunnen verbeteren.

Zo zet de Hervormingsagenda zich in voor een betere inkoop en organisatie van (hoog) specialistische jeugdzorg door de regionale samenwerking te versterken. Hiermee moet de beschikbaarheid en continuïteit van bepaalde vormen van specialistische jeugdzorg beter worden gewaarborgd. Gemeenten worden verplicht op dit vlak regionaal samen te werken. Daarnaast is het de bedoeling dat gemeenten enkele weinig voorkomende vormen van hoogspecialistische jeugdzorg landelijk inkopen. Het onderliggende wetsvoorstel Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg is inmiddels aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer.⁸⁰ De Nationaal Rapporteur wacht kritisch af of de gemaakte afspraken leiden tot een betere borging van specialistische zorg voor minderjarige slachtoffers van seksueel geweld en seksuele uitbuiting. Dat deze zorg tot dusver niet voldoende gewaarborgd was, is onaanvaardbaar.

Ook zet de Hervormingsagenda in op het terugdringen van het aantal plaatsingen in de residentiële jeugdhulp⁸¹ en op het zoveel mogelijk voorkomen van gesloten plaatsingen. In eerdere monitors heeft de Nationaal Rapporteur geconstateerd dat relatief veel slachtoffers van seksueel geweld, met name meisjes, in de jeugdhulp op enig moment gesloten geplaatst worden.⁸² Dit is zorgelijk, omdat een gesloten plaatsing vaak een grote en negatieve impact heeft op kinderen.⁸³ De Nationaal Rapporteur staat daarom in beginsel positief tegenover de doelstelling om de gesloten jeugdhulp kleinschaliger en regionaal te organiseren en het aantal gesloten plaatsingen zo veel mogelijk terug te dringen. Uit de CBS-rapportage over het gebruik van jeugdhulp in 2024 blijkt dat het gebruik van residentiële jeugdhulp, en met name gesloten jeugdhulp, inderdaad daalt.⁸⁴ Dat is een positieve ontwikkeling. Wel is het van groot belang om goed na te denken over passende alternatieven voor kinderen die voorheen gesloten werden geplaatst. De verschuiving van gesloten naar niet-gesloten uithuisplaatsingen roept namelijk ook dilemma's op. Zo ontvangt de Nationaal Rapporteur signalen vanuit de hulpverlening dat de beperkte mogelijkheden voor vrijheidsbeperkende maatregelen in de residentiële jeugdhulp soms belemmeringen vormen voor effectieve hulpverlening en voor bescherming van de betreffende kinderen.

79 Kamerstukken II 2023/24, 31015, nr. 275.

80 Kamerstukken II 2023/24, 36546, nr. 2.

81 De Richtlijn Residentiële Jeugdhulp definieert residentiële jeugdhulp als een vorm van hulpverlening waarbij kinderen of jongeren op vrijwillige of gedwongen basis, (tijdelijk) dag en nacht buiten hun eigen omgeving verblijven, onder meer in leefgroepen en behandelgroepen.

82 Nationaal Rapporteur, 2018 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2016);
Nationaal Rapporteur, 2019 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2018);
Nationaal Rapporteur, 2021 (Slachtoffermonitor mensenhandel 2016-2020);
Nationaal Rapporteur, 2022 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2021).

83 Van Doorn et al., 2022.

84 CBS, 2025; Kamerstukken 2024/25, 31839, nr. 1087.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Met het programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming wordt gewerkt aan structurele verbeteringen in de werkwijze voor gezinnen en huishoudens waar sprake is van (vermoedens van) onveiligheid of kinderen die in hun ontwikkeling worden bedreigd.⁸⁵ Het idee is meer integrale ondersteuning van gezinnen en huishoudens, met een centrale rol voor stevige lokale teams om onveilige situaties te voorkomen of te bestrijden. Regionale veiligheidsteams (RVT's) bieden hierop aanvullende expertise en inzet op het gebied van veiligheid. Het huidige 'estafettemodel', waarbij de hulpverlenings- of regietaak telkens van de ene naar de andere organisatie wordt overgedragen, zou daarmee worden losgelaten.⁸⁶

In tien proeftuinen, elk met een eigen focus, worden onderdelen van dit systeem- en mensgericht werken, en de daarvoor noodzakelijke samenwerking tussen lokale teams, zorg- en veiligheidspartners en de beoogde RVT's, in de praktijk getest.⁸⁷ Hoewel de proeftuinen volgens de betrokkenen en partners positieve resultaten laten zien, hebben zowel Jeugdzorg Nederland als het Landelijk Netwerk Veilig Thuis aangegeven zich op onderdelen niet te kunnen vinden in de ontwikkelrichting. Zij hebben besloten niet langer deel te nemen aan de besturing van het programma en ook geen mensen meer af te vaardigen voor deelname aan landelijke werkgroepen en trajecten. Ze blijven wel betrokken bij de proeftuinen.⁸⁸

Volgens de gecertificeerde instellingen (GI's) van Jeugdzorg Nederland blijft er van de oorspronkelijke uitgangspunten weinig overeen. In de huidige ontwikkelrichting ligt te veel nadruk op de structuur van het jeugdbeschermingsstelsel, terwijl de inhoud van het werk onderbelicht blijft.⁸⁹ Het is noodzakelijk dat de betrokken partijen tot een oplossing komen, in het belang van de kinderen en gezinnen om wie het gaat.

Goed georganiseerd landschap steun- hulp en meldpunten

Naast de ontwikkelingen in de jeugdhulp en jeugdbescherming, zijn er initiatieven gestart om de hulp voor (meerderjarige en minderjarige) slachtoffers van seksueel geweld te verbeteren. In 2024 is het traject Goed georganiseerd landschap steun- hulp en meldpunten van start gegaan. Dat heeft als doel om de hulpverlening voor slachtoffers, plegers en omstanders van seksueel misbruik en geweld te verbeteren. Hierbij zijn betrokken het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport, het ministerie van Justitie en Veiligheid (hierna ministerie van JenV), de politie, het OM, Veilig Thuis, Centrum Seksueel Geweld, Slachtofferhulp Nederland, Perspectief Herstelbemiddeling en de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten.

Als onderdeel van het traject wordt er gewerkt aan een gezamenlijke aanpak om de (toegang tot) hulpverlening voor slachtoffers van seksueel geweld te verbeteren. Die moet ervoor zorgen dat slachtoffers beter hun weg naar de juiste hulp weten te

85 Kamerstukken II 2023/24, 31015, nr. 275.

86 Website Voordejeugdenhetgezin.nl, <https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/actueel/nieuws/2025/06/03/communicatiebodschap-aan-stakeholders-toekomstscenario-kind--en-gezinsbescherming-van-opdrachtgevers-toekomstscenario-kind--en-gezinsbescherming> (geraadpleegd 11 juli 2025).

87 Programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, 2025 (zesde voortgangsrapportage).

88 Website Voordejeugdenhetgezin.nl, <https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/actueel/nieuws/2025/06/03/communicatiebodschap-aan-stakeholders-toekomstscenario-kind--en-gezinsbescherming-van-opdrachtgevers-toekomstscenario-kind--en-gezinsbescherming> (geraadpleegd 11 juli 2025).

89 Website Jeugdzorg Nederland, <https://www.jeugdzorgnederland.nl/actueel/jeugdbeschermingsorganisaties-trekken-zich-terug-uit-het-landelijk-programma-toekomstscenario/> (geraadpleegd 11 juli 2025).

vinden, seksueel geweld beter wordt herkend, slachtoffers beter worden doorverwezen naar hulp en slachtoffers overal op dezelfde hulp kunnen rekenen.⁹⁰

Het Centrum Seksueel Geweld, Veilig Thuis, de politie, het OM, Slachtofferhulp Nederland en Perspectief Herstelbemiddeling hebben een nieuwe manier van werken ontwikkeld. Daarbij kunnen slachtoffers van (online) seksueel geweld zich melden op één punt met verschillende hulpvragen. Politie, medische hulp, psychische en forensische zorg werken achter de schermen samen. Na een melding bekijken ze gezamenlijk wat het slachtoffer nodig heeft, wie deze hulp kan bieden en wie het vaste aanspraakpunt wordt. Op 10 september 2025 is de pilot in Den Haag gestart en op 8 oktober in Oost-Brabant. De pilot slachtofferadvocatuur (zie hierna) maakt onderdeel uit van deze laatste pilot. Tijdens de pilots, die vier tot zes maanden duren, worden er twee cases per dag besproken. Het WODC gaat de pilots evalueren.⁹¹

De Nationaal Rapporteur is positief over de gezamenlijke ambitie om de hulpverlening voor slachtoffers te verbeteren en de keuze om daarin geen onderscheid te maken tussen minder- en meerderjarige slachtoffers. In de voorgaande monitor is de aanbeveling gedaan om hierbij te kijken naar de Belgische manier. Daar kunnen slachtoffers terecht bij goed herkenbare fysieke locaties waar multidisciplinaire zorg beschikbaar is. Op dit moment bieden onder andere Centrum voor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Filomena in Rotterdam en het CSG in Amsterdam vanuit fysieke locaties hulp aan slachtoffers van seksueel geweld. Het is positief dat de bewindspersonen hebben laten weten de ervaringen van deze fysieke locaties mee te nemen en te onderzoeken welke meerwaarde ze hebben voor de toegankelijkheid van de hulp.⁹²

Pilot slachtofferadvocatuur

Op grond van artikel 44 lid 4 van de Wet op de rechtsbijstand heeft een slachtoffer van een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf recht op kosteloze bijstand van een advocaat. In zowel een rapport van het WODC als een motie van het Tweede Kamerlid Van Toorenburg cs. is een aantal jaar geleden aandacht gevraagd voor het daadwerkelijk kunnen uitoefenen van dit wettelijke recht.⁹³ Naar aanleiding daarvan is in opdracht van het Ministerie van JenV in september 2020 de pilot rechtsbijstand slachtoffers ernstige gewelds- en zedenmisdrijven (EGZ) gestart in de regio's Kennemerland en Gelderland-Midden.⁹⁴ In deze pilot neemt een slachtofferadvocaat, indien gewenst, in een vroeg stadium proactief contact op met het slachtoffer.⁹⁵ Het slachtoffer heeft een vrije keuze om een slachtofferadvocaat te kiezen. Ook kan het slachtoffer afzien van bijstand van een slachtofferadvocaat of kiezen voor vrije juridische bijstand van een jurist van Slachtofferhulp Nederland.⁹⁶ Specifieke aandacht voor minderjarige slachtoffers is hierbij van groot belang. Zij hebben extra bescherming nodig, omdat zij extra kwetsbaar zijn. Bij de groep tussen 14 en 18 jaar ligt er daarnaast een rol voor de slachtofferadvocaat om in te schatten of de aanwezigheid van ouders wel of niet helpend is.⁹⁷

90 Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/04/16/ek-bijlage-2-informatiebericht-landschap-steun-hulp-en-meldpunten> (geraadpleegd 22 oktober 2025).

91 Kamerstukken II 2024/25, 28345, nr. 282.

92 Kamerstukken I 2024/25, 28345, nr. 282.

93 Elbers et al. 2018; Kamerstukken II 2018/19, 35000 VI, nr. 47.

94 Om te bepalen of er sprake is van een ernstig geweldsmisdrijf wordt aangesloten bij de criteria van het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

95 Schriftelijke communicatie ministerie van JenV, directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, d.d. 22 oktober 2024. Normaal gesproken wordt een slachtofferadvocaat pas ingeschakeld, als het slachtoffer daar expliciet om vraagt.

96 Schriftelijke communicatie Slachtofferhulp Nederland, d.d. 11 september 2025.

97 Interview advocaat Paula van der Geest, d.d. 22 mei 2025.

De (eerste) pilot liep van september 2020 tot juni 2021. Uit de evaluatie kwam naar voren dat de werkwijze uit de pilot de drempel voor slachtoffers verlaagt om gebruik te maken van hun recht op kosteloze rechtsbijstand. Ook gaven partijen aan dat de pilot succesvol was omdat een slachtoffer nu partijdige bijstand krijgt. Daardoor ligt de taak van informeren en adviseren niet langer primair bij de politie en is een informatief gesprek door de politie wellicht niet altijd noodzakelijk, zoals inmiddels ook gebruikelijk bij de nieuwe werkwijze rondom het passend informeren van slachtoffers.⁹⁸ Over het optreden van de politie tijdens het informatief gesprek werd in het verleden nog wel eens kritiek geuit: politieagenten zouden slachtoffers mogelijk ontmoedigen om een aangifte door te zetten.⁹⁹ Dankzij de kosteloze bijstand kan het slachtoffer direct een goede afweging maken over het al dan niet doorzetten van de aangifte. De bijstand door een slachtofferadvocaat bestaat uit verschillende aspecten, zoals informeren en adviseren, bijvoorbeeld over het al dan niet indienen van een vordering om schadevergoeding te krijgen. Ook kan de slachtofferadvocaat helpen verwachtingen realistisch te houden en onderzoeken of er alternatieve wegen mogelijk zijn. Denk hierbij aan een civiele procedure of mediation.¹⁰⁰

Voor zedenmisdrijven werd de werkwijze – met een aantal aandachtspunten – na de pilot gereed geacht om landelijk in te voeren. Voor ernstige geweldsmisdrijven waren er nog te weinig aanmeldingen om te kunnen beoordelen of de pilot geslaagd was. De reden daarvoor was onder meer dat deze zaken versnipperd binnenkomen bij de politie. Daarom heeft van juli 2023 tot medio april 2024 een vervolgpilot plaatsgevonden alleen voor ernstige geweldsmisdrijven. Ook deze pilot is geëvalueerd.

Hierna is gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor de landelijke implementatie van deze werkwijze voor zowel zeden- als ernstige geweldsmisdrijven.¹⁰¹ Uitgangspunt hierbij is dat er een geautomatiseerde koppeling tussen de politie en de Raad voor Rechtsbijstand wordt gecreëerd, zodat de gegevens van het slachtoffer geautomatiseerd worden doorgezet naar een slachtofferadvocaat. Omdat deze koppeling nog verschillende stappen en tijd vergt, is de insteek dat tussentijds een (meer) handmatige werkwijze wordt geïmplementeerd.¹⁰²

Het plan van aanpak is naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 gereed. Ook is er een specialist betrokken om de mogelijkheden voor een automatische koppeling in kaart te brengen.¹⁰³ In afwachting van de landelijke implementatie zijn er inmiddels meerdere regionale initiatieven gestart. Bijvoorbeeld in Oost-Brabant, waar een piket-regeling is opgestart die werkt volgens het principe van gezamenlijke triage door Slachtofferhulp Nederland en slachtofferadvocatuur. Daarbij wordt zo goed mogelijk gebruikgemaakt van de voorzieningen die er al zijn.¹⁰⁴

Hiervoor is ingegaan op het proces rondom het goed georganiseerd zorglandschap. Het voornemen is om dat traject en het traject slachtofferadvocatuur te integreren. In de regionale pilot in Oost-Brabant wordt al op deze wijze gewerkt.¹⁰⁵

98 Zie Hoofdstuk 3 voor meer informatie over passend informeren.

99 Zie ook Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018–2022).

100 Interview advocaat Simone van Schaik, d.d. 6 december 2024.

101 Zie ook *Kamerstukken II* 2024/25, 33552, nr. 137.

102 Schriftelijke communicatie ministerie van JenV, directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, d.d. 22 oktober 2024 en 1 juli 2025.

103 Schriftelijke communicatie ministerie van JenV, directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, d.d. 4 september 2025.

104 Interview advocaat Simone van Schaik, d.d. 6 december 2024.

105 Interview advocaat Paula van der Geest, d.d. 22 mei 2025.

Strafrechtelijke aanpak seksueel geweld tegen kinderen

Wet seksuele misdrijven

In de vorige monitor is uitgebreid stilgestaan bij de Wet seksuele misdrijven (Wsm), die op dat moment als wetsvoorstel bij de Eerste Kamer lag. De verwachting was dat door de toevoeging van nieuwe delicten en de invoering van het consentmodel de nieuwe wet zou leiden tot meer meldingen en aangiften. Tegelijkertijd was er al langere tijd sprake van tekorten in capaciteit in de strafrechtsketen. Dit leidde tot de aanbeveling van de Nationaal Rapporteur aan de minister van Justitie en Veiligheid om zorg te dragen voor voldoende middelen, tijd en capaciteit voor politie, OM en rechtspraak zodat de Wsm zorgvuldig zou kunnen worden geïmplementeerd. In Hoofdstuk 1 is al kort terugblik op deze aanbeveling. In dit deel wordt ingegaan op het onderzoek dat heeft plaatsgevonden als voorbereiding van de evaluatie van de Wsm en de eerste ervaringen met de nieuwe wet in de praktijk.

Ter voorbereiding op de evaluatie van de Wsm is er in opdracht van het WODC onderzocht hoe de wet kan worden gemonitord en geëvalueerd en wat de situatie in de praktijk was voordat de wet in werking trad (nulmeting). In dat onderzoek is onder andere gekeken naar de beleidslogica achter de Wsm. In dat kader zijn er interviews gehouden, onder andere met medewerkers van het bureau van de Nationaal Rapporteur.

De Nationaal Rapporteur ziet dat de invoering van de Wsm de mogelijkheid biedt om het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag breed bespreekbaar te maken en voorlichting te geven over seksueel grensoverschrijdend gedrag in brede zin. Tegelijkertijd ziet zij een mogelijk neveneffect van de nieuwe wet, namelijk dat gezond experimenteelgedrag afneemt, uit angst om sneller een grens over te gaan. Ook vraagt zij aandacht voor het risico van overbelasting van de strafrechtsketen door toename van meldingen en aangiften.

Uit het onderzoek van het WODC blijkt dat de Wsm ambitieuze doelen heeft en het is de vraag of deze doelen te realiseren zijn, ook als er sprake zou zijn van een succesvolle implementatie. Zo constateren de onderzoekers dat er maar beperkt wetenschappelijk bewijs is voor de aannames over de verwachte werking van de Wsm. Voor sommige aannames is er zelfs tegengesteld wetenschappelijk bewijs. De onderzoekers concluderen dan ook dat verder onderzoek naar de aannames en de ervaringen van ketenpartners noodzakelijk is om tot een goede evaluatie te kunnen komen.

Uit zowel de meest recente voortgangsbrief als uit gesprekken met ketenpartners blijkt dat de implementatie van de Wsm succesvol is verlopen en dat er met een positief gevoel op wordt teruggekeken. Tegelijkertijd wordt ook aangegeven dat het momenteel nog te vroeg is om de effecten van de wet op de instroom en doorstroom van zaken te kunnen zien.

Zo stelt de politie dat de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de implementatie van de Wsm voldoende waren. Of de middelen voor extra capaciteit van de seksuele misdrijventeams in het kader van de Wsm toereikend zijn, zal nog moeten blijken. In de evaluatie van 2026 worden deze aspecten meegenomen. De al jaren durende zorg om de capaciteitsproblemen bij seksuele misdrijventeams is er nog steeds. Dat geldt ook voor de hoge werkdruk die daaruit voortkomt. Daarnaast zijn de eerder gemaakte impactanalyses niet actueel meer door nieuwe vormen van seksueel geweld, met name de onlinevarianten. De digitale component van seksuele misdrijven wordt steeds

belangrijker waaronder het online seksueel benaderen van minderjarigen. Ook pleit de politie voor een meer integrale aanpak, waarbij het strafrecht een van de tools is, maar zeker niet de enige.

Het Openbaar Ministerie maakt ook melding van blijvende problemen rondom capaciteit. Daarbij speelt mee dat alleen officieren van justitie die een speciale opleiding hebben gedaan en daardoor gecertificeerd zijn, zaken van seksuele misdrijven mogen behandelen. Dit is passend en noodzakelijk om zaken van seksuele misdrijven op een juiste wijze te kunnen behandelen. Maar het vormt ook een uitdaging om voldoende gecertificeerde officieren te vinden en zittingen te plannen.

Rondom de invoering van de Wsm was er een landelijke publiekscampagne. Daarnaast is er in algemene zin meer aandacht voor seksueel geweld in de maatschappij. De politie ervaart dat slachtoffers sneller melding maken van incidenten omdat zij zich serieuzer genomen voelen. Tegelijkertijd bestaat de vrees dat, doordat er in de Wsm sprake is van een consentmodel in plaats van een dwangmodel, het voor burgers nog steeds onvoldoende duidelijk is welk gedrag strafbaar is en welk gedrag niet.

De politie meldt een stijging van het aantal gemelde incidenten alsook van het aantal aangiften na invoering van de Wsm. Dat is een positief signaal: slachtoffers weten de weg naar de politie te vinden. De toename geldt voor alle vormen van seksueel geweld, zowel fysiek als niet-fysiek en zowel voor minderjarigen als volwassenen. De toename is het grootst bij online seksueel geweld.¹⁰⁶ Hieruit valt af te leiden dat er steeds meer bekendheid en erkenning is voor online seksueel geweld, en dat stelt de politie ook voor nieuwe uitdagingen. Het online opsporen en verzamelen van bewijs vergt andere vaardigheden en kennis. Die zijn niet in alle politieregio's en niet altijd en in voldoende mate aanwezig. Onder andere daarom vraagt de stijging van het aantal meldingen en aangiften de nodige aandacht en monitoring in de komende jaren.

Uit de cijfers in Bijlage B1 blijkt dat er in het eerste half jaar nadat de Wsm is ingegaan al 55 meldingen van sex chatting zijn gedaan. Vaak zijn het meldingen vanuit de National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC) en is er sprake van een combinatie met andere delicten, zoals corrumperen en bezit en verspreiding van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik. Inmiddels zijn ook de eerste veroordelingen voor dit feit uitgesproken.

Strafbaarstelling kindersekspoppen

Sinds 1 januari 2025 is in artikel 253a Sr (onder andere) het bezit en het vervaardigen van een kindersekspop en/of kinderseksrobot (hierna: kindersekspop) strafbaar gesteld.

De kindersekspop wordt in dit wetsartikel beschreven als: *een voorwerp met een uiterlijke verschijningsvorm van een kind of van een lichaamsdeel van een kind dat de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, dat bestemd is om seksuele handelingen mee te verrichten.*

Door deze formulering te gebruiken kunnen ook attributen onder deze strafbaarstelling vallen die nu mogelijk nog niet op de markt zijn, maar in de toekomst ontwikkeld kunnen worden.

¹⁰⁶ Mondelinge communicatie politie, d.d. 29 september 2025.

Deze strafbaarstelling was eerst onderdeel van het wetsvoorstel seksuele misdrijven, naar aanleiding van een nota van wijziging. Ondanks dat er onvoldoende wetenschappelijk bewijs bestaat dat kindersekspoppen het risico op kindermisbruik vergroten, gaf de minister van Justitie en Veiligheid als onderbouwing voor deze strafbaarstelling dat het buitengewoon onwenselijk is dat deze seksattributen in Nederland rondgaan. Het zou de markt stimuleren voor voorwerpen die de seksualisering van kinderen in de hand werken. Zij overwoog hierbij dat er evenmin bewijs is dat deze attributen juist een beschermende werking hebben.¹⁰⁷ Een wetenschappelijk artikel uit 2022 was kritisch op deze aparte strafbaarstelling en de normatieve redenering die eraan ten grondslag zou liggen.¹⁰⁸

In haar position paper voor het rondetafelgesprek over de Wsm bij de vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid heeft de Nationaal Rapporteur aangegeven dat zij de redenering van de Minister volgde. Tegelijkertijd riep zij op om deze nieuwe strafbaarstelling en de toegevoegde waarde ervan verder te onderzoeken en monitoren.¹⁰⁹

Uiteindelijk koos de minister in juni 2023 ervoor de strafbaarstelling van kindersekspoppen in een afzonderlijk wetgevingstraject te plaatsen.¹¹⁰ Daarbij werd de maximumstraf verhoogd van 1 naar 4 jaar gevangenisstraf. Dat betekent ook dat het feit valt onder artikel 67 lid 1 onder a Sv, waarmee voorlopige hechtenis kan worden toegepast en er bijzondere opsporingsbevoegdheden kunnen worden ingezet, zoals het vorderen van gegevens en pseudokoop. In de toelichting bij deze wijziging is aangegeven dat hiermee wordt aangesloten bij het strafmaximum van artikel 240c Sr (voorbereidingshandelingen voor seksueel misbruik van kinderen). In het commentaar bij dit artikel komt de strafverhoging niet aan de orde, daar wordt nog uitgegaan van het eerder voorgestelde strafmaximum van 1 jaar.¹¹¹

Eerste ervaringen met artikel 253a Sr

Uit informatie van de politie is gebleken dat de douane tot nu toe drie keer een kindersekspop heeft aangetroffen. In één zaak was er sprake van een Nederlandse verdachte en deze zaak is verder opgepakt door de politie. Ook zijn er in vier andere zaken kindersekspoppen of delen daarvan aangetroffen. De politie werkt aan kennisopbouw en kennisdeling rondom dit onderwerp. Ook wordt uitgekeken naar jurisprudentie om nadere invulling te geven aan de afbakening van 253a Sr.¹¹²

Alternatieve afdoeningen

In de vorige monitor is in een aanbeveling opgeroepen om verder onderzoek te doen naar alternatieve wijzen om zaken van seksueel geweld tegen kinderen af te doen. Door bijvoorbeeld aan de voorkant in te zetten op mediation of het opleggen van een strafbeschikking door het OM, kunnen zaken tijdig en betekenisvol worden afgedaan. Maatwerk is in deze zaken van groot belang door de grote verscheidenheid aan seksuele misdrijven, verschillen in behoeften van slachtoffers en ernst van het misdrijf.¹¹³

¹⁰⁷ Kamerstukken II 2022/23, 36222, nr. 8. Zij verwees hierbij ook naar de quickscan die is uitgevoerd door het WODC: Loibl et al. 2022.

¹⁰⁸ Kool, 2022.

¹⁰⁹ Nationaal Rapporteur, 2023 (Position paper ten behoeve van rondetafelgesprek Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid over de Wet seksuele misdrijven).

¹¹⁰ Website Raad van State, <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@137064/w16-23-00099-ii/> (geraadpleegd 22 oktober 2025).

¹¹¹ Lestrade, S.M.A., Tekst en Commentaar Strafrecht, artikel 253a (geraadpleegd 17 juli 2025).

¹¹² Schriftelijke communicatie politie, d.d. 7 augustus 2025.

¹¹³ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

In Hoofdstuk 1 is al kort teruggeblikt op deze aanbeveling. Hierna worden de laatste ontwikkelingen op het gebied van alternatieve afdoeningsmodaliteiten beschreven.

In de beleidsreactie op de monitor hebben de bewindspersonen verwezen naar een van de actielijnen van het Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken die specifiek betrekking heeft op betekenisvolle interventies. Deze actielijn heeft als uitgangspunt dat het maatschappelijke effect van de interventie voorop staat en dat de interventie betekenis heeft voor slachtoffer, verdachte en maatschappij. Niet alles kan en moet met behulp van het strafrecht worden opgelost, vaak is een andere interventie zelfs beter. Multidisciplinaire samenwerking is hierbij essentieel en daarom loopt er momenteel een pilot rondom casusregie. Dat houdt in dat er in iedere zaak een regiehouder vanuit een van de deelnemende partijen wordt aangesteld.¹¹⁴

Onder deze actielijn vallen meerdere trajecten. Zo is er een informatieve video gemaakt over de mogelijkheden van herstelrecht die breed binnen de strafrechtketen wordt gelanceerd. Ook is er in pilotvorm onderzocht of een standaardcontactmoment van slachtoffers met herstelbemiddeling zinvol kan zijn. De uitkomst van de pilot is dat dit niet zo is; het gaat om maatwerk leveren. Dat maatwerk kan eventueel worden meegenomen in het traject rondom een Goed georganiseerd landschap steun- hulp en meldpunten. Dit om te voorkomen dat er te veel verschillende personen contact opnemen met het slachtoffer.

Verder wordt er geprobeerd om meer veroordeelde zedendelinquenten op een later moment te laten meewerken aan herstelrecht, bijvoorbeeld na het strafproces. Dit kan een passender moment zijn voor zowel het slachtoffer als de pleger, omdat de zedendelinquent de herstelbemiddeling dan niet inzet met de hoop op strafvermindering. Herstelbemiddeling kan een positief effect hebben op de verwerking van slachtoffers, ook bij minderjarige slachtoffers van seksueel geweld of seksueel geweld dat tijdens de minderjarigheid is gepleegd.¹¹⁵

Daarnaast worden de slachtoffercoördinatoren van het OM eerder betrokken in het proces.¹¹⁶ Namelijk zodra de zaak vanuit de politie wordt ingestuurd naar het OM, en niet pas op het moment dat de zaak bij het OM is ingeschreven. Zo hebben slachtoffers een aanspreekpunt tijdens het hele strafproces en weten ze precies wat ze daarin kunnen verwachten.¹¹⁷ Deze coördinator informeert ook de slachtofferadvocaat als die betrokken is.

Ook zijn er ideeën voor vroegtijdige risico-inschatting door de reclassering bij plegers van seksuele misdrijven. Dit komt voort uit de behoefte om niet pas bij het toezicht, zoals opgelegd door de rechter, bepaalde patronen en risico's te zien, maar al eerder in het proces de doelgroep met de hoogste risico's te detecteren. Interventies, zoals een behandeling hebben immers meer zin aan de voorkant, dan pas een tijd later als het reclasseringsrapport is geschreven voor de inhoudelijke behandeling. Zo'n risicoinschatting kan ook helpen om zaken voor de zitting te prioriteren. Een eerdere pilot in de regio IJsselland was succesvol. Momenteel loopt er een discussie over het vormgeven van

114 *Kamerstukken II 2023/24, 31015, nr. 275*; Schriftelijke communicatie projectleider Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken, d.d. 10 september 2025.

115 Website Perspectief Herstelbemiddeling, <https://perspectiefherstelbemiddeling.nl/voor-wie/na-misbruik> (geraadpleegd 22 oktober 2025).

116 De slachtoffercoördinator van het OM heeft een spilfunctie in strafzaken waarin sprake is van slachtoffers, waaronder seksuele misdrijven.

117 Interview projectleider Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken, d.d. 11 juli 2025 en schriftelijke communicatie projectleider Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken, d.d. 10 september 2025.

een dergelijk traject, waarbij de strafprocedure niet in het geding komt en er ook rekening wordt gehouden met het risico op herhaling en bescherming van het slachtoffer. De hoogrisico-plegers maken 10 à 15 % uit van het totaal aantal plegers van seksuele misdrijven. Daardoor is de werkstroom behapbaar voor de reclassering en zijn extra middelen vooralsnog niet nodig. Een versoepeling van de subsidieregels is hierbij wel noodzakelijk.^{118, 119}

De actielijn betekenisvolle interventies zou lopen tot eind 2024. Omdat een deel van de daarvoor benodigde capaciteit bij de betrokken partijen naar de implementatie van de Wsm is gegaan, is de looptijd van deze actielijn verlengd, in ieder geval tot het einde van 2025.

Begin 2025 heeft het OM besloten om in strafzaken minder te dagvaarden, meer strafbeschikkingen op te leggen en in beginsel geen kortlopende vrijheidsstraffen meer te vorderen. Het idee achter deze beleidswijziging was dat zo alleen strafzaken bij de strafrechter komen waarin dat gelet op de ernst van het strafbare feit ook echt noodzakelijk is. Zo kunnen zaken sneller en meer betekenisvol worden afgedaan en kan de strafrechter worden ontlast. Het gaat hier om de zaken die vallen onder veelvoorkomende criminaliteit.¹²⁰

Deze beleidswijziging stuitte op veel kritiek, met name bij de Rechtspraak. De strafbeschikking is niet, zoals een rechterlijke uitspraak, openbaar. Daardoor kan er geen controle plaatsvinden op het proces. Ook is er minder variëteit in straffen mogelijk, omdat het OM alleen boetes en taakstraffen kan opleggen. Dit was aanleiding voor de procureur-generaal bij de Hoge Raad om een onderzoek te starten, als vervolg op een eerder onderzoek naar strafbeschikkingen uit 2022.¹²¹

Zaken van seksueel geweld tegen kinderen lenen zich meestal niet voor een afdoening via een strafbeschikking. Dit vanwege de ernst van het feit en mogelijke andere contra-indicaties. Bij minder zware zaken, bijvoorbeeld zaken waarin geen sprake is van fysiek misbruik, zoals sexting, zou de strafbeschikking mogelijk wel kunnen worden ingezet. Of hier gebruik van wordt gemaakt, is uiteindelijk aan de officier van justitie of de parketsecretaris die de zaak beoordeelt en de daarvoor bestemde richtlijn volgt (zie Hoofdstuk 4). Ook seksuele intimidatie, een nieuwe strafbaarstelling, kan voor een strafbeschikking in aanmerking komen.

Strafbeschikkingen worden in beginsel alleen opgelegd aan meerderjarige plegers. Bij minderjarige plegers zijn er wel andere mogelijkheden voor een alternatieve afdoening, bijvoorbeeld de reprimande¹²² en een afdoening via Halt.¹²³ Een afdoening via Halt is een vrijwillig alternatief om een strafzaak te voorkomen en kan door de politie worden ingezet.

118 Inzet van begeleiding kan plaatsvinden in het kader van een zogeheten 'voorlopig toezicht'. Voor financiering dient er binnen 180 dagen een vonnis te zijn met daarin toezicht. Gezien de lange doorlooptijden is dit echter niet haalbaar. Schriftelijke communicatie reclasseringsorganisaties, d.d. 10 september 2025.

119 Interview projectleider Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken, d.d. 11 juli 2025 en interview reclasseringsorganisaties, d.d. 14 juli 2025.

120 Website Openbaar Ministerie, <https://www.om.nl/actueel/nieuws/2025/02/17/het-openbaar-ministerie-gaat-strafbeschikking-meer-benutten> (geraadpleegd 22 oktober 2025).

121 Website Hoge Raad, <https://www.hogeraad.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2025/maart/vervolgonderzoek-pg-hoge-raad-strafbeschikking/> (geraadpleegd 22 oktober 2025).

122 Een reprimande is een officiële waarschuwing van de politie voor een minderjarige die nog niet eerder met de politie in aanraking is geweest.

123 Mondelinge communicatie Openbaar Ministerie, 8 april 2025.

Halt heeft samen met Rutgers een interventie ontwikkeld voor jongeren tussen de 12 en 17 jaar die zich schuldig hebben gemaakt aan ongewenste sexting of online seksuele beledigingen. Halt spreekt meerdere keren met de jongere en de ouders over wat veilig en respectvol gedrag online is en over zijn gedrag. Ook kan Halt zorgen voor een herstelgesprek met het slachtoffer.¹²⁴ In de afgelopen jaren is er sprake van een wisselend aantal doorverwijzingen vanuit de politie richting Halt. Waarom er minder wordt gekozen voor een afdoening via Halt ten opzichte van een aantal jaar geleden is niet duidelijk.¹²⁵ Gezien het toenemend aantal meldingen van online seksueel grensoverschrijdend gedrag en de vaak jonge leeftijd van plegers, pleit de Nationaal Rapporteur ervoor, daar waar mogelijk, gebruik te maken van goed onderbouwde interventies die gericht zijn op hulp en het aanleren van positief gedrag, zoals de interventie van Halt.

Ook de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) stelt in een recent advies dat voor minderjarige plegers vaker en flexibeler buitenstrafrechtelijke afdoeningen, zoals een verwijzing naar Halt, zouden moeten worden ingezet.¹²⁶ De RSJ bepleit dat ook bij zwaardere feiten, in geval van recidive en voor jongvolwassen plegers, alternatieve afdoeningen mogelijk zouden moeten zijn. Dit vraagt om herziening van het huidige stelsel van alternatieve afdoeningen, waarbij kosteloze rechtsbijstand dient te worden gerealiseerd. Daarnaast is de positie van slachtoffers een belangrijk aandachtspunt.

Pro Justitia-rapportages

In zaken van seksueel geweld tegen kinderen komt het vaak voor dat er een pro Justitia-onderzoek wordt uitgevoerd. Dat is een gedragskundig onderzoek naar de persoon van de verdachte. Het OM of de rechter kan daarvoor een opdracht geven aan een psycholoog en/of psychiater. Bijvoorbeeld als het vermoeden bestaat dat de verdachte ten tijde van het delict leed aan een psychische stoornis en deze stoornis mogelijk een rol heeft gespeeld bij het plegen van het delict. Dit kan gevolgen hebben voor de mate waarin de verdachte door de rechter verantwoordelijk kan worden gehouden voor het gepleegde strafbare feit.

Het pro Justitia-onderzoek vindt meestal ambulant plaats, maar kan ook klinisch worden gedaan in een forensische observatiekliniek. Voor meerderjarige verdachten is dit het Pieter Baan Centrum (PBC), voor minderjarige verdachten is dit forensisch centrum Teylingereind. Een klinisch onderzoek is intensiever en uitgebreider: het is langdurig onderzoek door een multidisciplinair team, waar ook een forensisch medisch onderzoeker deel van uitmaakt. Deze onderzoeker inventariseert de levensgeschiedenis van de verdachte en spreekt hiervoor met familie, vrienden en collega's. Welke vragen de onderzoeker stelt, welke referenten deze benadert en hoe de bevindingen worden geëvalueerd, is aan de gedragsdeskundigen. De meerwaarde van de klinische observatie is de geïntegreerde onderzoeksbevindingen uit meerdere bronnen.¹²⁷

Na het onderzoek stelt de rapporteur een rapportage op met een advies aan de rechter. Hierin wordt ingegaan op de eventuele stoornissen bij verdachte, of deze er waren bij het plegen van het strafbare feit, of deze hebben doorgewerkt in het gedrag en de gedragskeuzes ten tijde van het ten laste gelegde en in hoeverre daarom het delict

¹²⁴ Website Halt, <http://www.halt.nl/voor-verwijzers/ongewenste-sexting> (geraadpleegd 23 oktober 2025).

¹²⁵ Schriftelijke informatie Halt, d.d. 3 oktober 2025. Het aantal verwijzingen betreft 86 in 2018; 61 in 2019; 49 in 2020; 59 in 2021; 35 in 2022; 42 in 2023; 45 in 2024.

¹²⁶ Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, 2025.

¹²⁷ Schriftelijke communicatie ministerie van JenV, directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, team Forensische Zorg, d.d. 4 september 2025.

aan de verdachte kan worden toegerekend. Ook wordt ingegaan op de kans op herhaling en of iemand behandeling nodig heeft.

De pro Justitia-rapporteurs werken momenteel overwegend als zelfstandige ondernemers. Het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) bemiddelt tussen de opdrachtgever (OM of Rechtspraak) en de rapporteurs. Ook organiseert het NIFP de opleiding voor de rapporteurs en bewaakt het instituut de kwaliteit van de rapportages.¹²⁸ Alle rapporteurs zijn geregistreerd in het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen (NRGD).¹²⁹

Al langere tijd kampt de beroepsgroep van de (forensische) psychiatrie en psychologie met tekorten. In 2020 werden naar aanleiding hiervan al Kamervragen gesteld aan de minister voor Rechtsbescherming.¹³⁰ Deze tekorten zorgen er onder andere voor dat de afdoening van zaken vertraging oploopt. Zittingen kunnen nog niet gepland worden of moeten worden uitgesteld, in afwachting van de oplevering van een pro Justitia-rapportage. Toen al gaf de Minister aan dat er via verschillende maatregelen werd geprobeerd deze vertraging te beperken. Een voorbeeld van die maatregelen was het opleiden van nieuwe rapporteurs, omdat veel, met name, psychiaters op korte termijn de pensioengerechtigde leeftijd zouden bereiken. Een andere maatregel was een strengere triage van zaken aan de voorkant.

Inmiddels vijf jaar later blijkt dat de pro Justitia rapportages nog altijd zorgen voor danige vertraging in de strafrechtketen, waarbij ook de wachttijd voor klinische rapportages oploopt.¹³¹ Ook wordt er soms voor gekozen geen pro Justitia rapportages te laten opstellen of een rapportage enkel door één gedragskundige te laten opstellen, terwijl een rapportage door een psycholoog én een psychiater wenselijker zou zijn.¹³² Dit laatste kan passend maatwerk zijn, maar wordt vaak ook uit nood geboren.

Andere maatregelen om de tekorten aan rapporteurs weg te werken zijn bijvoorbeeld het inzetten op de werving van nieuwe rapporteurs. Dat blijft een uitdaging, omdat deze functie financieel minder aantrekkelijk is dan veel alternatieven in het (forensisch) gedragskundig vakgebied. Om hieraan tegemoet te komen, worden de tarieven en het aantal declareerbare uren per rapportage per 1 januari 2026 verhoogd, met als kanttekening dat daarmee de verhoging van de uitstroom getemperd kan worden, maar mogelijk niet het tekort aanvult.¹³³

Er is echter ook gebleken dat er inmiddels meer rapporteurs worden ingezet dan voorheen, maar dat zij gezamenlijk minder rapportages opleveren dan de vroegere kleinere groep rapporteurs. Dit hangt waarschijnlijk samen met het feit dat rapporteurs tegenwoordig een andere werk-privé balans hebben en de invulling van hun professie vaak vormgeven bij meerdere opdrachtgevers.¹³⁴ De nieuwe generatie rapporteurs schrijft daarnaast

¹²⁸ Zie ook website NIFP, <https://www.nifp.nl/documenten/2022/04/13/algemene-brochure-nifp> (geraadpleegd 9 september 2025).

¹²⁹ Het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen (NRGD) waarborgt en bevordert een constante kwaliteit van de inbreng van deskundigen in de rechtsgang. Zie voor meer informatie: Website NRGD, <https://www.nrgd.nl> (geraadpleegd 25 juli 2025).

¹³⁰ *Handelingen II* 2019/20, nr. 1893.

¹³¹ Interview projectleider Actieplan versterkte ketenaanpak, d.d. 11 juli 2025 en interview OM, d.d. 8 april 2025 en 14 juli 2025.

¹³² Schriftelijke communicatie rechtbank Amsterdam, kennisgroep zeden, d.d. 7 september 2025.

¹³³ *Kamerstukken II* 2024/25, 29279 nr. 974 en interview Ministerie J&V, Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, Team Forensische Zorg, d.d. 29 augustus 2025 en schriftelijke communicatie ministerie van JenV, directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, team Forensische Zorg, d.d. 4 september 2025.

¹³⁴ Interview projectleider Actieplan versterkte ketenaanpak, d.d. 11 juli 2025, zie ook: Nieuwsbericht website NRGD, d.d. 23 mei 2025, <https://www.nrgd.nl/actueel/nieuws/2025/05/23/interview-marrit-de-vries> (geraadpleegd 25 juli 2025).

gemiddeld minder pro Justitia-rapportages dan de oudere generatie deed, omdat er meer kwaliteitseisen worden gesteld aan rapportages. Hierbij speelt mee dat een rapporteur tuchtrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld als geldende normen niet worden nageleefd.¹³⁵

Ook wordt er, zoals de minister destijds al aangaf, streng geselecteerd aan de voorkant. Dat betekent dat er in de minder complexe zaken, daar waar nodig, wordt gekozen voor een risicotaxatie door de reclassering. De inzet van forensisch gedragsdeskundigen is daarbij niet (juridisch) noodzakelijk. In geval van zaken van seksueel geweld tegen kinderen is er echter in beginsel altijd sprake van een complexe zaak. Daarin zal de inzet van de reclassering de pro Justitia-rapportage niet kunnen vervangen.¹³⁶

Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om meer maatwerk toe te passen bij de rapportages die nodig zijn voor een beoordeling van de verlenging van de TBS met dwangverpleging. Hiervoor is echter een wetswijziging noodzakelijk. De huidige wet schrijft voor dat deze rapportages iedere vier jaar worden opgesteld door zowel een psychiater als een psycholoog.¹³⁷

De pro Justitia-rapportage is een belangrijke informatiebron voor de rechter om te komen tot een passende straf. In zaken van seksueel geweld tegen kinderen is het vaak nodig zulke rapportages op te maken. De eerder genomen verbetermaatregelen hebben nog onvoldoende effect gehad. Dat betekent dat er elke dag keuzes gemaakt moeten worden welke zaak wel een rapportage rechtvaardigt en welke niet. Hierbij bestaat het risico dat gedragskundige aspecten in een zaak worden gemist, waardoor een passende behandeling en het benodigde toezicht voor een pleger van seksueel geweld tegen kinderen niet plaatsvindt. Nog los van de mate waarop de rapportage op de doorlooptijden drukt, is dit een aspect dat zoveel mogelijk voorkomen dient te worden.

Doorzoeken van een smartphone: het Landeck-arrest

Op 4 oktober 2024 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie prejudiciële vragen beantwoord die waren gesteld door een Oostenrijkse rechter, naar aanleiding van de inbeslagname en doorzoeking van een smartphone door de politie van het district Landeck.¹³⁸ Dit arrest, dat het Landeck-arrest wordt genoemd, blijkt wezenlijke gevolgen te hebben voor de Nederlandse opsporingspraktijk: het stelt grenzen aan het mogen doorzoeken van een smartphone. Volgens het arrest houdt de evenredigheidstoets in dat de politie niet bij ieder strafbaar feit een ingrijpend onderzoek als het doorzoeken van een telefoon mag doen, omdat zo'n onderzoek een grote inbreuk kan zijn op de privacy van de betrokkene.¹³⁹ Bovendien stelt het Hof vast dat een dergelijke doorzoeking voorafgaand getoetst moet worden door een onafhankelijke autoriteit, zoals een rechter-commissaris. Ook moeten de redenen om zo'n onderzoek te doen worden beschreven, zodat de machtiging van de rechter-commissaris achteraf ook toetsbaar is, met andere woorden: of de politie gehandeld heeft binnen deze afgegeven machtiging.

¹³⁵ Schriftelijke communicatie ministerie van JenV, directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, team Forensische Zorg, d.d. 4 september 2025.

¹³⁶ Complexe zaken zijn onder meer zaken die door de meervoudige kamer worden afgehandeld en waar tenminste een maximale strafeis van vier jaar voor staat. Schriftelijke communicatie ministerie van JenV, directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, team Forensische Zorg, d.d. 4 september 2025.

¹³⁷ Artikel 6:6:12 lid 3 Sv. Interview ministerie van JenV, directie Sanctie- en Slachtofferbeleid, team Forensische Zorg, d.d. 4 september 2025.

¹³⁸ Website Curia, <https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-548%2F21> (geraadpleegd 7 november 2025).

¹³⁹ De evenredigheidstoets houdt in dat gezien moet worden in welke mate een grondrecht van een burger beperkt mag worden. Hoe groter de beperking van het grondrecht is, hoe groter het andere belang, zoals het algemeen belang, dient te zijn.

In een arrest van 18 maart 2025 is de Hoge Raad ingegaan op de betekenis van het Landeck-arrest voor de eisen die gesteld moeten worden aan het onderzoek van smartphones en andere gegevensdragers door opsporingsambtenaren.¹⁴⁰ De Hoge Raad heeft hierin overwogen dat een rechterlijke toetsing niet hoeft plaats te vinden als het onderzoek van een inbeslaggenomen gegevensdrager voor een beperkte inbreuk op de privacy van de gebruiker zorgt. Een voorbeeld hiervan is een onderzoek om de identiteit van de gebruiker vast te stellen of een onderzoek waarbij gekeken wordt naar de contacten die de gebruiker kort voor de inbeslagname heeft gehad.

Zodra echter duidelijk is dat een onderzoek inzicht geeft in de verkeers- en locatiegegevens¹⁴¹ en in de browsergeschiedenis, en wanneer er gekeken wordt naar foto's, is er niet langer sprake van een beperkte inbreuk op de privacy van de gebruiker. Hetzelfde geldt voor onderzoek naar de inhoud van gesprekken en inzicht in gevoelige gegevens. Dat zijn bijzondere persoonsgegevens waarmee een min of meer compleet beeld wordt verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de gebruiker. In zulke gevallen is een voorafgaande toetsing door de rechter-commissaris vereist. Indien er sprake is van spoed kan deze toetsing achteraf plaatsvinden.

Om ervoor te zorgen dat bij het onderzoek geen grotere inbreuk op de privacy wordt gemaakt dan noodzakelijk, kan de rechter-commissaris in de machtiging het doel van het onderzoek vastleggen en bepalen dat dit onderzoek voor zover mogelijk geautomatiseerd plaatsvindt. Een verslag van het onderzoek kan bijdragen aan transparantie, waardoor achteraf de inzet ervan kan worden getoetst.¹⁴²

In een arrest van 9 september 2025 herhaalt de Hoge Raad de uitgangspunten en kern-overwegingen uit het arrest van maart 2025.¹⁴³ In deze zaak was sprake van een uitgebreid onderzoek aan de telefoons van verdachte waardoor de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer meer dan beperkt was, aldus de Hoge Raad. Aangezien er ook geen sprake was van een 'spoedeisend geval' zoals bedoeld in het arrest van 18 maart 2025, had er eerst toestemming aan de rechter-commissaris moeten worden gevraagd.

De implementatie van het Landeck-arrest zorgt voor vertraging in de hele opsporingsketen vanwege meer administratieve lasten. Dit speelt dus niet alleen bij zaken van mogelijk seksueel geweld tegen kinderen. De grootste gevolgen ondervindt de politie bij het verder verwerken van informatie in bijvoorbeeld chats die niet direct relevant zijn voor de verdachte in die specifieke zaak, maar mogelijk wel voor de identificatie van andere verdachten. Om deze informatie verder te verwerken, moet een aparte aanvraag bij de rechter-commissaris worden ingediend.¹⁴⁴

De politie moet een aanvraag bij de rechter-commissaris voor nader onderzoek aan een gegevensdrager goed onderbouwen. Bij zaken van online seksueel kindermisbruik levert dit meestal niet veel problemen op. Hierbij wordt als onderbouwing gegeven dat het delict een sterke digitale component heeft. En dat de handelingen vaak gericht zijn op het verhullen van digitale gegevens, zodat voor een gedegen onderzoek het nodig is de hele gegevensdrager in te zien. Deze onderbouwing doorstaat in de regel de rechterlijke toets.

¹⁴⁰ ECLI:NL:HR:2025:409, 22/03889.

¹⁴¹ Dit is informatie die verzameld wordt over de bewegingen en positie van een mobiele telefoon.

¹⁴² Zie ook: Website Hoge Raad, <https://www.hogeraad.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2025/maart/hoge-raad-stelt-aanleiding-zaak-landeck-eigen-rechtspraak-punt/> (geraadpleegd 22 oktober 2025).

¹⁴³ ECLI:NL:HR:2025:1247, 24/01192.

¹⁴⁴ Schriftelijke communicatie politie, d.d. 7 augustus 2025.

Bij andere zaken van seksueel misbruik ligt dit ingewikkelder, maar het is nog onvoldoende duidelijk waardoor dit komt. Verder acht de politie de kans groot dat het vinden van aanwijzingen voor aanvullende feiten drastisch afneemt. Zonder een machtiging van de rechter-commissaris kan er maar beperkt onderzoek worden gedaan aan een gegevensdrager.¹⁴⁵

Erkenning slachtoffer geboren uit incest

Op 16 juni 2025 heeft de bestuursrechter van de rechtbank Gelderland vonnis gewezen in een zaak over een kind geboren uit incest.¹⁴⁶ Een man, geboren in 1998 uit misbruik van zijn moeder door haar vader, had een vergoeding aangevraagd bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Dit omdat hij jarenlang te maken had met depressies, angst, trauma's en verslavingsproblematiek als gevolg van zijn geboorte uit een situatie van seksueel misbruik. Hij meende direct slachtoffer te zijn geweest van het seksuele misdrijf door zijn vader en daarmee recht te hebben op erkenning en een schadevergoeding.

Het Schadefonds had zijn aanvraag afgewezen. Het fonds erkende wel dat zijn moeder slachtoffer was van een seksueel misdrijf, maar vond dat het misdrijf zich niet direct tegen het kind richtte. Er was dan wel sprake van verstrekende gevolgen, maar zelf was hij geen slachtoffer van een seksueel misdrijf, aldus het Schadefonds.

De rechtbank oordeelde dat het Schadefonds de aanvraag om deze reden niet had mogen afwijzen en dat aan eiser alsnog een uitkering diende te worden toegekend. De rechtbank overwoog dat door de aard en ernst van het misbruik de schadelijke gevolgen voor het kind zó voor de hand liggen dat hij in zijn persoon is aangetast door dat misdrijf. Met andere woorden, er is sprake van een rechtstreeks verband tussen het misdrijf en de geestelijke schade van het kind en dus is het kind rechtstreeks slachtoffer van het seksuele misdrijf.

In het strafrecht werd al eerder volgens deze redenering een schadevergoeding toegekend aan een kind dat geboren was uit seksueel misbruik.¹⁴⁷

Deze uitspraak is volgens de Nationaal Rapporteur van belang omdat het een erkenning is van het slachtofferschap van de eiser in deze zaak, die geboren is uit een situatie van seksueel misbruik. Bij seksueel geweld tegen kinderen, zeker in incestueuze situaties, zijn er vaak meerdere slachtoffers op verschillende manieren. Deze bestuursrechter erkent dat een kind niet alleen kan lijden onder de directe gevolgen van geweld, maar ook onder de omstandigheden waarin het is verwekt en opgegroeid. Dat is een belangrijke stap in de erkenning van de complexe realiteit van seksueel geweld tegen kinderen.

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven heeft aangegeven zich te zullen houden aan de uitspraak van de rechtbank. Het Schadefonds is wel in hoger beroep gegaan tegen de beslissing van de rechter, omdat er rechtsvragen spelen over de interpretatie van de Wet Schadefonds geweldsmisdrijven. Tot de zaak onherroepelijk is, gaat het Schadefonds niet nader in op de inhoud van de zaak.¹⁴⁸

¹⁴⁵ Schriftelijke communicatie politie, d.d. 7 augustus 2025.

¹⁴⁶ ECLI:NL:RBGEL:2025:4533.

¹⁴⁷ Zie bijvoorbeeld: ECLI:NL:GHAMS:2020:3408.

¹⁴⁸ Schriftelijke communicatie Schadefonds Geweldsmisdrijven, d.d. 28 augustus 2025.

Ook in de Tweede Kamer is er aandacht voor dit onderwerp. Op 4 september 2025 heeft kamerlid Mutluer een motie ingediend waarin zij de regering verzoekt om ervoor te zorgen dat kinderen geboren uit incest als slachtoffer worden erkend onder de Wet schadefonds geweldsmisdrijven. De motie is op 9 september 2025 aangenomen.¹⁴⁹

Nationaal actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld

Het Nationaal actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld is gestart in 2023 en loopt af in 2026.¹⁵⁰ In het programma zijn vijf actielijnen opgenomen:

1. *Gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan*
2. *Wet- en regelgeving*
3. *Preventie, signalering, opvolging*
4. *Het herkennen van signalen en kunnen reageren door omstanders*
5. *Goede en makkelijk vindbare hulp*

Het actieprogramma richt zich op slachtoffers en plegers van alle leeftijden, maar de Nationaal Rapporteur heeft al eerder gesignaleerd dat de aandacht voor minderjarige slachtoffers en plegers in het programma beperkt is.¹⁵¹

In april 2025 stuurden de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de staatssecretaris Participatie en Integratie een tweede voortgangsrapportage over de resultaten van het programma tot dusver.¹⁵² Daarin worden de effecten van het programma gerapporteerd aan de hand van de voortgang op de activiteiten en de resultaten daarvan. Daarnaast wordt er gereflecteerd op de volgende drie vragen:

1. *Hoe ontwikkelt de prevalentie van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag zich?*
2. *Hoe ontwikkelt de houding van Nederlanders zich ten opzichte van deze onderwerpen?*
3. *Weten slachtoffers, naasten, omstanders en plegers waar ze terecht kunnen voor hulp?*

De Nationaal Rapporteur kijkt naar deze vragen vanuit haar mandaat en richt zich dan ook op minderjarige slachtoffers en volwassenen die in hun kindertijd slachtoffer zijn geworden:

1. Prevalentie: De voortgangsbrief gaat niet in op de ontwikkeling van de prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen. Op dit moment bestaat er geen volledig, actueel beeld van de prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen. Zoals in de Uitgelicht Prevalentie wordt geschetst, richten verschillende prevalentieonderzoeken zich alleen op een bepaalde leeftijdsgroep of op bepaalde vormen van seksueel geweld. Bovendien geven de onder-

¹⁴⁹ Kamerstukken II 2025/26, 33552, nr. 140.

¹⁵⁰ Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanpak-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-en-seksueel-geweld/documenten/rapporten/2023/01/13/bijlage-1-nationaal-actieprogramma-aanpak-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-en-seksueel-geweld-januari-2023> (geraadpleegd 27 oktober).

¹⁵¹ Nationaal Rapporteur, 2023 (Reflectie op Nationaal Actieprogramma Aanpak Seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld).

¹⁵² Kamerstukken II 2024/25, 34843 120.

zoeken niet per se inzicht in de actuele prevalentie, maar op de prevalentie in het verleden. Terwijl actuele prevalentie noodzakelijk is om de effecten van beleid te meten. De recente onderzoeken die inzicht geven in een deel van de prevalentie, laten zien dat het aantal kinderen dat rapporteert op enig moment slachtoffer te zijn geworden van online of fysiek seksueel geweld hoog is en geen dalende trend laat zien (zie Uitgelicht Prevalentie). Zo laat het onderzoek Seks onder je 25e, dat elke 5 jaar uitgevoerd wordt door Rutgers en SOA Aids Nederland, zien dat het aantal jongeren tussen de 13 en 25 jaar dat rapporteert ooit seksuele grensoverschrijding te hebben meegemaakt in de meting in 2022 is gestegen ten opzichte van de meting uit 2017. Maar liefst 20% van de meiden en 4% van de jongens geeft aan weleens gedwongen te zijn tot seksuele handelingen die zij niet wilden, tegenover 2% en 12% in 2017. Ook andere prevalentieonderzoeken besproken in de Uitgelicht laten geen dalende trend zien.

2. Attitudes Nederlandse bevolking: De voortgangsbrief benoemt de resultaten van de terugkerende publieksmonitor. Deze wordt uitgevoerd door Ipsos, in opdracht van het ministerie van OCW. De monitor laat onder meer zien dat 55% van de respondenten seksueel grensoverschrijdend gedrag als een maatschappelijk probleem zien. Hierbij is geen onderscheid gemaakt tussen minder- of meerderjarige slachtoffers. Van de respondenten vindt 66% dat seksueel grensoverschrijdend gedrag harder moet worden aangepakt. Deze percentages zijn over de afgelopen jaren stabiel gebleven.

3. Kennisniveau over bereikbaarheid van hulp: De Nationaal Rapporteur vindt het goed dat in het monitoren van de voortgang van het programma aandacht is voor kennis bij slachtoffers, omstanders, naasten en plegers over de plekken waar hulp te krijgen is. Helaas geeft deze voortgangsbrief geen informatie over het kennisniveau van slachtoffers en hun omstanders en naasten. Ook dit vraagt periodiek breed publieksonderzoek, waarin ook kinderen (ook als zij zelf geen slachtoffer zijn) worden bevraagd. Want in deze monitor wordt opnieuw duidelijk dat maar weinig kinderen over hun ervaringen met seksueel grensoverschrijdend gedrag vertellen aan hulpverleners of politie. Dat roept de vraag op wat de ervaren knelpunten hierin zijn. Wanneer kinderen vertellen over hun ervaring, dan is dat vaak aan een omstander die zij vertrouwen, zoals een ouder. Het vaakst vertellen ze er als eerste over aan een vriend (zie Uitgelicht Prevalentie). Dat betekent dat ook zij moeten weten waar hulp te vinden is, zodat zij het slachtoffer goed kunnen helpen.

Terecht heeft het programma aandacht voor het verbeteren van (de toeleiding tot) hulp voor slachtoffers, naasten, omstanders en (potentiële) plegers. De Nationaal Rapporteur mist hierover in de voortgangsrapportage echter een inzichtelijke update van de stand van zaken. Dat is problematisch, omdat de zorgen over de grote problemen in de toegankelijkheid van jeugdhulp en jeugdbescherming niet minder geworden zijn. Kinderen die te maken krijgen met seksueel geweld krijgen daardoor lang niet altijd tijdig toegang tot de juiste hulp.

EU wet- en regelgeving

Verwijderen van online beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik

Op het gebied van het verwijderen van illegale content, en meer specifiek beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik, zijn er verschillende Europese ontwikkelingen.

Digital Service Act

Allereerst is sinds 17 februari 2024 de Digital Service Act (DSA) in werking getreden. Deze verordening stelt bindende eisen aan aanbieders van hostingdiensten om mechanismen in te richten waarmee gebruikers illegale inhoud kunnen melden.¹⁵³ De DSA vormt daarmee het juridisch kader voor het melden en verwijderen van illegale inhoud. De DSA definieert illegale inhoud als alle informatie die illegaal is volgens het EU-recht of nationaal recht. Naast afbeeldingen kunnen dit dus ook teksten of gesprekken zijn.¹⁵⁴ Ook dienen hostingdiensten op grond van de DSA illegale content tegen te gaan en dienen zij duidelijk en voorspelbaar te zijn over hoe zij illegale content beoordelen.

Sinds 2008 is voor hostingdiensten in Nederland de gedragscode Notice and Take Down van toepassing, waarbij er sprake is van vrijblijvend melden en verwijderen.¹⁵⁵ De DSA gaat daarin verder en schrijft in artikel 16 een bindend notice-and-actionmechanisme voor, waarbij er tijdig, zorgvuldig, niet-willekeurig en objectief moet worden gehandeld.

Daarnaast heeft de DSA een informatieplicht voor platforms als het gaat om strafbare feiten waarbij het leven of de veiligheid van een persoon wordt bedreigd. Platforms dienen dit bij rechtshandavings- en gerechtelijke autoriteiten te melden.¹⁵⁶ Ook moeten zij jaarlijks aan de toezichthouder een rapportage opleveren over maatregelen die op eigen initiatief zijn uitgevoerd tegen illegale content en over het aantal en type ontvangen meldingen.¹⁵⁷ Ook zijn er enkele aanvullende instrumenten in de DSA beschreven die gelden voor zeer grote online platforms en zoekmachines (very large online platforms (VLOPs)), zoals uitgebreide risicobeoordelingen en onafhankelijke audits.¹⁵⁸ De Europese Commissie houdt toezicht op deze VLOPs.¹⁵⁹

In een uitvoeringswet zijn de bevoegdheden en sancties uit de DSA in Nederland nader vormgegeven. Deze uitvoeringswet is op 4 februari 2025 in werking getreden en stelt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) als belangrijkste toezichthouder aan. Ook de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft enkele toezichthoudende taken.¹⁶⁰ Deze partijen zijn momenteel bezig hun toezichthoudende taken verder in te vullen en in te richten.

In artikel 28 van de DSA wordt specifiek ingegaan op de maatregelen die online platforms verplicht zijn te nemen om de privacy, veiligheid en beveiliging voor minderjarigen te waarborgen. Deze verplichtingen gelden ook als het platform formeel een leeftijdsgrens van 18 jaar hanteert, maar feitelijk toegankelijk is voor of gebruikt wordt door minderjarigen. Ter verduidelijking van dit artikel heeft de Europese Commissie richtsnoeren

¹⁵³ De DSA definieert een hostingdienst als een dienst die informatie opslaat op verzoek van gebruikers (artikel 3 DSA).

¹⁵⁴ EU-Verordening 2022/2065, 19 oktober 2022.

¹⁵⁵ https://noticeandakedowncode.nl/wp-content/uploads/2018/12/ECP_01054-Gedragscode-notice-and-takedown-pdf-2.pdf. De laatste versie dateert van 2018. Deze gedragscode is nog steeds van toepassing en kan daar waar nodig ondersteunend zijn aan de DSA.

¹⁵⁶ Artikel 18 DSA. Schriftelijke communicatie Ministerie van JenV, Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding, d.d. 9 september 2025.

¹⁵⁷ Artikel 15 DSA.

¹⁵⁸ Zie artikel 33 en verder DSA.

¹⁵⁹ Schriftelijke communicatie Ministerie van JenV, Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding, d.d. 1 juli 2025.

¹⁶⁰ Stb. 2025, 21.

opgesteld om online platforms mogelijke maatregelen aan te reiken. Deze richtsnoeren zijn op 14 juli 2025 gepubliceerd. Daarnaast heeft de Europese Commissie een app voor leeftijdsverificatie ontwikkeld die momenteel in vijf landen wordt getest. Gebruikers kunnen via die app gemakkelijk bewijzen dat zij meerderjarig zijn, terwijl ze volledige controle houden over alle andere persoonlijke informatie, zoals hun exacte leeftijd en identiteit.¹⁶¹ Het is de bedoeling dat deze app in de nabije toekomst in de gehele EU gebruikt gaat worden voor digitale leeftijdsverificatie.

EU-verordening ter bestrijding en voorkoming van online seksueel misbruik

Naast de DSA, die ziet op alle illegale content, ligt er een voorstel voor een EU-verordening die zich richt op het tegengaan van de verspreiding van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik en grooming via interpersoonlijke communicatiediensten en hosting-providers. Dit voorstel vormt een aanvulling (*lex specialis*) op het algemene kader waarin de DSA voorziet. Verder zijn de regels van de DSA van toepassing op situaties die niet of niet volledig zijn geregeld in de voorgestelde verordening.

Eerder schreef de Nationaal Rapporteur al een position paper over het voorstel van de Europese Commissie, waarin werd gereflecteerd op de voor- en nadelen van deze nieuwe regelgeving. In het voorstel dat op dat moment voorlag werd volgens de Nationaal Rapporteur nog onvoldoende aandacht besteed aan de uitwerking van de verordening in de praktijk. Wat betreft de impact op fundamentele mensenrechten en de effectiviteit in het aanpakken van seksueel geweld tegen kinderen, zag de Nationaal Rapporteur een aantal risico's in het voorstel, waaronder een disproportionele schending van de privacy van individuele burgers, inclusief kinderen.¹⁶² Nadat helder werd dat het initiële voorstel van de Europese Commissie niet op een meerderheid kon rekenen, zijn er meerdere compromisvoorstellen gevolgd. Vanuit de Nederlandse regering is aangegeven dat niet ingestemd kan worden met een voorstel waarin sprake is van een verplichtend detectiebevel, waarbij er specifiek zorgen zijn over privacy-inbreuken en digitale veiligheid.¹⁶³ Het kabinet is van mening dat er op dit moment onvoldoende duidelijkheid is over de impact van de voorgestelde maatregelen. De zorgen van het kabinet over de bescherming van in het geding zijnde fundamentele grondrechten, met name op het gebied van de privacy en het brief- en telecommunicatiegeheim, en de veiligheid van het digitale domein zijn daarmee nog onvoldoende weggenomen. Daarmee wordt gedoeld op de impact die een dergelijke maatregel heeft op de privécommunicatie van burgers, aangezien hierin kan worden meegekeken om dit materiaal te kunnen detecteren. Maar ook het feit dat nieuw, onbekend, beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik en grooming onderdeel uitmaken van het verplichte detectiebevel stuit bij de Nederlandse autoriteiten op bezwaren. Deze detectie kan momenteel namelijk niet op een proportionele en gerechtvaardigde wijze worden vormgegeven. Ook zijn er zorgen rondom de zogenaamde client side scanning.¹⁶⁴ De AIVD heeft in een advies aangegeven dat de inzet hiervan binnen het detectiebevel een te groot risico met zich meebrengt voor de digitale weerbaarheid, vanwege de toegang tot een grote hoeveelheid mobiele devices en de persoonlijke gegevens daarop.¹⁶⁵

¹⁶¹ Website Europese Commissie, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/commission-publishes-guidelines-protection-minors> (geraadpleegd 24 oktober 2025).

¹⁶² Nationaal Rapporteur, 2023 (Position paper EU verordening ter bestrijding en voorkoming van seksueel misbruik).

¹⁶³ Zie onder meer *Kamerstukken II 2024/25*, 34 843, nr. 113 en *Kamerstukken II 2024/25*, 32 317, nr. 906.

¹⁶⁴ Client side scanning is een techniek waarbij op een telefoon een applicatie aanwezig is, die kan scannen naar bepaalde bestanden, vaak fotomateriaal. Dit gebeurt op het apparaat van een eindgebruiker, vandaar de term "client side".

¹⁶⁵ *Kamerstukken II 2024/25*, 32 317, nr. 891. Het advies van de AIVD is middels via een Woo-verzoek openbaar gemaakt en hier te vinden: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2025/05/15/bijlage-bij-besluit-besluit-op-woo-verzoek-over-het-aivd-advies-over-maatregelen-tegen-online-seksueel-kindermisbruik>.

Het voorstel zoals het voorlag, kon niet rekenen op een meerderheid vanuit de verschillende lidstaten. Op 1 juli 2025 heeft Denemarken het voorzitterschap van de EU op zich genomen, waarbij nog diezelfde dag een compromisvoorstel met de lidstaten is gedeeld. Het belangrijkste verschil met het voorstel van het Poolse voorzitterschap van eerder dit jaar is dat verplichte detectie onder voorwaarden weer onderdeel uitmaakt van de tekst. Bovendien kan ook ten aanzien van nieuw materiaal op grond van dit voorstel een verplicht detectiebevel worden uitgevaardigd.¹⁶⁶ Dit zorgt ervoor dat Nederland ook met dit voorstel niet kan instemmen. In oktober werd duidelijk dat ook voor dit voorstel nog geen meerderheid van de Europese lidstaten te vinden was en werd stemming over het voorstel uitgesteld. Denemarken legde in november een nieuw voorstel op tafel, waar de verplichte detectie niet langer onderdeel van is. De demissionair minister van Justitie en Veiligheid liet de Tweede Kamer weten dat zorgen die het kabinet heeft over het permanent mogelijk maken van vrijwillige detectie nog niet zijn verdwenen.¹⁶⁷ Op 26 november stemde een meerderheid van de EU lidstaten in met het voorstel. Hierna zal er met het Europees Parlement verder over onderhandeld worden.¹⁶⁸

Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal

Eerder besteedde de Nationaal Rapporteur al aandacht aan het onafhankelijke orgaan dat in 2023 in het leven is geroepen om online seksueel kindermisbruik bestuursrechtelijk aan te pakken: de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM).¹⁶⁹ Sinds 2025 is de ATKM ook daadwerkelijk operationeel voor wat betreft de toezichttaak op kinderpornografisch materiaal. Die taak komt voort uit de wettelijke taak van de ATKM in de Wet bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal die per 1 juli 2024 in werking is getreden.¹⁷⁰ Concreet heeft de ATKM de bevoegdheid om aanbieders van communicatiediensten, waaronder aanbieders van hostingdiensten, met een bevel op te dragen beeldmateriaal ontoegankelijk te maken, bijvoorbeeld door het te verwijderen. Het naleven van een bevel kan worden afgedwongen met een last onder dwangsom en/of een bestuurlijke boete. Ook is de ATKM bevoegd sanctiebesluiten openbaar te maken.

Het voornoemde ziet zowel op aanbieders van communicatiediensten die in Nederland gevestigd zijn als aanbieders die materiaal van seksueel kindermisbruik op Nederlands grondgebied hebben opgeslagen. De ATKM heeft inmiddels de eerste bevelen uitgestuurd en er lopen onderzoeken naar diverse partijen die verantwoordelijk zijn voor de verspreiding van online kinderpornografisch materiaal op het Nederlandse netwerk. Over de resultaten van deze onderzoeken was bij het samenstellen van dit rapport nog geen actuele informatie bekend.

ATKM werkt nauw samen met Offlimits en andere ketenpartners. Informatie van deze partners is van belang om onder andere onderzoek naar partijen die niet meewerken aan zelfregulering te prioriteren.¹⁷¹

¹⁶⁶ Kamerstukken II 2024/25, 32 317, nr. 967.

¹⁶⁷ Kamerstukken II 2024/25 32317, nr.977.

¹⁶⁸ Website Europese Raad, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/26/child-sexual-abuse-council-reaches-position-on-law-protecting-children-from-online-abuse/> (geraadpleegd 26 november 2025).

¹⁶⁹ Nationaal Rapporteur, 2022 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2021).

¹⁷⁰ Stb. 2024, 162.

¹⁷¹ ATKM, 2025 en schriftelijke communicatie ATKM, d.d. 12 en 29 augustus 2025.

Toezichthouders

De drie genoemde toezichthouders (ACM, AP en ATKM) hebben in een samenwerkingsprotocol vastgelegd op welke wijze zij in het kader van de DSA samenwerken zodat het toezicht effectief en efficiënt verloopt.¹⁷² Hierbij geldt dat de ACM en de AP direct als toezichthouder van de DSA zijn aangemerkt, en de ATKM specifiek toezichthouder is op grond van de Wet bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal.

EU-richtlijnen

EU-Richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen

Op 14 juni 2024 is de EU-Richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld van kracht gegaan.¹⁷³ Uiterlijk 14 juni 2027 moeten de lidstaten van de EU die geïmplementeerd hebben. De nieuwe richtlijn beslaat een ruim spectrum aan geweld dat zich met name voordoet richting vrouwen en meisjes. Ook verschillende vormen van seksueel geweld tegen kinderen vallen onder de richtlijn. De nieuwe richtlijn maakt onder andere genitale verminking van vrouwen en meisjes, het zonder toestemming delen van intieme beelden en cyberintimidatie in de hele EU strafbaar. De richtlijn bevat een lijst met verzwarende omstandigheden, bijvoorbeeld als het strafbare feit tegen een kind is gepleegd. Daarnaast bevat de richtlijn gedetailleerde toelichting op de bijstand en bescherming die lidstaten slachtoffers moeten verlenen. In de richtlijn is ook aandacht voor wat er van lidstaten mag worden verwacht aan preventieve maatregelen rondom het bewustzijn van de onderliggende oorzaken van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en van het consentvereiste bij het aangaan van seksuele relaties. Ook wijst de richtlijn op het belang van het bevorderen van digitale geletterdheid.

Voorstel tot herziening Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ

In juli 2020 presenteerde de Europese Commissie een strategie ter bestrijding van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen. In dit document kondigde de Europese Commissie aan te gaan onderzoeken of het bestaande strafrechtelijk kader na tien jaar nog toereikend is, gelet op de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in het afgelopen decennium. Dit gaat om de Richtlijn 2011/93/EU inzake de bestrijding van seksueel misbruik, seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie.¹⁷⁴ Deze richtlijn bevat minimumvoorschriften voor de strafbaarstelling en sanctionering van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen, evenals minimumvoorschriften voor doeltreffend onderzoek en vervolging, bijstand aan en ondersteuning van slachtoffers en de preventie van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen.

¹⁷² Stc. 2025, 13734.

¹⁷³ EU Richtlijn 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.

¹⁷⁴ EU Richtlijn 2011/93 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie.

Twee jaar later, in 2022, volgde een evaluatie van de richtlijn. Daaruit bleek dat de tekst op diverse punten voor verbetering vatbaar is. Zo werd gewezen op de dubbelzinnigheid van bepaalde definities in de richtlijn en op knelpunten bij de opsporing en vervolging van plegers. Uit de evaluatie werd duidelijk dat een gerichte herziening van de richtlijn noodzakelijk is om:

- ervoor te zorgen dat alle vormen van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen strafbaar worden gesteld, inclusief de vormen die mogelijk worden gemaakt of vergemakkelijkt worden door technologische ontwikkelingen.
- ervoor te zorgen dat de nationale regels voor onderzoek en vervolging een doeltreffende bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen mogelijk maken, door rekening te houden met recente technologische ontwikkelingen.
- de preventie en slachtofferhulp te verbeteren.
- te zorgen voor een betere coördinatie bij de preventie en bestrijding van seksueel misbruik van kinderen in de lidstaten en, op nationaal niveau, tussen alle betrokken partijen.

Op 6 februari 2024 heeft de Commissie een voorstel ingediend om Richtlijn 2011/93/EU aan te passen en te actualiseren, zodat die in overeenstemming is met de huidige digitale en maatschappelijke realiteit.¹⁷⁵ De belangrijkste wijzigingen in het voorstel zijn de volgende:

- De definitie van strafbare feiten wordt uitgebreid en omvatten ook livestreaming, het bezit en de uitwisseling van zogenaamde pedohandboeken, en materiaal gegenereerd door kunstmatige intelligentie.
- De ondersteuning aan slachtoffers wordt versterkt door een langere termijn waarbinnen slachtoffers aangifte kunnen doen en het recht op financiële compensatie voor slachtoffers.
- De lidstaten worden opgeroepen om meer te investeren in bewustwording rondom online veiligheid voor kinderen.
- Professionals die nauw contact hebben met kinderen krijgen een meldplicht in geval van een mogelijk misdrijf.¹⁷⁶

Het voorstel is momenteel in behandeling bij het Europees Parlement en de Raad.

¹⁷⁵ Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en van materiaal van seksueel misbruik van kinderen, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad.

¹⁷⁶ Website Europese Commissie, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_24_631 (geraadpleegd 25 oktober 2025).

In het kort

In deze Uitgelicht zijn de belangrijkste beleidsontwikkelingen op het gebied van seksueel geweld tegen kinderen besproken. Uit de veelheid aan ontwikkelingen blijkt dat dit beleidsterrein volop in beweging is en dat er veel initiatieven zijn om seksueel geweld tegen kinderen aan te pakken. Deze ontwikkelingen zien zowel op de preventie als op de bescherming van slachtoffers en de strafrechtelijke aanpak van plegers.

Op het terrein van preventie worden de kerndoelen voor het onderwijs op dit moment herzien. De aanpassingen die worden gedaan op het gebied van seksuele en relationele vorming en de handvatten die scholen worden geboden door een concretere invulling ervan zijn veelbelovend, maar dienen nog wel te worden aangenomen. Op het gebied van de online weerbaarheid en met name online seksueel geweld en de preventie ervan heeft Nederland nog de nodige stappen te zetten. Dit aspect krijgt te weinig aandacht in de herziene kerndoelen. Terwijl dit een belangrijk onderwerp is, zeker nu het aantal meldingen van online seksueel geweld tegen kinderen toeneemt.

Als het gaat om de bescherming van slachtoffers dan is er veel aandacht voor het beter organiseren van de hulpverlening aan de slachtoffers. Dit vergt een goede en gedegen afstemming van veel betrokken partijen. Het is daarom positief dat de eerste twee pilots binnen het traject Goed georganiseerd landschap steun-, hulp- en meldpunten zijn gestart. Die zijn echter maar voor een beperkte duur en niet is duidelijk wat daarna het vervolg is.

Ook in de strafrechtelijke aanpak worden belangrijke stappen gezet voor verbetering, zoals met de Wet seksuele misdrijven, de acties van het Actieplan versterken keten-aanpak zedenzaken, de pilot slachtofferadvocaten en de ontwikkelingen in alternatieve afdoeningen. Ook hier geldt dat de initiatieven ondersteuning verdienen, maar ook een duurzame implementatie, afstemming van de verschillende initiatieven en een langetermijnvisie.

Tot slot worden de nodige beleidsontwikkelingen aangestuurd door Europese wetgeving. Ook deze zijn afkomstig vanuit verschillende beleidsterreinen op Europees niveau. Dat vraagt wederom een goede afstemming van alle betrokken partijen om deze ontwikkelingen te implementeren en op te volgen.

Het verhaal van Kalyna (16 jaar)

Kalyna vluchtte met haar moeder en oma vanuit Oekraïne naar Nederland. Sindsdien woont ze samen met hen in een opvanglocatie. Op deze locatie wonen ook veel mannen, iets waar ze zich niet heel prettig bij voelt. De gedeelde douches, toiletten en het gebrek aan privacy helpen ook niet echt mee om zich veilig te voelen. Kalyna ontmoet er Dimitri, iemand die zich direct over haar ontfermt en zegt haar te willen beschermen. Ze trekken veel met elkaar op, maar de laatste tijd vindt ze hem opdringerig worden. Ze neemt wat afstand, maar Dimitri accepteert dat niet en zegt dat ze hem heeft uitgelokt. Kalyna wil hem ook, dat weet hij zeker.

Hij loopt haar kant op geeft een zoen op haar mond. Ze duwt hem weg en zegt dat ze dit niet wil. Hij duwt haar tegen de grond en verkracht haar. Haar verzet heeft geen schijn van kans. De periode erna is ze doodsbang. Het is uiteindelijk Kalyna's oma die aan de bel trekt. Daardoor wordt er contact opgenomen met een juridische hulplijn die opkomt voor de belangen van Oekraïense vluchtelingen. Die zorgt voor een advocaat die onmiddellijk een nieuwe plek voor het gezin regelt.

Deze teksten zijn gebaseerd op waargebeurde casussen

2 | Signaleren

Seksueel geweld melden bij de politie of een hulpinstantie is een belangrijke stap om het misbruik te kunnen stoppen en het slachtoffer te helpen. Bij de meeste organisaties stijgt het aantal meldingen. Mede door het maatschappelijk debat over seksueel misbruik.

Het melden van het seksueel geweld bij een hulpinstantie of politie is een belangrijke eerste stap om het geweld te laten stoppen, de juiste hulp te krijgen en de pleger te vervolgen. Zo kan een melding bij de politie ervoor zorgen dat er onderzoek wordt verricht naar het misbruik en naar de pleger. Een melding bij Veilig Thuis moet ervoor zorgen dat de veiligheid van het slachtoffer wordt onderzocht. Beide type meldingen hebben dan ook mede tot doel dat het misbruik wordt gestopt. Slachtoffers kunnen zich ook tot het Centrum Seksueel Geweld (CSG) wenden voor forensische, medische en psychische hulp en/of bij Offlimits¹⁷⁷ (Helpwanted) voor hulp, advies en ondersteuning in gevallen van online seksueel grensoverschrijdend gedrag. (Potentiële) plegers die bezorgd zijn over hun eigen seksuele gevoelens en/of gedrag naar minderjarigen kunnen ook in contact komen met Offlimits via Stop it Now.

Leeswijzer

Dit hoofdstuk behandelt allereerst de meldingen bij de politie (§2.1) en in §2.1.4 specifiek de meldingen bij het Team Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK) en in §2.1.5 het Meldpunt Kinderporno van Offlimits. Hierna komen de meldingen bij Veilig Thuis (§2.2), bij het Centrum Seksueel Geweld (§2.3) en bij de andere twee onderdelen van Offlimits (Helpwanted en Stop it Now) (§2.4) aan bod. Het hoofdstuk sluit af met een korte samenvatting (§2.5).

2.1 Meldingen bij de politie

Het Team Seksuele Misdrijven van de politie onderzoekt zaken van seksueel geweld tegen kinderen. In iedere regionale eenheid is er een Team Seksuele Misdrijven en een Team Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK). Het Team Seksuele Misdrijven onderhoudt contact met instellingen als Veilig Thuis, CSG, Slachtofferhulp Nederland en andere instellingen voor opvang of behandeling van slachtoffers en plegers.

Het eerste contact met de politie over seksueel geweld wordt een melding genoemd.¹⁷⁸ Daarin wordt aan de politie gemeld wat het slachtoffer is overkomen of wat de melder weet van het seksueel geweld. Dit is nog geen aangifte, maar de melding wordt wel geregistreerd. Meldingen van seksueel geweld tegen kinderen kunnen op verschillende manieren bij de politie komen. Een (minderjarig) slachtoffer kan zelf een melding maken van seksueel geweld, maar dat kan ook iemand anders doen zoals een ouder of voogd. De politie kan ook gebeld worden over een verdachte situatie of zelf feiten constateren. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een politieagent op een verdachte situatie stuit of wanneer er onderzoek op het internet wordt uitgevoerd. Uit de data is niet te herleiden hoe de melding bij de politie in beeld is gekomen. De in dit hoofdstuk gebruikte term 'melding' kan dan ook zowel slaan op een door een burger gemaakte melding als op een situatie waar de politie zelf tegenaan loopt.

¹⁷⁷ Per 7 januari 2026 gaan de drie verschillende initiatieven van Offlimits (Helpwanted, Meldpunt Kinderporno en Stop it Now) door onder één naam: Offlimits.

¹⁷⁸ Website politie, <https://www.politie.nl/informatie/brochures-voor-slachtoffers-seksueel-misbruik.html> (geraadpleegd 25 september 2025).

Na de melding wordt de melder in contact gebracht met de zedenpolitie.¹⁷⁹ De zeden-rechercheur bekijkt vervolgens of er sprake kan zijn van een strafbaar feit. Als dat het geval is, kan de melder aangifte doen, waarmee de politie een onderzoek gaat starten. Als een kind jonger dan twaalf jaar aangifte doet, neemt de politie altijd contact op met de ouders of verzorgers, tenzij de aangifte gaat over de ouders of verzorgers.¹⁸⁰ Als de melder geen aangifte doet, vraagt de politie naar de reden daarvan en legt dit vast in het politie-registratiesysteem. Vervolgens wegen politie en OM af of een onderzoek op eigen initiatief (ambtshalve) mogelijk en wenselijk is. Zie Hoofdstuk 3 voor meer informatie over aangiften.

2.1.1 Achtergrond van de cijfers

De politie legt alle meldingen vast in het registratiesysteem Basisvoorziening Handhaving (BVH). Voor dit onderzoek is informatie opgevraagd uit BVH over meldingen van seksueel geweld in de periode 2020-2024. Het gaat om gegevens van meldingen, afhandeling van meldingen, en van verdachten en slachtoffers. In de analyses zijn alle registraties meegenomen waarbij specifiek een minderjarig slachtoffer is geregistreerd.

Geautomatiseerde meldingen van beeldmateriaal van seksueel misbruik van kinderen (kinderpornografie) die bijvoorbeeld via het National Center for Missing & Exploited Children (NCMEC)¹⁸¹ bij het TBKK van de Landelijke Eenheid binnenkomen, worden niet direct verwerkt in BVH. Deze meldingen zijn daarom apart opgenomen in §2.1.4.

Classificaties van seksuele misdrijven

In het registratiesysteem BVH worden meldingen ingedeeld in Maatschappelijke Klassen (MK's). Seksuele misdrijven kunnen worden geregistreerd onder een tiental classificaties, zoals verkrachting, aanranding, misbruik seksueel beeldmateriaal en aanstootgevend gedrag. In eerdere monitors is voor de beschrijving van de resultaten uit de data-analyse deze indeling van de MK's aangehouden.¹⁸² Voor de huidige monitor wordt noodgedwongen enkel onderscheid gemaakt tussen fysiek misbruik en niet-fysiek misbruik.¹⁸³ Tabel 2.1 geeft weer wat er in deze monitor onder de verschillende categorieën valt.

¹⁷⁹ Website politie, <https://www.politie.nl/informatie/brochures-voor-slachtoffers-seksueel-misbruik.html> (geraadpleegd 25 september 2025).

¹⁸⁰ Website politie, <https://www.politie.nl/informatie/ik-wil-aangifte-doen.html> (geraadpleegd 8 augustus 2025).

¹⁸¹ National Center for Missing & Exploited Children (NCMEC). Deze Amerikaanse organisatie zet zich in voor de bescherming van kinderen en beheert een meldpunt voor beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik.

¹⁸² Zie bijvoorbeeld Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

¹⁸³ Zie in de Bijlagen Figuur B1.1 voor een gedetailleerde uitsplitsing per Maatschappelijke Klasse.

Tabel 2.1 Indeling Maatschappelijke Klassen, per categorie fysiek misbruik en niet-fysiek misbruik

Fysiek misbruik		Niet-fysiek misbruik	
MK	Omschrijving	MK	Omschrijving
F522	Aanranding met dwang/geweld/ bedreiging	F520	Aanstootgevend gedrag (schennis)
F5222	Aanranding zonder dwang/geweld (opzet/schuld)	F5296	Grooming
F5292	Kinderprostitutie	F5295	Misbruik seksueel beeldmateriaal
F526	Seksueel misbruik afhankelijkheids- relatie (voorheen: incest)	F525	Pornografie/schadelijke vertoning aan kind
F527	Seksueel misbruik kind (verkrachting/ aanranding kind)	F5236	Seksueel corrumperen
F521	Verkrachting met dwang/geweld/ bedreiging	F5233	Seksuele intimidatie offline
F5212	Verkrachting zonder dwang/geweld (opzet/schuld)	F5234	Seksuele intimidatie online
		F5235	Sexchatting

Verschillende afwegingen hebben geleid tot deze veranderde weergave. Zo is in de vorige monitor al toegelicht dat de categorieën deels overlappen en elkaar dus niet helemaal uitsluiten.¹⁸⁴ Daarnaast heeft de politie met de invoering van de Wet seksuele misdrijven (Wsm) (zie Hoofdstuk 1) op 1 juli 2024 nieuwe MK's met nieuwe registratieafspraken in de systemen doorgevoerd. Neem de classificatie 'seksueel misbruik kind'. Daarin wordt aanranding of verkrachting van een kind tot 16 jaar met een pleegdatum vanaf 1 juli 2024 altijd geregistreerd. En ook van kinderen in de leeftijd van 16-17 jaar, waarbij er sprake is van één van de voorwaarden zoals genoemd in artikel 245 Strafrecht. Bijvoorbeeld in het geval van een bijzonder kwetsbare positie ten gevolge van een psychische stoornis dan wel verstandelijke of lichamelijke handicap, of een situatie van afhankelijkheid. Voor 1 juli 2024 werden deze feiten onder verschillende MK's geregistreerd. Uit de data-analyse en een gesprek met de politie blijkt dat er door de nieuwe registratieafspraken nog registratiefouten kunnen voorkomen, waardoor het lastig is om conclusies te trekken op basis van de gedetailleerde MK's.¹⁸⁵ Bovendien geldt voor de classificatie 'incest' dat hierin alleen meldingen worden geregistreerd met een pleegdatum vóór 1 juli 2024, waarbij er sprake is van een afhankelijkheidsrelatie of een wilsonbekwaam slachtoffer (18+). Dat betekent dat er geen meldingen meer worden geregistreerd voor minderjarigen, wat ook deze categorie moeilijk te vergelijken maakt over de verschillende jaren.

Ook de politie zelf wijst erop zeer voorzichtig te zijn met het verbinden van conclusies aan de trends die worden gezien binnen de MK's.¹⁸⁶ Het is volgens de politie onvermijdelijk dat de wijzigingen van de MK's verschuivingseffecten met zich meebrengen die invloed kunnen hebben op de cijfers. Zo zal de toename van het aantal meldingen van 'seksueel misbruik kind' een gevolg zijn van de hiervoor genoemde registratiewijziging van

¹⁸⁴ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

¹⁸⁵ Interview politie, d.d. 17 juli 2025.

¹⁸⁶ Schriftelijke communicatie politie, d.d. 17 juli 2025.

aanranding of verkrachting van een kind tot 16 jaar en van kinderen in de leeftijd van 16-17 jaar in afhankelijkheidsrelaties. Het is daarom van belang om voornamelijk te kijken naar de totale toename of afname.

De indeling fysiek en niet-fysiek seksueel misbruik sluit beter aan bij de hoofdstukken over vervolging ([Hoofdstuk 4](#)) en berechting ([Hoofdstuk 5](#)), waar eenzelfde indeling wordt gehanteerd. De politie hanteert overigens andere categorieën dan het Wetboek van Strafrecht, terwijl het OM de categorisering uit het Wetboek van Strafrecht aanhoudt. Zo kunnen bij de politiedata meerdere wetsartikelen onder een MK vallen, bijvoorbeeld bij ‘seksueel misbruik kind’. Een MK is daarnaast een inschatting van de politie van het strafbare feit, zoals op dat moment bekend of beschreven. Pas in een later stadium stelt het OM vast welk feit of welke feiten ten laste worden gelegd (zie [Hoofdstuk 4](#)).

Gehanteerde definitie van seksueel geweld tegen kinderen

De meeste registraties kunnen gaan over zowel meerderjarige als minderjarige slachtoffers. Omdat uit de MK's niet zonder meer duidelijk wordt of het om een minderjarig slachtoffer gaat, zijn de meldingen op basis van de unieke (gepseudonimiseerde) incidentcode gekoppeld aan informatie over het geregistreerde slachtoffer. Deze koppeling is uitgevoerd op uniek feitniveau. Meldingen waarbij een minderjarig slachtoffer betrokken is, zijn geselecteerd en staan in dit hoofdstuk centraal. In de periode 2020-2024 zijn in totaal 91.260 registraties van seksuele misdrijven in BVH opgenomen, waarvan in 19% een minderjarig slachtoffer is geregistreerd. Dat betekent concreet dat de resultaten in dit hoofdstuk betrekking hebben op 17.460 meldingen.

Beperkingen aan de data

Deze wijze van selecteren zorgt voor een onderschatting van het daadwerkelijke aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen dat bij de politie bekend is. Wanneer het slachtoffer onbekend of niet geregistreerd is, kan immers niet worden vastgesteld of het slachtoffer minderjarig is. Zo'n zaak is dan ook niet geselecteerd in dit onderzoek. Een voorbeeld van een melding waarbij mogelijk geen slachtoffer is geregistreerd, is een melding van openbaar aanstootgevend gedrag. Bij dergelijke meldingen kan echter wel een minderjarig slachtoffer betrokken zijn. Een andere beperking aan de data is dat uit het BVH-registratiesysteem niet kan worden opgemaakt welke meldingen iemand actief bij de politie heeft *gemeld* en welke meldingen op een andere manier bij de politie bekend zijn geworden.

Een verdere beperking betreft de indeling van de meldingen in de categorieën fysiek en niet-fysiek. Dit onderscheid is namelijk niet altijd eenvoudig te maken en kan in sommige gevallen de indruk wekken dat fysiek misbruik geen online seksueel delict is of bevat. Een incident kan bijvoorbeeld als verkrachting zijn geregistreerd, maar online zijn gepleegd (via webcam) of online zijn begonnen (bijvoorbeeld met grooming).¹⁸⁷ Deze beperking laat wederom zien dat het goed zou zijn om een verdiepend onderzoek uit te voeren naar de meldingen van seksueel geweld tegen kinderen die binnenkomen bij de politie. De Nationaal Rapporteur is voornemens om een dergelijk onderzoek uit te voeren als onderdeel van de ambitie om de verschillende fasen in de strafrechtketen nader te onderzoeken.

¹⁸⁷ Schriftelijke communicatie politie, d.d. 28 augustus 2025.

Analyse

De resultaten in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op eigen berekeningen van de Nationaal Rapporteur op basis van de door de politie geleverde data. Alle kwantificeerbare gegevens zijn geanalyseerd met SPSS. Hierbij is voornamelijk gebruikgemaakt van beschrijvende statistiek. Alle aantallen in deze hoofdstukken zijn afgerond op vijftallen. Door afrondingsverschillen tellen uitgesplitste aantallen niet altijd op tot de getoonde totalen.

2.1.2

Meldingen geregistreerd door de politie

Wisselend aantal geregistreeerde meldingen van seksueel geweld tegen kinderen

In de periode 2020-2024 heeft de politie ruim 17 duizend meldingen van seksueel geweld tegen kinderen behandeld. Figuur 2.1 laat zien hoe het aantal meldingen zich heeft ontwikkeld in deze periode en hoeveel slachtoffers en verdachten er bij deze meldingen geregistreerd zijn.

Figuur 2.1 Aantal geregistreeerde meldingen, minderjarige slachtoffers, en verdachten¹⁸⁸ bij de politie, 2020-2024 (N = 17.460)

Bron: data politie

Het aantal geregistreeerde meldingen met een minderjarig slachtoffer bij de politie is flink gestegen tussen 2020 en 2022. In 2023 vond een daling plaats en in 2024 is het aantal weer iets gestegen. Het aantal geregistreeerde slachtoffers laat eenzelfde trend zien. Bij de in totaal 17.460 meldingen zijn 17.860 slachtoffers geregistreeerd. Jaarlijks is gemiddeld 6% van deze slachtoffers betrokken bij meerdere meldingen in datzelfde jaar.

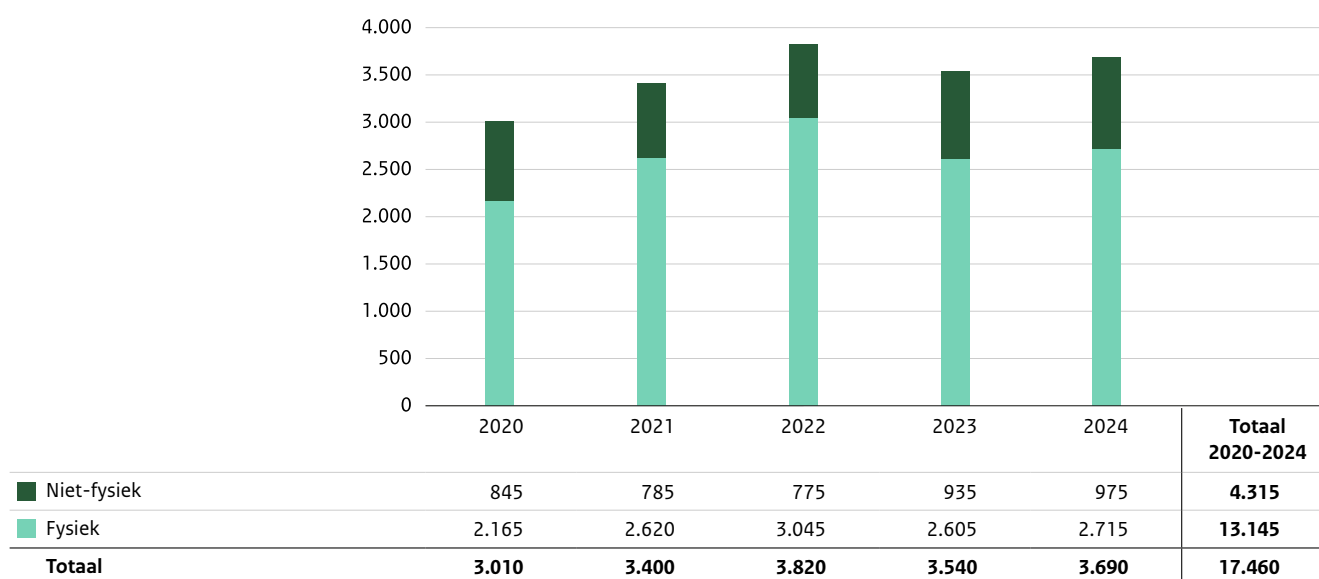
Het aantal geregistreeerde verdachten laat wel een daling zien na 2022. Hoe vaak er een verdachte is geregistreeerd, verschilt per type melding. Het vaakst is er een pleger bekend bij fysiek misbruik, namelijk bij 38% van die meldingen (zie de volgende paragraaf voor

¹⁸⁸ Het weergegeven aantal verdachten betreft geen unieke personen; sommige verdachten komen meer dan eens voor, waardoor het totaal hoger uitvalt. Het daadwerkelijke aantal unieke verdachten over de periode 2020-2024 bedraagt 5.760, in tegenstelling tot de 6.735 die volgt uit Figuur 2.1.

de verschillende categorieën). Bij niet-fysiek misbruik is er bij 27% van die meldingen een pleger bekend. Deze categorie bevat een aantal misdrijven die online plaatsvinden, zoals misbruik seksueel beeldmateriaal (bijvoorbeeld sexchatting en sextortion). Het is vaak lastiger om hierbij een verdachte in beeld te krijgen. Bij fysiek misbruik is er vaak wel een verdachte in beeld en wordt er vervolgens onderzoek gedaan.¹⁸⁹ Overigens betekent dat niet dat in alle andere gevallen geen verdachte in beeld is. Het kan zijn dat er wel degelijk een beschuldigde bekend is, maar dat deze door de politie (nog) niet is geregistreerd als verdachte.¹⁹⁰

De meeste meldingen betreffen fysiek misbruik van kinderen

De grootste groep meldingen van seksuele misdrijven tegen minderjarige slachtoffers in de periode 2020-2024 betreft meldingen van fysiek misbruik, zo blijkt uit Figuur 2.2.

Figuur 2.2 Aantal geregistreerde meldingen bij de politie, naar categorie, 2020-2024 (N = 17.460)

Bron: data politie

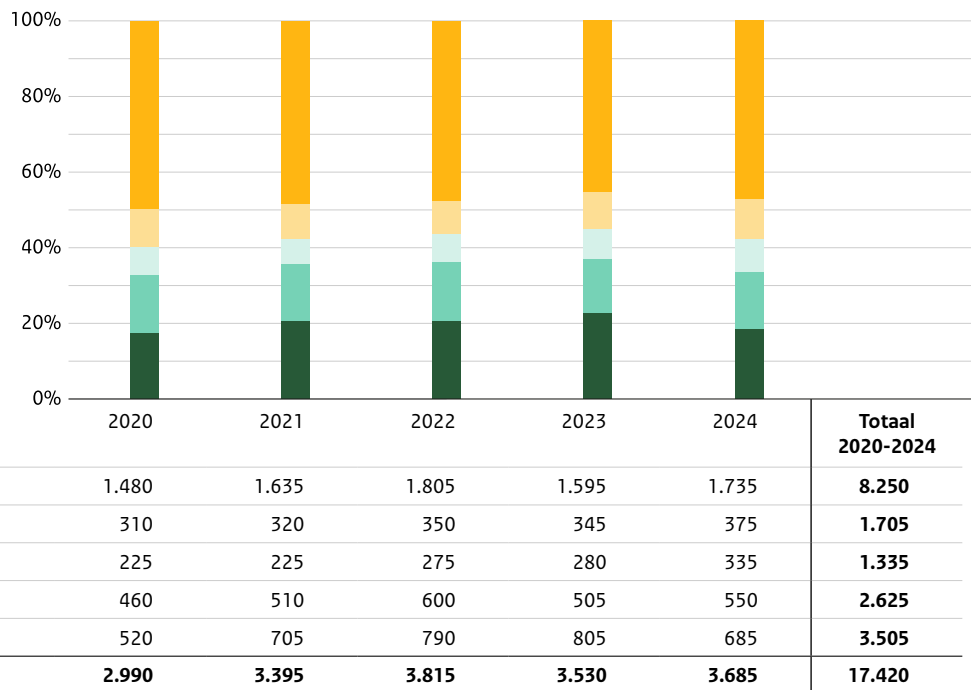
Net als het aantal meldingen en het aantal slachtoffers (zie Figuur 2.1) stijgt het aantal meldingen van fysiek misbruik tot en met 2022, om in 2023 af te nemen en in 2024 weer wat toe te nemen. Het aantal meldingen van niet-fysiek misbruik is een stuk lager dan het aantal meldingen van fysiek misbruik, maar is wel flink toegenomen in 2023 en 2024.

De meeste meldingen van misbruik vinden plaats binnen een dag na het misdrijf

Figuur 2.3 geeft de duur weer tussen het seksueel geweld en het moment dat dit bekend is bij de politie. Het vaakst wordt een melding gedaan van seksueel geweld tegen kinderen dat plaatsvond op de dag van de melding of de dag ervoor. Bij fysiek misbruik is dat in 44% van de gevallen en bij niet-fysiek misbruik in 57%.

¹⁸⁹ Interview politie, d.d. 17 juli 2025.

¹⁹⁰ Interview politie, d.d. 17 juli 2025.

Figuur 2.3 Duur van incident tot melding bij de politie, 2020-2024 (N = 17.420)

NB: 40 meldingen waarbij de melddatum (waarschijnlijk per abuis) vóór de pleegdatum ligt zijn buiten beschouwing gelaten.

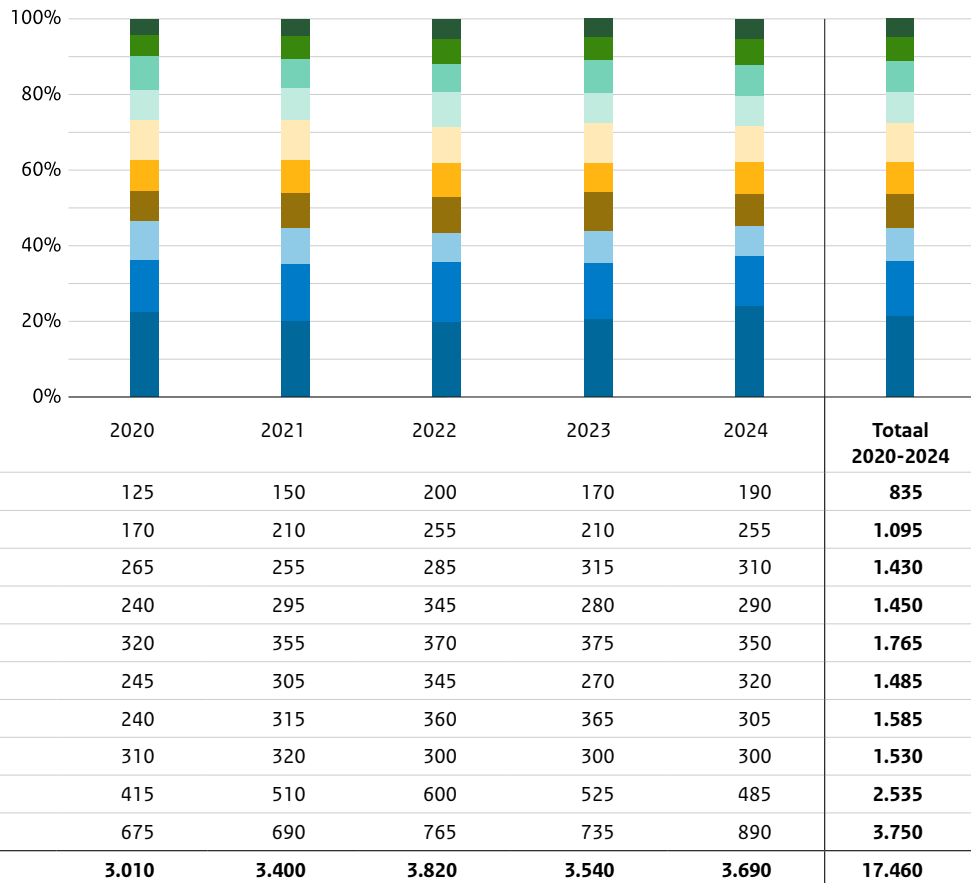
Bron: data politie

De laatste jaren wordt opvallend vaak melding gedaan van misbruik dat meer dan een jaar daarvoor heeft plaatsgevonden. Hierbij speelt mogelijk de toegenomen maatschappelijke aandacht voor seksueel misbruik een rol (zie [Hoofdstuk 1](#)). Dit aantal is in 2024 wel afgenomen ten opzichte van de jaren daarvoor. Uit een analyse van deze meldingen blijkt dat het misbruik gemiddeld zevenenhalf jaar eerder plaatsvond, met uitschieters tot drieënvijftig jaar eerder. Bij fysiek misbruik wordt in 1 op de 4 meldingen langer dan een jaar na het misdrijf melding gedaan. Bij niet-fysiek misbruik is dat percentage een stuk lager, namelijk 6%.

Nog steeds grootste aantal meldingen in Oost-Nederland

Nederland kent tien politieregio's. Per regio worden de meldingen geregistreerd.

[Figuur 2.4](#) laat de ontwikkeling van het aantal meldingen per regio zien over de periode 2020-2024.

Figuur 2.4 Aantal geregistreerde meldingen bij de politie, per politieregio, 2020-2024 (N = 17.460).

Bron: data politie

De politieregio Oost-Nederland heeft het grootste aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen geregistreerd, net als in de periode 2015-2019 en 2018-2022.^{191, 192} Dit is ook de grootste politieregio. Amsterdam heeft wederom relatief weinig meldingen. De regio Amsterdam is ook een kleine regio vergeleken met de andere regio's.¹⁹³

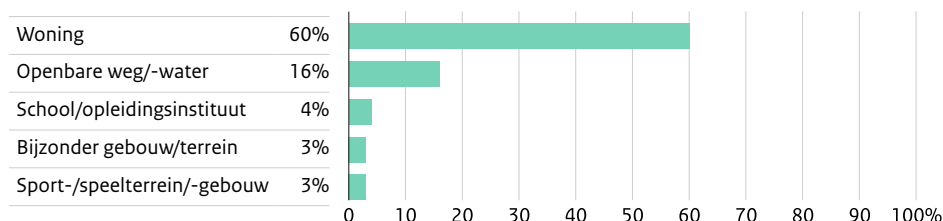
¹⁹¹ Nationaal Rapporteur, 2021 (Dadermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2015-2019).

¹⁹² Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

¹⁹³ Schriftelijke communicatie politie, d.d. 28 augustus 2025.

Meer dan de helft van het misbruik vindt plaats in een woning

Van het gemelde seksueel geweld tegen kinderen vindt, net als in de vorige monitor, 60% plaats in een woning.¹⁹⁴ Dat blijkt uit Figuur 2.5 met de vijf meest voorkomende pleeglocaties. In drie van de vier meldingen betreft dit fysiek misbruik.

Figuur 2.5 De vijf meest voorkomende pleeglocaties bij de geregistreerde meldingen seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 17.460)

Bron: data politie

Daarnaast vindt 16% van de zaken plaats op of in de buurt van de openbare weg. Overige locaties worden veel minder geregistreerd. Een kleiner deel vindt plaats op een school of opleidingsinstituut. Hierbij worden middelbare scholen en basisscholen het meest genoemd. Ook 'bijzonder gebouw/terrein' wordt als locatie geregistreerd. Overigens is de omvang van deze categorie waarschijnlijk vertekend. In ongeveer de helft van de gevallen waarbij die categorie is geregistreerd, is deze gespecificeerd als 'politiebureau'. Dit wordt veelal gebruikt als een restcategorie, bijvoorbeeld wanneer de locatie onbekend is.¹⁹⁵ De laatste locatie uit de top 5 zijn sport- en speelterreinen. Hierbij worden vaak zwembaden en speeltuinen genoemd.

2.1.3

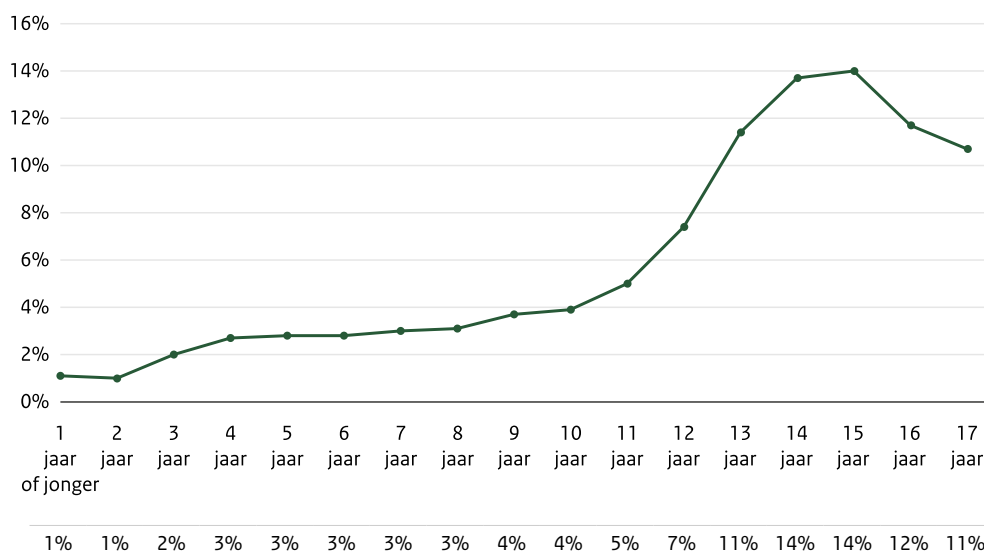
Kenmerken slachtoffers en verdachten

Slachtoffers overwegend vrouw en gemiddeld 12 jaar

Van de 17.860 slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen in de politieregistraties is 85% vrouw. Zoals te zien in [Figuur 2.6](#) zijn (niet-unieke) slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen in alle leeftijden te vinden, maar voornamelijk vanaf 12 jaar. De leeftijd die het vaakst voorkomt is 15 jaar: 14% van de slachtoffers. De gemiddelde leeftijd van de slachtoffers is 12 jaar.

¹⁹⁴ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

¹⁹⁵ Interview politie, d.d. 17 juli 2025.

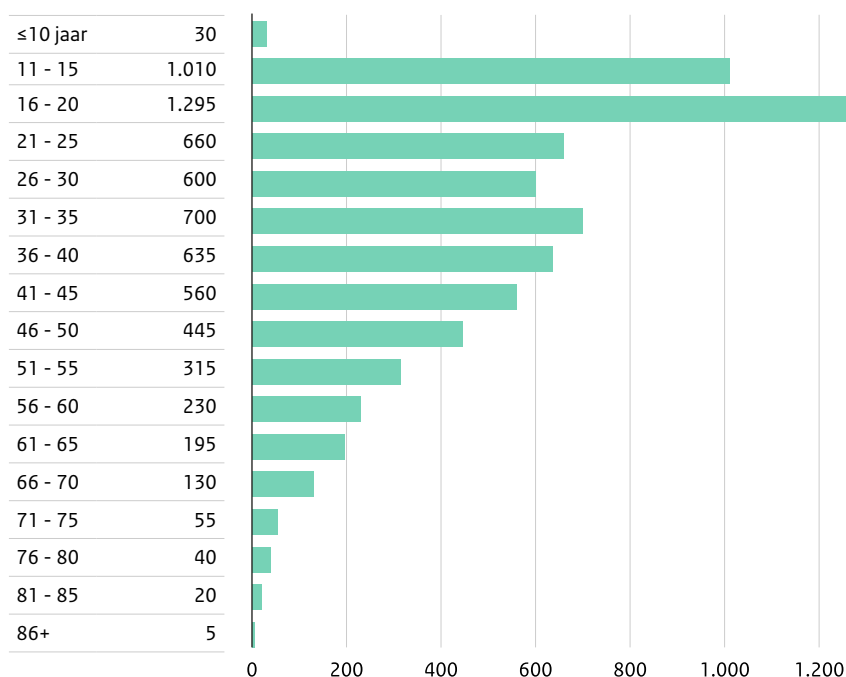

Figuur 2.6 Leeftijdsverdeling geregistreerde slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen bij de politie, 2020-2024 (N = 18.895)

Bron: data politie

Vrijwel alle verdachten man, relatief veel tussen de 11 en 20 jaar

Figuur 2.7 laat de leeftijdsverdeling zien van de verdachten die geregistreerd zijn bij de politiemeldingen. De figuur toont het aantal unieke slachtoffer- en verdachtecombinaties binnen de leeftijdscategorie. Van de in totaal 17.460 meldingen in 2020-2024 zijn er 6.925 van die unieke combinaties. Als een verdachte bijvoorbeeld bij twee slachtoffers als verdachte wordt geregistreerd, wordt deze twee keer meegenomen in onderstaande figuur. Daarom telt de figuur op tot meer dan het totaal aantal verdachten of slachtoffers. Als een verdachte in meerdere meldingen voorkomt met hetzelfde slachtoffer wordt deze één keer meegeteld. Meldingen waarbij geen (leeftijd van de) verdachte is geregistreerd, worden niet weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 2.7 Leeftijdsverdeling verdachten van seksueel geweld tegen kinderen geregistreerd bij politiemeldingen, 2020-2024 (N = 6.925)

Bron: data politie

Van de 6.735 geregistreerde verdachten is 96% man. De gemiddelde leeftijd is 31 jaar, maar in relatief veel meldingen zijn de verdachten tussen de 11 en 20 jaar. In de categorie 16- tot 20-jarigen is in 310 gevallen de verdachte 16 jaar en in 290 gevallen 17 jaar. In totaal is er 1.750 keer een minderjarige verdachte geregistreerd in de jaren 2020-2024. Dat is 26% van het totaal aantal verdachten. Bovendien valt op dat een deel van de verdachten 10 jaar of jonger is. Daarnaast blijkt dat er een zwak, maar significant negatief verband bestaat tussen de leeftijd van de verdachte en de leeftijd van het slachtoffer: hoe ouder de verdachte, hoe jonger het slachtoffer ($r(6.923) = -.155, p < .001$).

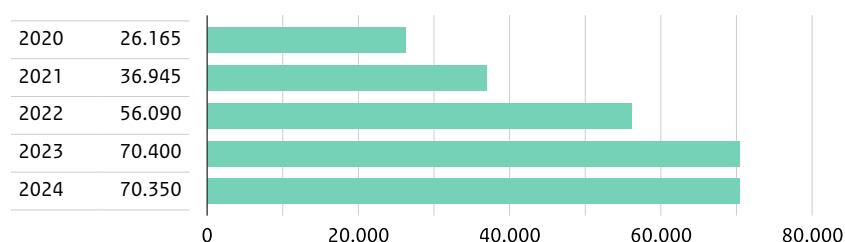
2.1.4

Meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik bij de politie

Meldingen van beeldmateriaal van seksueel misbruik van kinderen¹⁹⁶ en transnationaal seksueel kindermisbruik (voorheen: kindersekstoerisme) komen in het algemeen binnen bij het Team Bestrijding Kinderporno en Kindersekstoerisme (TBKK) van de politie. De TBKK's richten zich voornamelijk op nog niet bekende slachtoffers identificeren en hen onttrekken uit acute misbruksituaties. Daarnaast zijn ze gericht op het opsporen van de meest risicovolle plegers, zoals makers van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik of plegers met een centrale functie in een netwerk of op het darkweb. De meeste meldingen komen uit het buitenland via de Amerikaanse organisatie National Center for Missing & Exploited Children (NCMEC). Meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik die iemand met een ogenschijnlijk Nederlands IP-adres heeft geplaatst op een Amerikaanse website of socialemediaplatform, worden doorgestuurd naar het TBKK van de Eenheid Landelijke Opsporing en Interventies (LO). Na weging en prioritering worden deze meldingen doorgestuurd naar de regionale eenheden om ze verder te onderzoeken.

¹⁹⁶ De politie spreekt hierbij over kinderpornografie. In lijn met de terminologiegids over seksueel kindermisbruik (ECPAT, 2022) spreekt de Nationaal Rapporteur liever over (beeld)materiaal van seksueel misbruik van kinderen.

Toename meldingen beeldmateriaal seksueel misbruik

Figuur 2.8 Aantal meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik bij TBKK, 2020-2024 (N = 259.950)

Bron: Politie

Figuur 2.8 laat zien dat sinds 2021 het aantal meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik bij TBKK sterk is toegenomen.¹⁹⁷ In 2024 zijn er ruim 70 duizend meldingen. Dat is bijna een verdubbeling ten opzichte van drie jaar eerder. Volgens het TBKK speelt hierbij een aantal factoren een rol.¹⁹⁸ In het algemeen zijn de meldingsverplichtingen voor Amerikaanse bedrijven in het jaar 2023-2024 aangescherpt. Door de standaardimplementatie van end-to-end encryptie is het aantal meldingen, met name vanuit Meta-gerelateerde ondernemingen, echter sterk afgenomen. Hierdoor is het totale aantal meldingen wereldwijd in 2024 juist gedaald. Zelfs met dit effect meegerekend, blijft de toename dus groot. Daarnaast is er een grote en zorgwekkende toename van minderjarigen die onder dwang of misleiding zelf materiaal maken en dit delen.¹⁹⁹

Overigens betekent dit niet dat de toename van het op internet aanwezige beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik net zo sterk is. Door verbeterde technieken en algoritmen wordt er meer aanwezig beeldmateriaal gevonden en gemeld. Bovendien betreft het overgrote deel van de meldingen al eerder gezien materiaal. Veel beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik komt steeds weer terug.²⁰⁰

Gemiddeld per jaar 319 slachtoffers en 258 verdachten

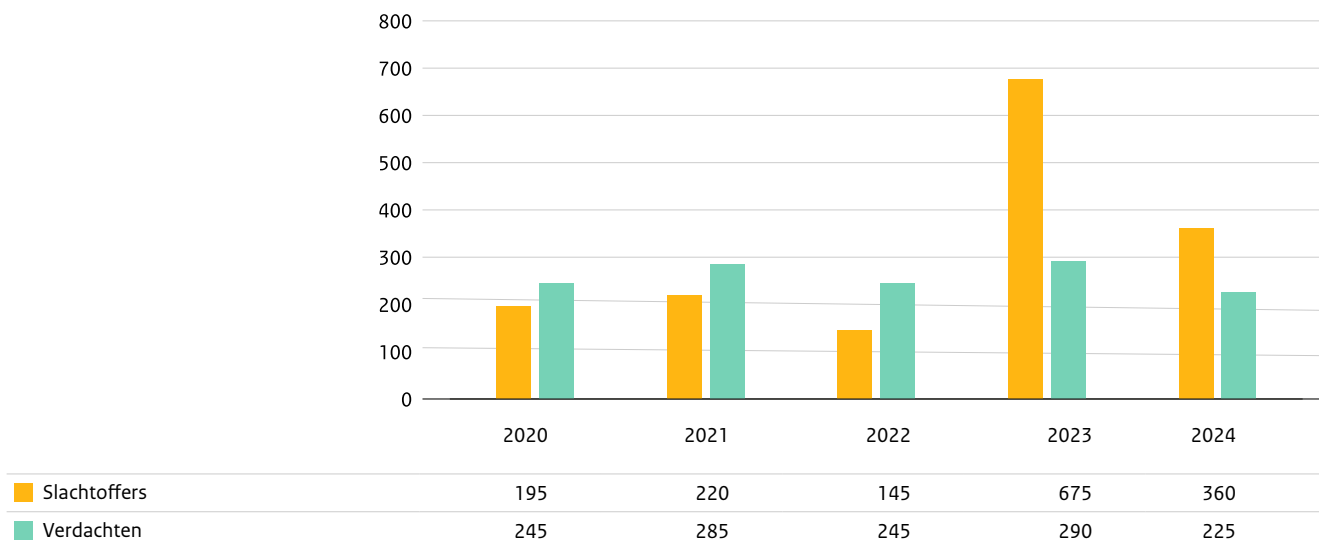
Het landelijke TBKK prioriteert, analyseert en bewerkt de meldingen tot startdossiers voor onderzoeken die het landelijke TBKK zelf of de regionale TBKK's oppakken. Meldingen die bij de regionale eenheden worden gedaan, weegt de regionale eenheid zelf. Na weging zet het landelijke TBKK de opsporingsonderzoeken naar materiaal van seksueel misbruik van kinderen door naar het TBKK in de regionale eenheid waar de verdachte woont.

¹⁹⁷ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

¹⁹⁸ Schriftelijke communicatie TBKK, d.d. 7 augustus 2025.

¹⁹⁹ Schriftelijke communicatie TBKK, d.d. 7 augustus 2025.

²⁰⁰ Mondelinge communicatie TBKK, d.d. 11 augustus 2025.

Figuur 2.9 Aantal geïdentificeerde slachtoffers (N = 1.595) en verdachten (N = 1.280) bij TBKK, 2020-2024

Bron: Politie

Van 2020 tot en met 2022 zijn er jaarlijks gemiddeld 187 slachtoffers geïdentificeerd, zo blijkt uit Figuur 2.9. In 2023 vindt er een grote stijging plaats naar 675 slachtoffers. In 2024 neemt het aantal slachtoffers weer af naar 360, maar blijft daarmee een stuk hoger dan in de jaren 2020-2022. Het aantal verdachten dat in beeld is, is stabiel: tussen de 225 en 290 per jaar. Hierbij valt op dat ook het aantal verdachten het hoogst is in 2023, maar het laagst in 2024. Dat terwijl het aantal meldingen in die twee jaren nagenoeg gelijk is (zie Figuur 2.8). Het TBKK geeft voor de daling in 2024 ten opzichte van 2023 bij zowel de slachtoffers als plegers aan dat er naast de NCMEC-meldingen ook veel lokaal wordt gemeld of aangifte wordt gedaan. Deze aantallen zijn dan niet terug te zien in bovenstaande figuur.²⁰¹ Vooraf is ook niet altijd in te schatten hoeveel slachtoffers er uit een melding of zaak komen, dat blijkt pas na een onderzoek. Mogelijk zat er in 2023 een zeer grote zaak tussen.²⁰²

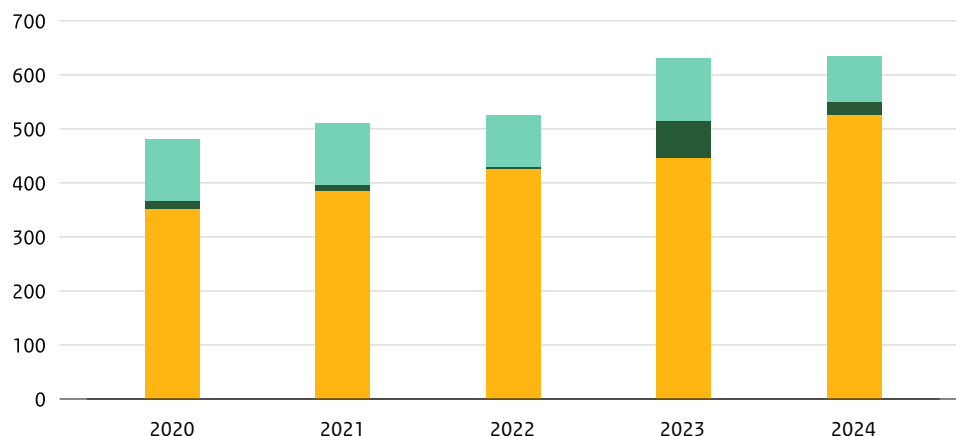
Lichte stijging aantal opsporingsonderzoeken door TBKK

In de meest recente Veiligheidsagenda 2023-2026 staan landelijke beleidsdoelstellingen voor de politie op een aantal specifieke thema's, waaronder online seksueel kindermisbruik.²⁰³ Om deze doelen te behalen worden kwalitatieve en kwantitatieve afspraken gemaakt. Voor wat betreft de aanpak van online seksueel kindermisbruik door de TBKK's is leidend dat de opsporingscapaciteit wordt ingezet daar waar het maatschappelijk effect daarvan het grootst is. In het geval van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik is dit wanneer slachtoffers ontzet worden uit acute misbruiksituaties. Dit kan onder meer door het opsporen en vervolgen van plegers en het verstoren van netwerken die zich bezig houden met seksueel kindermisbruik. Daarom ligt de focus op opsporingsonderzoeken in categorie A (vervaardigers en misbruikers) en categorie B (keyplayers en netwerken). Ook wordt in de Veiligheidsagenda benoemd dat het belangrijk blijft dat downloaders en verspreiders van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik niet vrijuit gaan (categorie C).

²⁰¹ Schriftelijke communicatie TBKK, d.d. 7 augustus 2025.

²⁰² Schriftelijke communicatie TBKK, d.d. 7 augustus 2025.

²⁰³ Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2022.

Vervaardigers/misbruikers (A)	115	115	95	115	85
Keyplayers/netwerken (B)	15	10	5	70	25
Bezitters/verspreiders (C)	350	385	425	445	525

Figuur 2.10 Aantal gestarte opsporingsonderzoeken door TBKK per categorie, 2020-2024

Bron: Politie

In Figuur 2.10 valt op dat in 2023 het aantal gestarte opsporingsonderzoeken naar keyplayers/netwerken hoog is ten opzichte van de andere jaren. In datzelfde jaar heeft TBKK ook het hoogste aantal slachtoffers en verdachten geregistreerd (zie Figuur 2.9). Het TBKK geeft aan dat het lastig te zeggen is of hier een duidelijk verband tussen bestaat. Wel geeft het TBKK aan dat er vaker onderzoeken zijn waarbij online grote aantallen slachtoffers worden gemaakt. Een pleger kan bijvoorbeeld gemakkelijk tientallen minderjarige kinderen tegelijk online benaderen in de hoop dat één iemand daarvan doet wat hij vraagt. De stijging heeft in 2024 niet doorgezet en daar is het aantal opsporingsonderzoeken naar keyplayers/netwerken weer gedaald. Daarnaast valt op dat het aantal gestarte onderzoeken naar bezitters/verspreiders tussen 2020 en 2024 flink is gestegen: van 350 in 2020 naar 525 in 2024.²⁰⁴

De Veiligheidsagenda stelt verder dat het noodzakelijk is om ook te onderzoeken welke alternatieve interventies ingezet kunnen worden, zoals het bieden van hulpverlening of het voeren van stopgesprekken.^{205, 206} Dit vanwege de grootschaligheid van de activiteiten uit de beleidsdoelstellingen en de beperkte beschikbaarheid van politiecapaciteit. De politie en het OM hebben gezamenlijk de strategie om daar waar mogelijk meer zaken op alternatieve wijze af te doen en zodoende een zo groot mogelijk maatschappelijk effect te behalen.²⁰⁷ Het aantal alternatieve interventies is tussen 2020 en 2024 dan ook flink gestegen van 140 in 2020 naar 345 in 2024.

²⁰⁴ Schriftelijke communicatie TBKK, d.d. 7 augustus 2025.

²⁰⁵ Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2022.

²⁰⁶ Zie ook Hoofdstuk 1, over alternatieve afdoeningen.

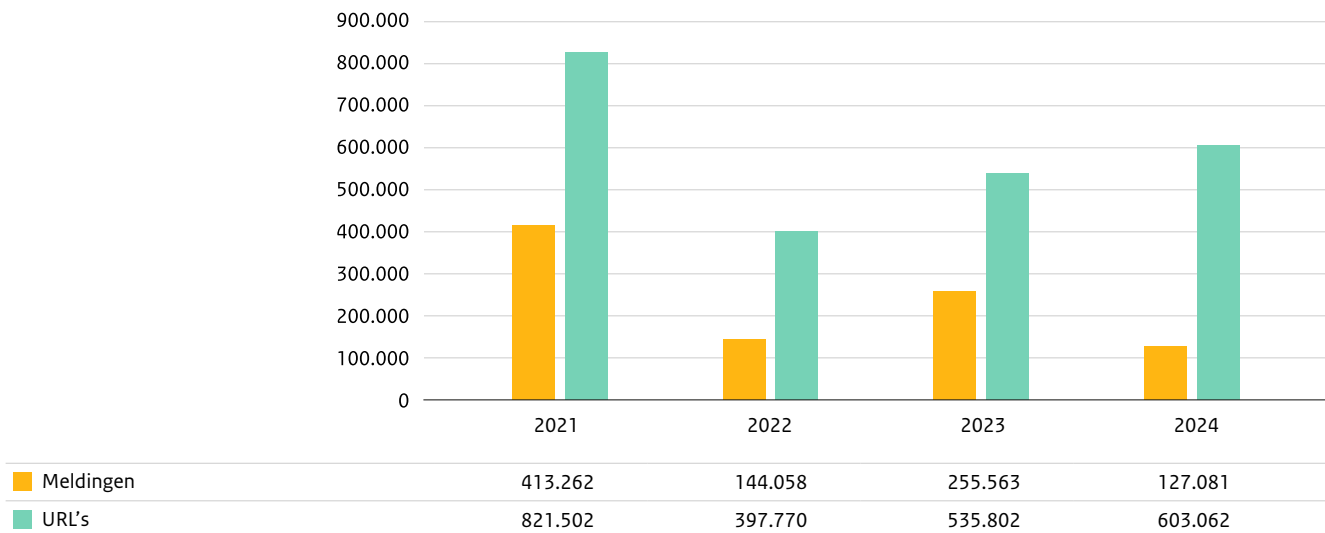
²⁰⁷ Schriftelijke communicatie TBKK, d.d. 7 augustus 2025.

2.1.5 Meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik bij het Meldpunt Kinderporno

Bij het Meldpunt Kinderporno (onderdeel van Offlimits) kunnen burgers, (hosting) bedrijven en meldpunten uit andere landen melding maken van mogelijk strafbaar materiaal. De meldpunten uit andere landen zetten een melding door naar het Meldpunt Kinderporno wanneer het beeldmateriaal gehost wordt door een provider in Nederland. Deze buitenlandse meldpunten zijn verbonden in het INHOPE netwerk (Association of Internet Hotline Providers).

Schommelend aantal meldingen

In de onderstaande figuur is de ontwikkeling te zien in het aantal meldingen en het aantal gemelde URL's met beeldmateriaal van vermoedelijk seksueel misbruik van kinderen. Het gaat om meldingen bij het Meldpunt Kinderporno, voordat deze door analisten van het meldpunt beoordeeld zijn.

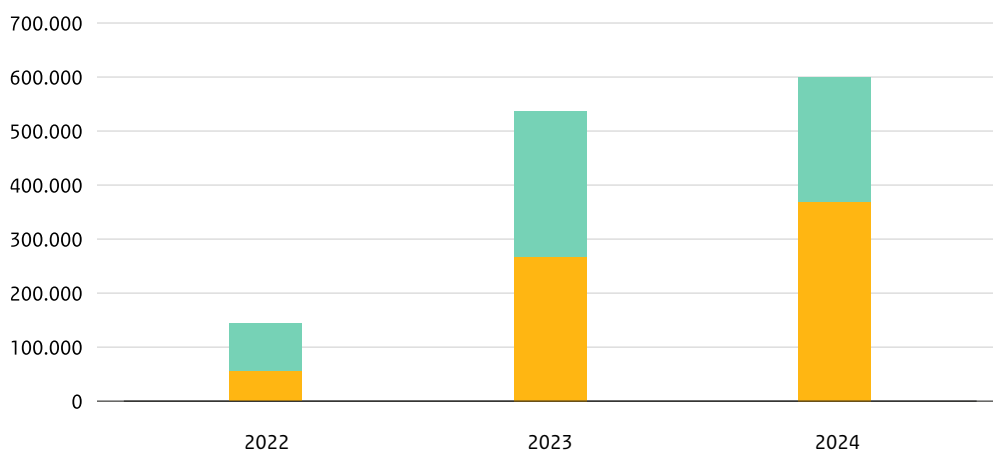
Figuur 2.11 Aantal meldingen van – en aantal gemelde URL's met – beeldmateriaal van vermoedelijk seksueel misbruik van kinderen bij Meldpunt Kinderporno, 2021-2024

Bron: Offlimits

Een duidelijke verklaring voor de schommelingen in het aantal meldingen en URL's kan Offlimits niet geven. Het aantal wordt beïnvloed door bijvoorbeeld het aantal meldingen van andere meldpunten, de ontdekking van veel beeldmateriaal bij een hostingpartij of de verhuizing van een hostingbedrijf uit Nederland. Zo meldt Offlimits dat een groot hostingbedrijf in 2024 is verhuisd uit Nederland om sancties van de Autoriteit Online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal te ontwijken. Ook is het Amerikaanse NCMEC tijdelijk niet aangesloten geweest op het INHOPE netwerk, waardoor die meldingen niet bij het Meldpunt Kinderporno terecht kwamen. De stijging in het aantal URL's is volgens Offlimits te verklaren doordat het meldpunt meldingen van Telegram afkomstig van andere meldpunten heeft verwerkt.²⁰⁸

Helft gemelde URL's bevat illegaal beeldmateriaal

Na beoordeling van het beeldmateriaal blijkt ongeveer de helft van de URL's illegaal beeldmateriaal te bevatten, zoals in Figuur 2.12 te zien is.

Illegaal	88.596	268.912	230.759
Niet illegaal	55.450	266.890	368.884

Figuur 2.12 Aantal 'illegaal' en 'niet-illegaal' door Meldpunt Kinderporno beoordeelde URL's, 2022-2024

Bron: Offlimits

Als een URL als niet-illegaal is geclassificeerd, gaat het bijvoorbeeld om een URL die inmiddels niet meer vindbaar is (not found), beelden zonder seksuele context of beeldmateriaal van een meerderjarige. In totaal zijn 3.419 URL's in 2024 niet geclassificeerd door de analisten, bijvoorbeeld omdat de melder veel niet-relevante meldingen deed of omdat de politie met een zaak bezig was rondom de gemelde URL.²⁰⁹

Van alle verwerkte meldingen waren er in 2024 54.390 afkomstig uit het internationale netwerk INHOPE, met name vanuit het Verenigd Koninkrijk. De meldingen uit Nederland zijn onder meer afkomstig van de politie, meldingen via het webformulier op de website van het meldpunt of zijn afkomstig van de analisten zelf doordat ze in een melding op meer materiaal stuiten.²¹⁰

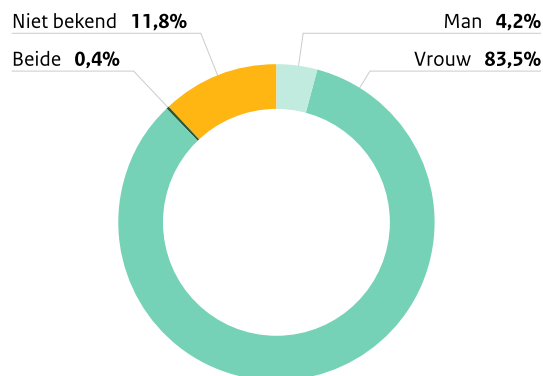
²⁰⁸ Offlimits, 2024.

²⁰⁹ Offlimits, 2024.

²¹⁰ Offlimits, 2024.

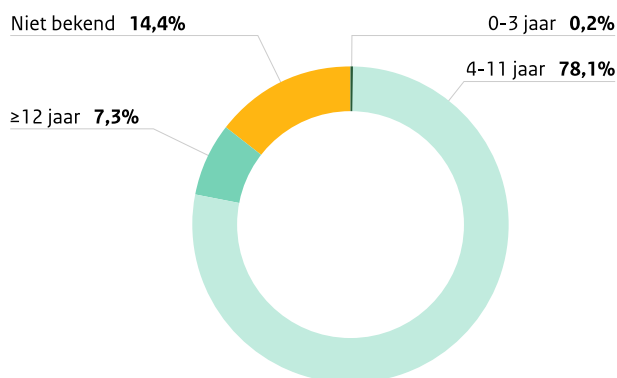
Slachtoffers meestal meisjes en jonger dan 12 jaar

De slachtoffers die zichtbaar zijn op het beeldmateriaal zijn in 2024 in de meeste gevallen meisjes en tussen de 4 en 11 jaar oud (Figuur 2.13 en Figuur 2.14). Dat beeld komt overeen met dat uit 2023.²¹¹

Figuur 2.13 Verdeling geslacht slachtoffers beeldmateriaal seksueel kindermisbruik gesignaleerd door Meldpunt Kinderporno in 2024

Bron: Offlimits

Figuur 2.14 Leeftijdsverdeling slachtoffers beeldmateriaal seksueel kindermisbruik gesignaleerd door Meldpunt Kinderporno in 2024

Bron: Offlimits

²¹¹ Offlimits, 2023.

Zorgen over beelden van seksueel misbruik van kinderen gemaakt met AI

Zowel bij de politie als bij het Meldpunt Kinderporno en de hulplijn Helpwanted van Offlimits bestaan zorgen over een snel stijgende trend in het aantal meldingen van beelden van seksueel misbruik van kinderen die met artificial intelligence (AI) zijn gemaakt.²¹² Het is strafbaar om zulke beelden met AI te vervaardigen, ze in bezit te hebben en/of te verspreiden, ook als het kind op de afbeelding of in de video geen echt bestaand kind is. Het artikel 252 Sr uit de Wsm maakt namelijk geen onderscheid in de wijze waarop het materiaal wordt gemaakt.

Exacte aantallen onbekend en beelden worden steeds levensechter

Precieze cijfers over de aantallen die de politie en de diverse meldpunten zien, zijn er niet. Dat komt onder andere omdat niet altijd met het blote oog te zien is dat het om beelden gaat die met behulp van AI zijn gemaakt. Het Team Bestrijding Kinderporno en Kinderseksuïalisme (TBKK) van de politie registreert ook niet of beelden met AI zijn gemaakt, maar schat in dat er per maand enkele honderden van zulke beelden worden aangetroffen en ziet dat het aantal snel stijgt.²¹³ In 2024 hebben medewerkers van het Meldpunt Kinderporno 1.472 meldingen beoordeeld als ‘AI bewerkt of gegeneerd’.²¹⁴ Ook bij de hulplijn Helpwanted, waar mensen terecht kunnen die te maken hebben met online grensoverschrijdend gedrag, wordt een stijging gezien. Zij ontvangen bijvoorbeeld steeds vaker melding van zogenaamde nudify-apps, waarmee naaktfoto’s gemaakt kunnen worden van bestaand fotomateriaal.²¹⁵

In de eerste helft van 2025 zag Offlimits een daling in het aantal gemelde beelden dat met behulp van AI is gemaakt. Volgens de organisatie komt dat mogelijk doordat de beelden steeds levensechter worden.²¹⁶ Dat erkent ook de politie. Op dit moment beschikken zij nog niet over een middel om te bepalen of een afbeelding of video met AI is gemaakt.²¹⁷

Risico’s van AI-gegenereerd beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik

Er zijn meerdere redenen waarom het AI-gegenereerde beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik een risico vormt.

Als eerste bevatten de datasets die worden gebruikt om AI-tools te trainen ‘echte’ beelden van seksueel misbruik van kinderen.²¹⁸ Op die manier zijn die tools in staat om opnieuw met AI beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik te produceren.

Daarnaast kunnen bestaande, onschuldige beelden van kinderen met behulp van AI worden gemanipuleerd en getransformeerd tot geseksualiseerde beelden. Er wordt bijvoorbeeld een gezicht uit een bestaande foto van een kind geknipt en op een naakt lichaam geplaatst. Dit maakt kinderen en hun ouders kwetsbaar voor pesten, intimidatie en afpersing.

212 Website Politie, <https://www.politie.nl/nieuws/2024/maart/15/00-toename-door-ai-gemaakte-kinderporno.html> (geraadpleegd 19 september 2025) en Website Radio 1, <https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nos-radio-1-journaal/01985fff-363b-7374-b17e-91932df6e01f/2025-07-31-ai-kinderporno-is-een-steeds-groter-probleem> (geraadpleegd 19 september 2025).

213 NPO Radio 1, <https://www.nporadio1.nl/nieuws/binnenland/25ffe36a-c95b-4c31-a56b-d05009019d04/politie-slaat-alarm-steeds-meer-kinderporno-gemaakt-met-hulp-van-ai> (geraadpleegd 27 augustus 2025).

214 Offlimits, 2025.

215 Website Offlimits, <https://offlimits.nl/nieuws/nudify-apps-ongeluk-in-slow-motion> (geraadpleegd 29 september 2025).

216 Mondelinge communicatie Offlimits, d.d. 12 augustus 2025.

217 Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/05/13/antwoorden-kamervragen-over-het-bericht-politie-vindt-steeds-vaker-met-ai-gemaakte-kinderporno-groot-probleem> (geraadpleegd 29 september 2025).

218 Thiel, 2023.

Ook maakt AI het makkelijker om op grote schaal seksualiserend beeldmateriaal van kinderen te maken. Dit leidt tot een stijging in het aantal meldingen en dat zorgt weer voor extra werkdruk bij de politie. Bovendien worden de AI-beelden steeds levensechter, waardoor de politie veel tijd kwijt is met het identificeren van een (niet-bestaand) slachtoffer.

Verder kunnen de AI-beelden zorgen voor een escalerend effect. De beelden die eenvoudig kunnen worden gemaakt met AI kunnen mogelijk een normaliserend effect hebben. Dat kan aanzetten tot meer extreem zoekgedrag naar echte beelden van seksueel misbruik van kinderen of tot (extremer) misbruik in de fysieke wereld. Er is op dit moment echter geen wetenschappelijk bewijs voor dit escalerende effect. Dat is er evenmin voor een eventuele preventieve werking, waarbij de toepassing van met AI gemaakte beelden zoekgedrag naar echte beelden of fysiek misbruik tegenhoudt.

Ook in buitenland neemt strafbaar AI-materiaal toe, tegengaande maatregelen te vrijblijvend

Zorgen over het toenemende aantal gevallen van AI-geproduceerd materiaal zijn er ook in het buitenland. De Internet Watch Foundation rapporteerde in 2024 opnieuw een grote stijging van het aantal beelden en zag bovendien steeds extremer materiaal. Ook rapporteerde de organisatie dat er niet alleen deepfake foto's, maar ook deepfake videomateriaal circuleren. Daarbij is pornografisch materiaal van volwassenen door AI bewerkt door er een kindergezicht in te plakken.²¹⁹ De Amerikaanse organisatie NCMEC ziet al enige jaren een stijging van het aantal met behulp van AI gemaakte beelden. In 2023 zagen zij 4.700 meldingen en in 2024 is dat aantal gestegen naar 67.000.²²⁰

Grote techbedrijven die AI-producten aanbieden, zoals Open AI, Meta, Google en Microsoft hebben in 2024 afspraken gemaakt over maatregelen die het vervaardigen en verspreiden van beeldmateriaal tegengaan. Het gaat om vrijblijvende maatregelen.²²¹ Daarnaast zijn de maatregelen niet van toepassing op de tal van kleinere aanbieders van AI-producten. De Nationaal Rapporteur vindt het zeer zorgelijk dat AI-producten ingezet kunnen worden om strafbaar materiaal te vervaardigen, zoals beeldmateriaal van seksueel misbruik van kinderen.

Reactie minister op stijging aantal AI-beelden van seksueel kindermisbruik

De minister van Justitie en Veiligheid meldde in mei 2024 dat techbedrijven een grote verantwoordelijkheid hebben om ervoor te zorgen dat hun systemen niet gebruikt worden om illegaal materiaal, zoals beeldmateriaal van seksueel misbruik van kinderen, te genereren. Dit in reactie op Kamervragen over de stijging van dit soort beelden.²²² De minister stelde echter dat zulk materiaal nooit helemaal uit te sluiten is, door het zelflerend vermogen van AI. Daarnaast lichtte de minister toe dat online platforms en hostingdiensten volgens de Digital Service Act verplicht zijn om illegaal materiaal, waaronder met behulp van AI geproduceerde beelden, te verwijderen op het moment dat zij op de hoogte zijn van het bestaan ervan, bijvoorbeeld na een melding. Toezichthouders kunnen boetes opleggen aan bedrijven die structureel geen gehoor geven aan deze meldingen. Zie ook [Uitgelicht Beleidsontwikkelingen](#) voor verdere toelichting op toezicht op platforms en hostingsdiensten.

²¹⁹ Internet Watch Foundation, 2025.

²²⁰ Website NCMEC, <https://www.missingkids.org/gethelpnow/cybertipline/cybertiplinedata> (geraadpleegd 10 augustus 2025).

²²¹ Website Thorn, <https://www.thorn.org/blog/generative-ai-principles/> (geraadpleegd 23 augustus 2025) en Website Volkskrant, <https://www.volkskrant.nl/tech/techbedrijven-beloven-maatregelen-tegen-gebruik-van-hun-ai-gereedschap-bij-maken-van-kinderporno-bf654d73/> (geraadpleegd 3 september 2025).

²²² Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/05/13/antwoorden-kamervragen-over-het-bericht-politie-vindt-steeds-vaker-met-ai-gemaakte-kinderporno-groot-probleem>.

In 2025 zijn er opnieuw Kamervragen gesteld over de stijging van het aantal met behulp van AI gemaakte beelden.²²³ Volgens de minister van Justitie en Veiligheid overstijgt de hoeveelheid beeldmateriaal nog altijd de politiecapaciteit, ondanks de inzet van extra fte in het verleden en het komend jaar bij het TBKK. Daarom moet er worden geprioriteerd en wordt er ingezet op alternatieve interventies, zoals stopgesprekken voeren met plegers en het ontoegankelijk maken van fora waarop beeldmateriaal wordt getoond. De minister heeft nogmaals gewezen op de primaire verantwoordelijkheid van bedrijven die AI-tools ontwikkelen om na te denken over mogelijke risico's voordat zij een product op de markt brengen. En de verantwoordelijkheid van online platforms om strafbaar materiaal te verwijderen wanneer daar melding van gedaan wordt. De Nationaal Rapporteur maakt zich zorgen over de handhaving van de wet- en regelgeving, nu blijkt dat bedrijven deze verantwoordelijkheid niet altijd nemen.

²²³ Kamerstukken I 2025/26 34 2884.

2.2 Meldingen bij Veilig Thuis

Veilig Thuis is het wettelijk ingestelde advies- en meldpunt voor vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, waaronder seksueel geweld tegen kinderen. Veilig Thuis heeft als wettelijke taak om adviezen te geven aan burgers, professionals en betrokkenen, zoals slachtoffers, plegers of omstanders. Tot de wettelijke taak behoort ook onderzoeken of er bij binnengekomen meldingen sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling en indien nodig vervolgstappen zetten, waaronder doorverwijzen naar vrijwillige hulp, informeren van de Raad voor de Kinderbescherming en/of een melding doen bij de politie. Er zijn verspreid over het land 25 Veilig Thuis-organisaties. Op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) zijn gemeenten verantwoordelijk voor de inrichting en het functioneren van regionale Veilig Thuis-organisaties. Deze organisaties vervullen een regionale rol als advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, maar vallen onder de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeenten in de regio.²²⁴

2.2.1 Achtergrond van de cijfers

Om data over Veilig Thuis te presenteren, is gebruikgemaakt van cijfers uit de Beleidsinformatie Veilig Thuis van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Elk half jaar publiceert het CBS gegevens over het aantal gegeven adviezen, het aantal ontvangen meldingen en het aantal uitgevoerde diensten (waaronder onderzoeken) over kindermishandeling en huiselijk geweld bij de Veilig Thuis-organisaties. Bij deze gegevens gaat het bijvoorbeeld over het aantal meldingen, de aard ervan, de melders en over het vervolg van de melding. Voor deze monitor heeft het CBS de meldingen die Veilig Thuis heeft geregistreerd als 'kindermishandeling, seksueel misbruik' gefilterd uit de data.

Gehanteerde definitie seksueel geweld tegen kinderen

Veilig Thuis richt zich op kindermishandeling en huiselijk geweld. Hieronder valt ook seksueel geweld tegen kinderen, al is dit maar een klein aandeel van de totale doelgroep waar Veilig Thuis mee te maken krijgt. Onder seksueel geweld verstaat Veilig Thuis het volgende: alle seksuele of seksueel getinte interacties die in een situatie van ongelijkwaardigheid, onder dwang en/of in afhankelijkheid gebeuren. Het omvat ook grensoverschrijdend gedrag. Centraal staat dat de seksuele interacties zonder (kennelijke) toestemming, onder dwang, met (dreiging met) geweld verricht worden of afgedwongen worden in een situatie waarin het slachtoffer niet kan weigeren (afhankelijkheid). Er hoeft geen binnendringen (penetratie) plaats te vinden om van seksueel misbruik te kunnen spreken. Ook situaties waarbij iemand wordt gedwongen te participeren of toeschouwer te zijn, vallen onder de definitie van seksueel misbruik. Voor dwang is het niet nodig dat er sprake is van het uitoefenen van geweld of het dreigen met geweld. Ook het zich in een afhankelijke positie ten opzichte van de pleger bevinden kan al maken dat er sprake is van een situatie die een gedwongen kader of de afwezigheid van vrije wil impliceert. Zeer ongelijke verhoudingen en meer of minder subtiële psychologische dwang spelen daarbij een rol. Het (onder dwang) vervaardigen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik, het gedwongen worden hiernaar te kijken en het verspreiden van seksueel getinte foto's via bijvoorbeeld sociale media vallen eveneens onder het begrip seksueel misbruik.²²⁵

²²⁴ Website Veilig Thuis, <https://www.veiligthuis.nl/nl/over-ons> (geraadpleegd 25 augustus 2025).

²²⁵ Schriftelijke communicatie Veilig Thuis, d.d. 11 juni 2025.

Geen cijfers over achtergrondkenmerken slachtoffers

Het is vooralsnog niet mogelijk om cijfers te presenteren over de achtergrondkenmerken van kinderen over wie bij Veilig Thuis een melding is gedaan. Veilig Thuis mag wettelijk gezien geen persoonsgegevens aan het CBS verstrekken, aldus Veilig Thuis.²²⁶ Dat betekent ook dat de Veilig Thuis-data van het CBS niet gekoppeld kunnen worden aan andere datasets. Bijvoorbeeld om te zien of kinderen in beeld bij Veilig Thuis ook in beeld zijn bij de politie of bij jeugdhulpinstanties.

2.2.2 Aantal meldingen bij Veilig Thuis

In deze paragraaf kijken we naar het aantal ‘meldingen’, de dienst ‘Voorwaarden en Vervolg’ en de dienst ‘Onderzoeken’ bij Veilig Thuis in de periode 2020-2024. De dienst Voorwaarden en Vervolg wordt ingezet wanneer na een melding blijkt dat Veilig Thuis en de betrokkenen uit het gezin of het huishouden het eens zijn over de gemelde zorgen en over wat er moet gebeuren om die zorgen weg te nemen. Veilig Thuis werkt dan met het gezin of huishouden en met ketenpartners samen aan verdere hulp en behandeling. Veilig Thuis spreekt met de gezinsleden af wat ten minste moet gebeuren om ervoor te zorgen dat het direct veilig wordt (de zogenaamde veiligheidsvoorwaarden). De veiligheidsvoorwaarden draagt Veilig Thuis over aan de ketenpartners. Zij maken op basis daarvan veiligheids- en herstelplannen die moeten leiden tot stabiele veiligheid. De dienst Onderzoeken wordt ingezet als er nog geen antwoord is op de vraag of er daadwerkelijk sprake is van seksueel misbruik of als de leden van het gezin of huishouden niet willen meewerken met Veilig Thuis.²²⁷ Als uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van seksueel misbruik volgt een traject vergelijkbaar met de dienst Voorwaarden en Vervolg. Veilig Thuis spreekt met de gezinsleden de veiligheidsvoorwaarden af en draagt deze over aan de ketenpartners die veiligheids- en herstelplannen maken.

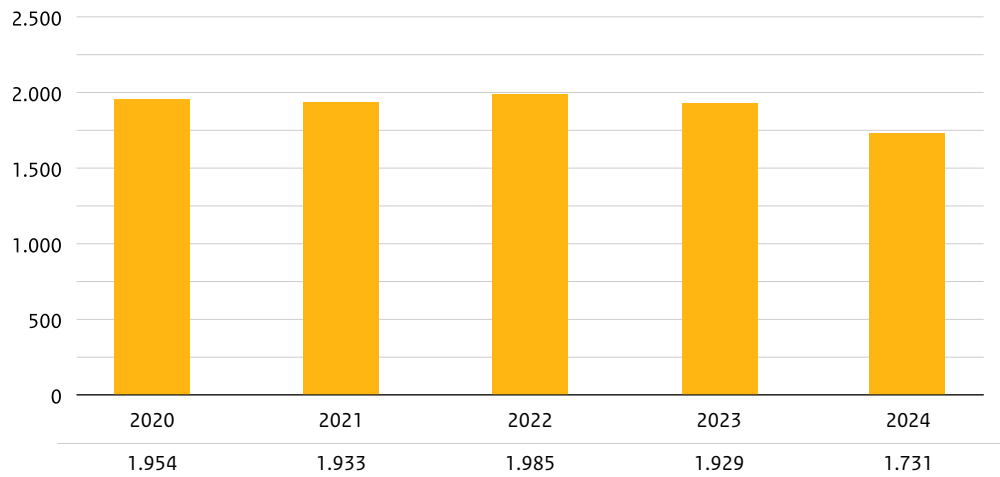
Verskil tussen meldingen en aantal diensten en onderzoeken groot

Naast het behandelen van meldingen en het uitvoeren van de dienst Voorwaarden en Vervolg en de dienst Onderzoeken geeft Veilig Thuis ook advies en informatie over hoe te handelen bij vermoedens van seksueel geweld tegen kinderen aan professionals. Maar ook aan burgers, bijvoorbeeld voorafgaand aan het doen van een melding. Dit gebeurde 3.317 keer in 2020, 3.433 keer in 2021, 3.635 keer in 2022, 3.560 keer in 2023 en 3.725 keer in 2024.²²⁸ De aantallen blijven dus redelijk constant over de jaren.

226 Mondelinge communicatie Veilig Thuis, d.d.1 april 2025.

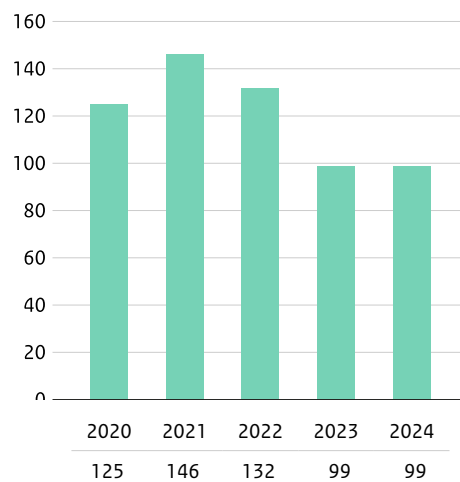
227 Website Veilig Thuis, <https://longreads.cbs.nl/veilig-thuis-2e-halfjaar-2019/werkwijze-veilig-thuis/#:~:text=De%20dienst%20%27Onderzoek%27%20wordt%20ingezet,willen%20samenwerken%20met%20Veilig%20Thuis> (geraadpleegd 21 mei 2025).

228 Omdat adviezen lang niet altijd betrekking hebben op een concreet incident van seksueel geweld, zijn deze niet in Figuur 2.15 opgenomen.

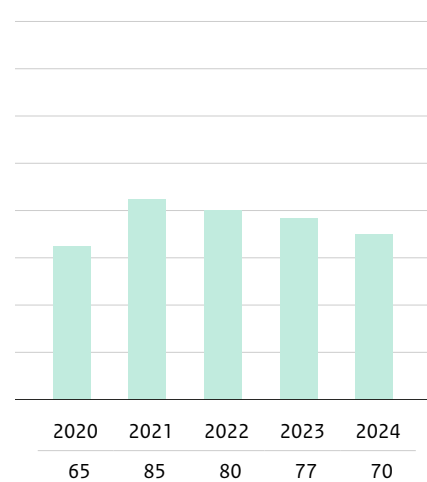
Figuur 2.15 Aantal meldingen van seksueel misbruik van een kind bij Veilig Thuis, 2020-2024 (N = 9.532)

Bron: CBS-databestanden

Figuur 2.16(a) Diensten Voorwaarden en Vervolg over seksueel misbruik van een kind bij Veilig Thuis, 2020-2024 (N = 601)

Bron: CBS-databestanden

Figuur 2.16(b) Aantal onderzoeken over seksueel misbruik van een kind bij Veilig Thuis, 2020-2024 (N = 377)

Bron: CBS-databestanden

Figuur 2.15 en Figuur 2.16 laten allereerst zien dat het verschil tussen het aantal meldingen enerzijds en het aantal diensten Voorwaarden en Vervolg en diensten Onderzoek anderzijds groot is. Dit komt doordat veel meldingen na een veiligheidstaxatie al snel worden overgedragen aan (bestaande) hulpverlening. Verdere betrokkenheid door Veilig Thuis zelf is dan dus niet nodig. Ook komt het voor dat er meerdere meldingen zijn gedaan over eenzelfde casus waar het onderzoek op gericht is.²²⁹ Het aantal meldingen betreft dus niet het aantal unieke casussen.

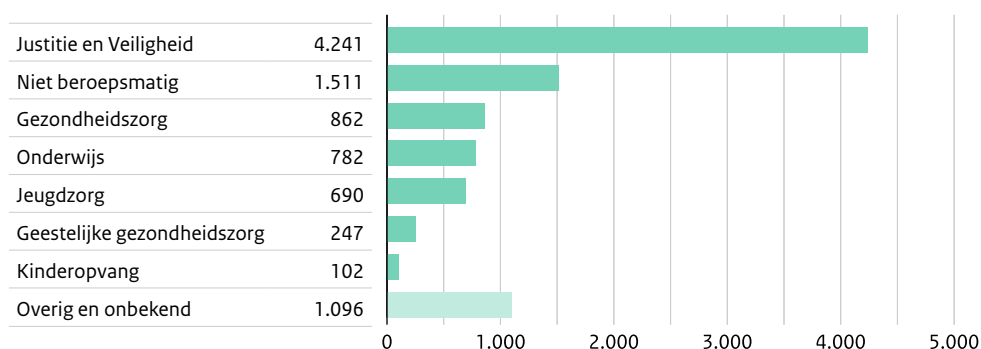
²²⁹ Mondelinge communicatie Veilig Thuis, d.d.1 april 2025.

Meldingen seksueel geweld tegen kinderen redelijk stabiel, afname diensten Voorwaarden en Vervolg en Onderzoek

Het aantal meldingen van seksueel misbruik in de periode 2020-2024 is redelijk stabiel gebleven, met een lichte daling in het jaar 2024. Het aantal diensten Voorwaarden en Vervolg en Onderzoek neemt in deze periode af. Veilig Thuis geeft als verklaring hiervoor een verbeterde samenwerking tussen de ketenpartners en de samenwerking in het lokale veld. Hierdoor kan een snelle overdracht plaatsvinden naar de benodigde hulpverlening en hoeft Veilig Thuis dus minder vaak over te gaan op een dienst.²³⁰ Bij een onderzoek naar een melding van seksueel misbruik zijn de volgende uitkomsten mogelijk: ‘vermoeden weerlegd’, ‘vermoeden niet bevestigd’, ‘vermoeden bevestigd’, ‘type mishandeling niet onderzocht’, ‘uitkomsten onderzoek niet bekend’.

Grootste deel van de meldingen afkomstig van Justitie en Veiligheid

Vanaf hier richt de tekst zich alleen op de in totaal 9.532 meldingen van seksueel geweld bij kinderen die in de periode 2020-2024 zijn gedaan bij Veilig Thuis (zie ook Figuur 2.15).

Figuur 2.17 Aantal meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis, naar meldende organisatie, 2020-2024 (N = 9.532)

Bron: CBS-databestanden

Uit Figuur 2.17 blijkt dat veruit de meeste meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis worden gedaan door Justitie en Veiligheid. Hieronder vallen de politie, de Raad voor de Kinderbescherming, de reclassering en het OM.²³¹ Hierbij gaat het in de meeste gevallen om een melding door de politie. Na Justitie en Veiligheid is ‘Niet beroepsmatig’ de grootste categorie. Dit zijn burgers die een melding doen bij Veilig Thuis, zoals bijvoorbeeld familie, burens of vrijwilligers. Ook vanuit de gezondheidszorg wordt regelmatig een melding gedaan over een vermoeden van seksueel misbruik bij kinderen. Dit zijn meldingen van bijvoorbeeld kinderartsen, jeugdartsen of consultatiebureau-medewerkers, of van andere zorgverleners, zoals een huisarts of verloskundige. Veilig Thuis houdt niet apart bij of beroepsmatige meldingen voortkomen uit de meldcode.²³² De meldcode is een gestandaardiseerd stappenplan dat professionals ondersteunt bij het signaleren van en handelen bij vermoedens van (onder andere) seksueel geweld tegen kinderen. Voor professionals in de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie is het gebruiken van de meldcode verplicht bij vermoedens van (onder andere) seksueel geweld tegen kinderen.²³³

²³⁰ Communicatie Veilig Thuis, d.d. 31 juli 2025.

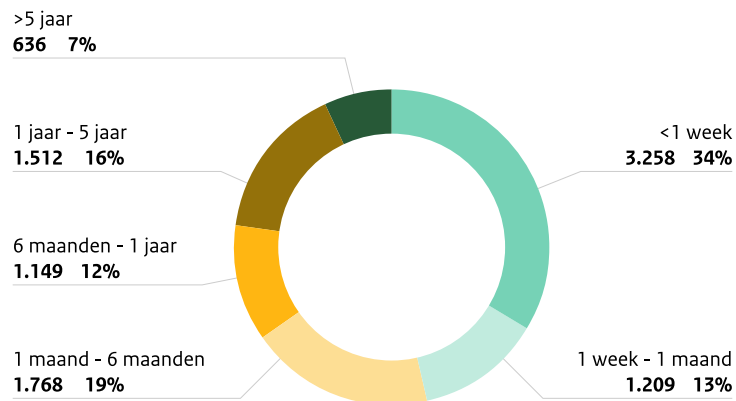
²³¹ Mondelinge communicatie Veilig Thuis, d.d. 9 juli 2025.

²³² Mondelinge communicatie Veilig Thuis, d.d. 9 juli 2025.

²³³ Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode> (geraadpleegd 17 oktober 2025).

Seksueel misbruik in veel gevallen aan het licht als het al geruime tijd plaatsvindt

De duur van het misbruik gemeld bij Veilig Thuis verschilt van eenmalige incidenten tot structureel, langdurig misbruik.

Figuur 2.18 Meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis, naar duur van het misbruik, 2020-2024 (N = 9.532)

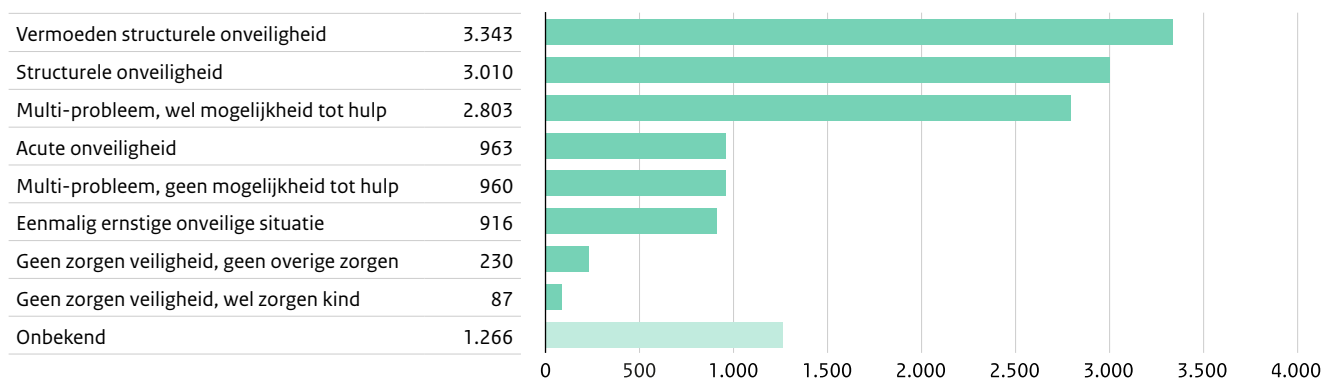
Bron: CBS-databestanden

Figuur 2.18 laat zien dat het bij ongeveer een derde van de meldingen gaat om kortdurend seksueel misbruik van minder dan een week. Meldingen worden echter ook geregistreerd in deze categorie wanneer niet bekend is hoe lang het seksueel geweld al gaande is. Hierdoor is deze categorie meldingen het grootst, terwijl het werkelijke aantal lager ligt. In ruim de helft van de gevallen gaat het om seksueel misbruik dat minstens een maand heeft geduurd (53%). Dit is in lijn met de vorige monitor (56%).²³⁴ Ruim een derde (35%) van het misbruik komt pas aan het licht nadat het een half jaar of langer heeft geduurd. Het is zorgelijk dat in veel gevallen het seksueel misbruik pas bekend wordt als het al geruime tijd aan de gang is en dus een structureel karakter heeft.

Meeste meldingen over (een vermoeden van) structurele onveiligheid

Bij het beoordelen van de meldingen voert Veilig Thuis een veiligheidstaxatie uit. Dat doen ze door te kijken naar de gebeurtenissen in het gezin die in het verleden zorgden voor onveiligheid en de feiten die hieraan bijdroegen. De conclusie van deze veiligheidstaxatie is de basis voor het besluit over een passend vervolg.

²³⁴ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor Seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

Figuur 2.19 Aantallen geregistreerde veiligheidstaxaties in meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis, naar conclusie, 2020-2024 (N = 13.578)²³⁵

Bron: CBS-databestanden

Figuur 2.19 toont dat er in bijna de helft van de meldingen (47%) sprake is van (een vermoeden van) structurele onveiligheid. Dit betekent een herhaling of voortduren van geweld in de relatie, bijvoorbeeld bij een voorgeschiedenis van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Daarnaast gaat het vaak om multiproblematiek: een complexe situatie in een gezin met verschillende soorten problematiek, zoals verslaving, schulden en de aanwezigheid van meerdere vormen van huiselijk geweld.²³⁶ Zorgelijk is dat er in 7% van de gevallen sprake is van multiproblematiek, waarbij er geen mogelijkheid is tot hulp, bijvoorbeeld doordat de veiligheid van medewerkers van Veilig Thuis niet gegarandeerd kan worden. In deze gevallen wordt extra hulp ingeschakeld van bijvoorbeeld politie.²³⁷ Ook kan het zijn dat de hulp onvoldoende effect heeft, of dat het gezin geen hulpvraag heeft. Slechts in een klein aantal gevallen (2%) is de uitkomst van de veiligheidstaxatie dat er geen zorgen zijn over de veiligheid van het kind.

Vaker overdracht naar andere organisaties

Op basis van de veiligheidstaxatie bepaalt Veilig Thuis de vervolgstappen. Deze staan weergegeven in [Figuur 2.20](#). Het komt steeds minder vaak voor dat er geen vervolgstappen nodig zijn. Bij de vervolgstappen is betrokkenheid door Veilig Thuis steeds minder vaak nodig.

²³⁵ Omdat een melding gescoord kan worden bij meerdere veiligheidstaxaties, wijkt het totale aantal in deze figuur af van het eerder gerapporteerde totale aantal meldingen bij Veilig Thuis.

²³⁶ Mondelinge communicatie Veilig Thuis, d.d. 9 juli 2025.

²³⁷ Schriftelijke communicatie Veilig Thuis, d.d. 31 juli 2025.

Figuur 2.20 Meldingen van seksueel misbruik bij Veilig Thuis, naar vervolgstappen, 2020-2024 (N = 9.532)

Bron: CBS-databestanden

2.3 Meldingen bij Centrum Seksueel Geweld

Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) is een gespecialiseerd en multidisciplinair centrum dat bestaat uit artsen, verpleegkundigen, politie en andere hulpverleners. Zij kunnen slachtoffers van zowel online als offline seksueel geweld directe hulp bieden op forensisch²³⁸, medisch en psychisch vlak. Slachtoffers van recent seksueel geweld én seksueel geweld van langer geleden kunnen hier terecht. Het CSG is voor iedereen toegankelijk, 24/7 bereikbaar, heeft een laagdrempelige werkwijze en beschikt over zestien locaties over het hele land. Elke regionale CSG werkt samen met lokale partners, zoals de zedenpolitie, ziekenhuizen, GGD, de geestelijke gezondheidszorg (ggz), Veilig Thuis en Slachtofferhulp Nederland, om slachtoffers van (online) seksueel geweld geïntegreerde en multidisciplinaire hulp te bieden. Onder seksueel geweld verstaat het CSG onder meer aanranding, verkrachting, seksueel misbruik en online seksueel geweld.

2.3.1 Achtergrond van de cijfers

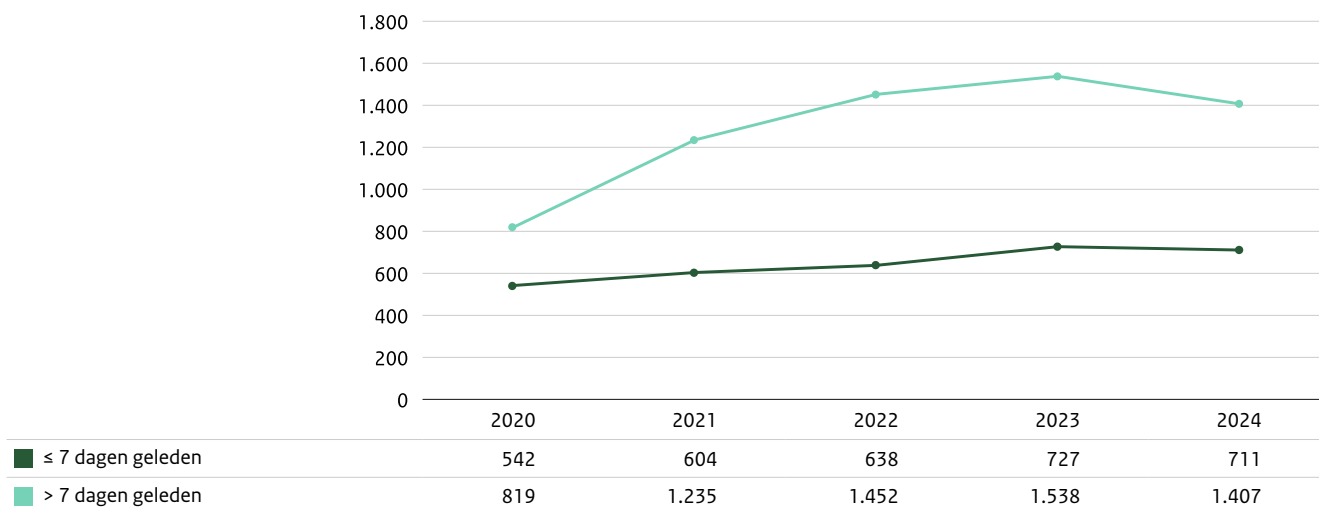
Om de cijfers van het CSG te presenteren en te analyseren, is gebruikgemaakt van de data van het CSG en de jaarverslagen van 2020 tot en met 2024. Het CSG maakt in de data onderscheid tussen seksueel geweld van kort geleden (≤ 7 dagen geleden) en seksueel geweld dat langer geleden plaatsvond (> 7 dagen). Het aantal > 7 dagen-meldingen van seksueel geweld tegen kinderen is een benadering. Bij deze meldingen is namelijk niet exact bekend om hoeveel minderjarige of meerderjarige slachtoffers het gaat. Dat komt doordat de leeftijd van het slachtoffer (ten tijde van het incident) vaak niet wordt uitgevraagd en veel meldingen bovendien anoniem zijn. Voor de meldingen van seksueel

²³⁸ Een forensisch medisch onderzoek kan alleen op verzoek van de politie plaatsvinden. Zie ook [Hoofdstuk 3](#).

geweld die kort geleden hebben plaatsgevonden is wél duidelijk welk percentage betrekking heeft op minderjarige slachtoffers. Dit percentage is vervolgens toegepast op de >7 dagen-meldingen om zo het geschatte aantal minderjarige slachtoffers binnen deze categorie te bepalen.^{239, 240}

2.3.2 Aantal meldingen bij het CSG

Bij een ≤7 dagen-melding wordt het slachtoffer door de landelijke meldkamer direct doorverbonden met het dichtstbijzijnde regionale CSG. Als een slachtoffer langer dan 7 dagen geleden is misbruikt, neemt de casemanager van een regionaal CSG in de buurt van het slachtoffer de eerstvolgende werkdag contact op. Sinds 2024 worden slachtoffers van incidenten die langer geleden hebben plaatsgevonden tijdens kantooruren direct geholpen.²⁴¹

Figuur 2.21 Aantal ≤7 en >7 dagen-meldingen (bij benadering) over seksueel misbruik van minderjarigen bij het CSG, 2020-2024 (N = 9.673)

Bron: CSG-jaarverslagen en correspondentie met het CSG

Stijgende trend in meldingen

Figuur 2.21 toont sinds 2020 een stijgende trend in het aantal ≤7 dagen-meldingen van minderjarige slachtoffers bij het CSG, met een stabilisatie in 2024. Ook het aantal >7 dagen-meldingen neemt vanaf 2020 toe, al is daar in 2024 een daling zichtbaar. Daarbij geldt als kanttekening dat het bij de >7 dagen-meldingen om een benadering gaat. De daling in de figuur hangt mogelijk mede samen met de gewijzigde registratiewijze en de nieuwe wijze van benaderen, zoals toegelicht in voetnoot 239.

²³⁹ Dit geldt voor de periode 2020 t/m 2023. In die jaren was weinig bekend over het aandeel minderjarige slachtoffers bij de >7 dagenmeldingen van seksueel geweld. Voor 2024 is daar meer inzicht in, omdat vanaf dat jaar ‘aanmeldingen’ en ‘adviesvragen’ apart worden geregistreerd. Een aanmelding betekent dat het CSG actief zorg verleent aan een slachtoffer, terwijl een adviesvraag neerkomt op een consult dat niet altijd leidt tot zorg. Voor de aanmeldingen in 2024 is het aandeel minderjarige slachtoffers grotendeels bekend, ook voor de gevallen waarbij het seksueel geweld langer geleden plaatsvond. Dit aandeel minderjarige slachtoffers bij >7 dagen aanmeldingen (27%) is vervolgens toegepast op het totale aantal >7 dagen-meldingen en adviesvragen (N = 5.212) in 2024, om tot een nauwkeurigere benadering voor 2024 te komen.

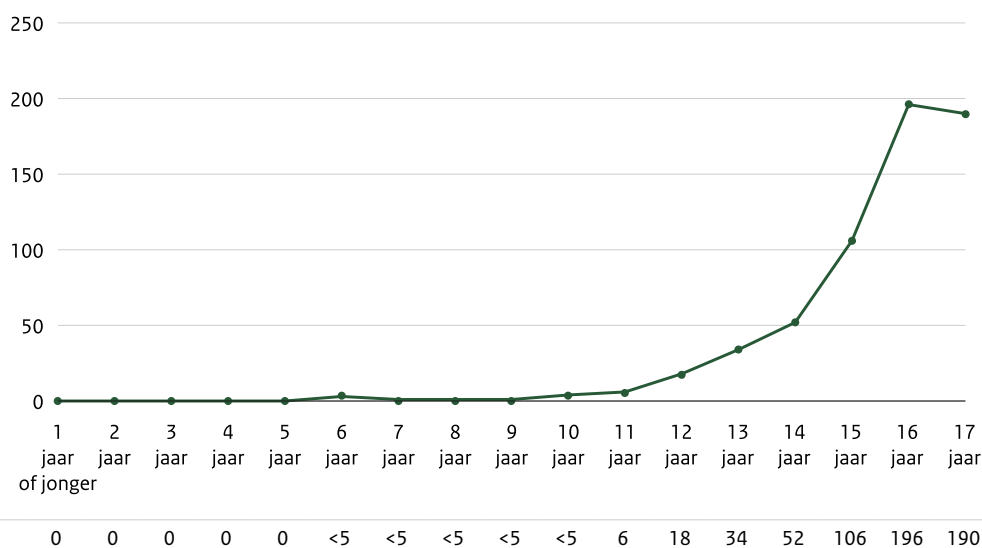
²⁴⁰ Afgestemd met het CSG, d.d. 19 mei 2025.

²⁴¹ CSG, 2025.

Contact via telefoon en chat

Het CSG is bereikbaar via een landelijk telefoonnummer. Daarnaast kunnen slachtoffers sinds 2019 ook laagdrempelig en anoniem via een online chatfunctie contact opnemen.²⁴² Voor deze chatfunctie werkt het CSG samen met Chat met Fier, die de chatfunctie verzorgt. Chat met Fier maakt onderdeel uit van Fier, en Fier is een van de uitvoerende organisaties binnen het CSG.²⁴³ Het CSG, Fier, Fonds Slachtofferhulp en Offlimits vormen samen een consortium dat zich inzet voor het bestrijden van online seksueel geweld.²⁴⁴ Volgens een onderzoek van Fier, Centrum Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) en CSG sluit de chat met name goed aan bij jonge slachtoffers, mogelijk door het anonieme en online karakter van de chat.²⁴⁵

Uit Figuur 2.22 blijkt dat het aantal minderjarige chatters in 2024 aanzienlijk lager lijkt dan in 2022.²⁴⁶ Dit kan ermee te maken hebben dat er in het jaar 2024 jaar veel meer anonieme chatters zijn: 1486, terwijl in 2022 dat aantal 589 was. Van de anonieme chatters is het niet bekend of ze minderjarig zijn. De meeste chatters zijn adolescenten (15 t/m 17 jaar).²⁴⁷ In Figuur 2.22 is te zien dat het aantal chatgesprekken met een minderjarig slachtoffer toeneemt vanaf de puberteit.

Figuur 2.22 Leeftijdsverdeling Chat met CSG in 2024 voor minderjarige slachtoffers (N = 612)

Bron: Schriftelijke informatie CSG

²⁴² Slachtoffers die via de chat contact opnemen met het CSG zijn niet meegenomen in Figuur 2.21.

²⁴³ Website CSG, <https://centrumseksueelgeweld.nl/wp-content/uploads/2021/04/Louw-privacy-versie-CSG.pdf> (geraadpleegd 30 juli 2025).

²⁴⁴ Website CSG, <https://centrumseksueelgeweld.nl/themamaand-online-seksueel-misbruik/#:~:text=Over%20het%20consortium,en%20obeter%20te%20kunnen%20helpen> (geraadpleegd 30 juli 2025).

²⁴⁵ Covers et al., 2022.

²⁴⁶ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor Seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

²⁴⁷ CSG, 2025.

Verder is een opvallende stijging te zien in het aantal mensen dat contact opneemt met het CSG, nadat er in de media aandacht voor is geweest. Dit was vooral duidelijk te zien in het jaar 2024 ten opzichte van het jaar ervoor. Onder meer de rechtszaak tegen Ali B. en het persoonlijke verhaal van toenmalig staatssecretaris Ingrid Coenradie in de Tweede Kamer lijken hierin een rol te hebben gespeeld.²⁴⁸

Toegenomen aandacht

Sinds de vorige monitor is het aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen die kort na het incident zijn gedaan opnieuw toegenomen. Dat steeds meer mensen de weg naar het CSG weten te vinden, blijkt ook uit de significante stijging in het totale aantal slachtoffers dat in 2024 is geholpen, zowel minderjarig als meerderjarig. In het jaar 2024 was er een stijging van 10% in het totaal aantal geholpen meerderjarige en minderjarige slachtoffers, naasten en professionals.²⁴⁹ Dit is waarschijnlijk voor een belangrijk deel te verklaren door de grotere bekendheid van het CSG onder burgers en professionals. En door de toegenomen maatschappelijke- en media-aandacht voor het thema seksueel geweld. Ook houdt de stijging mogelijk verband met de nieuwe Wet seksuele misdrijven, vanaf 1 juli 2024. In de jaarcijfers is een flinke stijging te zien in de aanmeldingen in de tweede helft van het jaar 2024.²⁵⁰

2.4 Meldingen bij Offlimits

Offlimits is het expertisecentrum voor online misbruik. De organisatie richt zich op de ondersteuning van personen die te maken hebben (gehad) met online grensoverschrijdend gedrag en misbruik, in het bijzonder seksueel (kinder)misbruik en uitbuiting. Zoals eerder in dit hoofdstuk besproken, is het Meldpunt Kinderporno onderdeel van Offlimits. Slachtoffers kunnen daarnaast contact opnemen met Helpwanted en (potentiële) plegers met Stop it Now. Hieronder worden deze twee onderdelen toegelicht.

2.4.1 Helpwanted

2.4.1.1 Achtergrond van de cijfers

Helpwanted biedt hulp aan slachtoffers van online seksueel misbruik en ander online grensoverschrijdend gedrag, en ook aan opvoeders en professionals. Daarnaast geeft Helpwanted voorlichting aan professionals over risico's die jongeren online lopen. Kinderen en jongeren kunnen contact opnemen met Helpwanted via e-mail, telefoon of chat en sinds november 2019 via een geautomatiseerde adviesmodule op de website. De adviesmodule dient als een tussenstap, bijvoorbeeld voor degenen die nog niet direct contact durven op te nemen of eerst een situatiecheck willen.²⁵¹ Opvallend is dat jongeren juist ook telefonisch contact opnemen, omdat ze het niet zien zitten om een lang verhaal te typen.²⁵² Werknemers van Helpwanted geven vervolgens advies over bijvoorbeeld aangifte doen of beelden verwijderd krijgen van het internet.²⁵³ Voor deze monitor heeft

248 Website Gelderlander, <https://www.gelderlander.nl/binnenland/na-rechtszaak-ali-b-en-verhaal-ingrid-coenradie-piek-in-meldingen-seksueel-geweld-a17co7ca?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F> (geraadpleegd 24 september 2025).

249 CSG, 2025.

250 CSG, 2025.

251 Mondelinge communicatie Helpwanted, d.d. 8 juli 2025.

252 Mondelinge communicatie Helpwanted, d.d. 8 juli 2025.

253 Website Helpwanted, <https://www.helpwanted.nl/over-helpwanted> (geraadpleegd 30 juli 2025).

de Nationaal Rapporteur een dataset ontvangen van Helpwanted met alle anonieme (hulp)vragen die zij hebben gekregen in de periode 2020-2024. Aangezien deze monitor gaat over minderjarige slachtoffers van seksueel geweld, zijn deze data gefilterd op alle (hulp)vragen van minderjarigen. Na 2022 is Helpwanted een ander systeem gaan gebruiken om de data bij te houden. Zo worden leeftijdscategorieën nu ingedeeld in minderjarigen t/m 18 jaar en worden andere categorieën voor reden van contact gehanteerd.

Gehanteerde definitie seksueel geweld tegen kinderen

Helpwanted richt zich op eenieder die te maken heeft (gehad) met online seksueel misbruik of ander online grensoverschrijdend gedrag. Voorbeelden hiervan zijn het ongewenst online verspreiden van naaktbeelden, online seksueel benaderd worden, deepfake, en het afgeperst worden met naaktbeelden. Kinderen en jongeren kunnen ook contact opnemen wanneer zij een naaktfoto van zichzelf gestuurd hebben en zich zorgen maken over verspreiding, of wanneer een nepprofiel van ze is aangemaakt op sociale media. Helpwanted kan ondersteunen in het offline halen van het beeldmateriaal.²⁵⁴ De gehanteerde definitie van Helpwanted omvat daarmee niet alleen online seksueel geweld tegen kinderen, maar ook andere vormen van online seksueel grensoverschrijdend gedrag. Voor deze monitor zijn de online seksueel grensoverschrijdende gedragingen tegen kinderen onderzocht.

Beperkingen aan de data

Alle (hulp)vragen worden door Helpwanted geregistreerd, waaronder ook enkele vragen die leiden tot een kort chatgesprek of kleine verzoeken via de geautomatiseerde adviesmodule. In deze registratie wordt bijvoorbeeld niet bijgehouden hoe lang een adviesessie geduurd heeft. Dat zorgt ervoor dat lang niet altijd duidelijk is of de melder daadwerkelijk slachtoffer is. Een andere beperking heeft te maken met het feit dat alle chats en gesprekken los van elkaar plaatsvinden en altijd anoniem zijn. Dat betekent dat ze niet aan elkaar gekoppeld kunnen worden als eenzelfde persoon opnieuw contact opneemt via de chat. Het is dus goed mogelijk dat melders meerdere malen contact leggen met Helpwanted en daardoor dubbel in de dataset voorkomen. Het aantal hieronder geregistreerde (hulp)vragen betreft dus geen unieke melders.²⁵⁵

2.4.1.2 Signalering door Helpwanted

In de periode 2020-2024 is in totaal 17.163 keer contact opgenomen met Helpwanted door of over minderjarige slachtoffers t/m 18 jaar. Zie [Figuur 2.23](#) voor het aantal (hulp)vragen bij Helpwanted per jaar.

Stijging in meldingen vanaf 2022

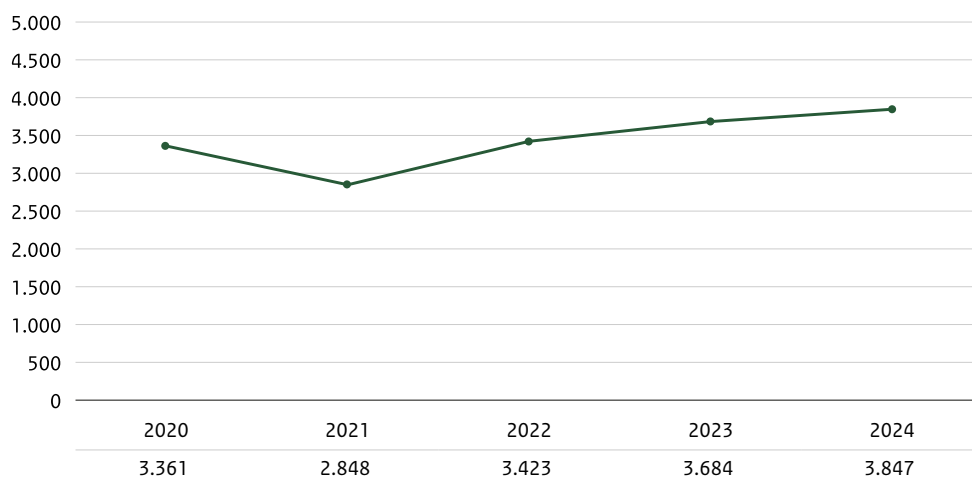
Sinds 2022 is er sprake van een duidelijke stijging van het aantal (hulp)vragen. Mogelijk heeft het ermee te maken dat sinds 2022 de chat is vernieuwd: de openingstijden zijn verruimd en de chat is meer gebruiksvriendelijk, veilig en toekomstbestendig gemaakt. Ook is er meer oog voor diversiteit en inclusiviteit. Zo heeft Helpwanted sinds 2024 de categorie 'non-binair' toegevoegd aan geslacht. Bij Helpwanted merken ze in de dagelijkse praktijk ook een stijging in het aantal personen dat contact opneemt, vooral vanwege

²⁵⁴ Website Helpwanted, <https://jaarverslag.offlimits.nl/2024/helpwanted> (geraadpleegd 30 juli 2025).

²⁵⁵ In de onderzoeken van het CKM die rapporteren over de cijfers van Chat met Fier, en waarnaar ook in deze monitor verwezen wordt, is een strengere filtering toegepast op de data. Zo zijn dubbelingen, bezoekers die meerdere malen van de chat gebruikgemaakt hebben, voor zover mogelijk uit de data gehaald. Daarnaast houdt het CKM chatgesprekken die korter dan vijf minuten hebben geduurd of die door de hulpverlener zijn bestempeld als niet-serieus buiten de analyse.

sextortion.²⁵⁶ Dat is een vorm van chantage waarbij het slachtoffer (online) afgeperst wordt, gechanteerd of bedreigd met seksueel getinte beelden of berichten.²⁵⁷

De duidelijke stijging van (hulp)vragen is ook hier mogelijk te verklaren doordat er meer aandacht is voor (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in de maatschappij. Het wordt steeds meer genormaliseerd om het onderwerp aan te kaarten en hulp te vragen. Ook de aanhoudende aandacht voor dit onderwerp heeft voor een stille omwenteling in onze maatschappelijke denkbelden gezorgd.²⁵⁸ Opvallend was dat, nadat het schandaal met Bilal Wahib in 2021 naar buiten kwam, waarin hij een minderjarige op Instagram had uitgedaagd zijn geslachtsdeel te laten zien in ruil voor geld, er een directe stijging te zien was in het aantal meldingen bij de hulplijn.²⁵⁹ Waarschijnlijk had de aandacht in de media ermee te maken dat slachtoffers met een gelijksoortig verhaal zich durfden te melden bij de hulplijn. Ook in de jaren 2023 en 2024 zet de stijging door.

Figuur 2.23 Aantal (hulp)vragen door en over minderjarigen t/m 18 jaar bij Helpwanted, 2020-2024 (N = 17.163)

Bron: Helpwanted

²⁵⁶ Mondelinge communicatie Helpwanted, d.d. 8 juli 2025.

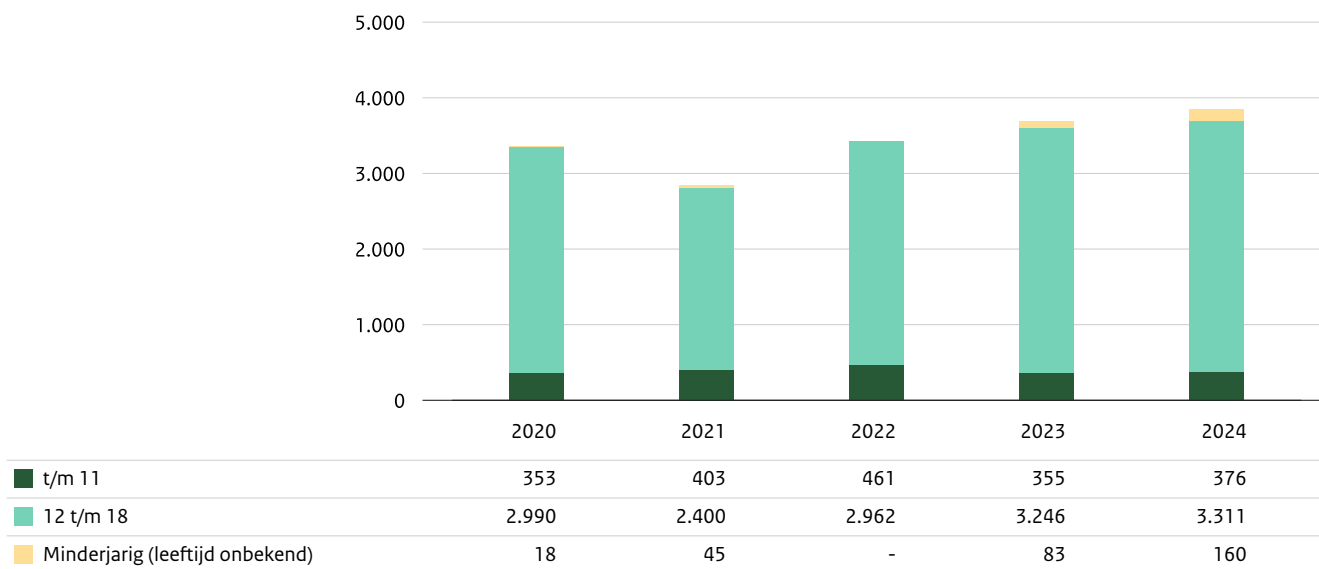
²⁵⁷ Website Helpwanted, <https://jaarverslag.offlimits.nl/2024/helpwanted> (geraadpleegd 30 juli 2025).

²⁵⁸ Communicatie Helpwanted, d.d. 10 juli 2025.

²⁵⁹ Communicatie Helpwanted, d.d. 10 juli 2025.

Adviesmodule meest gebruikte medium

Figuur 2.24 laat zien dat vooral jongeren van 12 tot en met 18 jaar contact opnemen met Helpwanted. Dat past bij het beeld uit beschikbare prevalentieonderzoeken dat met name kinderen in deze leeftijdsgroep slachtoffer worden (zie [Uitgelicht Prevalentie](#)). Daarnaast is het logisch dat de wat oudere kinderen de route naar online hulpverlenings-tools eerder vinden dan jongere kinderen. De geautomatiseerde adviesmodule op de website is verreweg het meest gebruikte medium om contact te leggen met Helpwanted. Daarnaast legt ruim 10% van de jongeren contact via de chat.

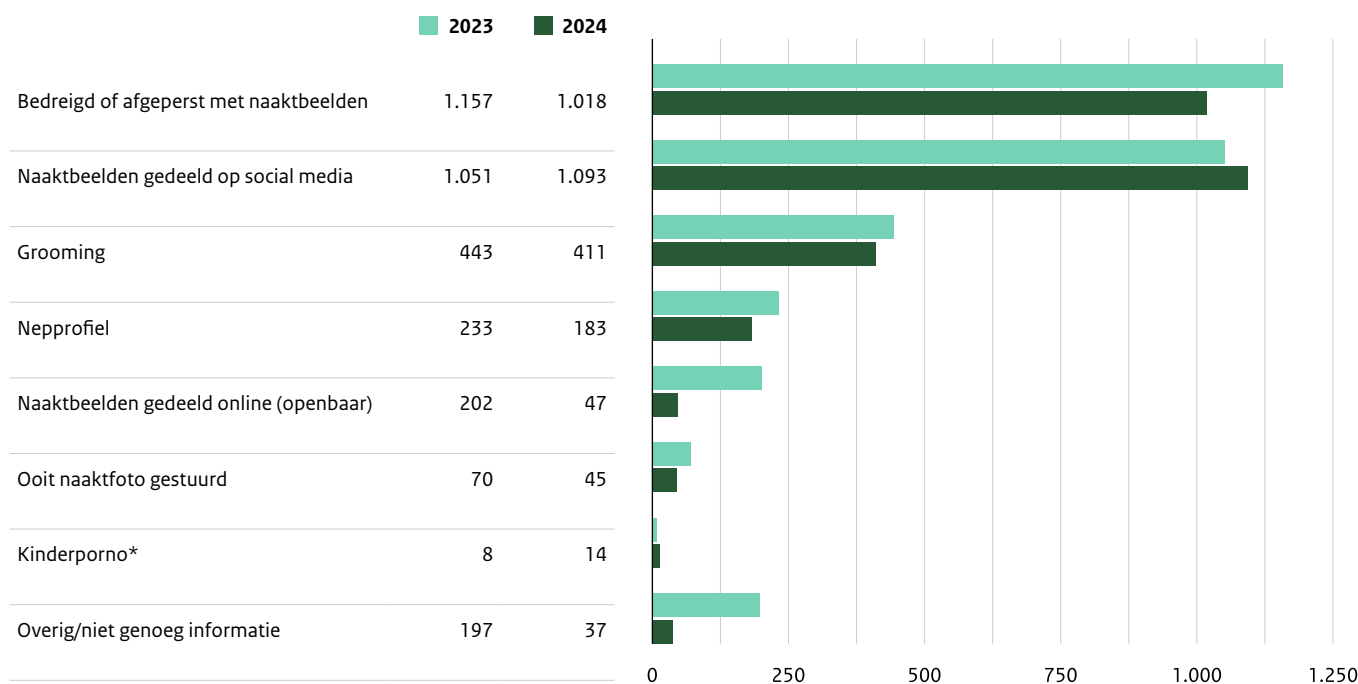
Figuur 2.24 Aantal (hulp)vragen door en over minderjarigen t/m 18 jaar bij Helpwanted, naar leeftijdscategorie, 2020-2024 (N = 17.163)

Bron: Helpwanted

Sextortion meest voorkomende hulpvraag

Een groot aantal van de hulpvragen bij Helpwanted gaat over sextortion, zo blijkt uit de figuren [2.25](#) en [2.26](#) over de reden van contact met Helpwanted. Het gaat hierbij om verschillende vormen van afpersing, zoals het moeten sturen van meer beelden, het moeten verrichten van seksuele handelingen, of in een relatie met iemand moeten blijven. De twee meest voorkomende vormen van sextortion die Helpwanted ziet, zijn financiële sextortion en seksuele extortion.²⁶⁰

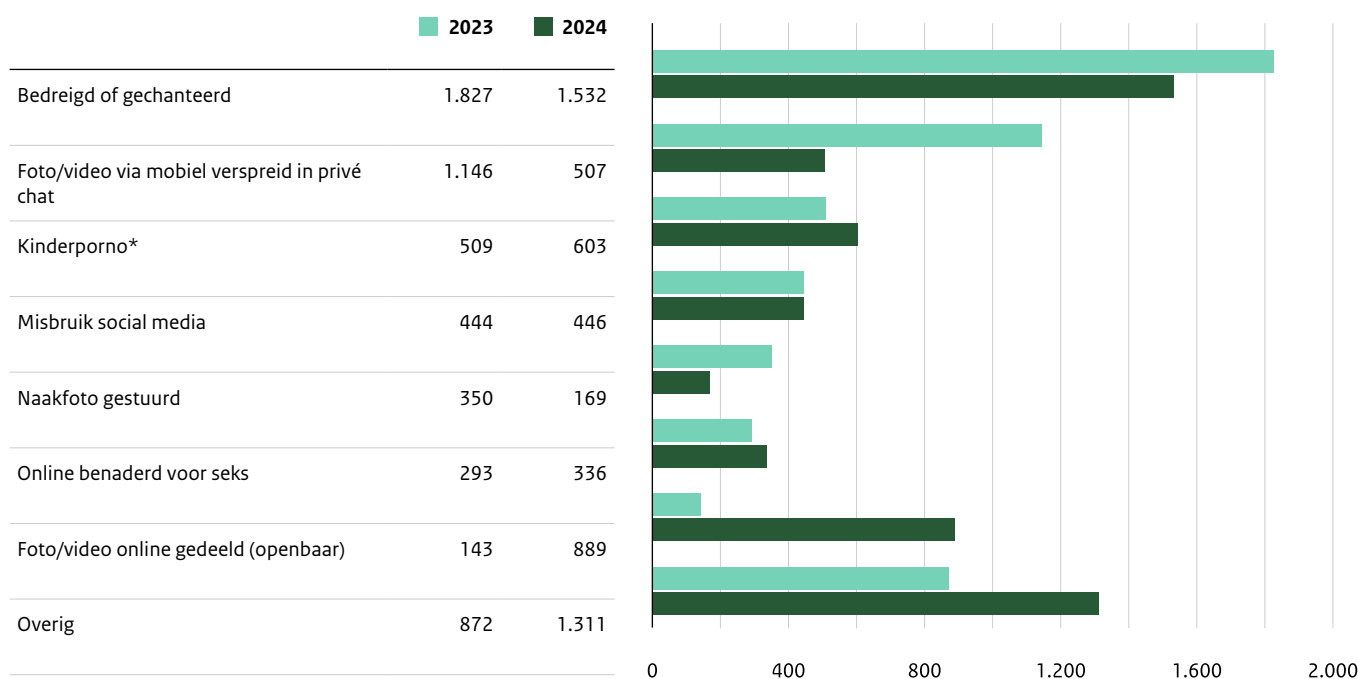
²⁶⁰ Website Helpwanted, <https://jaarverslag.offlimits.nl/2024/helpwanted> (geraadpleegd 21 augustus 2025).

Figuur 2.25 Reden van contact met Helpwanted, 2020-2021 (N = 6.209)

* Iemand die kijkt naar materiaal van seksueel misbruik van minderjarigen.

Bron: Helpwanted

Figuur 2.26 Reden van contact met Helpwanted, 2023-2024 (N = 11.377)

* Iemand die kijkt naar materiaal van seksueel misbruik van minderjarigen

Bron: Helpwanted

Meeste online misbruik op Instagram en Snapchat

Vanaf 2020 is Helpwanted ook gaan bijhouden op welk platform het misbruik plaatsvindt en of de melders contact hebben opgenomen met de politie. In de periode 2020-2024 waren Instagram en Snapchat de grootste platformen die gemeld zijn. Daarnaast is er vaak sprake van ‘crossplatform contact’.²⁶¹ Daarbij start het eerste contact bijvoorbeeld op TikTok of een datingapp en daarna breidt het uit naar zoveel mogelijk andere platformen. Deze resultaten laten zien dat het risico op seksueel geweld niet voorbehouden is aan enkele online platformen. Jongeren zijn op meerdere online locaties kwetsbaar. Opvallend is dat Instagram nu het grootste platform is, in plaats van Snapchat. Dit kan komen doordat Mark Zuckerberg heeft aangegeven dat er minder wordt gemodereerd op META-platformen zoals Instagram.²⁶² Helpwanted geeft aan dit ook terug te zien. Verwijderverzoeken gericht aan META worden amper meer opgevolgd.²⁶³

Slachtoffers melden steeds vaker bij de politie

Net als in de vorige monitor blijkt uit de cijfers van Helpwanted dat een groot deel van de personen die contact hebben gezocht met Helpwanted geen contact opneemt met de politie en dit ook niet voornemens is te doen.²⁶⁴ Er zijn verschillende redenen waarom slachtoffers geen contact opnemen met de politie. Zo zoeken ze de fout vaak bij zichzelf in plaats van bij de pleger en weten ze vaak niet dat ze aangifte kunnen doen in het geval van online misbruik.²⁶⁵ Volgens Helpwanted komt het vaak genoeg voor dat de hulplijn de eerste is waar ze vertellen wat ze hebben meegemaakt. Helpwanted adviseert slachtoffers vaak een melding te doen bij de politie, vooral in het geval van sextortion. Dit lijkt ook steeds vaker te gebeuren. Het aantal registraties bij Helpwanted dat een slachtoffer melding (wil) doen is tussen 2020 en 2024 verdubbeld van 385 keer tot 784 keer.

2.4.2 Stop it Now

2.4.2.1 Achtergrond van de cijfers

Stop it Now heeft als doel seksueel kindermisbruik te voorkomen. Via een telefonische hulplijn en een chat biedt Stop it Now anoniem, vertrouwelijk en gratis ondersteuning aan personen die zich zorgen maken over hun seksuele gevoelens en/of hun gedrag richting minderjarigen. Denk aan iemand die naar beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik kijkt of die seksueel kindermisbruik dreigt te plegen of gepleegd heeft. Ook personen die zich zorgen maken om iemand in de directe omgeving en professionals kunnen terecht bij Stop it Now.

De medewerkers van de hulplijn maken anonieme gespreksverslagen, die in een speciaal hiervoor ontwikkeld registratiesysteem worden opgeslagen onder een dossiernummer. Als een persoon meerdere malen contact opneemt met Stop it Now worden deze contactmomenten opgeslagen onder hetzelfde dossiernummer.

De Nationaal Rapporteur heeft van Offlimits tabellen ontvangen met gegevens over de groep die zich zorgen maakt over hun eigen gedrag. Deze tabellen bevatten bijvoorbeeld het aantal unieke personen dat contact heeft opgenomen met Stop it Now. Deze tabellen zijn door de Nationaal Rapporteur verwerkt tot figuren en worden hieronder toegelicht.

²⁶¹ Mondelinge communicatie Helpwanted.nl, d.d. 8 juli 2025.

²⁶² Website TechPolicy.Press, <https://www.techpolicy.press/transcript-mark-zuckerberg-announces-major-changes-to-metas-content-moderation-policies-and-operations/> (geraadpleegd 21 augustus 2025).

²⁶³ Mondelinge communicatie Helpwanted.nl, d.d. 8 juli 2025.

²⁶⁴ Nationaal Rapporteur, 2022 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2021).

²⁶⁵ Mondelinge communicatie Helpwanted.nl, d.d. 8 juli 2025.

Maak het Bespreekbaar, onderzoek naar jonge (potentiële) plegers van seksueel kindermisbruik

In 2023 heeft de Nationaal Rapporteur samen met Offlimits het onderzoek Maak het bespreekbaar, onderzoek naar jonge (potentiële) plegers van seksueel kindermisbruik gepubliceerd.²⁶⁶ Dit onderzoek gaat over plegers en potentiële plegers van seksueel kindermisbruik tot en met 25 jaar die contact hebben opgenomen met Stop it Now.

Het onderzoek beschrijft de omstandigheden die voorafgaan aan plegerschap en de routes die jongeren doorlopen richting (potentieel) plegerschap. Uit het onderzoek blijkt dat bijna de helft van de onderzochte jonge (potentiële) plegers van seksueel kindermisbruik te maken heeft met psychische problematiek, zoals dwanggedachten of depressieve gevoelens. Deze problemen spelen een rol in het potentiële delictgedrag. Een andere belangrijke uitkomst is dat bijna de helft van de jonge kijkers van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik ook risicovol pornokijkgedrag beschrijft of een escalatie daarin. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat de plegers die zich bij Stop it Now melden behoefte hebben aan hulp voor hun gedrag.

Met de inzichten uit dit onderzoek kunnen vroegtijdige interventies worden ontwikkeld om te voorkomen dat jongeren delicten plegen en waardoor slachtofferschap wordt voorkomen.

2.4.2.2

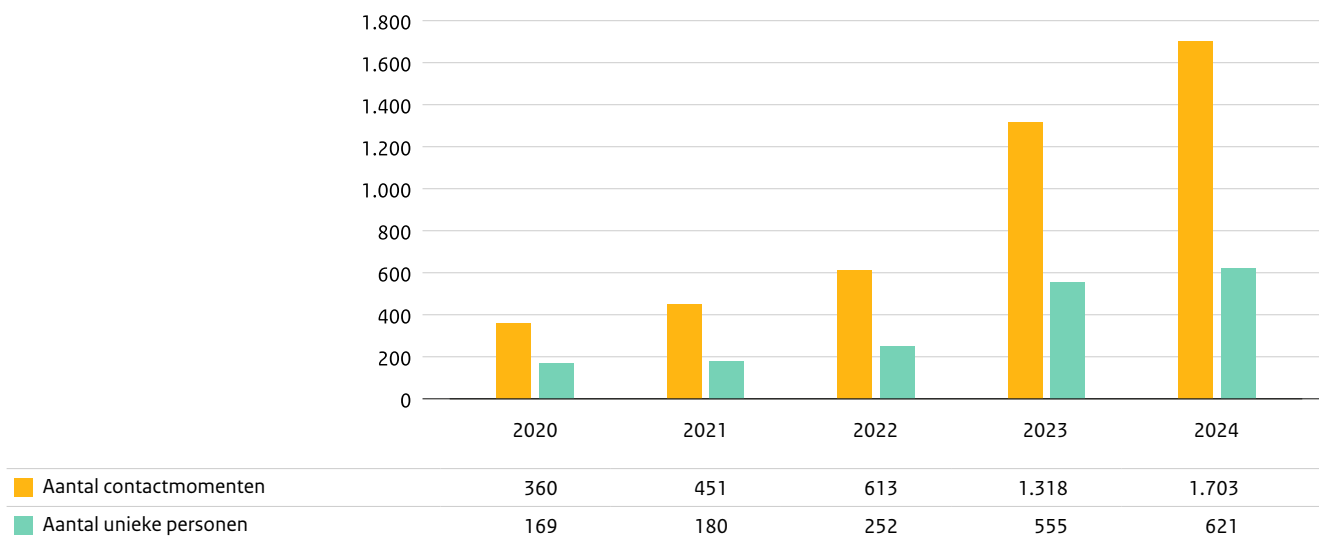
Contact met Stop it Now

Aantal contactmomenten fors gestegen, vaker meerdere keren contact

Figuur 2.27 laat zien dat het aantal contactmomenten fors is gestegen tussen 2020 (360) en 2024 (1.703), bijna een verviervoudiging. Ook het aantal unieke personen dat contact opneemt met Stop it Now is flink gestegen: van 169 in 2020 naar 621 in 2024. Dit is deels te verklaren door de betere vindbaarheid van Stop it Now. In 2024 is er wel een sterke stijging te zien van het aantal contactmomenten, maar een minder sterke stijging van het aantal unieke personen. Dat betekent dat personen vaker meerdere keren contact hebben met Stop it Now. Daarnaast zijn in 2023 de openingstijden verruimd en is Stop it Now uitgebreid met een chatfunctie. Deze factoren hebben waarschijnlijk voor de sterkste stijging gezorgd.²⁶⁷

²⁶⁶ Nationaal Rapporteur & Stop it Now, 2023 (Maak het bespreekbaar, onderzoek naar jonge (potentiële) plegers van seksueel kindermisbruik).

²⁶⁷ Schriftelijke communicatie Offlimits, d.d. 2 september 2025.

Figuur 2.27 Aantal contactmomenten van de doelgroep en unieke personen bij Stop it Now, per jaar, 2020-2024 (N = 1.777)

Bron: Stop it Now

Kijkers misbruikbeelden nemen vaakst contact op

Stop it Now registreert ook tot welk subtype een persoon die contact opneemt, behoort. Personen kunnen bij meer dan een groep horen, dus iemand kan bijvoorbeeld misbruikbeelden kijken én seksuele gevoelens voor minderjarigen hebben.

Uit Figuur 2.28 blijkt dat in elk jaar de grootste groep personen kijker van misbruikbeelden is, gevolgd door personen met seksuele gevoelens voor minderjarigen. Over de periode 2020-2024 zijn de kleinste groepen personen die contact opnemen potentiële plegers van seksueel kindermisbruik en potentiële kijkers van misbruikbeelden. Bij deze twee subtypen is een piek te zien in 2023 en dit aantal is in 2024 weer afgenomen. Hiervoor is geen duidelijke verklaring te geven.²⁶⁸ Daarnaast zijn er in totaal 286 personen die vallen onder het subtype ‘overig’. Dit zijn personen die niet onder een van de andere categorieën geschaard kunnen worden, bijvoorbeeld personen die hulp willen bij hun pornoverslaving of lijden aan POCD.^{269, 270}

²⁶⁸ Schriftelijke communicatie Offlimits, d.d. 2 september 2025.

²⁶⁹ POCD staat voor Pedophilia Obsessive-Compulsive Disorder en is een variant van de Obsessive-Compulsive Disorder (OCD). Een vermoeden dat er sprake is van POCD ontstaat wanneer personen aangeven last te hebben van ongewenste dwanggedachten en beelden gericht op de angst om pedofilie als seksuele voorkeur te hebben. Personen met POCD hebben niet daadwerkelijk deze seksuele voorkeur en voelen zich niet daadwerkelijk aangetrokken tot minderjarigen. Kenmerkend voor POCD is dat de dwanggedachten juist tegenovergesteld zijn aan de eigen seksuele voorkeur en waarden. Ze leiden tot een grote mate van angst en stress en personen met POCD willen er alles aan doen om van deze gedachten en beelden af te komen. Zie ook: Nationaal Rapporteur & Stop it Now, 2023 (Maak het bespreekbaar, onderzoek naar jonge (potentiële) plegers van seksueel kindermisbruik).

²⁷⁰ Schriftelijke communicatie Offlimits, d.d. 2 september 2025.

Figuur 2.28 Aantal personen dat contact opneemt met Stop it Now per subtype, 2020-2024
(N = 1.777)

Bron: Stop it Now

2.5 In het kort

Meldingen van seksueel geweld tegen kinderen komen binnen bij verschillende organisaties: de politie, Veilig Thuis, het Centrum Seksueel Geweld en Offlimits. Hieronder worden per organisatie de belangrijkste bevindingen samengevat.

Politie

In de periode 2020-2024 heeft de politie ruim 17 duizend meldingen van seksueel geweld tegen kinderen behandeld. Het aantal geregistreerde meldingen met een minderjarig slachtoffer bij de politie en het aantal geregistreerde slachtoffers stegen flink tussen 2020 en 2022. In 2023 vond een daling plaats en in 2024 is het aantal weer iets gestegen. Het aantal geregistreerde verdachten laat een daling zien vanaf 2022. De grootste groep meldingen is geregistreerd als fysiek misbruik. Het vaakst wordt een melding gedaan van seksueel geweld tegen kinderen dat heeft plaatsgevonden op de dag van de melding of een dag daarvoor. De laatste jaren wordt opvallend vaak melding gedaan van misbruik dat meer dan een jaar daarvoor heeft plaatsvonden. Hierbij speelt mogelijk de toegenomen maatschappelijke aandacht voor seksueel misbruik een rol, onder andere door het bekend worden van misstanden bij The Voice, de nieuwe Wet seksuele misdrijven en een aantal recente zaken van seksueel kindermisbruik. Van het gemelde seksueel geweld tegen kinderen vindt, in lijn met de vorige monitor, 60% plaats in een woning.

Van de 17.860 slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen in de politieregistraties is 85% vrouw. Slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen zijn in alle leeftijden te vinden, maar voornamelijk vanaf 12 jaar. De leeftijd die het vaakst voorkomt is 15 jaar: 14% van de slachtoffers. Van de geregistreerde verdachten is 96% man. De gemiddelde leeftijd is 31 jaar. Van het totaal aantal geregistreerde verdachten is 26% minderjarig.

Sinds 2021 is het aantal meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik bij het Team Bestrijding Kinderporno en Kindersekstoerisme (TBKK) van de politie sterk toegenomen. Daarbij is ook een grote en zorgwekkende toename te zien in het delen van zelf gegenereerd materiaal. Het aantal geïdentificeerde slachtoffers is ook gestegen.

Veilig Thuis

Het aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen bij Veilig Thuis over de periode 2020-2024 is redelijk stabiel gebleven, met een lichte daling in het jaar 2024. De meeste meldingen van seksueel misbruik worden gedaan door organisaties binnen Justitie en Veiligheid, zoals de politie en de Raad voor de Kinderbescherming. Ook burgers en professionals uit de gezondheidszorg melden regelmatig seksueel geweld tegen kinderen bij Veilig Thuis. Het gaat in ruim de helft van de gevallen om seksueel misbruik dat minstens een maand heeft geduurd (54%). Dit is in lijn met de vorige monitor (56%). Het is zorgelijk dat in ruim een derde van de gevallen het seksueel misbruik pas aan het licht komt als het al geruime tijd aan de gang is en dus een structureel karakter heeft.

CSG

De opwaartse trend in het aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen die kort na het incident bij het CSG zijn gedaan, zet zich voort in de periode 2020-2024. In 2024 is wel sprake van een stabilisering of lichte daling ten opzichte van 2023. Ook daalt in 2024 het aantal >7 dagen-meldingen van seksueel geweld tegen kinderen. Tegelijkertijd neemt het totaal aantal geholpen slachtoffers, naasten en professionals in 2024 toe. Dit is waarschijnlijk voor een belangrijk deel te verklaren door de groeiende bekendheid van het CSG onder burgers en professionals, en door de toegenomen maatschappelijke- en media-aandacht voor het thema seksueel geweld.

Meldpunt Kinderporno (Offlimits)

Het aantal meldingen bij het Meldpunt Kinderporno van Offlimits laat in de periode 2020-2024 een wisselend beeld zien. In 2024 is er een daling in het aantal meldingen, maar zijn er wel meer URL's met beeldmateriaal van vermoedelijk seksueel kindermisbruik gemeld. In de hele periode blijkt ongeveer de helft van de gemelde URL's daadwerkelijk illegale content te bevatten.

Helpwanted (Offlimits)

Het aantal meldingen bij Helpwanted van Offlimits stijgt over de jaren. Vooral na 2022 is er sprake van een duidelijke toename. Mogelijk heeft het ermee te maken dat sinds 2022 de chat is vernieuwd. De openingstijden zijn verruimd en de chat is meer gebruiksvriendelijk, veilig en toekomstbestendig gemaakt. Ook is er meer oog voor diversiteit en inclusiviteit. Daarnaast draagt waarschijnlijk ook hier de toegenomen aandacht voor (online) grensoverschrijdend gedrag in de maatschappij bij aan de stijging.

Stop it Now (Offlimits)

In de periode 2020-2024 is het aantal contactmomenten met Stop it Now bijna verviervoudigd. Bovendien is het aantal unieke personen dat contact zocht flink gestegen: van 169 naar 621. Deze toename is deels te verklaren door een betere vindbaarheid, de verruimde openingstijden en de toevoeging van een chatfunctie in 2023. Uit de cijfers van 2020-2024 blijkt dat kijkers van misbruikbeelden de grootste groep is die contact opneemt met Stop it Now. Daarna volgen de mensen met seksuele gevoelens voor minderjarigen. De kleinste groepen zijn potentiële plegers van seksueel kindermisbruik en potentiële kijkers van misbruikbeelden.

Drempel om over seksueel misbruik te praten lijkt verlaagd

Bij de meeste organisaties neemt het aantal meldingen van seksueel geweld tegen kinderen ieder jaar dus toe. De toegenomen maatschappelijke aandacht lijkt de drempel om over ervaringen van seksueel misbruik te praten te hebben verlaagd. Ook krijgen de hulporganisaties door deze aandacht meer bekendheid. Opvallend zijn de stijgingen in meldingen nadat er media-aandacht is geweest. Bijvoorbeeld nadat voormalig staatssecretaris Ingrid Coenradie haar persoonlijke verhaal had gedeeld, of nadat het schandaal van Bilal Wahib naar buiten kwam. Dit zijn positieve ontwikkelingen. Dat neemt niet weg dat het belangrijk is dat deze aandacht blijvend is. Het bespreekbaar blijven maken van alle aspecten van seksueel geweld tegen kinderen blijft cruciaal.

Het verhaal van Tess (13 jaar)

Tess wordt op Instagram benaderd door een jongen uit het jaar boven haar, Ivan. Na een week lang gezellig kletsen op Instagram, krijgt het gesprek ineens een andere wending. Of Tess wel eens een grote piemel heeft gezien. En hoe het zou voelen als Tess die van hem zou vasthouden. Tess heeft nog nooit zo'n vraag gekregen en antwoordt dat ze het niet weet. Ze heeft er überhaupt nog nooit een gezien. Als reactie ontvangt ze een foto van Ivans geslachtsdeel. Ze schrikt zich rot. Hij vraagt haar vervolgens of zijzelf al haartjes heeft, waarop Tess antwoordt: een beetje. Ivan wil dat ze dat laat zien. In eerste instantie antwoordt ze hierop 'nee'. Maar Ivan blijft aandringen en uiteindelijk stuurt Tess een foto van haar vagina. Hij sommeert haar zichzelf aan te raken. Tess stuurt een foto van haar vagina met haar vingers op haar schaamlippen. Ivan wil dat ze haar vingers erin doet en dat ze doet wat hij zegt. Ze raakt echter in paniek als hij zegt de foto's te willen doorsturen naar haar vrienden. Hij zegt dit alleen niet te zullen doen als ze fysiek met hem afspreekt.

Deze tekst is gebaseerd op een waargebeurde casus

3

Onderzoeken

Lang niet alle geregistreerde meldingen bij de politie leiden tot een aangifte. Maar dat aandeel is wel gestegen in 2023 en 2024. Bij de meldingen over fysiek misbruik wordt in iets meer dan de helft van de gevallen aangifte gedaan. Bij niet-fysiek misbruik geldt dit voor drie op de vijf meldingen.

Nadat een melding of signaal van seksueel geweld tegen een kind is binnengekomen bij de politie, kan de politie een opsporingsonderzoek uitvoeren naar de melding of het signaal. Het doel van dat onderzoek is om een verdachte te vinden en bewijs te verzamelen, waarmee het Openbaar Ministerie (OM) deze verdachte mogelijk kan vervolgen (Hoofdstuk 4).²⁷¹ In het onderzoeksproces kunnen het (passend) informeren van het slachtoffer en het doen van een aangifte een rol spelen. Ook kan een Forensisch Medisch Onderzoek (FMO) worden uitgevoerd. Daarbij onderzoekt een forensisch arts het slachtoffer om bewijsmateriaal te verzamelen, zoals biologische sporen en letsel.

Leeswijzer

Dit hoofdstuk begint met informatie over de achtergrond van de cijfers (§3.1). In §3.2 wordt het (passend) informeren van het slachtoffer behandeld en in §3.3 de FMO's. Vervolgens komt in §3.4 aan bod hoe vaak en voor welke delicten aangifte wordt gedaan. De laatste stap voor de politie is een zaak wel of niet insturen naar het OM (§3.5). Vervolgens worden de cijfers per stap bij de politie, vanaf de melding tot het insturen naar het OM, kort onder elkaar gezet in §3.6. Het hoofdstuk sluit af met een korte samenvatting van de bevindingen (§3.7).

3.1 Achtergrond van de cijfers

Dit hoofdstuk beschrijft, net als Hoofdstuk 2, de data die afkomstig zijn uit het registratiesysteem Basisvoorziening Handhaving (BVH) van de politie. In het registratiesysteem BVH staan geen registraties van de opsporingsonderzoeken, maar het geeft wel informatie over onderdelen daarvan. In dit systeem wordt bij een melding van seksueel geweld tegen kinderen bijvoorbeeld geregistreerd of het slachtoffer (passend) is geïnformeerd, of er aangifte is gedaan en of een zaak naar het OM is gestuurd. Deze onderdelen worden beschreven in dit hoofdstuk, maar niet de opsporingsonderzoeken zelf. Zie voor een uitgebreide toelichting op de data van de politie §2.1.1.

Gehanteerde definitie seksueel geweld tegen kinderen

Meldingen in het registratiesysteem BVH worden ingedeeld in Maatschappelijke Klassen (MK's) (zie ook §2.1.1). Seksuele misdrijven kunnen worden geregistreerd onder een tiental classificaties die, net als in Hoofdstuk 2, voor dit onderzoek zijn ingedeeld in de categorieën fysiek misbruik en niet-fysiek misbruik (zie Tabel 2.1). Uit de MK's wordt niet zonder meer duidelijk of het om een minderjarig slachtoffer gaat. Daarom zijn tijdens de analyse meldingen waarbij een minderjarig slachtoffer betrokken is, geselecteerd. Deze staan in dit hoofdstuk centraal.

²⁷¹ Ook Veilig Thuis kan onderzoeken uitvoeren naar de meldingen die zij krijgen. Veilig Thuis kijkt daarbij naar de veiligheid van de slachtoffers. Omdat de informatie uit deze onderzoeken moeilijk te onderscheiden is van de informatie uit de meldingen en het geen opsporingsonderzoeken betreffen, zijn deze meegenomen in het vorige hoofdstuk over meldingen.

3.1.1 Beperkingen aan de data

De beschreven wijze van selecteren zorgt voor een onderschatting van het daadwerkelijke aantal meldingen met minderjarige slachtoffers dat bekend is (zie ook §2.1.1). Wanneer het slachtoffer onbekend of niet geregistreerd is, kan immers niet worden vastgesteld of die persoon minderjarig is. Zo'n melding is dan ook niet geselecteerd voor dit onderzoek. Deze beperking is in dit hoofdstuk echter minder groot dan in het hoofdstuk over meldingen. Wanneer een opsporingsonderzoek wordt gestart, is er namelijk meestal een slachtoffer in beeld.

3.2 (Passend) informeren

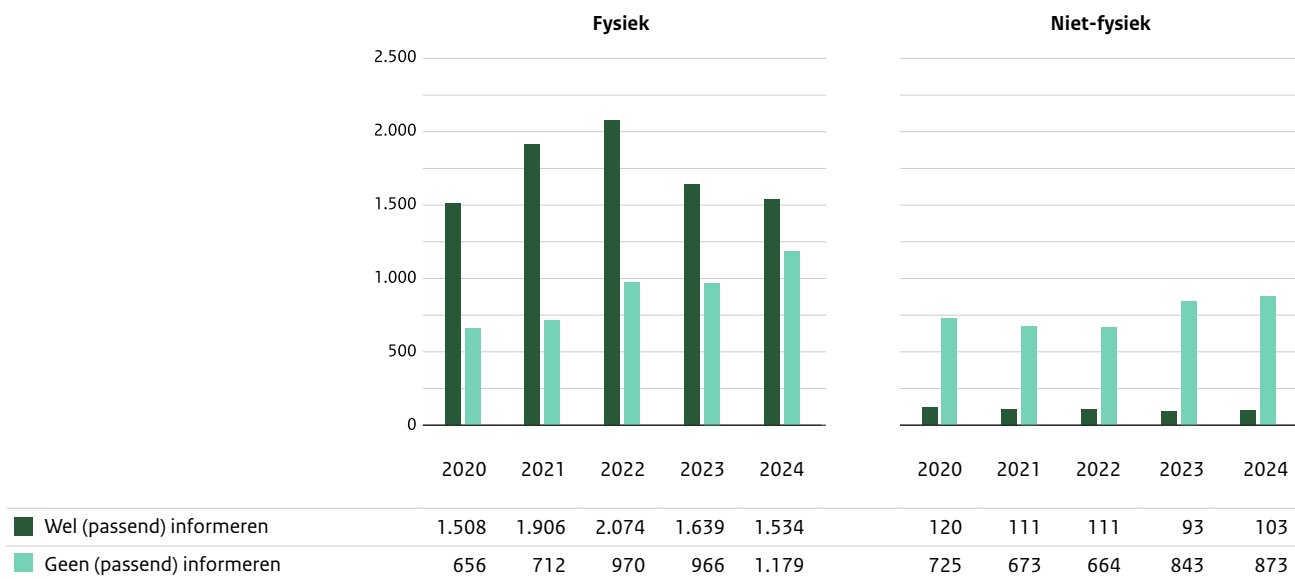
Sinds begin 2023 is de werkwijze rondom het informatief gesprek aangepast.²⁷² Tot die tijd kreeg een slachtoffer na een melding van een vermoedelijk strafbaar feit zo spoedig mogelijk een informatief gesprek aangeboden.²⁷³ In het gesprek gaf het slachtoffer informatie over het delict aan de politie. De politie informeerde het slachtoffer over het proces van het opsporingsonderzoek, mogelijke hulpverlening, slachtofferrechten en juridische bijstand. In de nieuwe werkwijze is het informatief gesprek niet meer standaard. De politie biedt nu informatie aan op een manier die passend is bij de situatie en de behoeften van het slachtoffer. Dat kan bijvoorbeeld ook door het slachtoffer te wijzen op informatie op een website of in een brochure. In de regio's waar de pilot draait met slachtofferadvocaten, kan in geval van ernstige seksuele misdrijven een slachtofferadvocaat worden ingelicht (zie Uitgelicht Beleidsontwikkelingen).

(Passend) informeren gedaald

Door de aangepaste werkwijze is in de afgelopen vijf jaar het (passend) informeren na een melding gedaald. In 2020 werd (passend) informeren toegepast bij zo'n 54% van de meldingen. En in 2021 bij net iets meer dan 59% van de meldingen. Vanaf het jaar daarop zakt dat percentage van 57% in 2022 en 49% in 2023 naar ongeveer 44% in 2024. Figuur 3.1 laat deze ontwikkeling zien per categorie van misbruik in de periode 2020-2024.

²⁷² Zie ook Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

²⁷³ Een informatief gesprek werd aangeboden in alle zedenzaken, behalve in zaken waarbij er sprake was van zedenmisdrijven genoemd in de artt. 239 (schennis van de eerbaarheid), 240 (pornografie), 240a (bescherming van jeugdigen beneden zestien jaar), 254 (ontucht met dieren) en 254a (pornografie met dieren) (oud) Sr.

Figuur 3.1 Aantal keer (passend) informeren na een melding bij de politie van seksueel geweld tegen kinderen, per jaar en naar categorie, 2020-2024 (N = 17.460)

Bron: data politie

(Passend) informeren volgt het vaakst bij meldingen van fysiek misbruik, namelijk gemiddeld bij twee van de drie van die meldingen over de afgelopen vijf jaar. Dit is verklaarbaar, want juist fysiek kindermisbruik leent zich vaker voor passend informeren. Je wilt ouders van een minderjarig slachtoffer bijvoorbeeld goed informeren over een FMO of een studioverhoor.²⁷⁴ Bij niet-fysiek misbruik wordt passend informeren toegepast bij één op de acht meldingen.

3.3 Forensisch Medisch Onderzoek bij seksueel misbruik van kinderen

Bij minderjarige slachtoffers van een fysieke vorm van seksueel misbruik die binnen zeven dagen na het misbruik in beeld komen bij de politie, kan fysiek bewijs worden verzameld voor een eventuele strafrechtelijke procedure. Bij een Forensisch Medisch Onderzoek (FMO) onderzoekt een forensisch arts het slachtoffer. Het doel van dit onderzoek is om bewijsmateriaal te verzamelen, zoals biologische sporen en letsel. Daarnaast kijkt de arts naar eventuele andere lichamelijke gevolgen van het misbruik. De juiste forensisch medische expertise is hierbij essentieel. Niet alleen om de kans op bewijsmateriaal zo groot mogelijk te maken, maar ook om letsel te herkennen, onderzoek te doen naar mogelijk seksueel overdraagbare aandoeningen, en bevindingen op de juiste manier te interpreteren. Alhoewel het doel van een FMO niet beperkt is tot bewijsvoering in het strafrecht, kan een FMO alleen op verzoek van de politie plaatsvinden. Het uitvoeren van een FMO bij kinderen vereist een aparte expertise, waarvoor up-to-date kennis nodig is, en waarvoor specifieke sociale vaardigheden essentieel zijn voor een kind-vriendelijk onderzoek.²⁷⁵

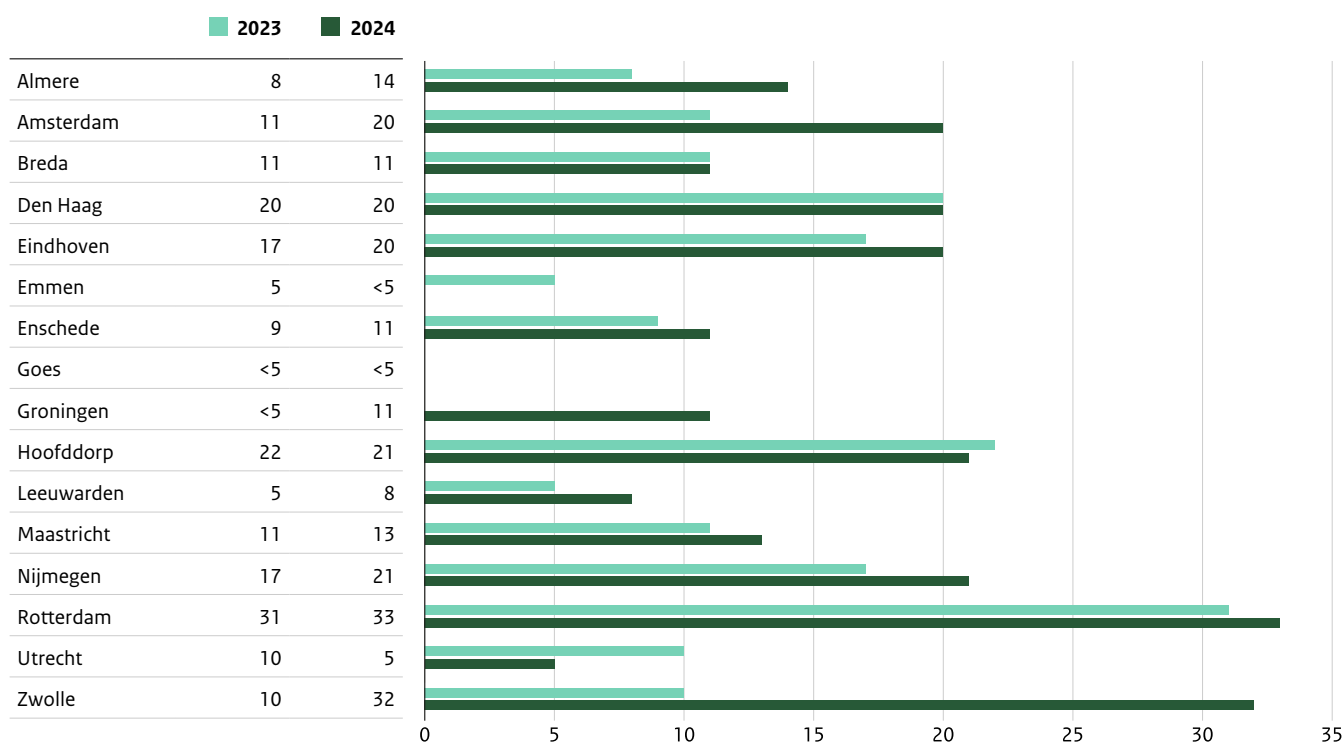
²⁷⁴ Schriftelijke communicatie politie, d.d. 28 augustus 2025.

²⁷⁵ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

Sinds maart 2022 voert het Landelijk Onderzoeks- en Expertisebureau FMO (LOEF) deze onderzoeken uit in opdracht van de politie en het OM voor minderjarige slachtoffers tot 16 jaar en kwetsbare slachtoffers. Deze onderzoeken vinden in principe altijd plaats bij een Centrum Seksueel Geweld (CSG). Het FMO bij (niet-kwetsbare) 16- en 17-jarigen wordt door artsen van de GGD en dienstverlener FARR (Forensisch Artsen Rotterdam Rijnmond) uitgevoerd).^{276, 277} Het is goed dat de expertise voor het uitvoeren van een FMO voor slachtoffers tot 16 jaar en kwetsbare slachtoffers nu is geborgd, zoals de Nationaal Rapporteur eerder heeft aanbevolen.²⁷⁸

Totaal aantal FMO's gestegen

Het LOEF heeft de cijfers over FMO's over de jaren 2023 en 2024 met de Nationaal Rapporteur gedeeld. Deze zijn terug te zien in Figuur 3.2.

Figuur 3.2 Aantal FMO's per CSG, in 2023 en 2024 (N = 440)

Bron: LOEF

Het totale aantal FMO's is gestegen van 192 in 2023 naar 248 in 2024. Uit [Figuur 3.2](#) blijkt dat de meeste FMO's in beide jaren plaatsvinden bij het CSG in Rotterdam. Het minst aantal FMO's worden gedaan bij het CSG in Goes. Daarnaast valt op dat bij het CSG in Zwolle het aantal FMO's meer dan verdrievoudigd is van 2023 (10) naar 2024 (32). De verschillen in aantal FMO's per regio lijken niet te kunnen worden teruggevoerd op bijvoorbeeld de mate van stedelijkheid van een bepaalde regio en daarmee het aantal inwoners. De verschillen lijken meer te liggen in de inschatting door het betreffende politieteam. De drempel voor de indicatie voor een FMO die de politie stelt, wisselt namelijk vaak. Dit is een voedingsbodem voor regionale verschillen.²⁷⁹

²⁷⁶ Zie voor meer informatie over het LOEF: <https://onderzoek-fmo.nl>.

²⁷⁷ Interview LOEF, d.d. 5 maart 2025.

²⁷⁸ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

²⁷⁹ Interview LOEF, d.d. 5 maart 2025 en 24 juni 2025.

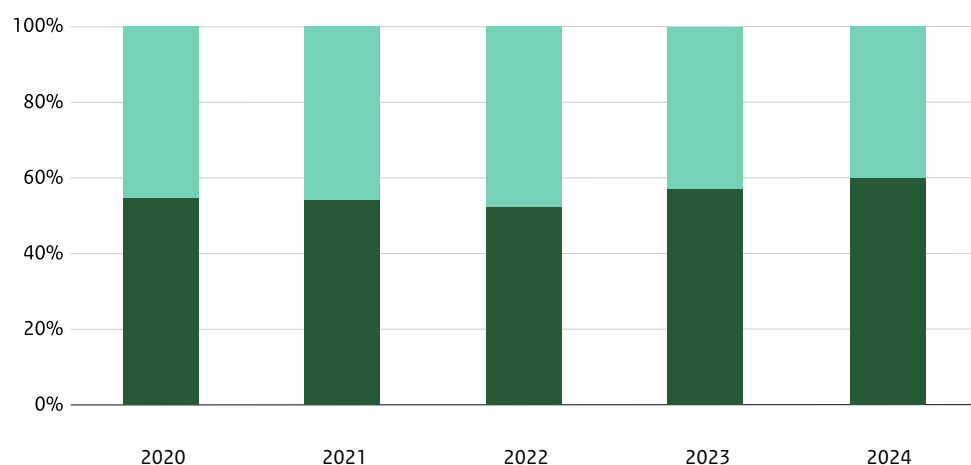
3.4 Aangifte

Volgens artikel 161 van het Wetboek van Strafvordering mag iedereen die op de hoogte is van een begaan strafbaar feit daarvan aangifte doen. Opsporingsambtenaren zijn verplicht deze aangiften op te nemen. Opsporingsambtenaren zijn niet verplicht om aangiften op te nemen van meldingen die geen strafbare feiten betreffen.

Lang niet alle geregistreerde meldingen bij de politie leiden tot een aangifte. Als de melder geen aangifte doet, vraagt de politie naar de reden van dit besluit en legt dit vast in het politieregistratiesysteem. Vervolgens wege politie en OM af of een onderzoek op eigen initiatief (ambtshalve) mogelijk en wenselijk is. Een onderzoek kan worden afgerond met een verdachte of zonder een verdachte (als deze niet bekend is geworden). Een onderzoek kan ook worden beëindigd omdat een strafrechtelijke vervolging niet kansrijk of haalbaar is, of wanneer een buitenstrafrechtelijke interventie passender is.²⁸⁰

Aantal aangiften stijgende

In Figuur 3.3 is te zien dat van meer dan de helft van alle geregistreerde meldingen van seksueel geweld tegen kinderen in 2020-2024 aangifte is gedaan.

■ Wel aangifte	1.640	1.835	2.000	2.020	2.215
■ Geen aangifte	1.370	1.565	1.820	1.520	1.475

Figuur 3.3 Aantal aangiften na een melding bij de politie van seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 17.460)

Bron: data politie

Tot 2022 blijft het aandeel aangiften nagenoeg gelijk. In de jaren daarop neemt dit aandeel weer iets toe tot 57% in 2023 en 60% in 2024. De Nationaal Rapporteur vindt dit een positieve ontwikkeling. Ook als gekeken wordt naar absolute aantallen is het aantal aangiften gestegen tussen 2020 (n = 1.640) en 2024 (n = 2.215). Volgens de politie komt dit doordat de aandacht voor het onderwerp is toegenomen. Bijvoorbeeld door de MeToo-beweging, maar ook de nieuwe Wet seksuele misdrijven (Wsm) (zie [Hoofdstuk 1 en Uitgelicht Beleidsontwikkelingen](#)).²⁸¹ Slachtoffers voelen zich hierdoor meer serieus

²⁸⁰ Schriftelijke communicatie politie, d.d. 28 augustus 2025.

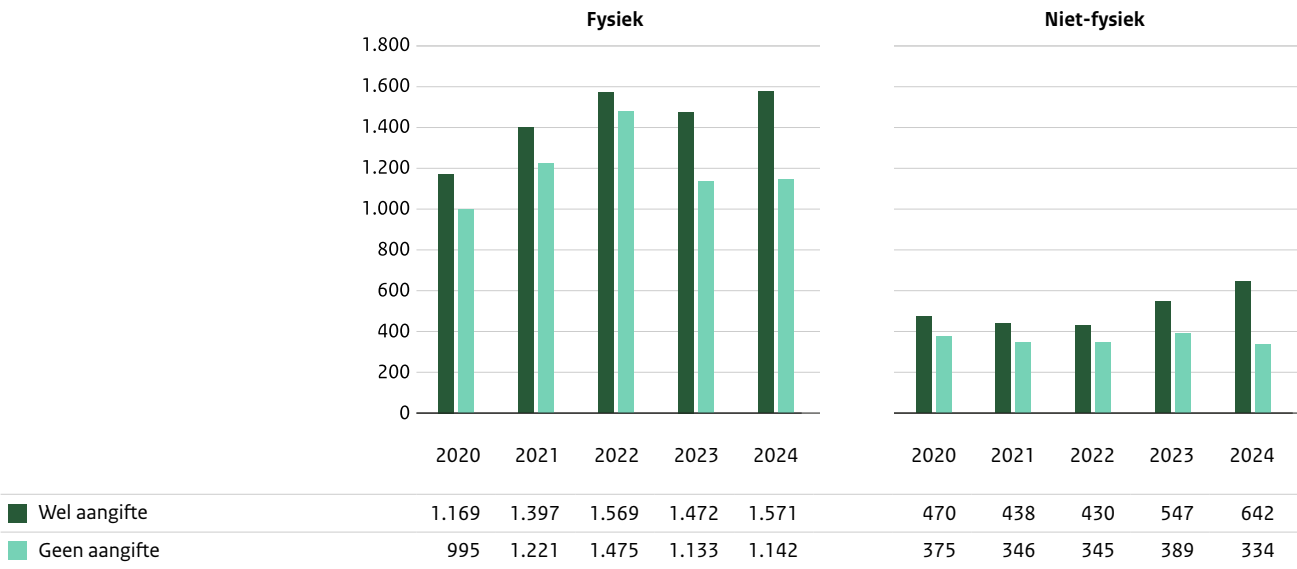
²⁸¹ Interview politie, d.d. 17 juli 2025.

genomen en durven eerder naar de politie te stappen. Uit de Uitgelicht Prevalentie blijkt overigens dat maar een klein aandeel van het daadwerkelijke aantal 16- en 17-jarigen dat slachtoffer is van seksueel misbruik aangifte doet.

Interessant is dat hoe meer tijd er tussen het delict en de melding is verstreken, hoe groter de bereidheid is om aangifte te doen. Wanneer hier slechts een dag tussen zit, doet 46% van de slachtoffers aangifte. Na een melding van slachtofferschap dat meer dan een jaar geleden plaatsvond, doet 70% aangifte.

Ook aangiften niet-fysiek misbruik nemen toe

Niet van alle soorten seksueel misbruik tegen kinderen wordt even vaak aangifte gedaan, blijkt uit Figuur 3.4.

Figuur 3.4 Aantal aangiften na een melding bij de politie van seksueel geweld tegen kinderen, per jaar en naar categorie, 2020-2024 (N = 17.460)

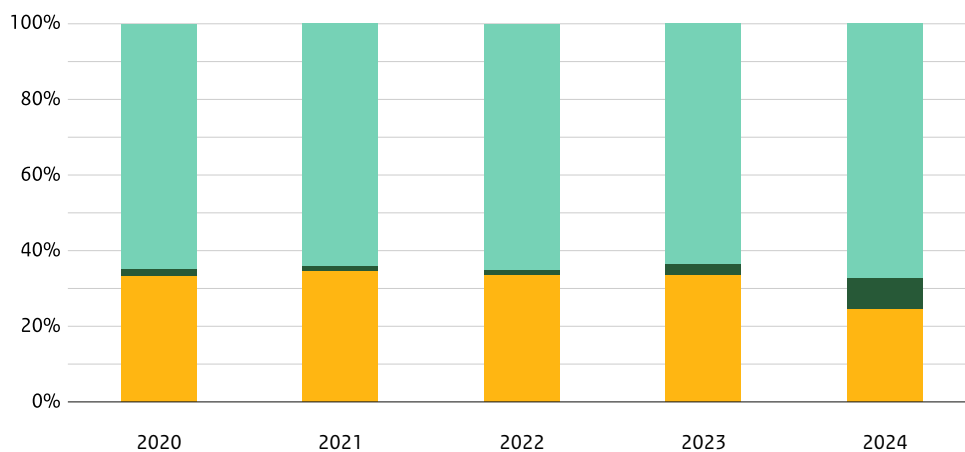
Bron: data politie

Bij de meldingen over fysiek misbruik wordt in iets meer dan de helft van de gevallen aangifte gedaan. Bij niet-fysiek misbruik geldt dit voor drie op de vijf meldingen. Bij niet-fysiek misbruik is het aantal aangiften toegenomen vanaf 2023.

3.5 Zaken naar het OM

Een derde van de zaken doorgestuurd naar het OM

Aan het einde van het opsporingsonderzoek stuurt de politie een zaak al dan niet naar het OM. Wanneer er geen verdachte is geregistreerd, kan op basis van de geleverde data voor deze monitor niet worden vastgesteld wat de verdere afhandeling van het opsporingsonderzoek is.

Geen verdachte	1.950	2.180	2.495	2.260	2.480
Niet naar OM	60	45	45	95	305
Naar OM	1.000	1.175	1.280	1.190	905

Figuur 3.5 Aandeel van meldingen van seksueel geweld tegen kinderen dat naar het OM is gestuurd, 2020-2024 (N = 17.460)

Bron: data politie

Uit Figuur 3.5 blijkt dat in de periode 2020-2024 in ongeveer 34% van de meldingen een zaak naar het OM wordt gestuurd. Dit aandeel is in de onderzoeksperiode behoorlijk stabiel, met uitzondering van 2024 (25%). Deze uitzondering heeft vermoedelijk te maken met de relatief korte tijd tussen de meldingen uit 2024 en het moment van dataverzameling voor dit onderzoek. Het zou kunnen dat een (groot) aantal opsporingsonderzoeken dat na meldingen uit 2024 is gestart, op het moment van dataverzameling nog niet is afgerond en daarom (nog) niet naar het OM is gestuurd. In de Monitor Seksueel Geweld tegen Kinderen 2018-2022 is een vergelijkbaar laag percentage gevonden voor 2022.²⁸² Nu, een aantal jaar later, is dat percentage bijgesteld en is het jaar vergelijkbaar met de overige jaren.

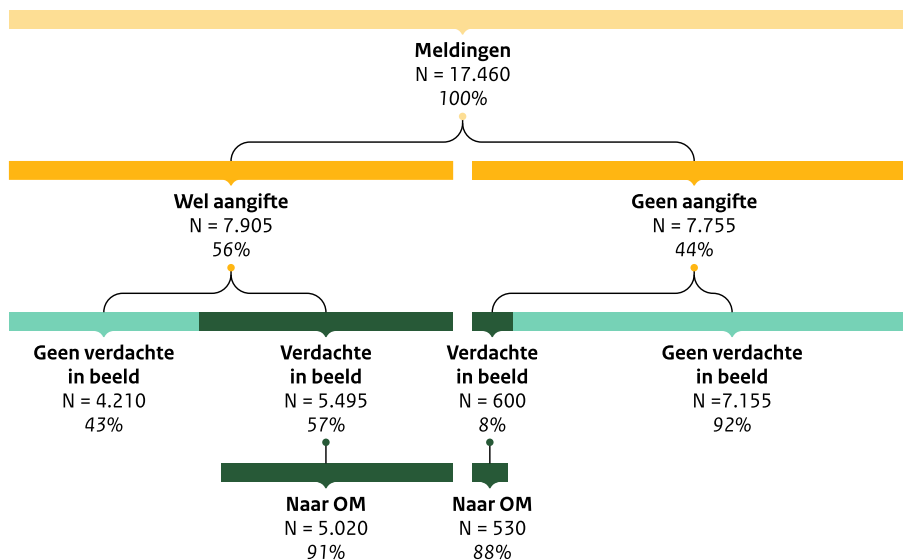
Wanneer een zaak niet naar het OM wordt gestuurd, komt dit bijna altijd doordat de politie geen verdachte in beeld heeft gekregen. Overigens worden zaken die zijn onderzocht, na een aangifte of ambtshalve, altijd besproken met het OM. In dit overleg kan worden besloten tot een zogenoemde 'vroegtijdige beëindiging', waarbij een zaak niet wordt ingezonden naar het OM. Dat kan gebeuren als er geen verdachte bekend is, als er onvoldoende steunbewijs is, of als een niet-strafrechtelijke interventie effectiever wordt gevonden.²⁸³

²⁸² Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

²⁸³ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

3.6 Van melding bij politie naar inzending OM

Figuur 3.6 laat voor de periode 2020-2024 de routes zien die zaken van seksueel geweld tegen kinderen doorlopen vanaf de melding bij de politie tot aan het moment dat de politie een zaak naar het OM stuurt.

Figuur 3.6 Routes van melding bij de politie tot zaak naar het OM, 2020-2024 (N = 17.460)

Het percentage naast de pijl geeft het aandeel weer ten opzichte van de bovenliggende stap.

Bron: data politie

Uit de figuur blijkt dat ruim de helft van de meldingen van seksueel geweld tegen kinderen tot een aangifte leidt. Hierbij is of komt in 57% van de gevallen een verdachte in beeld. Als een verdachte niet in beeld is, betekent het dat er geen persoon in de rol van verdachte is geregistreerd. Met andere woorden, niemand is dan als verdachte aangemerkt. Dat wil niet zeggen dat die persoon niet bekend is. Bij fysiek misbruik is vaker een persoon bekend.

Wanneer een verdachte in beeld is, wordt de zaak meestal ingestuurd naar het OM (91%). Als er geen aangifte gedaan wordt, komt er vrijwel nooit een verdachte in beeld. Maar in 8% is dat toch wel het geval. Die zaken worden ook vaak naar het OM gestuurd (88%).

Al met al wordt ruim de helft van de zaken waarin aangifte is gedaan naar het OM gestuurd (52%). Bij zaken waarin geen aangifte is gedaan, is dit 7% in totaal. Dit betekent overigens niet dat de politie alleen in die zaken ambtshalve onderzoek heeft verricht. Veel van de ambtshalve opsporingsonderzoeken leveren namelijk geen verdachte op. Bijvoorbeeld omdat het slachtoffer, dat geen aangifte wilde doen, niet wil meewerken aan het onderzoek. Of omdat de informatie van het slachtoffer of de melder niet voldoende is om tot de identificatie van een verdachte te komen. Daarmee kan de zaak dus niet naar het OM gestuurd worden.

3.7 In het kort

In dit hoofdstuk zijn verschillende onderdelen besproken van de opsporingsfase door de politie in gevallen van seksueel geweld tegen kinderen. Hieronder worden de belangrijkste bevindingen samengevat.

Ten eerste is door de aanpassing van de werkwijze rondom het informatief gesprek in de afgelopen vijf jaar het aantal keer (passend) informeren na een melding gedaald. (Passend) informeren volgt het vaakst bij meldingen van fysiek misbruik. Het totale aantal FMO's is gestegen van 192 in 2023 naar 248 in 2024.

Ten tweede is het aantal meldingen dat wordt opgevolgd door aangifte, gestegen in 2023 en 2024. Dit geldt ook voor het aandeel aangiften. De politie vermoedt dat slachtoffers zich meer serieus genomen voelen en eerder naar de politie durven te stappen wegens de toegenomen aandacht voor het onderwerp. Bij de meldingen over fysiek misbruik wordt in iets meer dan de helft van de gevallen aangifte gedaan. Bij niet-fysiek misbruik is dit in drie op de vijf meldingen.

Ten slotte wordt in ongeveer 34% van de meldingen een zaak naar het OM gestuurd. Wanneer er aangifte is gedaan en de verdachte in beeld is, wordt de zaak meestal ingestuurd naar het OM (91%).

Het verhaal van Luna (14 jaar)

Via Telegram raakt de 21-jarige Rayan in contact met Luna. Hij vraagt haar leeftijd en ze geeft aan 14 jaar oud te zijn. Wat met koetjes en kalfjes begint, wordt gedurende een langere tijd seksueel getint contact via zowel tekstberichten als videogesprekken. Rayan stuurt Luna bijvoorbeeld vaak foto's van zijn stijve penis. Op de achtergrond is soms een naaktafbeelding van een ander jong meisje te zien. Ook ontvangt Luna een video waarin Rayan met zijn geslachtsdeel in zijn hand naast naakte meisjes in een doucheruimte staat. Als Luna de video ontvangt, barst ze in tranen uit. Ze is enorm geschrokken en wil dit helemaal niet zien. Rayan is uiteindelijk veroordeeld voor onder meer het bezit van kinderporno en het vervaardigen ervan.

Deze tekst is gebaseerd op een waargebeurde casus

4

Vervolgen

Het OM heeft in bijna 60% van de zaken besloten de verdachte te dagvaarden voor seksueel geweld tegen kinderen. Dat is meer dan in de vorige periode. Ook zijn er minder technische sepots. Deze positieve ontwikkeling suggereert dat een gebrek aan bewijs relatief minder vaak een reden is voor beëindiging van de strafprocedure.

Het Openbaar Ministerie (OM) – onder wiens gezag het opsporingsonderzoek plaatsvindt – is belast met de vervolging van verdachten van seksueel geweld tegen kinderen. Verdachten die in een opsporingsonderzoek naar voren komen, worden bij het OM met een individueel zaaksnummer (het parketnummer) ingeschreven. Het OM neemt vervolgens een besluit over de vervolging. Bijvoorbeeld om een verdachte te dagvaarden, oftewel de zaak voor te leggen aan de rechter (zie [Hoofdstuk 5](#)). Of om de zaak tegen een verdachte te seponeren. Dit betekent dat de verdachte niet verder vervolgd wordt en daarmee ook niet berecht zal worden. Het OM kiest hiervoor als er bijvoorbeeld te weinig bewijs is (zie [§4.4.2](#) voor een uitleg van de verschillende vervolgingsbeslissingen). Wanneer het OM een verdachte niet vervolgt, kan een direct belanghebbende, zoals het slachtoffer, hierover beklag doen.²⁸⁴

Leeswijzer

In het tweede deel van deze inleidende paragraaf wordt ingegaan op de manier waarop het OM zaken van seksueel geweld tegen kinderen behandelt (§4.1). Daarna beschrijft §4.2 de achtergrond van de data die in dit en het volgende hoofdstuk worden gebruikt. §4.3.1 gaat in op het aantal zaken van seksueel geweld tegen kinderen dat jaarlijks bij het OM binnenkomt. Daarbij wordt gekeken naar de verdeling van deze zaken over de verschillende parketten (§4.3.2) en naar de vorm van het seksuele geweld (fysiek versus niet-fysiek) (§4.3.3). Tot slot wordt een aantal persoonskenmerken van de verdachten die in beeld zijn bij het OM besproken (§4.3.4). Vervolgens gaat §4.4.1 in op het aantal en de aard van de zaken van seksueel geweld tegen kinderen die het OM jaarlijks afhandelt. In §4.4.2 is te zien op welke manier het OM deze zaken afhandelt en in §4.4.3 op welke gronden het OM zaken van seksueel geweld tegen kinderen seponeert. Hierna volgt in §4.5 informatie over de doorlooptijden in zaken van seksueel geweld tegen kinderen bij het OM. Tot slot vat §4.6 de belangrijkste bevindingen uit dit hoofdstuk samen.

Bij OM ingeschreven – door OM afgehandeld

In dit hoofdstuk wordt regelmatig gesproken over ‘bij het OM ingeschreven zaken’. Dit zijn alle zaken tegen individuele verdachten die ter vervolging bij het OM binnenkomen en in de registratie een parketnummer krijgen. Met ‘door het OM afgehandelde zaken’ worden alle zaken bedoeld waarin het OM een vervolgingsbeslissing neemt.

²⁸⁴ Art. 12 Sv.

De verhouding tussen de bij het OM ingeschreven zaken en de door het OM afgehandelde zaken

De door het OM afgehandelde zaken in een jaar (zie §4.4) komen niet precies overeen met de bij het OM ingeschreven zaken in datzelfde jaar (zie §4.3). Het gaat namelijk niet om exact dezelfde selectie van zaken. Immers, niet alle zaken die bij het OM in een bepaald jaar binnenkomen, handelt het OM in datzelfde jaar nog af (zie ook §4.5 over de doorlooptijden). Toch zou het jaarlijks gemiddeld aantal afgehandelde zaken ongeveer overeen moeten komen met het jaarlijks gemiddeld aantal ingeschreven zaken, tenminste voor zover er geen sprake is van een op- of inlopende achterstand. Het blijkt dat deze aantallen inderdaad een vergelijkbare orde van grootte hebben. In 2020-2024 zijn bij het OM 6.848 zaken van seksueel geweld tegen kinderen ingeschreven. En in dezelfde periode zijn er in totaal 6.893 zaken door het OM afgehandeld, waarvan er 6.728 inhoudelijk zijn afgehandeld (zie de inleiding op [Figuur 4.4](#)).

4.1 Werkwijze van het OM

Bij de strafrechtelijke aanpak van seksuele misdrijven gelden voor het OM de beleidsregels uit zogenaamde aanwijzingen. Deze voorschriften van het College van procureurs-generaal geven een kader en regels hoe het OM zijn taak moet vervullen. In de Aanwijzing seksuele misdrijven²⁸⁵ en de Aanwijzing kinderpornografie²⁸⁶ staan regels voor de strafrechtelijke aanpak van zaken op het gebied van seksuele misdrijven en beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik. Voor de strafrechtelijke afdoening van sextingzaken met minderjarigen zijn beleidsregels opgesteld in de Leidraad Sexting.²⁸⁷

Richtlijnen voor strafvordering

Voor het bepalen van de te eisen straffen in een zaak volgt het OM de zogenoemde richtlijnen voor strafvordering. Net als de hierboven genoemde aanwijzingen binden de richtlijnen het OM, wat eveneens inhoudt dat burgers er rechten aan kunnen ontlenen. Relevant voor zaken van seksueel geweld tegen kinderen zijn de Richtlijn voor strafvordering seksueel misbruik van minderjarigen, de Richtlijn voor strafvordering kinderpornografie en de Richtlijn voor strafvordering van aanstootgevend gedrag. De richtlijn voor strafvordering seksueel misbruik van minderjarigen is gericht op alle wetsartikelen die zien op seksueel misbruik van minderjarige slachtoffers door meerderjarige verdachten. In de richtlijn worden drie categorieën centraal gesteld, waarbij de feitelijke seksuele handeling als uitgangspunt wordt genomen. Deze categorieën zijn: seksuele gedragingen, geen aanrakingen; seksuele gedragingen inclusief aanraking en seksueel binnendringen. Binnen deze drie categorieën kunnen verschillende factoren voorkomen die van invloed kunnen zijn op het bepalen van de hoogte van de eis. De richtlijn benoemt bijvoorbeeld de frequentie en/of periode van het misbruik, het negeren van signalen van het slachtoffer,

²⁸⁵ Website OM, <https://www.om.nl/onderwerpen/beleidsregels/aanwijzingen/jeugd---gezin---zeden/aanwijzing-seksuele-misdrijven-2024a005> (geraadpleegd 30 september 2025).

²⁸⁶ Website OM, <https://www.om.nl/onderwerpen/beleidsregels/aanwijzingen/jeugd---gezin---zeden/aanwijzing-kinderpornografie-2024a006> (geraadpleegd 30 september 2025).

²⁸⁷ Website OM, <https://www.om.nl/documenten/publicaties/jeugd/spiegels-en-vensters/map/pubers-in-beeld-sexting> (geraadpleegd 30 september 2025).

bijzondere vernederende setting, gebruik van een vuurwapen en de totstandkoming en instandhouding van het seksueel misbruik als factoren die mogelijk strafverzwarend zouden kunnen zijn.

De richtlijn voor strafvordering kinderpornografie richt zich specifiek op één wetsartikel, namelijk 240b (oud) / 252 Sr. Ook hier wordt aan de hand van categorieën – die specifiek aansluiten bij de bestanddelen van het wetsartikel – bepaald wat de hoogte van de strafeis zou moeten zijn. De factoren die van invloed kunnen zijn hierop zijn bijvoorbeeld de mate waarin handelingen structureel en/of doelbewust zijn ondernomen, de wijze waarop beelden worden verspreid, de aard van het beeldmateriaal en de leeftijd van het slachtoffer. Ook benoemt deze richtlijn de mogelijkheid van een OM-strafbeschikking en wanneer deze in geval van kinderpornografie eventueel toegepast kan worden. Dit kan in beginsel bijvoorbeeld wanneer de verdachte een first offender is, wanneer de verdachte beroepsmatig of hobbymatig geen risicovol contact met kinderen kan hebben of bijvoorbeeld wanneer sprake is van beperkt bezit en verspreiden, of een geringe hoeveelheid materiaal waarbij geen sprake is van gewoonte.

Naast deze richtlijnen is ook de Richtlijn en kader voor strafvordering jeugd en adolescenten (inclusief strafmaten Halt) relevant. Deze richtlijn ziet op alle strafbare feiten gepleegd door personen die onder het jeugdstrafrecht en/of het adolescentenstrafrecht vallen en dus niet enkel op seksuele misdrijven. Hierbij is het uitgangspunt dat interventies worden ingezet die gericht zijn op positieve gedragsbeïnvloeding van de jeugdige.

4.2 Achtergrond van de cijfers over vervolging en berechting

4.2.1 Dataverzameling

De cijfers in dit hoofdstuk en het volgende hoofdstuk over berechting zijn afkomstig uit Phoenix, het datawarehouse van het OM.²⁸⁸ Dit bevat informatie over de vervolging en berechting in eerste aanleg van verdachten en veroordeelden. Bij de registratie van zaken worden de wetsartikelen vermeld die van toepassing zijn. Uit Phoenix kunnen daarmee de bij het OM ingeschreven, de door het OM afgehandelde, en de door de rechter in eerste aanleg afgedane zaken geselecteerd worden waarin (onder meer) feiten voorkomen die betrekking hebben op seksuele misdrijven. Op verzoek van de Nationaal Rapporteur heeft het OM een databestand ‘seksuele misdrijven’ geleverd met zaken die mogelijk betrekking hebben op seksueel geweld tegen kinderen in de periode 2020-2024, met peildatum 28 april 2025.²⁸⁹ Het databestand bevat zaakskenmerken, persoonskenmerken van de verdachten, delictskenmerken op feitniveau, beslissingen van het OM op feitniveau, beslissingen van de rechter op zaaksniveau en de strafoplegging op zaaksniveau.

²⁸⁸ Phoenix is gebaseerd op het registratiesysteem Geïntegreerd Processysteem Strafrecht (GPS), dat zowel het OM als de rechtbanken gebruiken.

²⁸⁹ Het gaat om zaken die ‘mogelijk’ betrekking hebben op seksueel geweld tegen kinderen, omdat niet alle relevante wetsartikelen direct duidelijk maken of de slachtoffers minderjarig zijn. In gevallen waarin dit onduidelijk is heeft de Nationaal Rapporteur hier extra onderzoek naar gedaan (zie §4.2.2).

4.2.2 Operationalisering van seksueel geweld tegen kinderen

In deze paragraaf wordt toegelicht hoe de Nationaal Rapporteur de data van het OM heeft meegenomen in de analyse.

Strafrechtelijke definitie van seksueel geweld tegen kinderen

Strafrechtelijk laat seksueel geweld tegen kinderen zich definiëren als misdrijven van seksuele aard waarbij een minderjarig slachtoffer betrokken is. Deze misdrijven zijn beschreven in het Wetboek van strafrecht. Voor seksuele misdrijven gepleegd vóór 1 juli 2024 geldt de oude zedenwet (oude wetsartikelen 239 Sr t/m 251 Sr). Voor seksuele misdrijven gepleegd vanaf 1 juli 2024 geldt de Wet seksuele misdrijven (artikelen 239 Sr t/m 254d Sr). Daarnaast kunnen de volgende artikelen eveneens betrekking hebben op misdrijven met een seksueel karakter: 151d Sr²⁹⁰ (Verspreiden van aanstotelijk materiaal), 151e Sr (Pornografie aanbieden aan een persoon onder de leeftijd van zestien jaar) en 429ter Sr (Indringende openbare seksuele benadering).

Minderjarigheid slachtoffer vaststellen

Zowel in de oude zedenwet als in de Wet seksuele misdrijven is niet bij alle wetsartikelen over seksueel geweld direct duidelijk of er sprake is van een minderjarig slachtoffer. Dat geldt voor de artikelen 242 Sr (Verkrachting), 243 Sr (Seksueel binnendringen van een bewusteloze, onmachtige of gestoorde), 246 Sr (Aanranding), en 247 Sr (Ontucht met bewusteloze, onmachtige, gestoorde of kind) en 249 lid 2 Sr (Ontucht met misbruik van gezag) uit de oude zedenwet. En voor de artikelen 240-243 Sr (Opzet- en schuld-verkrachting en -aanranding), 254b Sr (Aanstootgevende handelingen verrichten) en 254ba Sr (Misbruik seksueel beeldmateriaal) uit de Wet seksuele misdrijven.

Om vast te stellen of er sprake is van een minderjarig slachtoffer, is onder meer gebruik gemaakt van de maatschappelijke classificaties die zijn toegekend aan het delict in de OM-dataregistraties. Een verkrachtings- of aanrandingszaak van voor de inwerkingtreding van de Wet seksuele misdrijven kan samengaan met bijvoorbeeld de maatschappelijke classificatie ‘minderjarig slachtoffer’ of ‘seksueel misbruik van kinderen’, waarmee duidelijk wordt dat het om seksueel geweld tegen kinderen gaat.²⁹¹

Aangezien de maatschappelijke classificaties niet altijd ingevuld zijn,²⁹² of geen uitsluitel geven, zoals de classificatie ‘overig’, zijn daarnaast nog andere manieren gebruikt om de minderjarigheid van de slachtoffers vast te stellen. Zo blijkt uit een eerder onderzoek van de Nationaal Rapporteur²⁹³ dat wanneer een van de delicten uit de artikelen 242, 246 en 247 Sr uit de oude zedenwet is gepleegd door een minderjarige, het slachtoffer in meer dan 80% van de gevallen ook minderjarig is. Daarom zijn deze delicten, en in het verlengde daarvan artikel 243 Sr, wanneer gepleegd door een minderjarige, ook meegenomen als seksueel geweld tegen kinderen, in gevallen waarin de maatschappelijke classificatie daar geen uitsluitel over geeft. Combinaties van artikel 247 Sr en de artikelen 242 en/of 246 Sr, alsook combinaties van de artikelen 242, 246 of 247 Sr met een ander seksueel misdrijf

²⁹⁰ Al heeft dit artikel niet noodzakelijkerwijs betrekking op materiaal van seksuele aard, is het toch meegenomen in de analyse. In de praktijk wordt dit artikel namelijk bijna uitsluitend gebruikt als het gaat om schadelijk materiaal van seksuele aard.

²⁹¹ De maatschappelijke classificatie is ook gebruikt om minderjarigheid van het slachtoffer vast te stellen bij de artikelen 249 lid 2 Sr (Ontucht met misbruik van gezag) van de oude zedenwet en de artikelen 254b Sr (Aanstootgevende handelingen verrichten), 254ba Sr (Misbruik seksueel beeldmateriaal) van de Wet seksuele misdrijven. Verder ook bij de artikelen 151d Sr (Verspreiden aanstotelijk materiaal) en 429ter Sr (Indringende openbare seksuele benadering).

²⁹² In 99% van de gevallen is de maatschappelijke classificatie ingevuld.

²⁹³ Zie Nationaal Rapporteur, 2014 (Op goede grond), p. 200.

waarbij een of meer minderjarige slachtoffers betrokken zijn, betreffen in meer dan 80% van de gevallen minderjarige slachtoffers. Daarom zijn zaken waarin sprake is van deze delictcombinaties ook meegeteld.

Fysiek en niet-fysiek seksueel geweld

De Nationaal Rapporteur maakt in de analyse een onderscheid tussen fysiek en niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen. Wanneer het seksueel geweld samengaat met fysiek contact is er sprake van fysiek seksueel geweld tegen kinderen. Wanneer het seksueel geweld niet samengaat met fysiek contact is er sprake van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen (zie §1.2). Binnen een zaak kan sprake kan zijn van beide vormen van seksueel geweld tegen kinderen. Wanneer dit het geval is, is de zaak als geheel getypeerd als een zaak van fysiek seksueel geweld.

4.2.3 Data-analyse

De Nationaal Rapporteur heeft het databestand bewerkt en geanalyseerd. De cijfers in dit hoofdstuk gaan over (nagenoeg) alle vervolgte zaken van seksueel geweld tegen kinderen in de jaren 2020-2024.

4.2.4 Beperkingen aan de data

De data over lopende zaken zijn nog veranderlijk

Het databestand afkomstig uit Phoenix bevat voor een deel gegevens over nog lopende zaken. De status van deze zaken kan nog veranderen. Ongeveer een jaar na dato zijn de cijfers redelijk stabiel, al vinden ook dan soms nog minimale wijzigingen plaats. Om een beeld te geven van de meest actuele stand van zaken, verzoekt de Nationaal Rapporteur ieder jaar de data van de eerder gerapporteerde jaren opnieuw te leveren. Hierdoor laten de cijfers over de jaren 2020-2024 in dit hoofdstuk soms kleine verschillen zien met de cijfers die in eerdere monitors zijn gepubliceerd.

De data zijn niet helemaal volledig

Wanneer een strafbare gedraging meerdere strafbare feiten oplevert, kan de officier van justitie ervoor kiezen om deze feiten primair en subsidair ten laste te leggen. Het primair ten laste gelegde feit is meestal het zwaarste feit, uitgaande van de wettelijke strafbedreiging. In Phoenix worden alleen primair geregistreerde feiten opgenomen. Het aantal zaken van seksueel geweld tegen kinderen dat hierdoor eventueel gemist wordt is echter zeer klein. Het komt namelijk zelden voor dat een zaak van seksueel geweld tegen kinderen als een lichtere variant van een ander strafbaar feit, oftewel subsidair, wordt geregistreerd.

In de data ontbreekt bepaalde relevante informatie

In Phoenix ontbreken bepaalde voor de Nationaal Rapporteur relevante gegevens die wel in het daaraan ten grondslag liggende registratiesysteem (GPS) zijn vastgelegd. Zoals het aantal slachtoffers en de slachtofferkenmerken per slachtoffer. Daarnaast staan in Phoenix per zaak alle feiten geregistreerd, maar per feit zijn er maximaal vijf van toepassing zijnde wetsartikelen opgenomen. Veruit de meeste feiten van seksueel geweld tegen kinderen worden echter binnen dat maximum geregistreerd,²⁹⁴ waardoor deze kanttekening slechts een zeer beperkt effect zal hebben op de resultaten.

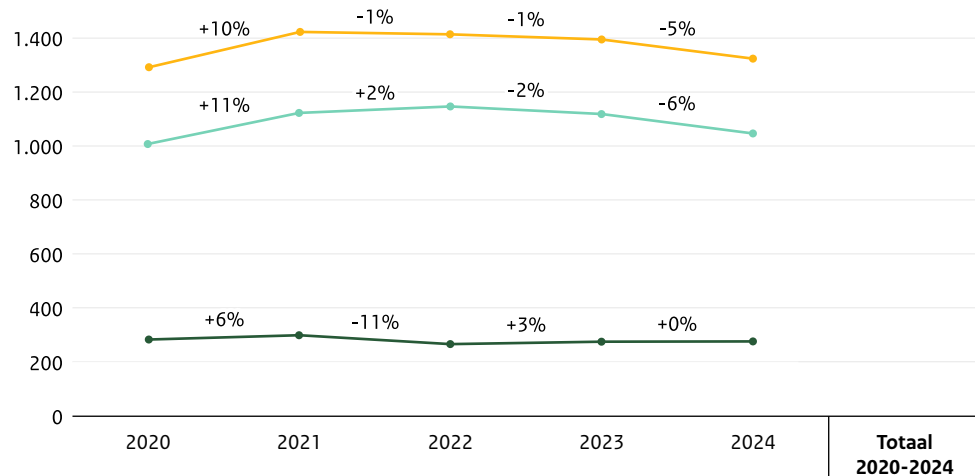
Omdat de Wet seksuele misdrijven specifieke wetsartikelen kent over aanranding en verkrachting (te weten de artikelen 245 Sr tot en met 250 Sr) van minderjarigen, zijn de artikelen 240 tot en met 243 over aanranding en verkrachting (zonder leeftijdsspecificatie) niet opgevraagd bij het OM voor dit onderzoek. Maar deze artikelen blijken in sommige gevallen wel betrekking te hebben op 16- en 17-jarige slachtoffers. Dat kan het geval zijn als er geen sprake is van een ongelijke verhouding tussen slachtoffer en verdachte, zoals een zorg- of opleidingsrelatie of een bijzondere kwetsbaarheid. Op basis van een schatting van gegevens van eerdere jaren betreft dit zo'n 20 tot 30 bij het OM ingeschreven zaken. Voor de rechterlijke afdoening blijkt dat er nauwelijks zaken zijn waar de pleegdatum voor dit type delicten na 1 juli ligt en de afdoening in eerste aanleg is afgerond voor het eind van hetzelfde jaar. In een volgend onderzoek vraagt de Nationaal Rapporteur deze zaken wel op om mee te nemen in de analyse.

²⁹⁴ Bij 99,6% van de feiten zijn er niet meer dan vier wetsartikelen opgenomen.

4.3 Ingeschreven zaken bij het OM

4.3.1 Aantal ingeschreven zaken

Uit Figuur 4.1 blijkt dat het aantal ingeschreven zaken van seksueel geweld tegen kinderen tussen 2020 en 2021 toeneemt van 1.292 tot 1.423. Vanaf dan daalt het aantal ingeschreven zaken tot 1.324 zaken in 2024. Deze daling komt grotendeels voor rekening van de daling van het aantal zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen (-6%).²⁹⁵ Bijna 80% van alle ingeschreven zaken betreft fysiek seksueel geweld.

	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal 2020-2024
■ Niet-fysiek	284	300	267	276	277	1.404
■ Fysiek	1.008	1.123	1.147	1.119	1.047	5.444
■ Totaal	1.292	1.423	1.414	1.395	1.324	6.848

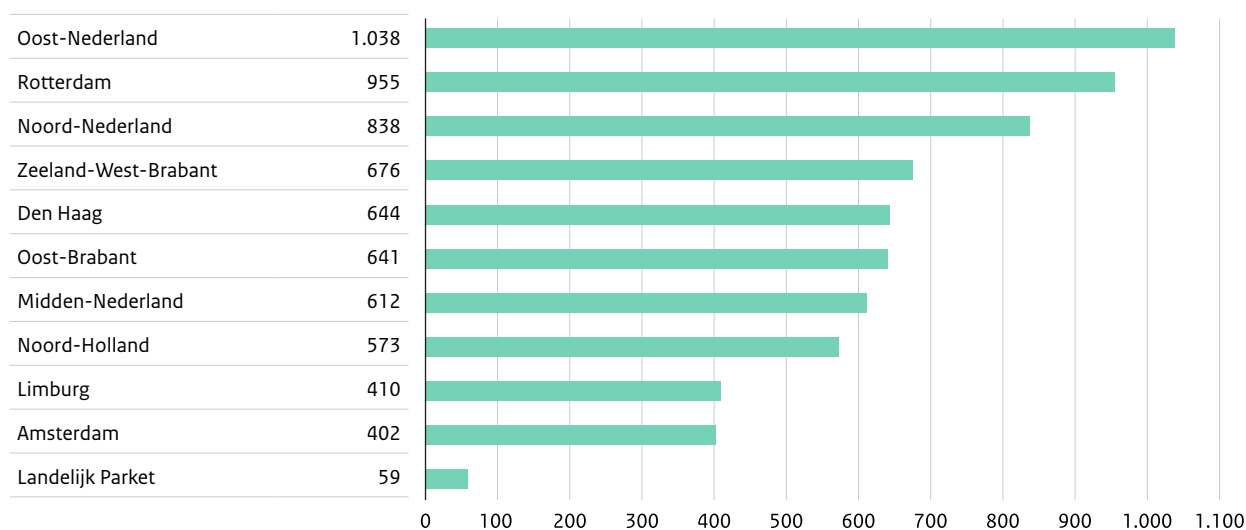
Figuur 4.1 Het jaarlijks aantal bij het OM ingeschreven zaken van seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 6.848)

Bron: OM

²⁹⁵ Een beperkt deel van de daling van het aantal zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen komt door het ontbreken van zaken waarin het gaat om de artikelen 240 tot en met 243 Sr (opzet- en schuldaanranding en -verkrachting) van de Wet seksuele misdrijven (zie 54.2.4). Gecorrigeerd voor deze omissie zou er naar schatting sprake zijn van een daling van het aantal zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen van 4% in plaats van 6%.

4.3.2 Ingeschreven zaken bij parketten

Zaken van seksueel geweld tegen kinderen worden ingeschreven bij het OM in een van de tien arrondissementsparketten of bij het Landelijk Parket. Bij welk parket een zaak terecht komt, hangt grotendeels af van de plaats waar het feit gepleegd is, tenzij het een jeugdige verdachte betreft. Dan is de woonplaats van de verdachte leidend. Het Landelijk Parket heeft bepaalde aandachtsgebieden, zoals beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik. De zaken die het Landelijk Parket oppakt zijn in de regel afkomstig van opsporingsonderzoeken van de landelijke eenheid van de politie.

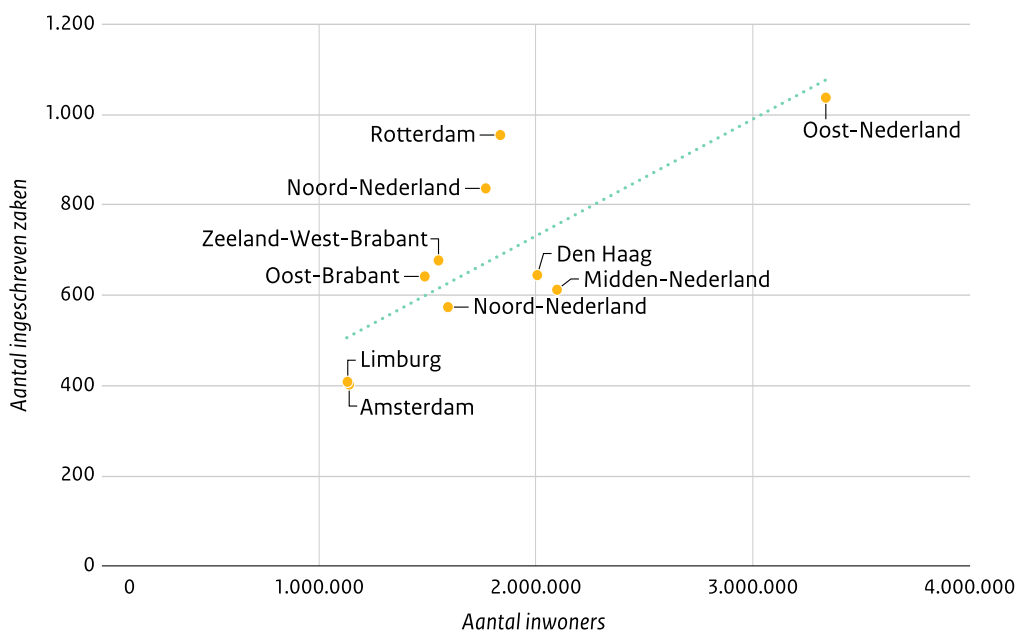

Figuur 4.2 Bij het OM ingeschreven zaken van seksueel geweld tegen kinderen, naar parket, 2020-2024 (N = 6.848)

Bron: OM

Figuur 4.2 laat zien dat het aantal zaken per parket verschilt tussen de 402 en 1.038. Het parket Oost-Nederland is verantwoordelijk voor de meeste zaken: 15% van het totaal. Het parket Amsterdam heeft met 6% de minste zaken. Het aantal ingeschreven zaken per parket is overigens niet per definitie een weergave van de inspanningen van dat parket. Zo vertalen niet alle inspanningen zich in zaken en kan de benodigde inspanning per zaak enorm verschillen. Dat de doorlooptijden verschillen per vorm van seksueel geweld tegen kinderen (zie [Figuur 4.6](#)) is een indicatie hiervan.

Daarnaast hangt het aantal zaken per parket ook voor een belangrijk deel samen met het inwonertal per arrondissement. Daarom zijn in [Figuur 4.3](#), per parket, het aantal ingeschreven zaken van seksuele uitbuiting tegen kinderen (verticale as) afgezet tegen het aantal inwoners op 1 januari 2024 (horizontale as).

Figuur 4.3 Aantal bij het OM ingeschreven zaken van seksueel geweld tegen kinderen per parket in de jaren 2020-2024 ten opzichte van het aantal inwoners in 2024

Bron: OM, CBS

De stippen in de figuur liggen grofweg rondom een trendlijn.²⁹⁶ Dit betekent dat het aantal ingeschreven zaken sterk correleert met het aantal inwoners per parket. Dat de stippen niet precies op de trendlijn liggen, betekent dat er nog andere factoren zijn die samenhangen met het aantal ingeschreven zaken per parket.

De parketten Rotterdam en Noord-Nederland liggen duidelijk boven de trendlijn. Dat betekent dat er meer zaken worden ingeschreven dan verwacht mag worden op basis van het inwoneraantal alleen. Het omgekeerde geldt voor de parketten Amsterdam, Limburg en Midden-Nederland. Dat er in Rotterdam relatief veel zaken van seksueel geweld tegen kinderen worden ingeschreven, komt volgens het OM doordat dit parket extra aandacht heeft voor geweld achter de voordeur. De politie is er alert op en er is een volledig vrijgestelde officier van justitie die zich richt op zaken van huiselijk (seksueel) geweld. Anderzijds zijn er ook parketten die hun capaciteit vooral inzetten op het wegwerken van eerder ontstane achterstanden.²⁹⁷

²⁹⁶ Pearson correlatiecoëfficiënt $r = 0,78$.

²⁹⁷ Mondelinge communicatie OM, d.d. 14 juli 2025.

4.3.3

Fysiek en niet-fysiek seksueel geweld

In deze paragraaf wordt uitgelicht welke vormen van fysiek en niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen het vaakst voorkomen. Binnen een zaak kunnen meerdere wetsartikelen zijn opgenomen die betrekking hebben op seksueel geweld tegen kinderen. Daarom is in Tabel 4.1 en Tabel 4.2 per wetsartikel aangegeven hoe vaak deze voorkomen. Ook is zichtbaar gemaakt welke wetsartikelen betrekking hebben op de oude zedenwet en welke op de Wet seksuele misdrijven.

Tabel 4.1 Aantal voorkomens van wetsartikelen over fysiek seksueel geweld tegen kinderen bij ingeschreven zaken, 2020-2024 (N = 7.951)

Misdrijven tegen de zeden, tot 1-7-2024	Aantal
art. 247 Sr: Ontucht met bewusteloze, onmachtige, gestoorde, of kind	1.697
art. 245 Sr: Seksueel binnendringen 12 tot 16 jarige	1.402
art. 244 Sr: Seksueel binnendringen 12-minner	1.289
art. 242 Sr: Verkrachting	1.029
art. 246 Sr: Aanranding	991
art. 249 Sr: Ontucht met misbruik van gezag/vertrouwen	898
art. 248a Sr: Verleiding van een minderjarige	292
art. 248b Sr: Jeugdprostitutie	131
art. 243 Sr: Seksueel binnendringen van een bewusteloze, onmachtige of gestoorde	104
art. 248f Sr: Bevorderen ontucht met een derde	13
Seksuele misdrijven, vanaf 1-7-2024	Aantal
art. 247 Sr: (Gekwalificeerde) aanranding 12- tot 16-jarige	25
art. 249 Sr: (Gekwalificeerde) aanranding 12-minner	25
art. 248 Sr: (Gekwalificeerde) verkrachting 12- tot 16-jarige	24
art. 250 Sr: (Gekwalificeerde) verkrachting 12-minner	14
art. 246 Sr: (Gekwalificeerde) verkrachting 16-18-jarige	6
art. 245 Sr: (Gekwalificeerde) aanranding 16-18-jarige	5
art. 240 Sr: Schuldaanranding	2
art. 241 Sr: (Gekwalificeerde) opzetaanranding	2
art. 242 Sr: Schuldverkrachting	1
art. 243 Sr: (Gekwalificeerde) opzetverkrachting	1

Bron: OM

Fysiek seksueel geweld: ontucht met kind komt vaakst voor

Uit Tabel 4.1 is af te lezen dat ontucht met een kind (artikel 247 Sr) uit de oude zedenwet het meest voorkomt in zaken van seksueel geweld tegen kinderen. Daarna volgen de verschillende wetsartikelen die betrekking hebben op verkrachting en aanranding. Ook artikel ontucht met misbruik van gezag/vertrouwen (artikel 249 Sr) komt relatief vaak voor.

Er zijn nog maar weinig zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen ingeschreven bij het OM die vallen onder de Wet seksuele misdrijven. Daarvoor moet het misdrijf immers gepleegd zijn op of na 1 juli 2024 en de zaak zijn onderzocht door de politie en zijn doorgezet naar het OM voor 1 januari 2025. De doorlooptijd tussen het moment van aangifte en de inzending naar het OM is echter vaak langer: voor 47% van alle ernstige zedenmisdrijven is die meer dan 180 dagen.^{298, 299}

Tabel 4.2 Aantal voorkomens van wetsartikelen over niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen bij ingeschreven zaken, 2020-2024 (N = 3.666)

Misdrijven tegen de zeden, tot 1-7-2024:	Aantal
art. 240b Sr: Kinderpornografie	3.073
art. 248d Sr: Seksueel corrumperen 16-minner	237
art. 248e Sr: Grooming 16-minner	170
art. 240a Sr: Bescherming van jeugdigen beneden 16 jaar	70
art. 250 Sr: Koppelarij minderjarigen	11
art. 248c Sr: Aanwezigheid bij seksshows met minderjarigen	5

Seksuele misdrijven, vanaf 1-7-2024	Aantal
art. 252 Sr: Kinderpornografie	48
art. 251 Sr: Seksuele benadering van 16-minners	47
art. 254b Sr: Aanstootgevende handelingen verrichten	2
art. 254ba Sr: Misbruik seksueel beeldmateriaal	1
art. 429ter Sr: Indringende openbare seksuele benadering	1
art. 151e Sr: Pornografie aanbieden aan 16-minner	1
art. 253 Sr: Bijwonen kinderpornografische voorstelling	0
art. 151d Sr: Verspreiden aanstotelijk materiaal	0

Bron: OM

Niet-fysiek seksueel geweld: kinderpornografie komt vaakst voor

Tabel 4.2 maakt duidelijk dat de bij het OM ingeschreven zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen voor het overgrote deel (ook) betrekking hebben op kinderpornografie. Daarna volgt het seksueel corrumperen van kinderen onder de 16 jaar. Ook werd er relatief vaak een zaak ingeschreven op basis van de nieuwe bepaling over sexchatting (art. 251 lid 1 onder a Sr).

²⁹⁸ Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025.

²⁹⁹ Merk verder op dat er naar schatting 20 tot 30 zaken ontbreken waarin de artikelen 240 tot en met 243 Sr van de Wet seksuele misdrijven voorkomen (zie §4.2.4).

4.3.4 Wie zijn de verdachten in beeld bij het OM?

In de jaren 2020 tot en met 2024 zijn in totaal 6.848 zaken van seksueel geweld tegen kinderen bij het OM ingeschreven (zie [Figuur 4.1](#)). Dit betreft bijna evenzoveel unieke personen, al kan het voorkomen dat sommige personen verdachte zijn in meer dan een zaak van seksueel geweld tegen kinderen, bijvoorbeeld in het geval van herhaald plegerschap.

Van het totaal aantal verdachten is 97% man en 3% vrouw.³⁰⁰ Daarvan is 34% minderjarig of adolescent (jonger dan 23 jaar)³⁰¹ en 34% is veertig jaar of ouder. De gemiddelde leeftijd van de verdachten is 34,0 jaar. Ruim 80% van de verdachten is in Nederland geboren.

De verdachten van fysiek seksueel geweld tegen kinderen zijn met gemiddeld 31,2 jaar jonger dan de verdachten van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen, die gemiddeld 37,0 jaar zijn. Bij fysiek seksueel geweld tegen kinderen is 25% van de verdachten jonger dan 18 jaar en 10% adolescent (18 tot 23 jaar). Bij niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen is dit respectievelijk 13% en 12%.

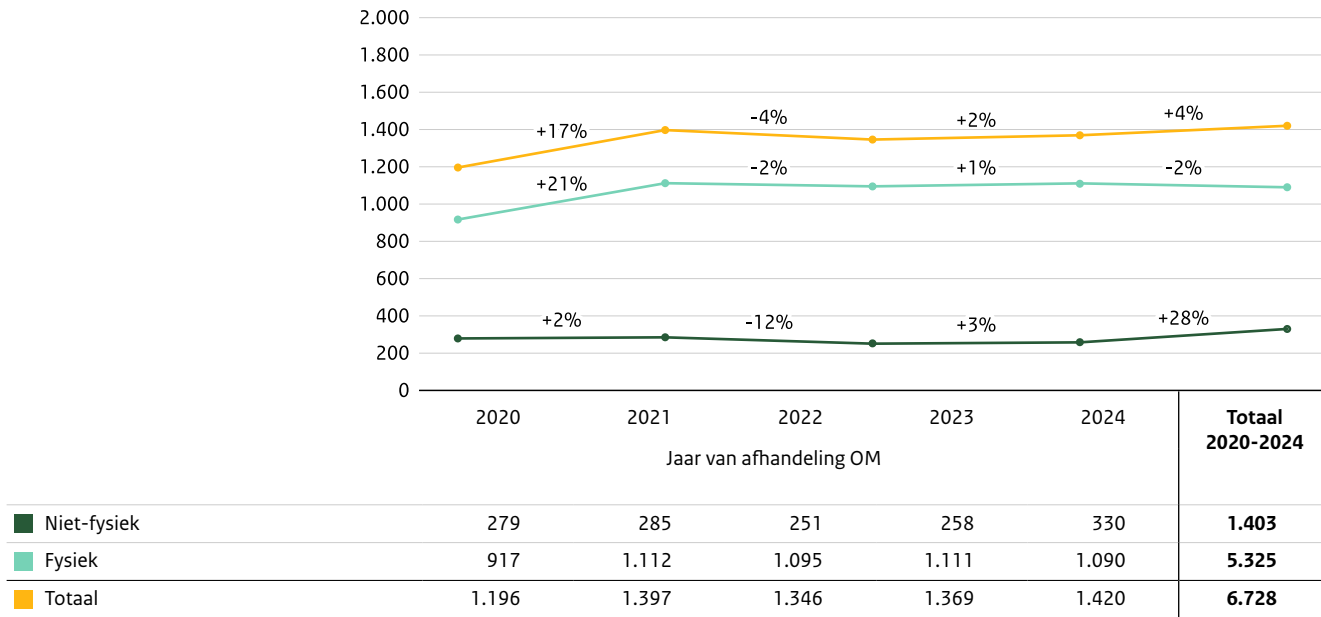
4.4 Afgehandelde zaken door het OM

4.4.1 Aantal en aard van afgehandelde zaken

Het OM heeft in de periode 2020-2024 in totaal 6.893 zaken van seksueel geweld tegen kinderen afgehandeld. Soms gaat het hierbij om een administratieve afhandeling, bedoeld om de zaak in de registratie van het OM af te sluiten. Dit komt incidenteel voor, bijvoorbeeld wanneer het OM een zaak van seksueel geweld tegen kinderen per abuis meer dan eens registreert. Het OM handelt deze dubbele zaken vervolgens af met een zogeheten administratief sepot. Daarvan is in deze periode 165 keer sprake. In totaal is dus bij 6.728 afgehandelde zaken sprake van een inhoudelijke afhandeling.

³⁰⁰ Van 8 personen in de registratie is het geslacht onbekend.

³⁰¹ Het gaat om 23% verdachten van jonger dan 18 jaar en 11% verdachten van 18 tot 23 jaar.

Figuur 4.4 Het jaarlijks aantal door het OM inhoudelijk afgehandelde zaken van seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 6.728)

Bron: OM

Aantal afgehandelde zaken gestegen in 2024, vooral van niet-fysiek seksueel geweld

In Figuur 4.4 is te zien dat het totaal aantal afgehandelde zaken in 2024 met 4% is gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Deze stijging wordt gedreven door een aanzienlijke toename van het aantal afgehandelde zaken van niet-fysiek seksueel geweld (+28%). Het aantal afgehandelde zaken van fysiek seksueel geweld daalt juist met 2% tussen 2023 en 2024.³⁰²

³⁰² Gecorrigeerd voor de 20 tot 30 zaken die ontbreken waarin de artikelen 240 tot en met 243 Sr (opzet- en schuldaanranding en -verkrachting) van de Wet seksuele misdrijven voorkomen (zie §4.2.4), zou het naar schatting gaan om een daling van 1% tot groei van 1%.

4.4.2 Soort afhandeling

In deze paragraaf wordt bekeken welke inhoudelijke vervolgingsbeslissingen het OM heeft genomen in de 6.728 inhoudelijk afgehandelde zaken van seksueel geweld tegen kinderen. De inhoudelijke vervolgsbeslissingen van het OM zijn als volgt onder te verdelen:

- Afhandelingen waarbij het OM besluit de feiten van seksueel geweld tegen kinderen met een tenlastelegging voor te leggen aan de rechter. Dat wil zeggen, dat de verdachte wordt gedagvaard voor in ieder geval één feit van seksueel geweld tegen kinderen (al dan niet naast ten laste gelegde andere strafbare feiten) en voegingen ter berechting³⁰³.
- Afhandelingen waarbij het OM in beginsel besluit de feiten van seksueel geweld tegen kinderen niet met een tenlastelegging voor te leggen aan de rechter, maar aan dit besluit wel voorwaarden verbindt. Deze afhandelingen worden ook wel aangeduid als buitengerechtelijke afdoeningen. Hieronder vallen OM-strafbeschikkingen³⁰⁴, transacties³⁰⁵ en voorwaardelijke beleidssepots³⁰⁶. Als de verdachte zich niet houdt aan de voorwaarden, kan het OM besluiten die persoon alsnog te dagvaarden.
- Afhandelingen waarbij het OM definitief besluit de feiten van seksueel geweld tegen kinderen niet met een tenlastelegging voor te leggen aan de rechter. Hieronder vallen technische sepots en onvoorwaardelijke beleidssepots. Als geseponeerd wordt vanwege een gebrek aan bewijs, of omdat een verdachte ten onrechte als zodanig is aangemerkt, is er sprake van een technisch sepot. Als van strafvervolgning wordt afgezien op gronden aan het algemeen belang ontleend, is sprake van een beleidssepot³⁰⁷.

Als het OM in een zaak besluit om niet te dagvaarden voor de feiten van seksueel geweld tegen kinderen, en deze bijvoorbeeld seponeert, dan kan tegelijkertijd wel sprake zijn van een dagvaarding voor andere strafbare feiten in de zaak. Bij zaken van seksueel geweld tegen kinderen is namelijk geregeld sprake van een of meer andere strafbare feiten. Denk bijvoorbeeld aan vrijheidsberoving, bedreiging, dwang, mishandeling of diefstal. Dagvaardingen voor uitsluitend andere feiten dan seksueel geweld tegen kinderen zijn niet opgenomen in [Figuur 4.5](#).

In een zaak kan sprake zijn van meerdere feiten van seksueel geweld tegen kinderen die op verschillende manieren zijn afgehandeld. Daarom is een hiërarchie toegepast die overeenkomt met de volgorde waarin de afhandelingen hiervoor zijn besproken. Deze zijn ook in de figuur zo weergegeven.³⁰⁸

³⁰³ Art. 259 Sv. In het geval van een voeging ter berechting wordt de zaak van seksueel geweld tegen kinderen samen behandeld met de tenlastelegging in een andere strafzaak (al dan niet een zaak van seksueel geweld tegen kinderen) tegen dezelfde verdachte.

³⁰⁴ Zie art. 257a Sv en de Aanwijzing OM-strafbeschikking, Stcrt. 2022, 9133.

³⁰⁵ Zie art. 74 Sr.

³⁰⁶ Zie art. 167 lid 2 Sv en Aanwijzing gebruik sepotgronden, Stcrt. 2022, 16 129.

³⁰⁷ Hierbij kan worden gedacht aan gronden die samenhangen met het gepleegde feit of met de persoon van de verdachte. Zie art. 167 lid 2 Sv en de Aanwijzing gebruik sepotgronden, Stcrt. 2022, 16 129.

³⁰⁸ Dagvaarding gaat boven alle andere afhandelingen, gevolgd door voeging ter berechting, OM-strafbeschikking, transactie, voorwaardelijk beleidssepot, technisch sepot en onvoorwaardelijk beleidssepot.

Figuur 4.5 Inhoudelijke afhandeling van zaken van seksueel geweld tegen kinderen door het OM, per jaar en per vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 6.728)

Bron: OM

Meer dagvaardingen en minder onvoorwaardelijke technische sepots in 2024

Uit Figuur 4.5 blijkt dat het OM in de periode 2020-2024 in 3.939 van de 6.728 inhoudelijk afgehandelde zaken (59%) heeft besloten te dagvaarden (inclusief voegen ter berechting) voor in ieder geval seksueel geweld tegen kinderen. Daarnaast wordt gemiddeld ruim een derde (34%) van de zaken afgehandeld met een onvoorwaardelijk technisch sepot. Maar het afgelopen jaar groeide het aandeel dagvaardingen ten gunste van het aandeel onvoorwaardelijke technische sepots. Het aandeel dagvaardingen groeit van 58% in 2023 tot 64% in 2024, terwijl het aandeel onvoorwaardelijke technische sepots daalt van 35% in 2023 naar 29% in 2024.

Afhandelingen waarbij het OM in beginsel niet besluit tot verdere strafvervolgning, maar aan dit besluit wel voorwaarden verbindt, komen relatief weinig voor. Gemiddeld gaat het om 3% van alle afhandelingen per jaar. Daarbij valt op dat het aantal voorwaardelijke (beleids-)sepots na 2020 flink is afgenomen. Deze afname houdt mogelijk verband met een beleidswijziging uit 2021 waardoor het in beginsel niet meer mogelijk is bijzondere voorwaarden te stellen als onderdeel van een voorwaardelijk beleidssepot, zoals een gedragsbeïnvloedende behandeling. Er kan alleen nog de algemene voorwaarde worden gesteld dat de verdachte geen strafbaar feit begaat tijdens een proefperiode van ten hoogste een jaar. Voor het buitengerechtelijk stellen van voorwaarden omtrent het gedrag wordt sindsdien steeds vaker de strafbeschikking benut.³⁰⁹ Daar is dan ook een stijging zichtbaar, al gaat het in 2024 om nog geen 3% van alle gevallen.

309 Zie: Website OM, <https://www.om.nl/onderwerpen/beleidsregels/aanwijzingen/executie/aanwijzing-sepot-en-gebruik-sepotgronden-2022a004> (geraadpleegd 30 september 2025).

Aandeel dagvaardingen voor niet-fysiek seksueel geweld sterkst gestegen

Ingezoomd op de vorm van seksueel geweld, is duidelijk dat het aandeel dagvaardingen voor fysiek seksueel geweld tegen kinderen in de periode 2020-2024 kleiner is dan voor niet-fysiek geweld (57% versus 64%). Voor beide vormen geldt dat het aandeel dagvaardingen is gestegen tussen 2020 en 2024. Dit geldt het sterkst voor niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen.

Bij fysiek geweld ligt het aandeel onvoorwaardelijk technisch sepots hoger (39% versus 15%). Dit reflecteert dat het relatief moeilijker is om een zaak waarin fysiek seksueel geweld een rol speelt voor de rechter te brengen dan zaken over niet-fysiek seksueel geweld. Ook is zichtbaar dat het aandeel (en aantal) voorwaardelijke beleidssepots lager ligt bij fysiek dan bij niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen (2% versus 9%). Dat geldt ook voor de OM-straftbeschikking die de laatste jaren steeds meer wordt ingezet. Voorwaardelijke beleidssepots en strafbeschikkingen komen bij niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen veelal voor in zaken waar de pleger verdacht wordt van het in bezit hebben of verspreiden van kinderporno (art. 240b Sr, lid 1). In geval van fysiek seksueel geweld tegen kinderen worden voorwaardelijke beleidssepots relatief vaker ingezet bij minderjarige of juist oudere (65-plussers) verdachten. Voor strafbeschikkingen is het beeld meer diffuus.

4.4.3 Sepotgronden

Om meer inzicht te hebben in de achtergrond van de sepots toont Tabel 4.3 op welke grond het OM seponeert, uitgesplitst naar vorm van seksueel geweld tegen kinderen. In de tabel zijn de sepotgronden opgenomen die vaker dan vijf keer (totaal) voorkomen. Redenen die minder frequent voorkomen zijn samengevoegd tot de categorie ‘overig’.

Tabel 4.3 Sepotgronden, 2020-2024 (N = 2.701)

Type sepot	Sepotgrond	Totaal	Niet-fysiek	Fysiek
Technische sepots (N = 2.266)				
	onvoldoende bewijs	86%	79%	86%
	ten onrechte als verdachte aangemerkt	9%	13%	9%
	niet ontvankelijk	3%	6%	3%
	feit niet strafbaar	1%	1%	1%
	dader niet strafbaar	0%	1%	0%
	overig	1%	0%	1%
Onvoorwaardelijk beleidssepots (N = 212)				
	ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	24%	25%	23%
	gewijzigde omstandigheden	16%	14%	18%
	oud feit	9%	7%	11%
	gering feit	7%	12%	3%
	gezondheidstoestand	6%	2%	9%
	vervolging in strijd met belang van benadeelde	6%	1%	10%
	door feit of gevolgen getroffen	5%	7%	4%
	recente bestraffing	5%	8%	3%
	tbs	4%	8%	1%
	onvoldoende nationaal belang	4%	4%	4%
	verhouding tot de benadeelde geregeld	3%	0%	6%
	onvoldoende bewijs	2%	0%	4%
	overig	8%	11%	6%
Voorwaardelijk beleidssepots (N = 223)				
	ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	31%	32%	30%
	reclasseringsbelang	17%	23%	7%
	gewijzigde omstandigheden	14%	13%	17%
	onvoldoende bewijs	6%	0%	14%
	oud feit	6%	7%	4%
	gering feit	4%	7%	1%
	gezondheidstoestand	4%	3%	7%
	door feit of gevolgen getroffen	4%	4%	3%
	overig	14%	12%	17%

Bron: OM

Uit de tabel blijkt dat als het OM technisch seponeert, dit vaak is vanwege onvoldoende bewijs (86%), vooral wanneer het gaat om zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen (eveneens 86%). In de gevallen dat het OM kiest voor een beleidssepot, gaat het om uiteenlopende redenen. Het meest frequent is de sepotgrond ‘ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert’ (24%), gevolgd door ‘gewijzigde omstandigheden’ (16%). Deze laatste sepotgrond wordt gebruikt wanneer het levensgedrag van de verdachte is verbeterd of wanneer de omstandigheden zijn veranderd die tot het delict hebben geleid of tot recidive zouden kunnen leiden. Wanneer het OM kiest voor een voorwaardelijk beleidssepot is de meest voorkomende sepotgrond ook ‘ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert’ (31%). Daarna volgt de sepotgrond ‘reclasseringsbelang’ (17%) gevolgd door ‘gewijzigde omstandigheden’ (14%).³¹⁰

4.5 Doorlooptijden

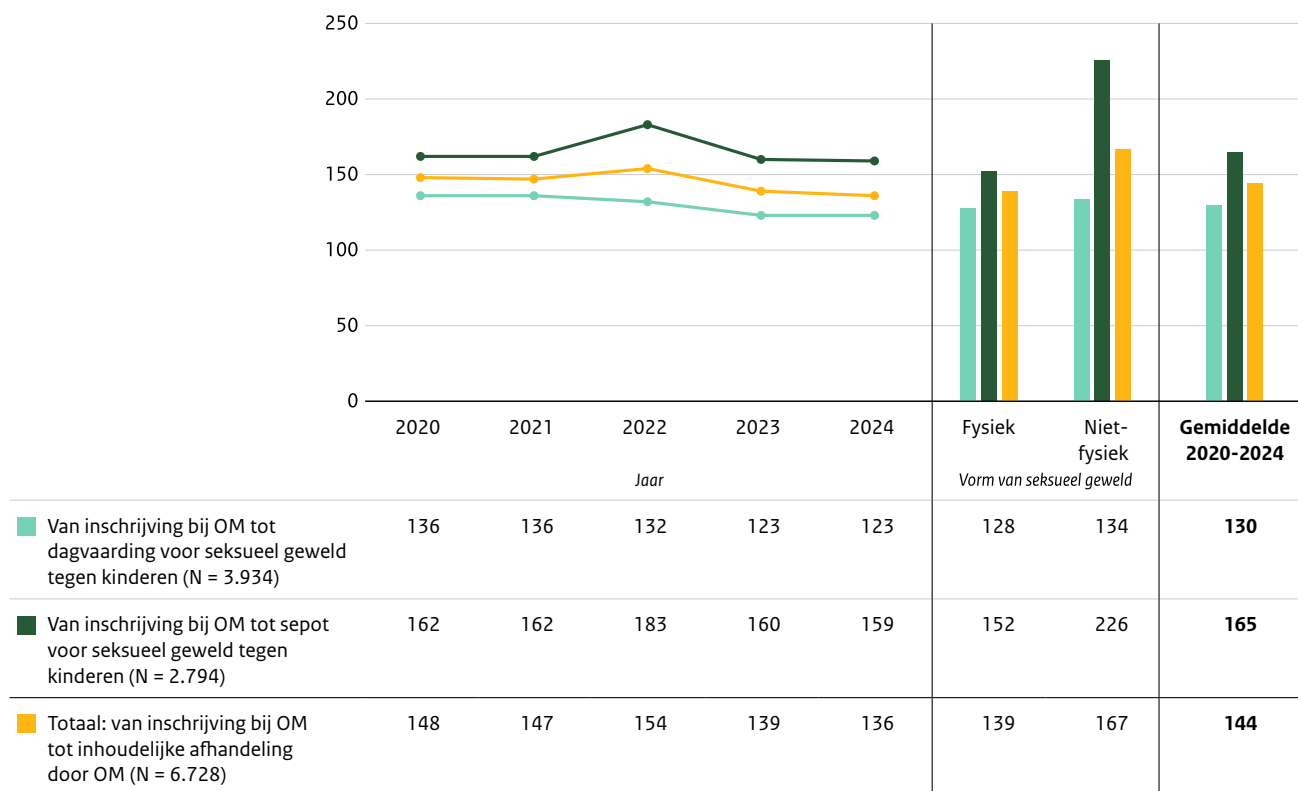
Een van de prioriteiten van de strafrechtketen van de afgelopen en voor de komende jaren is het verkorten van de doorlooptijden van zedenzaken. De doorlooptijd vormt een belangrijk aspect van de kwaliteit van de strafrechtspleging. Hoewel het evident is dat er in bepaalde gevallen een lange doorlooptijd nodig is voor een gedegen onderzoek, is een lange doorlooptijd in de meeste gevallen erg belastend voor het slachtoffer. In 2019 heeft het Bestuurlijk Ketenberaad (BKB) professionele streefnormen vastgesteld voor de doorlooptijden van zeven zaakstromen, waaronder die van de zaakstroom zeden. De bijbehorende aanpak is beschreven in het Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken,³¹¹ opgesteld door zedenexperts van de politie, het Openbaar Ministerie, de Rechtspraak, het ministerie van Justitie en Veiligheid, Slachtofferhulp Nederland en Perspectief Herstelbemiddeling, onder coördinatie van de Directie Strafrechtketen.

In deze paragraaf worden de doorlooptijden van de instroom bij het OM tot de inhoudelijke afhandeling besproken. Dat is de tijd tussen het moment dat een zaak van seksueel geweld tegen kinderen bij het OM wordt ingeschreven en het moment dat het OM de vervolgingsbeslissing registreert, oftewel de zaak inhoudelijk afhandelt. De doorlooptijden van de afhandeling bij het OM tot het eindvonnis in eerste aanleg komen in [Hoofdstuk 5](#) aan bod.

³¹⁰ Voor meer gedetailleerde informatie over de verschillende sepotgronden, zie: Aanwijzing gebruik sepotgronden, Stcr. 2022, 16 129.

³¹¹ Bestuurlijk Ketenberaad, 2022.

De doorlooptijd is berekend voor alle 6.728 zaken die het OM in de periode 2020-2024 inhoudelijk heeft afgehandeld. Ook is de doorlooptijd berekend van de 3.934 zaken die met een dagvaarding voor seksueel geweld tegen kinderen zijn afgehandeld. En van de 2.794 inhoudelijk afgehandelde zaken waarbij dat niet het geval is. Het gaat dan om de overige zaken die veelal met een (technisch) sepot zijn afgehandeld.

Figuur 4.6 Gemiddelde doorlooptijden bij het OM in dagen, per jaar en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 6.728)³¹²

Bron: OM

Gemiddeld bijna vijf maanden nodig voor vervolgingsbeslissing

Uit Figuur 4.6 blijkt dat er gemiddeld 144 dagen, oftewel bijna vijf maanden, zitten tussen het moment dat een zaak van seksueel geweld tegen kinderen bij het OM wordt ingeschreven en het moment waarop het OM de zaak inhoudelijk afhandelt. De doorlooptijd is gemiddeld korter als de vervolgingsbeslissing een dagvaarding is, dan wanneer het een sepot of overige afhandeling is: 130 dagen, oftewel vier maanden, tegenover 165 dagen, oftewel bijna 5,5 maanden.

Zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen hebben een kortere doorlooptijd bij het OM dan zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen: gemiddeld 139 dagen tegenover 167 dagen. Dit verschil komt met name voor rekening van de zaken waarin het OM besluit om niet te dagvaarden. Wanneer wel gedagvaard wordt, is de doorlooptijd nagenoeg gelijk: 128 dagen voor zaken van fysieke aard tegenover 134 dagen voor zaken

³¹² In 2020 heeft het OM te maken gehad met uitval van zittingen vanwege de coronacrisis. Dit heeft een negatief effect gehad op de doorlooptijd van zaken.

van niet-fysieke aard. Wanneer niet gedagvaard wordt, lopen de doorlooptijden meer uiteen: 152 dagen voor zaken van fysieke aard tegenover 226 dagen voor zaken van niet-fysieke aard.

Het Bestuurlijk Ketenberaad³¹³ heeft voor het thema zeden als doel gesteld dat 80% van de zaken die instromen bij het OM én waarbij beoordeeld wordt dat er gedagvaard moet worden, binnen 60 dagen afgehandeld dient te zijn. Hoewel de doorlooptijd tot dagvaarding is verbeterd, is het streefcijfer van 80% nog niet bereikt voor de zaken van seksueel geweld tegen kinderen. In 2020 was de doorlooptijd van inschrijving bij het OM tot het besluit tot dagvaarding in 38% van de zaken korter dan 60 dagen. In 2024 is dit toegenomen tot 51% van de zaken. Deze cijfers voor seksueel geweld tegen kinderen blijven bovendien achter ten opzichte van het totaal zedenmisdrijven. Daarvoor is in 60% van de zaken de norm behaald in 2024.³¹⁴

4.6 In het kort

Per 1 juli 2024 is de Wet seksuele misdrijven in werking getreden. Hierdoor zijn er meer vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag strafbaar. Ook is voor sommige delicten de bewijslast veranderd ten gunste van het slachtoffer. De eerste zaken die onder deze wet vallen, zijn al ingeschreven bij en afgehandeld door het OM. Het betreft vooralsnog een klein aantal zaken op basis waarvan nu nog geen conclusies getrokken kunnen worden. In deze monitor over 2020-2024 hebben de meeste zaken dan ook betrekking op de oude Wet misdrijven tegen de zeden.

Van de 6.728 zaken die het OM in deze periode inhoudelijk heeft afgehandeld, eindigen er 3.939 in een dagvaarding en 2.266 zaken eindigen in een technisch sepot. Er is sprake van een stijging in het aantal dagvaardingen en een daling in het aantal onvoorwaardelijke technische sepots. Deze positieve ontwikkeling duidt erop dat een gebrek aan bewijs relatief minder vaak een reden is voor beëindiging van de strafprocedure. Ook kiest het OM steeds vaker voor een OM-strafbeschikking, met name bij zaken van niet-fysiek seksueel geweld.

De doorlooptijden blijven een punt van aandacht. Gemiddeld heeft het OM bijna vijf maanden nodig om een vervolgingsbeslissing te nemen. De verkorting ervan is vooralsnog slechts minimaal, waarmee de beleidsdoelen over de doorlooptijden niet worden gehaald.

³¹³ Zie Bestuurlijk Ketenberaad, 2022.

³¹⁴ Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025.

Sextortion: de zaak Gianni de W.³¹⁵

De dwangmatige en egocentrische manier van afpersen van en controle over (soms zeer) jonge slachtoffers om zo zijn seksuele verlangens te bevredigen, waren een uiting van Gianni's frustraties en onmacht. Er is bij hem sprake van autisme, persoonlijkheidsproblematiek met borderline en antisociale trekken, zo blijkt uit de rapportages van deskundigen. Om deze redenen begon de behandeling van Gianni de W. al tijdens zijn voorarrest.

Over een periode van 8 jaar vergalde Gianni de W. het leven van 172 meiden door hen via Instagram- en Snapchat te dwingen seksueel beeldmateriaal van zichzelf te sturen. Als de meiden aangaven geen foto's meer te willen maken, dreigde hij de eerder gestuurde foto's en video's te verspreiden. Hij zei dat ze dat konden voorkomen door precies te doen wat hij van hen eiste. Zo kregen ze instructies over poses, lingerie en handelingen. Ze werden ook gedwongen om steeds verdergaand materiaal naar hem te sturen. Ondanks dat de slachtoffers duidelijk aangaven dit niet te willen, hem herhaaldelijk vroegen te stoppen en duidelijk maakten dat zijn gedrag hen tot wanhoop en zelfs zelfmoordgedachten dreef, ging hij door. Zelfs een stopgesprek met de politie en gesprekken met slachtoffers over de gevolgen voor hen brachten daar geen verandering in. Pas na zijn aanhouding kwam er een einde aan.

In de daaropvolgende rechtszaak werden de verhalen van 30 van zijn slachtoffers aan de rechter voorgelegd. Gianni de W. kreeg uiteindelijk een gevangenisstraf van in totaal 6,5 jaar en tbs met voorwaarden. Ook moest hij een schadevergoeding aan de slachtoffers betalen.

Deze tekst is gebaseerd op een waargebeurde casus

³¹⁵ [ECLI:NL:RBZWB:2024:3003](#); [ECLI:NL:RBZWB:2024:3005](#)

5

Berechten

Het jaarlijks aantal zaken dat de rechter afdoet is met ongeveer een kwart toegenomen. In 83% van de zaken van fysiek seksueel geweld volgt een veroordeling. Voor zaken met niet-fysiek seksueel geweld is dat in 95% van de zaken. In gemiddeld 74% van de gevallen moet de pleger in principe een deel van de straf in de gevangenis uitzitten.

De berechting van een verdachte vindt plaats wanneer het Openbaar Ministerie (OM) dagvaardt (zie Hoofdstuk 4). De zaak wordt dan voorgelegd aan de rechter die – kortgezegd – op basis van het onderzoek op de zitting tot een einduitspraak komt zoals een veroordeling of een vrijspraak. In het geval van een veroordeling beslist de rechter tot slot over de op te leggen straf. Tegen een einduitspraak van de rechter in eerste aanleg kan zowel de verdachte als het OM in hoger beroep gaan.³¹⁶

Leeswijzer

Hierna wordt ingegaan op de manier waarop de rechter zaken van seksueel geweld tegen kinderen behandelt (§5.1). Vervolgens beschrijft §5.2 de achtergrond van de data die in dit hoofdstuk worden gebruikt. In §5.3.1 gaat het over het aantal en het soort zaken van seksueel geweld tegen kinderen dat de rechter in eerste aanleg jaarlijks afdoet. Daarna toont §5.3.2 de einduitspraken van de rechter in eerste aanleg. Ook wordt een korte beschrijving gegeven van de kenmerken van de verdachten die bij de rechter in beeld komen (§5.3.3). De door de rechter opgelegde straffen en maatregelen in de zaken die tot een veroordeling hebben geleid voor seksueel geweld tegen kinderen staan centraal in §5.4. En §5.5 gaat in op de doorlooptijden van dagvaarding door het OM tot aan de einduitspraak van de rechter. Tot slot vat §5.6 de belangrijkste bevindingen uit dit hoofdstuk samen.

In eerste aanleg afgedaan

In dit hoofdstuk wordt regelmatig gesproken over ‘in eerste aanleg afgedane zaken’. Hiermee worden alle zaken tegen individuele verdachten bedoeld waarin de rechter is gekomen tot een einduitspraak.

De verhouding tussen de gedagvaarde zaken en de in eerste aanleg afgedane zaken

De in eerste aanleg afgedane zaken van seksueel geweld tegen kinderen in een jaar komen niet precies overeen met de zaken die het OM met een dagvaarding in datzelfde jaar heeft afgehandeld. Het gaat namelijk niet om exact dezelfde selectie van zaken. Immers, niet alle zaken die het OM in een bepaald jaar dagvaardt, doet de rechter ook in datzelfde jaar af (zie ook §5.5 over de doorlooptijden). Bovendien groeit zowel het aantal zaken waarin het OM dagvaardt. Hierdoor ligt het totaal aantal door het OM gedagvaarde zaken van seksueel geweld tegen kinderen in de periode 2020-2024 met 3.939 zaken (zie §4.4.2) 14% hoger dan het totaal aantal door de rechter in eerste aanleg afgedane zaken in dezelfde periode (N = 3.446, zie Figuur 5.1).

³¹⁶ De berechting van zaken van seksueel geweld tegen kinderen in hoger beroep valt buiten het bestek van deze monitor.

5.1 Werkwijze van de rechter

5.1.1 *Bewijs in zaken van seksueel geweld tegen kinderen*

De behandeling van zedenzaken vindt plaats in het openbaar, tenzij de verdachte minderjarig is.³¹⁷ Het is aan de rechter om te beoordelen of kan worden bewezen dat een verdachte het tenlastegelegde feit heeft begaan. Dat gebeurt op basis van het strafdossier, dat is samengesteld uit het bewijs dat is verzameld tijdens het opsporingsonderzoek onder leiding van het OM. Juist zedenzaken zijn meestal lastig te bewijzen. Dat komt doordat in veel gevallen slechts twee personen aanwezig zijn bij het feit, namelijk de pleger en het slachtoffer. Wanneer de verdachte het feit ontkent, is de verklaring van het slachtoffer vaak het enige bewijsmiddel dat overblijft. Moeilijkheden met het bewijs doen zich ook voor in zedenzaken met erg jonge minderjarige slachtoffers (of getuigen). Zij worden slechts in uitzonderlijke situaties gehoord door de politie. Dit heeft onder andere te maken met de (on)mogelijkheden van een kind om zich verbaal goed uit te drukken. En met het feit dat hele jonge kinderen niet goed in staat zijn om herinneringen aan te maken die langere tijd behouden blijven.³¹⁸

Hoewel de verklaring van het slachtoffer het belangrijkste bewijsmiddel vormt, moet ook – bij een ontkennende verdachte – steunbewijs worden gevonden. Het bewijs dat de verdachte het feit heeft begaan mag namelijk niet op basis van één bewijsmiddel, zoals de verklaring van het slachtoffer worden aangenomen. In zedenzaken kunnen bijvoorbeeld DNA-sporen of bij het slachtoffer geconstateerde verwondingen steunbewijs opleveren via een Forensisch Medisch Onderzoek (FMO) (zie §3.3). Ook kan informatie op gegevensdragers, zoals een mobiele telefoon of computer, steunbewijs opleveren. Hierbij valt te denken aan digitale sporen zoals fotomateriaal, chatgesprekken of locatiegegevens.

5.1.2 *Straftoemeting in zedenzaken*

Wanneer de rechter oordeelt dat er voldoende wettig en overtuigend bewijs aanwezig is voor een bewezenverklaring van het feit, kan de verdachte tot een straf en/of een maatregel worden veroordeeld. Bij het bepalen van de soort en de duur van een straf of maatregel kijkt de rechter onder meer naar de ernst van het feit en de persoonlijke omstandigheden van de verdachte.³¹⁹ Ook houdt de rechter rekening met de omstandigheden waaronder het feit is gepleegd, zoals de duur van het seksueel geweld en het aantal slachtoffers. Verder neemt de rechter de strafeis van de officier van justitie in aanmerking. Daarnaast kan de rechter door reclasseringsmedewerkers en/of gedragsdeskundigen³²⁰ worden voorgelicht over de persoon van de verdachte en hun advies ontvangen over de op te leggen straf en/of maatregel.

Voor sommige zedenfeiten heeft het Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht (LOVS) oriëntatiepunten³²¹ opgesteld die rechters kunnen raadplegen voor het bepalen van de hoogte van de straf. Het doel hiervan is de rechtseenheid en rechtszekerheid te bevorderen. Het LOVS beveelt rechters dringend aan om hierop acht te slaan, maar de rechters zijn daar vanwege hun onafhankelijkheid niet aan gebonden. Wel moeten

³¹⁷ Artt. 269 en 495b Sv.

³¹⁸ Zie Bauer (2007).

³¹⁹ Bij het laatste kan worden gedacht aan een inschatting of de pleger opnieuw de fout in zal gaan en de houding van de pleger ten aanzien van (de ernst van) de gepleegde feiten.

³²⁰ In het geval van minderjarige plegers is dit de jeugdreclassering/Raad voor de Kinderbescherming.

³²¹ Er bestaan oriëntatiepunten voor meerderjarigen op het gebied van kinderporno, verkrachting, jeugdprostitutie en voor minderjarigen op het gebied van schennis, verkrachting, aanranding en ontucht.

rechters zich houden aan het taakstrafverbod³²² dat geldt voor een misdrijf waarop een gevangenisstraf van 6 jaar of meer staat en dat een ernstige inbreuk maakt op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer. Dit verbod geldt ook als een verdachte in de afgelopen vijf jaar eerder een taakstraf heeft gekregen voor het plegen van een soortgelijk feit. Aangezien niet voor alle zedenfeiten een oriëntatiepunt is opgenomen in de LOVS-richtlijn, motiveren rechters hun uitspraak ook vaak aan de hand van andere soortgelijke zedenzaken.³²³

5.1.3

Soorten straffen en maatregelen

Een straf heeft verschillende doelen, zoals het afschrikken van andere potentiële plegers (een vorm van preventie), het voorkomen van herhaling en vergelding. Straffen kunnen onder andere bestaan uit een gevangenisstraf of jeugddetentie, een taakstraf of een geldboete. In sommige gevallen kunnen deze straffen ook (deels) voorwaardelijk worden opgelegd. Bijvoorbeeld bij gevangenisstraffen korter dan 4 jaar of bij jeugddetentie. Dat wordt een voorwaardelijke veroordeling genoemd. Aan het voorwaardelijke strafdeel kan een proeftijd verbonden worden waarbinnen de pleger geen strafbare feiten mag plegen. De pleger die deze voorwaarde niet naleeft, moet het voorwaardelijk strafdeel mogelijk alsnog ondergaan. Een voorwaardelijke veroordeling wordt meestal opgelegd om het gedrag van de pleger te beïnvloeden en recidive te voorkomen.

Voor bepaalde misdrijven kan de rechtbank (ook) een vrijheidsbenemende maatregel opleggen, zoals terbeschikkingstelling (tbs) of plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ).^{324, 325} Wanneer de rechter een verdachte veroordeelt tot een (voorwaardelijke) gevangenisstraf of een tbs-maatregel, kan ook een gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel (GVM) worden opgelegd. Deze zelfstandige toezichtmaatregel is met de Wet langdurig toezicht op 1 januari 2018 ingegaan.³²⁶ Ter bescherming van de veiligheid van anderen, de algemene veiligheid of de veiligheid van personen en goederen kan deze maatregel aan een pleger worden opgelegd. Daarmee wordt de pleger verplicht om bepaalde voorwaarden na te leven, zoals een contactverbod, een mediaverbod of een reisverbod. De GVM geldt voor drie doelgroepen, waaronder plegers van seksueel geweld tegen kinderen.³²⁷ De GVM gaat pas in nadat de pleger de opgelegde straf heeft uitgezeten. De verwachting is dat met de GVM onder meer herhaald plegerschap kan worden voorkomen.^{328, 329}

³²² Art. 22b Sr.

³²³ Nationaal Rapporteur, 2016 (Ontucht voor de rechter. Deel 2: De straffen).

³²⁴ Art. 77s Sr. De PIJ is een maatregel die aan jeugdige of adolescente plegers kan worden opgelegd en is gevormd naar tbs. Evenals bij tbs dient sprake te zijn geweest van een psychische stoornis bij de pleger ten tijde van het plegen van het feit (deze voorwaarde geldt sinds 1 april 2014 (Stb. 2013, 485)). Ook dient de oplegging van de maatregel geboden te zijn ter beveiliging van de maatschappij (art. 77s lid 1 Sr). Daarnaast dient het opleggen van een PIJ in het belang te zijn van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de pleger. Een PIJ kan ook in voorwaardelijke vorm worden opgelegd (art. 77x Sr).

³²⁵ Plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis (art. 37 Sr) en plaatsing in een inrichting voor stelselmatige plegers (ISD-maatregel, art. 38m Sr) zijn ook voorbeelden van vrijheidsbenemende maatregelen.

³²⁶ Nagtegaal, 2021.

³²⁷ Personen die worden veroordeeld tot vijf typen zedendelicten en twee andere delicten. Dit zijn enige betrokkenheid bij kinderporno (bezit, verspreiding, et cetera; art. 240b Sr), ontucht met een minderjarige (art. 248c Sr), iemand onder de 16 jaar met ontuchtig oogmerk getuige laten zijn van seksuele handelingen (art. 248d Sr), online grooming met persoon onder de 16 jaar (art. 248e Sr), opzettelijk bevorderen of teweegbrengen van ontucht tussen een kind met een derde (art. 250 Sr), mensenhandel (art. 273f Sr), of afpersing (art. 317 lid 1 Sr) (art. 38z lid 1c Sr).

³²⁸ Nagtegaal, 2021.

³²⁹ De GVM wordt jaarlijks gemonitord door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC). Zie Van den Broek, et al., 2024.

Verder bestaan er verschillende vermogensmaatregelen: de schadevergoedingsmaatregel,³³⁰ civiele vordering,³³¹ onttrekking aan het verkeer³³² en ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel.³³³ Een ontnemingszaak kan worden gevoerd naast de strafzaak en is bedoeld om het financiële voordeel af te nemen dat verdachten met hun criminele activiteiten hebben verdiend. De schadevergoedingsmaatregel verplicht plegers om de materiële en/of immateriële schade te herstellen die ze rechtstreeks aan slachtoffers hebben toegebracht. Doorgaans wordt een schadevergoedingsmaatregel opgelegd in combinatie met een toegewezen vordering van de benadeelde partij. De maatregel onttrekking aan het verkeer van in beslag genomen voorwerpen is eveneens een beveiligingsmaatregel. Deze maatregel kan in sommige gevallen ook worden opgelegd wanneer de verdachte is vrijgesproken van het ten laste gelegde feit.³³⁴ In het geval van een veroordeling kunnen in beslag genomen voorwerpen met behulp waarvan het feit is begaan of die door het feit zijn vervaardigd, ook verbeurd worden verklaard, oftewel: worden vernietigd. De verbeurdverklaring is een bijkomende straf, geen maatregel.³³⁵

5.2 Achtergrond van de cijfers

De cijfers in dit hoofdstuk gaan over (nagenoeg) alle berechtingen van seksueel geweld tegen kinderen in de jaren 2020-2024. Voor een toelichting op de dataverzameling, hoe de data zijn meegenomen in de analyse en de beperkingen aan de data wordt verwezen naar [Hoofdstuk 4](#).

³³⁰ Art. 36f Sr.

³³¹ Art. 51a e.v. Sv.

³³² Art. 36c Sr.

³³³ Art. 36e Sr.

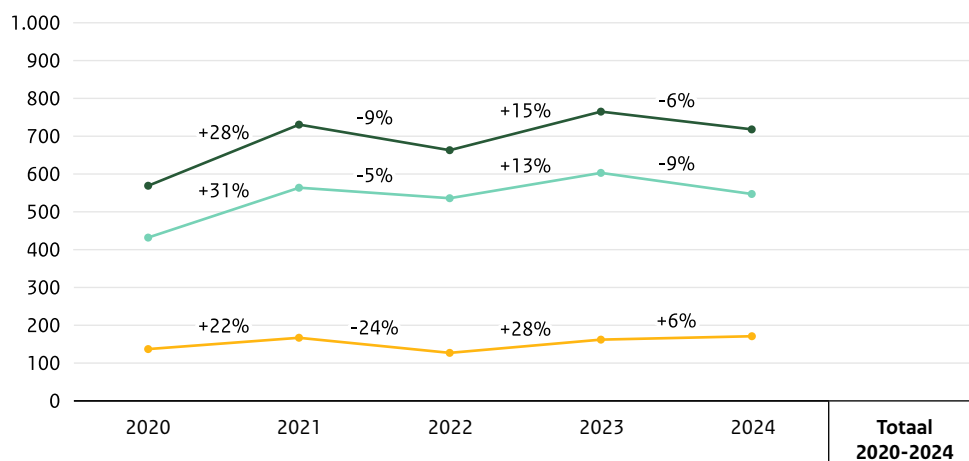
³³⁴ Art. 36b lid 1 Sr.

³³⁵ Art. 33 Sr.

5.3 In eerste aanleg afgedane zaken

5.3.1 In eerste aanleg afgedane zaken naar afdoening

Figuur 5.1 toont dat de rechter in eerste aanleg 3.446 zaken van seksueel geweld tegen kinderen heeft afgedaan in de periode 2020 tot en met 2024. Dit komt neer op een gemiddelde van 689 zaken per jaar. Hierbij gaat het om gemiddeld zo'n 536 zaken per jaar van fysiek seksueel geweld tegen kinderen en 153 zaken per jaar van niet-fysiek geweld.

	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal 2020-2024
Niet-fysiek	137	167	127	162	171	764
Fysiek	432	564	536	603	547	2.682
Totaal	569	731	663	765	718	3.446

Figuur 5.1 Het jaarlijks aantal door de rechter in eerste aanleg afgedane zaken van seksueel geweld tegen kinderen, 2020-2024 (N = 3.446)

Bron: OM

Aantal afgedane zaken in vijf jaar met een kwart gestegen

In deze periode is het jaarlijks aantal afgedane zaken met ongeveer een kwart toegenomen. Het grootste deel van deze groei ligt in de periode 2020-2021 en is te verklaren doordat in 2020 zittingen zijn uitgevallen vanwege de coronacrisis. Dit geldt zowel voor zaken van fysiek als niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen. In 2024 neemt het aantal in eerste aanleg afgedane zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen met 9% af ten opzichte van het jaar ervoor. Voor zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen is er juist sprake van een toename van 6% ten opzichte van een jaar eerder.

5.3.2 Soort afdoening: de einduitspraken van de rechter

Figuur 5.2 laat per jaar en per vorm van seksueel geweld tegen kinderen zien wat de einduitspraken van de rechter in eerste aanleg zijn in de in totaal 3.446 afgedane zaken. Dit zijn uitspraken op zaaksniveau. Het ontbreekt namelijk aan informatie over de bewezen-verklaring op feitniveau in het Phoenix-databestand van het OM. Dat betekent dat in zaken waarin de tenlastelegging naast seksueel geweld tegen kinderen ook gaat over andersoortige strafbare feiten, het niet mogelijk is om aan te geven of is vrijgesproken of veroordeeld voor de feiten die specifiek gaan over het seksueel geweld tegen kinderen. Deze informatie is ook niet te achterhalen in het uitsprakenregister van de Rechtspraak.³³⁶ Daarin worden de eindvonnissen van de rechter in principe openbaar gemaakt, maar een aanzienlijk deel van de vonnissen is (nog) niet gepubliceerd. Wel kan een vergelijking worden gemaakt tussen alle zaken van seksueel geweld tegen kinderen enerzijds, en de zaken waarin alleen feiten van seksueel geweld tegen kinderen ten laste zijn gelegd anderzijds. In bijna 77% (N = 2.640) van de in totaal 3.446 zaken die de rechter heeft afgedaan in eerste aanleg zijn alleen feiten van seksueel geweld tegen kinderen ten laste gelegd. In de overige 23% (N = 806) van de zaken zijn ook andere feiten ten laste gelegd.

In de einduitspraken is een onderscheid gemaakt tussen:

- Einduitspraken waarin de rechter een of meer van de ten laste gelegde feiten bewezen acht. Dat wil zeggen een veroordeling voor een of meer feiten die al dan niet betrekking hebben op seksueel geweld tegen kinderen, al dan niet na een voeging ter terechtzitting.^{337, 338}
- Einduitspraken waarbij de rechter vrijspreekt van alle feiten. Het betreft dus een volledige vrijspraak op zaaksniveau, al dan niet na een voeging ter terechtzitting.
- Overige uitspraken. Incidenteel komt het voor dat de rechter niet toekomt aan het inhoudelijk beoordelen van de feiten in een zaak en dus niet tot een veroordeling of vrijspraak kan komen. Bijvoorbeeld wanneer de rechter het OM niet-ontvankelijk verklaart.^{339, 340} Deze categorie bevat ook vijf zaken uit 2020 waarvan het eindvonnis onbekend is.

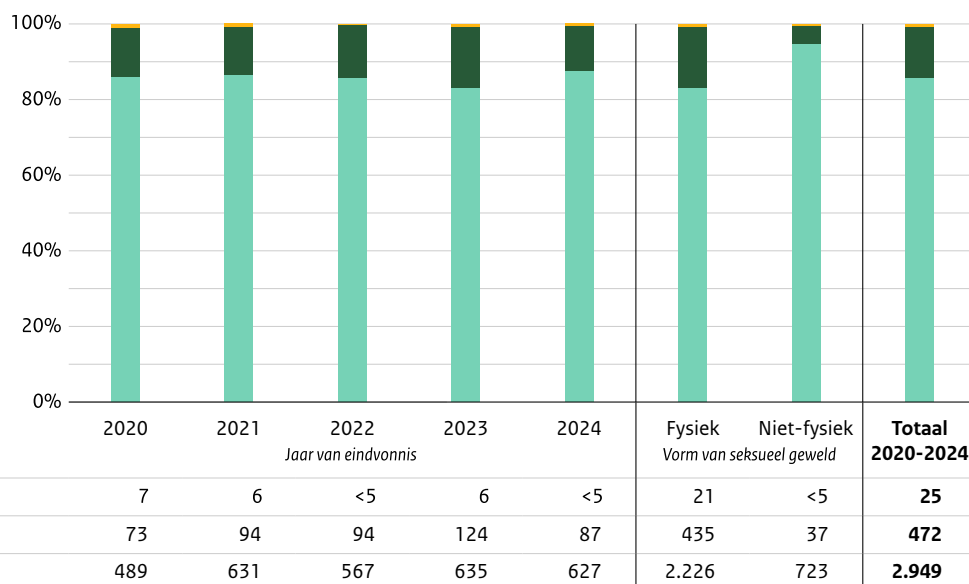
³³⁶ Website de Rechtspraak, www.rechtspraak.nl/uitspraken.

³³⁷ Art. 285 Sv. Indien strafbare feiten waartussen verband bestaat of welke door dezelfde persoon zijn begaan afzonderlijk zijn aangebracht (als verschillende zaken) maar op dezelfde terechtzitting worden behandeld, dan beveelt de rechter de voeging van de initieel afzonderlijk aangebrachte zaken.

³³⁸ Voor de volledigheid moet worden opgemerkt dat ook de afdoening 'ontslag van alle rechtsvervolging' onder deze categorie afdoeningen valt (art. 350 en 352 lid 2 Sv). Deze einduitspraak doet de rechter als het ten laste gelegde wel is bewezen, maar de verdachte (of het feit) niet strafbaar is, zoals in het geval van rechtvaardigingsgronden (bijvoorbeeld noodweer) of schuldsluitingsgronden (bijvoorbeeld ontoerekeningsvatbaarheid).

³³⁹ Art. 348 Sv.

³⁴⁰ Hoewel volgens art. 138 Sv deze uitspraken moeten worden aangemerkt als einduitspraken, zijn het nog geen uitspraken 'over het feit' in de zin van art. 68 Sr. Aldus mag in deze gevallen een nieuwe vervolging worden ingesteld.

Figuur 5.2 Door de rechter in eerste aanleg afgedane zaken van seksueel geweld tegen kinderen naar einduitspraak, per jaar en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 3.446)

Bron: OM

Aantal vrijspraken afgenomen na eerdere toename

In de periode 2020-2024 volgt vrijspraak in gemiddeld 14% van de zaken (N = 3.446). In 86% van de zaken volgt een veroordeling. Voor zaken die alleen betrekking hebben op feiten van seksueel geweld tegen kinderen (N = 2.640) geldt dat er in 16% van de zaken wordt vrijgesproken en dat er in 83% een veroordeling volgt. Tussen 2020 en 2023 nam het aandeel vrijspraken toe van 13% tot 16%. Eenzelfde ontwikkeling was zichtbaar voor de zaken waarin niet alleen feiten van seksueel geweld tegen kinderen ten laste zijn gelegd (respectievelijk van 15% in 2020 tot 20% in 2023). Deze toename past in een langere trend die in de vorige monitor al de aandacht kreeg.³⁴¹ In 2024 daalt het percentage vrijspraken echter weer tot 12% voor zaken met onder meer feiten van seksueel geweld tegen kinderen en tot 14% voor zaken met alleen feiten van seksueel geweld tegen kinderen. Daarmee is – in ieder geval voor nu – een zorgwekkende trend doorbroken. Mogelijk kijkt het OM beter naar de haalbaarheid van de zaak om de achterstanden op het vlak van zedenzaken in te halen en de doorlooptijden te verkorten.

In zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen ligt in de periode 2020-2024 het percentage vrijspraken met gemiddeld 16% aanzienlijk hoger dan in zaken van niet-fysiek seksueel geweld, namelijk gemiddeld 5%. Specifiek voor de zaken waarin alleen feiten van seksueel geweld tegen kinderen ten laste zijn gelegd gaat het om respectievelijk 18% en 6%.

In 83% van de zaken van fysiek seksueel geweld volgt een veroordeling. Voor zaken met niet-fysiek seksueel geweld is dat 95%. Ongeveer hetzelfde geldt voor de zaken die alleen betrekking hebben op feiten van seksueel geweld tegen kinderen: respectievelijk 81% en 94%. De reden hiervoor is dat in zaken van niet-fysiek seksueel geweld vaker (direct, objectief) ondersteunend bewijs is, zoals beeldmateriaal, waardoor deze zaken makkelijker te bewijzen zijn. Daarentegen zijn zaken van fysiek seksueel geweld vaak moeilijker te bewijzen.

³⁴¹ Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

5.3.3 Wie zijn de verdachten in beeld bij de rechter?

In de jaren 2020 tot en met 2024 heeft de rechter in totaal 3.446 zaken van seksueel geweld tegen kinderen in eerste aanleg afgedaan (zie [Figuur 5.1](#)). Het gaat bijna allemaal om unieke personen, al kan het voorkomen dat sommige verdachten meer dan een zaak van seksueel geweld tegen kinderen hebben in deze periode, bijvoorbeeld in het geval van herhaald plegerschap.

Van de verdachten is 99% man en 1% vrouw.³⁴² Ze zijn gemiddeld 35,0 jaar op het moment van het plegen van het misdrijf. Van alle verdachten van seksueel geweld tegen kinderen is 17% jonger dan 18 jaar en ruim 12% adolescent (18 tot 23 jaar). Verder is 36% veertig jaar of ouder. Bijna 82% van de verdachten is in Nederland geboren.

De verdachten van fysiek seksueel geweld tegen kinderen zijn met gemiddeld 34,0 jaar jonger dan de verdachten van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen, die gemiddeld 38,4 jaar zijn. Bij fysiek seksueel geweld tegen kinderen is 20% van de verdachten jonger dan 18 jaar en 12% adolescent. Bij niet-fysiek geweld tegen kinderen is dit respectievelijk 7% en 12%.

5.4 Opgelegde straffen en maatregelen

Deze paragraaf beschrijft de straftoemeting door de rechter in eerste aanleg in de 2.902 veroordelingen met strafoplegging en/of -maatregel van de in totaal 2.949 veroordelingen voor seksueel geweld tegen kinderen in de periode 2020-2024. §5.4.1 gaat in op de opgelegde hoofdstraffen, waarbij ook aandacht is voor de duur van de opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen (§5.4.1.1). §5.4.2 geeft vervolgens een overzicht van de opgelegde maatregelen en bijkomende straffen in zaken van seksueel geweld tegen kinderen.

5.4.1 Opgelegde hoofdstraffen

Bij een veroordeling voor seksueel geweld tegen kinderen kan de rechter de volgende hoofdstraffen opleggen: een gevangenisstraf of jeugddetentie in het geval van minderjarige en soms ook adolescente plegers,³⁴³ een taakstraf (een werk- of een leerstraf) en een geldboete (zie ook §5.1.3).³⁴⁴ [Figuur 5.3](#) laat zien welke hoofdstraffen de rechter in eerste aanleg heeft opgelegd in de 2.902 veroordelingen met strafoplegging en/of -maatregel van de in totaal 2.949 veroordelingen voor seksueel geweld tegen kinderen in 2020-2024, zowel per jaar als per vorm van het seksueel geweld. De figuur maakt onderscheid tussen hoofdstraffen waarbij de pleger daadwerkelijk een vrijheidsstraf moet ondergaan (de geheel onvoorwaardelijke en de deels voorwaardelijke vrijheidsstraffen), en hoofdstraffen waarbij dat niet het geval is (de geheel voorwaardelijke vrijheidsstraffen, taakstraffen en geldboetes). De straffen hebben betrekking op de zaak als geheel en kunnen opgelegd zijn voor zowel bewezenverklarde feiten van seksueel geweld tegen

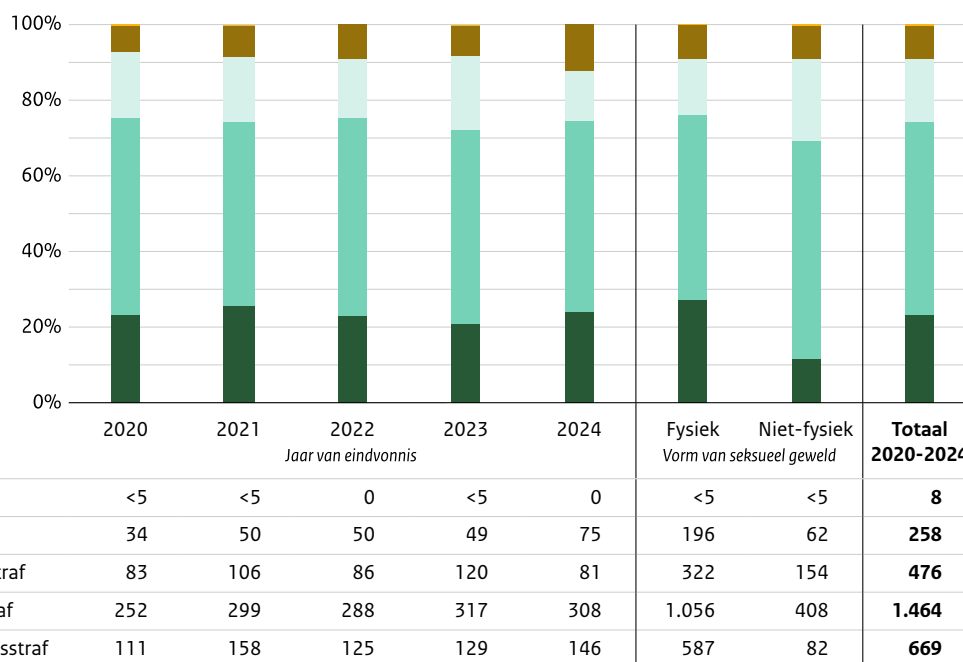
³⁴² Van één verdachte is het geslacht onbekend in de registratie.

³⁴³ Door toepassing van het adolescentenstrafrecht.

³⁴⁴ Art. 9 Sr geeft een limitatieve opsomming van de straffen die in Nederland bestaan. In art. 77h Sr staan de straffen die aan minderjarigen en adolescenten kunnen worden opgelegd.

kinderen als op een of meer andere bewezenverklaarde strafbare feiten. Het komt immers regelmatig voor dat in een zaak van seksueel geweld tegen kinderen er tegelijk ook sprake is van andere strafbare feiten (namelijk in 23% van de in eerste aanleg afgedane zaken, zie §5.3.2).

Wanneer meer dan een hoofdstraf is opgelegd, dan is in de figuur alleen de zwaarste hoofdstraf weergegeven. Hierbij wordt een vrijheidsstraf als zwaarst beschouwd, gevolgd door een taakstraf en tot slot een geldboete. Een vrijheidsstraf is een gevangenisstraf of jeugddetentie.

Figuur 5.3 Veroordelingen in eerste aanleg voor seksueel geweld tegen kinderen, naar zwaarst opgelegde hoofdstraf, per jaar en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 2.902)

Bron: OM

In bijna driekwart van alle veroordelingen volgt een vrijheidsstraf

Gemiddeld 74% van de veroordeelde verdachten in zaken waarin (ook) seksueel geweld tegen kinderen ten laste is gelegd, krijgt een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd. Dit wil zeggen dat de pleger in principe een deel van de straf in de gevangenis moet uitzitten. Het percentage schommelt tussen de 72% (2023) en de 75% (2020).

De daarna meest opgelegde straf is een geheel voorwaardelijke gevangenisstraf. Bij deze straf hoeft een verdachte alleen daadwerkelijk naar de gevangenis als die de gestelde voorwaarden overtreedt. De voorwaardelijke gevangenisstraf is gemiddeld in 17% van de gevallen als zwaarste straf opgelegd. Opvallend is dat de voorwaardelijke gevangenisstraf in 2023 in 19% van de in eerste aanleg afgedane zaken de zwaarst opgelegde straf is, terwijl het een jaar later om 13% gaat.

Een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf wordt vaker opgelegd bij veroordelingen in zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen (76%) dan in zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen (69%). Het verschil is relatief groter voor de geheel

onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Deze wordt in 22% van de veroordelingen in zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen opgelegd, tegenover 15% in zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen.

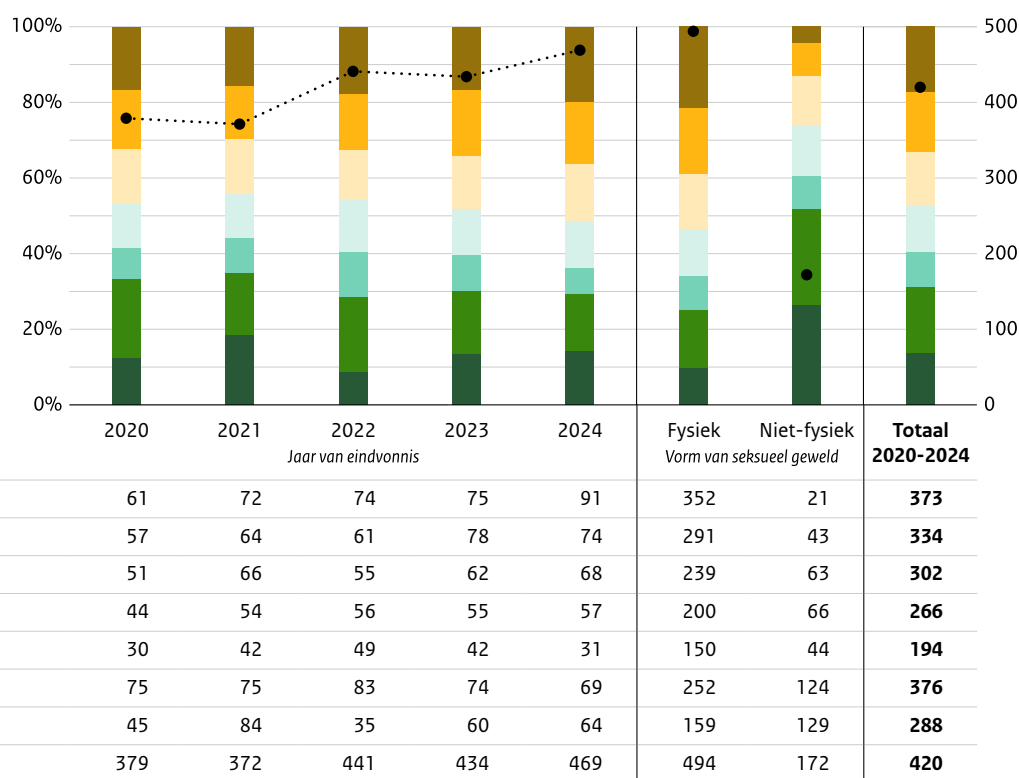
Vaker taakstraf als zwaarste straf

Een taakstraf is gemiddeld in 9% van de zaken als zwaarste straf opgelegd in de periode 2020-2024. Dit aandeel is in de tijd toegenomen. Waar de taakstraf in 2020 nog in 7% van de opgelegde straffen de zwaarste straf was, is dit 12% in 2024.

5.4.1.1

Duur van de opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen

Figuur 5.4 toont de duur van het onvoorwaardelijke deel van de in totaal 2.133 opgelegde (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen in 2020-2024, zowel per jaar als per vorm van seksueel geweld. De kolommen geven de duur weer in categorieën ten opzichte van de linker verticale as. De markeringen geven de gemiddelde duur weer in dagen ten opzichte van de rechter verticale as. Bij de jaren zijn de markeringen verbonden door een lijn waarmee de ontwikkeling in tijd beter zichtbaar is. Ook hier geldt dat de weergegeven strafduur vaak ook betrekking heeft op andere feiten naast al dan niet bewezenverklaarde feiten voor seksueel geweld tegen kinderen.

Figuur 5.4 Onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor seksueel geweld tegen kinderen, naar duur in categorieën en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 2.133)

Bron: OM

Onvoorwaardelijke vrijheidsstraf (fysiek) seksueel geweld tegen kinderen steeds langer

De figuur laat zien dat iets meer dan de helft van de berechte verdachten een straf korter dan 6 maanden krijgt. Gemiddeld krijgen verdachten van seksueel geweld tegen kinderen een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van 420 dagen, oftewel 1 jaar en 2 maanden. De afgelopen jaren is de gemiddelde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf langer geworden, van 379 dagen in 2020 tot 469 dagen in 2024. Vooral zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen worden zwaarder bestraft. In 2020 was de gemiddelde duur van een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf voor een zaak van fysiek seksueel geweld tegen kinderen 444 dagen, tegenover 568 dagen in 2024.³⁴⁵ Bij zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen bleef de gemiddelde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf ongeveer gelijk: 166 dagen in 2020 en 165 dagen in 2024.

5.4.2 Opgelegde maatregelen en bijkomende straffen

Naast de hoofdstraffen kan de rechter ook maatregelen en/of bijkomende straffen opleggen voor seksueel geweld tegen kinderen. Tabel 5.1 geeft weer welke maatregelen en bijkomende straffen de rechter in eerste aanleg in de periode 2020-2024 heeft opgelegd in de 2.902 zaken met een veroordeling met strafoplegging voor seksueel geweld tegen kinderen (zie [Figuur 5.3](#)).

Tabel 5.1 *Opgelegde maatregelen en bijkomende straffen in de zaken van seksueel geweld tegen kinderen die in eerste aanleg tot een veroordeling hebben geleid, periode 2020-2024 (N = 2.902)*

		Totaal (N = 2.902)	Vorm van seksueel geweld	
			Fysiek (N = 2.187)	Niet-fysiek (N = 715)
Vrijheidsbenemende en vrijheids- beperkende maatregelen				
	Contactverbod	6%	8%	2%
	Gebiedsverbod	2%	2%	1%
	Terbeschikkingstelling (tbs)	6%	6%	4%
	Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ)	1%	1%	0%
	Gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel	5%	5%	3%
Vermogensmaatregelen				
	Schadevergoedingsmaatregel	56%	68%	20%
	Civiele vordering	5%	6%	1%
	Onttrekking aan het verkeer	16%	12%	30%
Bijkomende straffen				
	Verbeurdverklaring	5%	4%	9%

Bron: OM

345 De uitsplitsing per jaar per vorm van seksueel geweld is niet opgenomen in Figuur 5.4.

Nauwelijks vrijheidsbenemende of -beperkende maatregel opgelegd

Uit de tabel blijkt dat de rechter niet vaak een vrijheidsbenemende of -beperkende maatregel oplegt aan plegers van seksueel geweld tegen kinderen. Een contactverbod komt het vaakst voor met ruim 6%, gevolgd door een tbs-maatregel (bijna 6%). De gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel wordt aan 5% van de plegers opgelegd. Van de gedragsbeïnvloedende maatregel voor jeugdigen is in de periode 2020-2024 helemaal geen sprake geweest. Dit ondanks dat deze maatregel aan 29% van de plegers opgelegd zou kunnen worden, omdat zij minderjarig of adolescent waren (jonger dan 23 jaar) op het moment van plegen (zie §5.3.3). De vrijheidsbenemende of -beperkende maatregelen worden vaker opgelegd in zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen dan in zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen.

Vaker schadevergoedingsmaatregelen opgelegd

In de periode 2020-2024 is in 56% van de zaken van seksueel geweld tegen kinderen die eindigen in een veroordeling een schadevergoedingsmaatregel³⁴⁶ opgelegd. Dit aandeel groeit al langere tijd. In de onderzoeksperiode gaat het om een stijging van 50% in 2020 naar 60% in 2024.

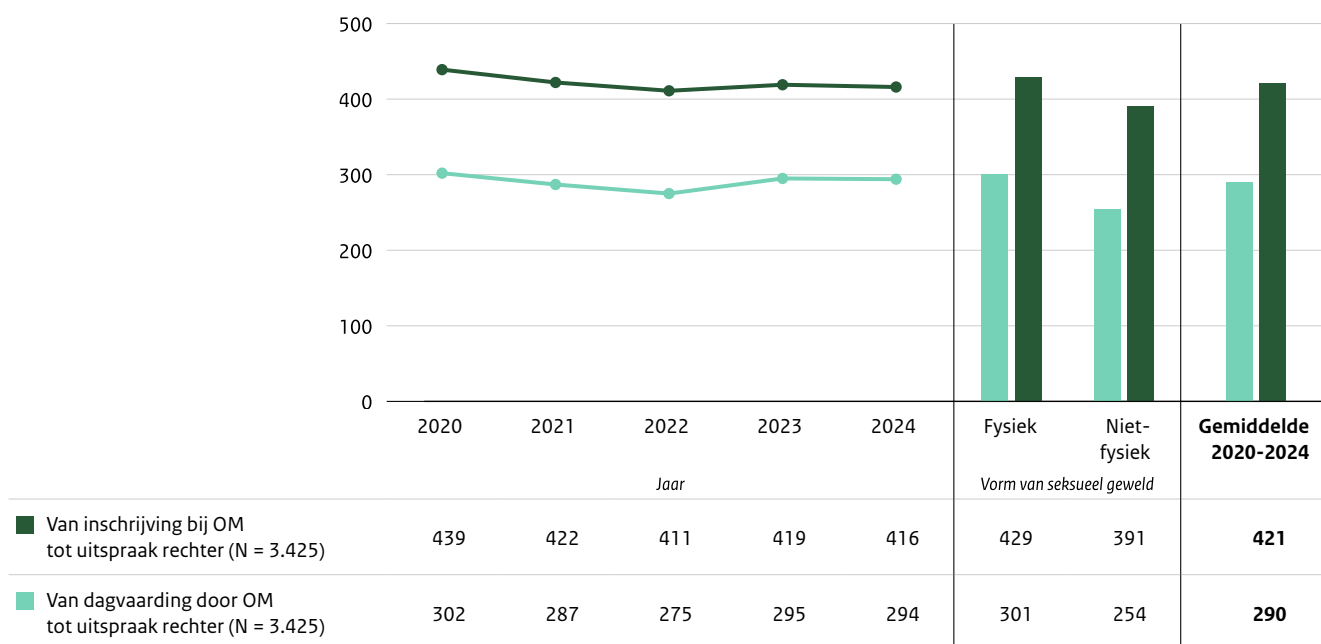
Bij zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen wordt in 20% van de veroordelingen een schadevergoedingsmaatregel opgelegd. Bij zaken van fysiek seksueel geweld gebeurt dit in 68% van de veroordelingen. Dit verschil wordt verklaard doordat het bij zaken van niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen in het overgrote deel van de gevallen gaat om het in bezit hebben of verspreiden van kinderporno (artikel 240b, zie ook [Tabel 4.2](#)) en in deze zaken zijn de slachtoffers lang niet altijd bekend.

³⁴⁶ De schadevergoedingsmaatregel wordt opgelegd door de rechter en betreft een strafrechtelijke schuld aan de staat.

5.5 Doorlooptijden

Zoals in Hoofdstuk 4 ([§4.5](#)) is besproken, is het verkorten van de doorlooptijden van zedenzaken een van de prioriteiten van de strafrechtketen. Ook de Nationaal Rapporteur vroeg al eerder aandacht voor de doorlooptijden.³⁴⁷ In 2019 heeft het Bestuurlijk Ketenberaad (BKB) professionele streefnormen voor de doorlooptijden van zeven zaakstromen vastgesteld, waaronder die van de zaakstroom zeden. De bijbehorende aanpak staat beschreven in het Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken.³⁴⁸

Figuur 5.5 toont, zowel per jaar als per vorm van seksueel geweld, twee verschillende doorlooptijden. Ten eerste de totale doorlooptijd tussen het moment dat een zaak bij het OM wordt ingeschreven en het moment dat de rechter de zaak in eerste aanleg afdoet. Ten tweede de doorlooptijd tussen het moment dat het OM een zaak besluit te dagvaarden voor seksueel geweld tegen kinderen en het moment dat de rechter in eerste aanleg de zaak afdoet. De doorlooptijden zijn berekend voor 3.424 van de 3.446 zaken die door de rechter in eerste aanleg zijn afgedaan (zie [Figuur 5.1](#)).³⁴⁹ Bij de resterende 22 zaken is de datum waarop het OM heeft gedagvaard niet bekend of niet betrouwbaar, waardoor de doorlooptijden van deze zaken niet kunnen worden berekend.

Figuur 5.5 De gemiddelde duur van de doorlooptijden tot aan einduitspraak van de rechter in dagen, per jaar en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 3.425)³⁵⁰

Bron: OM

³⁴⁷ Nationaal Rapporteur, 2021 (Dadermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2015-2019); Nationaal Rapporteur, 2023 (Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022).

³⁴⁸ Bestuurlijk Ketenberaad, 2022.

³⁴⁹ In [§4.5](#) zijn de doorlooptijden weergegeven vanaf het moment dat een zaak bij het OM binnenkomt tot aan het moment dat het OM de zaak inhoudelijk afhandelt. Er is daarbij een onderscheid gemaakt tussen de zaken van seksueel geweld tegen kinderen die het OM afdoet met een dagvaarding en de zaken waarin het OM de feiten seponeert of op een overige manier afhandelt.

³⁵⁰ De uitval van zittingen in 2020 vanwege de coronacrisis heeft een effect gehad op de doorlooptijden.

Na beslissing tot dagvaarding duurt uitspraak rechter gemiddeld 9,5 maanden

Zoals geconstateerd in Figuur 4.6 zitten er gemiddeld 130 dagen, oftewel ruim 4 maanden, tussen het moment dat een zaak van seksueel geweld tegen kinderen bij het OM wordt ingeschreven en het moment waarop het OM besluit te dagvaarden voor seksueel geweld tegen kinderen. Uit Figuur 5.5 blijkt dat het vervolgens gemiddeld nog eens 290 dagen, oftewel 9,5 maanden, duurt voordat de rechter tot een einduitspraak komt. De totale doorlooptijd van de zaken van seksueel geweld tegen kinderen die voor de rechter komen is gemiddeld 421 dagen, oftewel bijna 1 jaar en 2 maanden.³⁵¹ In de periode 2020-2024 is de doorlooptijd tussen de dagvaarding door het OM en de uitspraak door de rechter nauwelijks veranderd.

Het Bestuurlijk Ketenberaad heeft voor het thema zeden als doel gesteld dat 80% van de zedenzaken binnen 6 maanden (180 dagen) na ontvangst van de politie door de rechter op een zitting moet zijn behandeld.³⁵² Ook moet 80% van de zedenzaken binnen 3 maanden (90 dagen) na de zitting een eindvonnis in eerste aanleg krijgen. Oftewel, 64% van de zedenzaken zou binnen 9 maanden (270 dagen) na ontvangst van de politie een eindvonnis in eerste aanleg moeten krijgen. Voor zaken van seksueel geweld tegen kinderen lukt dit echter slechts in gemiddeld een derde (33%) van de gevallen. In 2024 gaat het zelfs om slechts 30% van de zaken.

De relatief lange doorlooptijden bij de rechter worden deels verklaard doordat er vaak al een langere tijd zit tussen het moment van (registratie van) dagvaarden en het daadwerkelijk inhoudelijk behandelen van de zaak op zitting. Verschillende parketten kampen met achterstanden die moeten worden weggewerkt, en ondanks dat zedenzaken in de regel prioriteit krijgen, is er niet altijd voldoende zittingsruimte. Bij grote, complexe zaken speelt bovendien dat er vaak meerdere pro formazittingen nodig zijn voordat de zaak inhoudelijk behandeld kan worden. Er zijn dan immers veel feiten, veel slachtoffers en veel gegevens om te onderzoeken. Daarnaast speelt in grote, complexe zaken vaak ook persoonlijkheidsproblematiek bij de verdachten. Zij worden doorgaans door een psycholoog en psychiater onderzocht, of soms ook in het Pieter Baan Centrum. Dit kan voor veel vertraging in het proces zorgen.

³⁵¹ Het totaal van 421 dagen is hoger dan de som van 130 en 290 dagen. Dit komt omdat de doorlooptijden steeds op een andere deelverzameling van zaken berekend worden: voor sommige zaken is wel de doorlooptijd bij het OM bekend, maar de doorlooptijd bij de rechter nog niet.

³⁵² Zie Bestuurlijk Ketenberaad, 2022.

Herstel en financiële compensatie

In het herstel van slachtoffers speelt financiële compensatie van materiële en immateriële schade, zoals ernstige mentale gevolgen, een belangrijke rol, naast passende hulpverlening. Een slachtoffer kan zich voor financiële compensatie tot de rechter wenden als de pleger strafrechtelijk wordt vervolgd. Ook kan een slachtoffer een financiële tegemoetkoming aanvragen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Aanvraagproces bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven

In 1976 is de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven in het leven geroepen. Deze wet is bedoeld als vangnet voor slachtoffers die niet via het strafrecht voor een vergoeding in aanmerking komen. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven biedt een financiële tegemoetkoming aan slachtoffers, nabestaanden en naasten van geweldsmisdrijven waarbij ernstig psychisch of fysiek letsel is veroorzaakt. Hiermee erkent de overheid het onrecht dat hen is aangedaan. Indien nodig kan het Schadefonds slachtoffers ook doorverwijzen om ervoor te zorgen dat zij de beste zorg ontvangen.³⁵³

Er zijn verschillende criteria waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming door het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Ten eerste moet de aanvraag binnen tien jaar na het misdrijf worden ingediend, tenzij er een goede reden is om dit later te doen. Bij kinderen start deze termijn pas wanneer ze 18 jaar zijn. Ten tweede moet het gaan om een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Seksueel geweld tegen kinderen valt hieronder. Het derde criterium is dat er sprake moet zijn van ernstig fysiek en/of psychisch letsel zoals bedoeld in de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven.³⁵⁴ In gevallen van verkrachting en langdurig seksueel misbruik, wordt altijd aangenomen dat dit letsel aanwezig is. Ten vierde mag het slachtoffer geen eigen aandeel hebben gehad in het ondervonden geweld, tenzij dit geweld disproportioneel was. Bij minderjarigen wordt het eigen aandeel milder beoordeeld. Bovendien wordt een tegemoetkoming dan meestal niet afgewezen, maar hooguit verlaagd. Tot slot moet het misdrijf in Nederland hebben plaatsgevonden en wordt er niet uitgekeerd als de schade al op een andere manier is vergoed.

Om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen, hoeft het geweldsmisdrijf niet bewezen te worden, maar moet het aannemelijk worden gemaakt met objectieve informatie. De aanvraag wordt dan ook beoordeeld aan de hand van de aannemelijkheidstoets. Deze toets is minder zwaar dan het wettig en overtuigend bewijs dat nodig is in het strafrecht. Naast dat het geweldsmisdrijf aannemelijk moet worden gemaakt, moeten ook de toedracht, de aanleiding en de omstandigheden van het geweldsmisdrijf voldoende duidelijk zijn.

Achtergrond van de cijfers

Om de data over de aanvragen die binnenkomen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven te presenteren, is gebruikgemaakt van cijfers van het Schadefonds zelf. Deze cijfers zijn beschikbaar gesteld aan de Nationaal Rapporteur en bevatten informatie over onder andere het aantal aanvragen, de hoogte van de vergoeding, de pleegdatum en het soort geweld. Voor deze monitor zijn de aanvragen waarbij sprake is van seksueel geweld en waarbij het slachtoffer op het moment van het misdrijf minderjarig was uit de data gefilterd.

³⁵³ Website Schadefonds Geweldsmisdrijven, www.schadefonds.nl/veelgestelde-vragen/wat-is-de-missie-en-visie-van-het-schadefonds/ (geraadpleegd 21 augustus 2025).

³⁵⁴ Website Schadefonds Geweldsmisdrijven, www.schadefonds.nl/slachtoffer/kom-ik-in-aanmerking/ (geraadpleegd 26 oktober 2025).

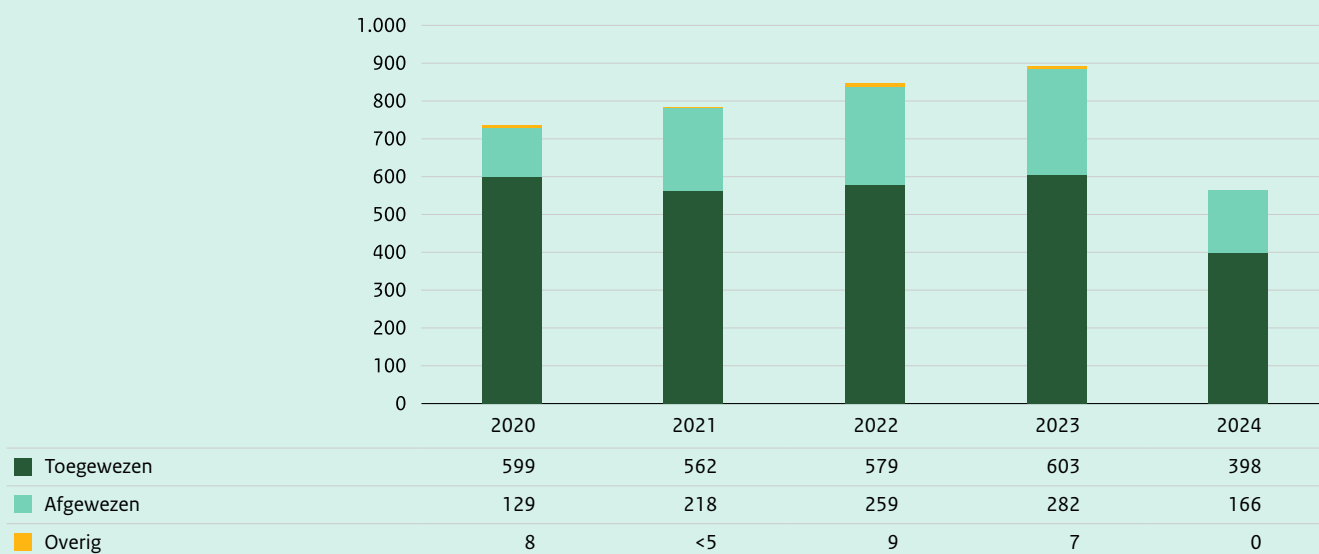
Gehanteerde definitie seksueel geweld tegen kinderen

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven richt zich op misdrijven met ernstig fysiek of psychisch letsel tot gevolg. Hieronder valt ook seksueel geweld tegen kinderen, maar dit is een klein deel van alle misdrijven waar het fonds mee te maken krijgt. Voor seksueel geweld volgt het Schadefonds Geweldsmisdrijven de definitie van zedenfeiten in het Wetboek van Strafrecht.

Aanvragen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven

Meeste aanvragen goedgekeurd, aantal aanvragen daalt

Uit [Figuur K5.1](#) blijkt dat veruit de meeste aanvragen met betrekking tot seksueel geweld tegen kinderen worden toegewezen. Dit betekent dat het seksueel geweld aannemelijk is gemaakt en dat de toedracht, aanleiding en omstandigheden duidelijk worden geacht. Enkele keren per jaar worden aanvragen ingetrokken of buiten behandeling gesteld.³⁵⁵ Dit gebeurt bijvoorbeeld als er onderdelen in de aanvraag missen, waardoor deze niet in behandeling kan worden genomen. Het Schadefonds neemt in dergelijke gevallen wel contact op met de aanvrager, maar dit is niet altijd succesvol. In gevallen van verkrachting en langdurig seksueel misbruik wordt ernstig letsel automatisch aangenomen. Als een aanvraag wordt afgewezen, is dat omdat het misdrijf niet in Nederland heeft plaatsgevonden, het feit te oud is, de aanvraag te laat is ingediend of het misdrijf niet aannemelijk kan worden bevonden, zoals is vastgelegd in de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven. In dit laatste geval is er meestal te weinig objectieve informatie om de aanvraag te ondersteunen.³⁵⁶

Figuur K5.1 Aantal slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat een tegemoetkoming heeft aangevraagd, per jaar en beslissing, 2020-2024 (N = 3.823)

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

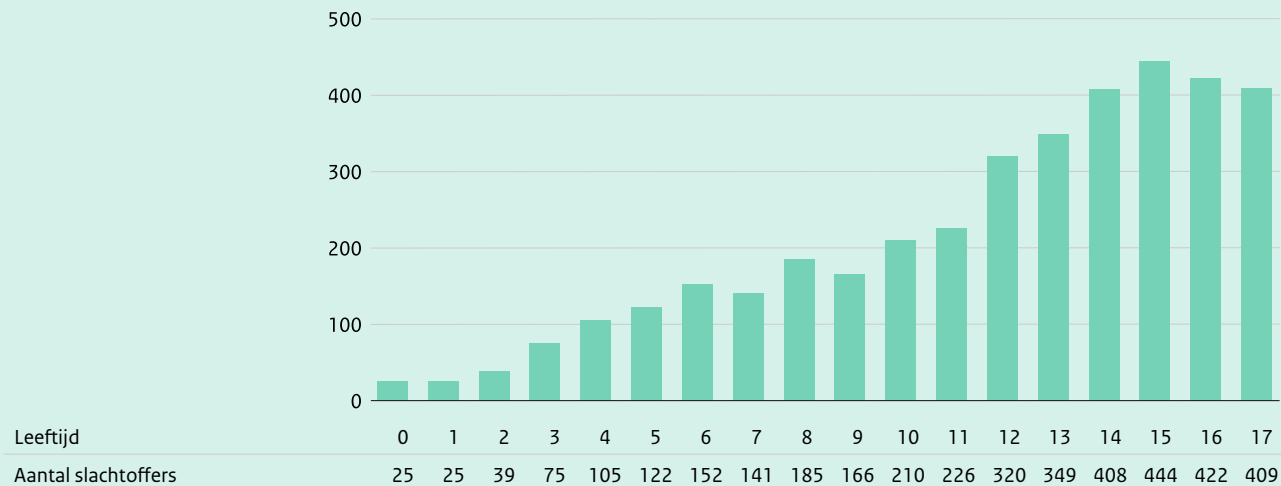
Uit de figuur blijkt ook dat het aantal aanvragen van slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen in 2024 behoorlijk is gedaald ten opzichte van 2023 en ook de jaren daarvoor. Het Schadefonds kan hier geen verklaring voor geven.

³⁵⁵ Dit gebeurt minder dan vijf keer per jaar. Daarom zijn deze niet opgenomen in de figuur.

³⁵⁶ Schriftelijke informatie Schadefonds Geweldsmisdrijven, d.d. 5 september 2025.

Slachtoffers waren meestal tussen de 12 en 17 jaar oud toen het seksueel geweld plaatsvond

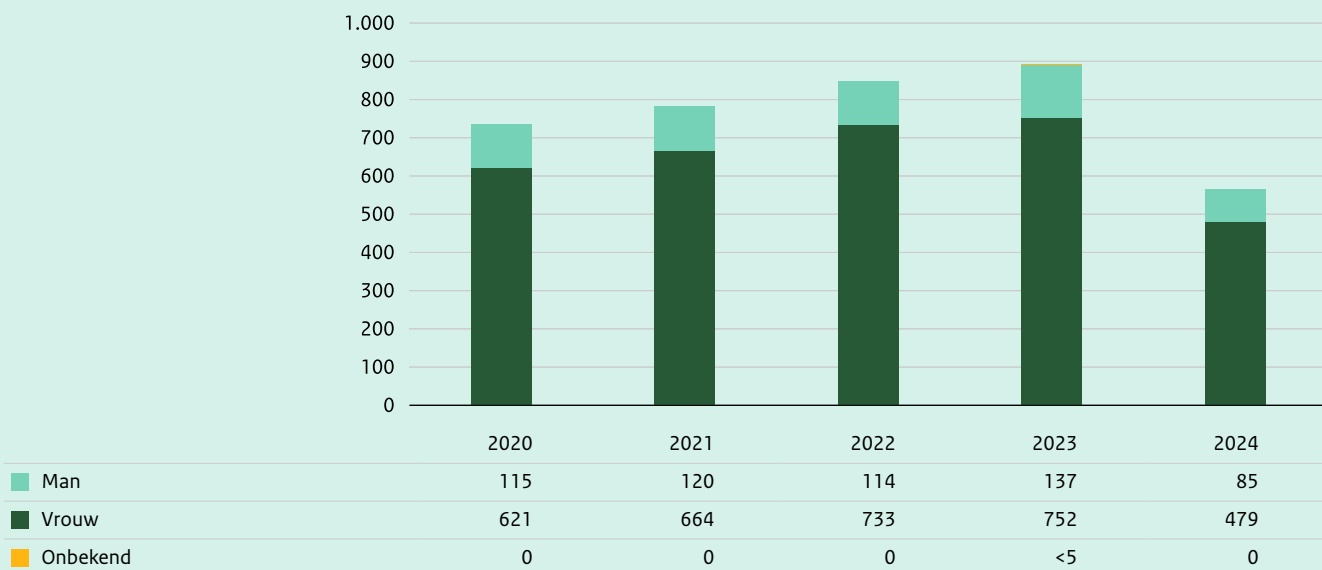
Figuur K5.2 laat zien dat er meer aanvragen binnenkomen van slachtoffers die al wat ouder zijn op het moment dat zij seksueel geweld meemaken. Er is een grote piek zichtbaar in de puberleeftijd, tussen 12 en 17 jaar. Dit beeld is vergelijkbaar met dat van voorgaande jaren. Dit beeld komt overeen met de leeftijd waarop kinderen het meest kwetsbaar blijken om seksueel geweld mee te maken (zie ook [Uitgelicht Prevalentie](#)).³⁵⁷

Figuur K5.2 Aantal slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat een tegemoetkoming heeft aangevraagd, naar leeftijd op het moment van het misdrijf, 2020-2024 (N = 3.823)

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

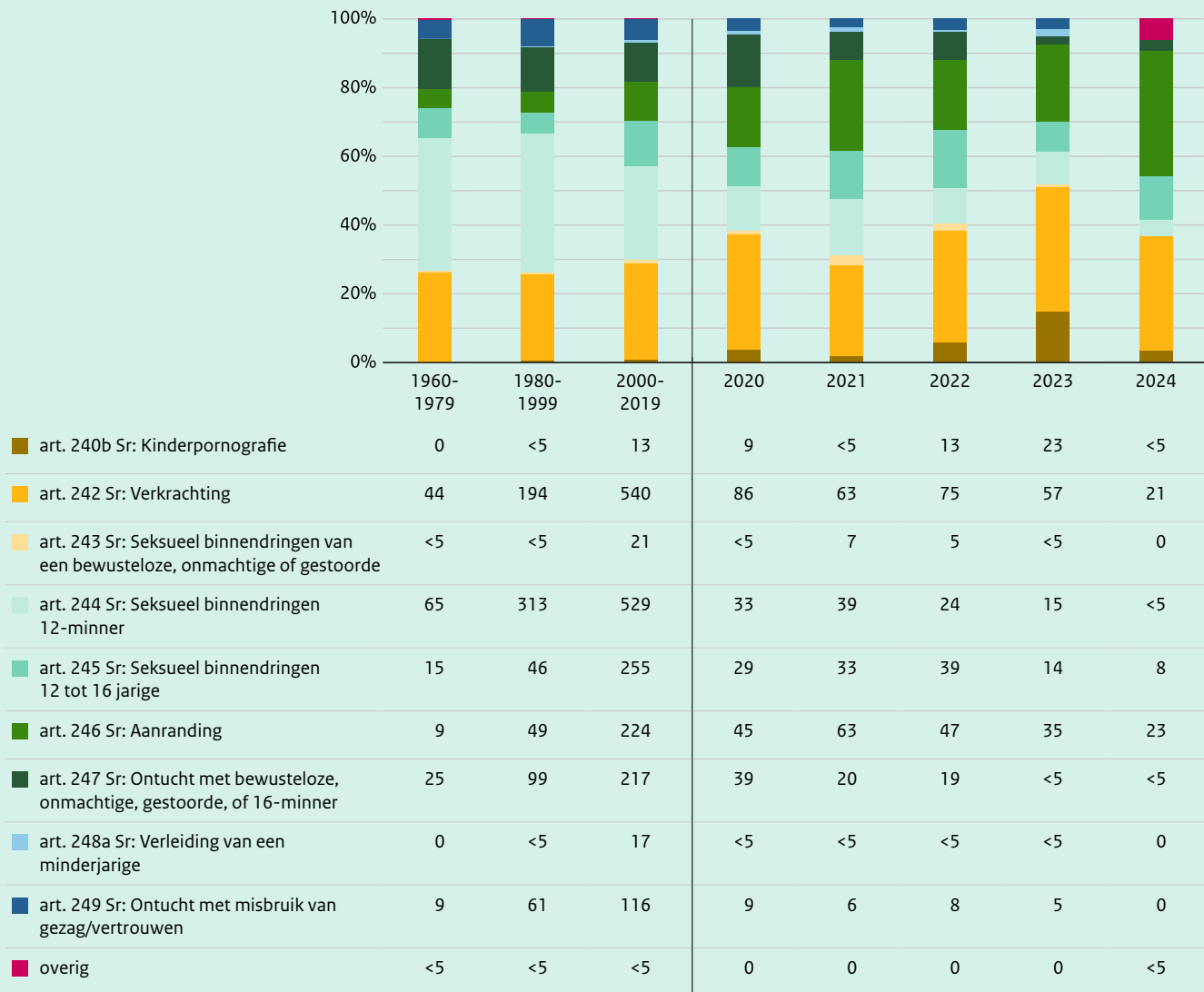
Verder blijkt uit Figuur K5.3 dat het beeld dat met name vrouwelijke slachtoffers een aanvraag indienen wegens het meemaken van seksueel geweld consistent is door de jaren heen.

Figuur K5.3 Aantal slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat een tegemoetkoming heeft aangevraagd, naar geslacht, 2020-2024 (N = 3.823)

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

³⁵⁷ Nationaal Rapporteur, 2022 (Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2021).

Figuur K5.4 Aantal slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat een tegemoetkoming heeft aangevraagd, naar jaar van misdrijf en vorm van seksueel geweld, 2020-2024 (N = 3,823)

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Figuur K5.4 laat zien dat de verdeling van de vormen van seksueel misbruik verschilt per periode dat het misbruik plaatsvond. Waar het in de jaren voor 2000 bij meer dan 60% van de slachtoffers gaat om verkrachting of het seksueel binnendringen van iemand onder de 12 jaar, is die verdeling bij recentere pleegjaren anders. Het aandeel slachtoffers dat een aanvraag doet vanwege slachtofferschap van kinderpornografie neemt bijvoorbeeld toe tot aan 2023. Opvallend is dat er in 2024 maar twee aanvragen ingediend werden door slachtoffers van kinderpornografie. Ook komen slachtoffers met aanvragen vanwege aanranding relatief vaker voor in recentere pleegjaren. Deze verandering kan te maken hebben met de ontwikkelingen in de samenleving, waardoor er meer aandacht is gekomen voor zedenmisdrijven. Het kan zijn dat slachtoffers zich daardoor beter bewust zijn van het feit dat ook zedenfeiten als aanranding strafbaar zijn en dat ze zich dus sneller melden.

5.6 In het kort

In de periode 2020-2024 zijn in totaal 3.446 zaken waarin in ieder geval seksueel geweld tegen kinderen ten laste is gelegd voor de rechter gebracht. In deze periode is het aantal zaken dat jaarlijks in eerste aanleg wordt afgedaan met ongeveer een kwart toegenomen. Dit geldt zowel voor zaken van fysiek als niet-fysiek seksueel geweld tegen kinderen.

Opvallend is dat 17% van de verdachten minderjarig is en 12% adolescent (jonger dan 23 jaar). Bij fysiek seksueel geweld tegen kinderen is een vijfde (20%) van de verdachten minderjarig en bij niet-fysiek seksueel geweld is dit 7%. Dit bevestigt wederom dat slachtoffers van fysiek seksueel geweld tegen kinderen niet zelden door leeftijdsgenoten tot slachtoffer worden gemaakt.

In ongeveer 86% van de zaken die aan de rechter worden voorgelegd, volgt een veroordeling. Het aantal vrijspraken is, na een eerdere stijging, in 2024 afgenomen. Wanneer een veroordeling volgt wordt in bijna driekwart van de zaken (74%) in ieder geval een vrijheidsbenemende straf opgelegd. Ook is te zien dat door de jaren heen de duur van de vrijheidsbenemende straf bij met name fysiek seksueel geweld toeneemt. De gemiddelde duur van de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf in zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen is 568 dagen (ongeveer 1 jaar en 7 maanden). Meestal worden er geen bijkomende straffen opgelegd; als dat wel gebeurt, gaat het vaak om een contactverbod of een tbs-maatregel.

In meer dan de helft van de zaken waarin een veroordeling volgt (56%) wordt een schadevergoedingsmaatregel opgelegd. Dit geldt vooral voor zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen, namelijk in meer dan twee derde van de zaken.

Tot slot blijven de doorlooptijden van de behandeling van een zaak door het OM en de rechter een punt van zorg. De gemiddelde duur van inschrijving bij het OM tot dagvaarding is 130 dagen (ruim 4 maanden) en de gemiddelde duur van dagvaarding tot berechting in eerste aanleg is 290 dagen (ongeveer 9,5 maanden). Totaal is het gemiddelde 1 jaar en 2 maanden. Daar komt de periode van onderzoek door de politie nog bovenop.

6 | Conclusie

Een omvangrijk probleem, meldingen toegenomen

Seksueel geweld tegen kinderen is een ingrijpend en omvangrijk probleem. Maar liefst 36% van de 16- en 17-jarige meisjes en 14% van de 16- en 17-jarige jongens rapporteert het afgelopen jaar slachtoffer geweest te zijn van seksuele intimidatie en/of geweld, zo blijkt uit de CBS Prevalentiemonitor.³⁵⁸ Ook het onderzoek Seks onder je 25^e van Rutgers en Soa Aids Nederland schetst een zorgwekkend beeld: 20% van de meisjes en 4% van de jongens geeft aan ooit te zijn gedwongen tot seksuele handelingen die zij niet wilden.³⁵⁹ Daarnaast heeft twee derde van de meisjes (66%) en bijna een derde van de jongens (29%) een vorm van seksuele grensoverschrijding ervaren.

Veel van het seksueel grensoverschrijdend gedrag vindt online plaats, zoals het onderzoek De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd van Fonds Slachtofferhulp laat zien. Een kwart van de jongeren tussen de 12 en 25 jaar heeft in de afgelopen twaalf maanden een of meerdere vormen van online seksueel misbruik en/of online seksuele intimidatie meegemaakt.³⁶⁰ En één op de twee jongeren geeft aan ooit in hun leven hier mee te maken hebben gehad.

De omvang van het probleem blijkt ook uit de meldingen bij de politie en de meldpunten Centrum Seksueel Geweld (CSG), Veilig Thuis, Helpwanted, Stop it Now en het Meldpunt Kinderporno. Sinds 2020 is het aantal meldingen bovendien toegenomen bij de politie, CSG, Helpwanted, en Stop it Now. Alleen bij Veilig Thuis was er sprake van een daling. Vooral in 2022 is een stijging zichtbaar; voor de politie was dit zelfs een piekjaar. Tussen 2020 en 2024 behandelde de politie ruim 17 duizend meldingen.

Te beperkt zicht op het daadwerkelijke aantal kinderen dat seksueel geweld meemaakt

Het aantal meldingen bij de politie en meldpunten stijgt, maar op dit moment bestaat er geen volledig beeld van de daadwerkelijke omvang van seksueel geweld tegen kinderen van 0 tot 18 jaar in Nederland en de ontwikkeling daarvan. Er is een aantal periodieke onderzoeken waarin jongeren worden bevraagd over ervaringen met seksueel geweld, zoals de CBS Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag. Daarin worden, naast volwassenen, 16- en 17-jarigen ondervraagd. Ook is er het onderzoek Seks onder je 25^e van Rutgers en Soa Aids Nederland, dat zich richt op jongeren tussen de 13 en 25 jaar.³⁶¹ Daarnaast heeft Fonds Slachtofferhulp dit jaar voor het eerst, in samenwerking met Ipsos, een onderzoek uitgevoerd naar het meemaken van online vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag onder 12- tot 25-jarigen.³⁶²

Deze onderzoeken richten zich echter alleen op een bepaalde leeftijdsgroep of bepaalde vormen van seksueel geweld, waardoor een compleet beeld van de totale prevalentie ontbreekt. Of onderzoeken richten zich enkel op seksueel geweld dat zich in het verleden heeft afgespeeld. Zo is er op dit moment geen goed inzicht in de actuele prevalentie van seksueel geweld tegen kinderen onder de 12 jaar en de actuele prevalentie van fysieke vormen van seksueel geweld van kinderen tot aan 16 jaar.

³⁵⁸ CBS, 2024.

³⁵⁹ de Graaf et al., 2023.

³⁶⁰ Fonds Slachtofferhulp, 2025.

³⁶¹ de Graaf et al., 2023.

³⁶² Fonds Slachtofferhulp, 2025.

Dit is om twee redenen problematisch. Ten eerste, zo laat ook deze monitor opnieuw zien, vertellen maar heel weinig kinderen aan hulpverleners of de politie over hun ervaringen. Het gaat in zowel het onderzoek Seks onder je 25^e als het onderzoek van Fonds Slachtofferhulp maar om enkele procenten van het totaal aantal slachtoffers. Alleen de cijfers over het aantal meldingen bij deze instanties geven dus onvoldoende inzicht in de ontwikkeling van het aantal kinderen dat met seksueel geweld te maken krijgt. Daarvoor is periodiek prevalentieonderzoek nodig, waarin kinderen en omstanders bevroegd worden.

Ten tweede is zonder structureel prevalentieonderzoek niet goed te zeggen welke impact overheidsprogramma's, zoals het Nationaal Actieprogramma Seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag, en interventies vanuit onderwijs, hulpverlening en strafrecht hebben om seksueel geweld tegen kinderen te bestrijden. Er is inzicht nodig in de prevalentie om te kunnen beoordelen of er daadwerkelijk minder kinderen slachtoffer worden en onder welke groepen dit wel of niet het geval is. Alleen op die manier kunnen interventies aangepast worden om daadwerkelijk effectief te zijn. Vanwege het belang om een goed inzicht te krijgen in de actuele prevalentie van alle vormen van seksueel geweld tegen kinderen in alle leeftijdsgroepen, maakt de Nationaal Rapporteur dit tot prioriteit.

Toenemende maatschappelijke aandacht

De toename van het aantal meldingen moet niet uitsluitend negatief worden gezien. Actualiteiten zoals de uitzending van BOOS over seksueel grensoverschrijdend gedrag bij The Voice of Holland in 2022 en, meer recent, de Barendrechtse zedenzaak en de zaak tegen Winston A. uit Enkhuizen (zie [Hoofdstuk 1](#)), leiden tot brede verontwaardiging en versterken de maatschappelijke aandacht en discussie. Die groeiende maatschappelijke aandacht voor seksueel geweld is zeer welkom: steeds meer slachtoffers en betrokkenen weten de weg naar hulp en advies te vinden. Tegelijkertijd laten de cijfers in dit rapport duidelijk zien – net als de prevalentiecijfers – dat seksueel geweld, ook tegen kinderen, geen randverschijnsel is maar wijdverbreid in onze samenleving voorkomt.

Misbruik in de thuissfeer: een blinde vlek

De Nationaal Rapporteur waarschuwt echter voor een blinde vlek. Er is de afgelopen jaren veel aandacht voor seksueel geweld en grensoverschrijdend gedrag dat zich afspeelt in de publieke ruimte, het uitgaansleven ('Wij eisen de nacht op'), op de werkvloer en bij sportclubs. Terecht. Maar de grote groep die slachtoffer wordt in de thuissfeer mag niet uit het oog raken. In lijn met de vorige monitor blijkt ook nu weer dat in meer dan de helft van de meldingen bij de politie (60%) het seksueel misbruik plaatsvond in een woning. Daarmee is het aannemelijk dat een familielid of een bekende het seksueel misbruik heeft gepleegd. Uit eerder onderzoek van de Nationaal Rapporteur is bovendien naar voren gekomen dat bij ruim een derde van de veroordelingen sprake is van een familieband tussen de pleger en het slachtoffer.³⁶³ Vermoedelijk zijn beide cijfers nog een onderschatting. Slachtoffers van incest hebben vaak nóg meer moeite om hun ervaringen te delen en een deel van de slachtoffers is door hun jonge leeftijd volledig afhankelijk van ouders of verzorgers.

³⁶³ Nationaal Rapporteur, 2016 (Ontucht voor de rechter).

Laagdrempelige voorzieningen zoals de Kindertelefoon en online chatfuncties van hulpinstanties zijn daarom van cruciaal belang. Ook het op school bespreekbaar maken van seksualiteit en grenzen kan kinderen helpen: enerzijds om te beseffen dat zij zelf de regie horen te hebben over hun lichaam, anderzijds om misbruik te durven bespreken.³⁶⁴

Slachtoffers gemiddeld 12 jaar, verdachten aanzienlijk vaak minderjarig

Daarnaast is het van belang om stil te staan bij de kenmerken van slachtoffers en plegers. De politiedata laten zien dat het merendeel van de slachtoffers vrouw is (85%), terwijl het grootste deel van de verdachten man is (96%). De gemiddelde leeftijd van de geregistreerde slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen bij de politie is 12 jaar. De leeftijd die het vaakst voorkomt is 15 jaar: 14% van de slachtoffers. In totaal is er bij de politie 1.750 keer een minderjarige verdachte geregistreerd in de jaren 2020-2024, dat is 26% van het totaal aantal verdachten.

Uit de OM-data blijkt verder dat de gemiddelde leeftijd van verdachten van fysiek seksueel geweld tegen kinderen 34 jaar is. Opvallend is echter dat uit deze data ook blijkt dat een aanzienlijke groep jonger is: 20% van de verdachten is minderjarig en 12% valt in de categorie jongvolwassenen (18 tot 23 jaar). Vaak gaat het daarbij om jongeren die leeftijdsgenoten als slachtoffer hebben.

Online seksueel geweld: maatschappelijk probleem met enorme omvang

De Nationaal Rapporteur maakt zich ernstig zorgen over de verschillende signalen dat online seksueel grensoverschrijdend gedrag steeds meer kinderen treft en niet effectief bestreden wordt. Onderzoek van Fonds Slachtofferhulp laat zien dat één op de twee jongeren tussen de 12 en 25 jaar ooit te maken heeft gehad met online seksueel misbruik en/of online seksuele intimidatie.³⁶⁵ En dat veel jongeren op korte en lange termijn negatieve gevolgen ondervinden van wat zij online hebben meegemaakt. Jongeren krijgen met name te maken met seksuele intimidatie, bijvoorbeeld het ongewild online laten zien van geslachtsdelen of het proberen over te halen om seksuele handelingen te verrichten. Maar ook met ongewenste sexting (het ongewild ontvangen van seksueel getinte foto's of video's) en sexchatting (het online aangesproken worden door een volwassene die een seksueel getint gesprek wil). Daarnaast komen sextortion (afpersing met naaktbeelden) en grooming (het online benaderen door een volwassene met als doel seksueel contact) veel voor.

Uit deze monitor komt naar voren dat ook de politie en de meldpunten de afgelopen jaren een stijgend aantal slachtoffers van online vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag registreren (zie Hoofdstuk 2). Zo is het aantal meldingen bij het Team Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK) van de politie gestegen. En ook bij het meldpunt Helpwanted komen de afgelopen jaren steeds meer hulpvragen binnen van jongeren die te maken hebben gehad met online seksueel grensoverschrijdende gedragingen. De vormen die daar het vaakst gemeld worden zijn afpersen met naaktbeelden en doorsturen van naaktbeelden via chats. Daarbij komt dat de politie en meldpunten zich ernstig zorgen maken over het toenemend aantal meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik dat met behulp van artificial intelligence (AI) is gegenereerd. Zo krijgen zij steeds vaker meldingen van kinderen die het slachtoffer zijn geworden van deepfakes, waarbij foto's en video's zijn gemanipuleerd en kinderen

³⁶⁴ zie bijvoorbeeld het boek *Iedereen wist het* van Rinke Verkerk.

³⁶⁵ Fonds Slachtofferhulp, 2025.

geseksualiseerd worden afgebeeld. Ook het gebruik van nudify-apps, waarmee eenvoudig naaktbeelden van kinderen gemaakt kunnen worden, is een zorgelijk fenomeen waar de politie en meldpunten de verstrekende gevolgen voor de slachtoffers van zien. De opkomst van het gebruik van artificial intelligence zorgt ervoor dat de politie – met een verder toenemend aantal meldingen – steeds meer moet selecteren waar de beperkte capaciteit op wordt ingezet. Voor slachtoffers betekent dat, dat wanneer zij eenmaal de stap hebben gezet om aangifte te doen, dit lang niet altijd leidt tot een onderzoek.

Dat maar weinig jongeren de stap om aangifte te doen maken, laten de verschillende prevalentieonderzoeken zien. Ondanks een stijgend aantal meldingen bij de politie en meldpunten, geven veel jongeren aan dat zij niemand vertellen over hun ervaringen. Als ze dat al doen, dan maar zelden aan politie of hulpverleners. Mogelijk is dat omdat zij een drempel ervaren om met hun verhaal naar de politie of hulpverlening gaan. Een andere mogelijke verklaring is dat online seksueel geweld in de beleving van jongeren haast een normaal aspect van hun leven is geworden. Zij zijn zich daardoor minder bewust van hun slachtofferschap. Het kan ook zijn dat kinderen vooral behoefte hebben aan steun vanuit hun eigen omgeving, bijvoorbeeld van ouders en vrienden. Het is daarom belangrijk dat ouders en vrienden in staat zijn om zulke ondersteuning te geven aan het kind en waar nodig door te verwijzen naar politie en/of formele vormen van hulp. In het Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag is terecht aandacht voor de rol van de directe omgeving van slachtoffers.³⁶⁶ Zij moeten weten hoe te handelen wanneer een slachtoffer hen vertelt over seksueel grensoverschrijdend gedrag, zowel offline als online.

Aandacht voor gezonde relationele en seksuele ontwikkeling, óók online

Voor een positieve, gezonde en veilige ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat er open en leeftijdsgebonden met hen gesproken wordt over relaties en seksualiteit. Kinderen moeten leren dat hun lichaam van hen is, dat een ander hun grenzen moet respecteren en dat zij die van een ander moeten respecteren. Zowel offline, als online.

Ook in deze monitor blijkt weer dat een aanzienlijk deel van het seksueel geweld tegen kinderen gepleegd wordt door een leeftijdsgenoot. Het benadrukt hoe belangrijk het is dat kinderen al op jonge leeftijd leren wat oké en niet oké is op het gebied van seksualiteit.

Uit de meest recente prevalentieonderzoeken blijkt nogmaals wat we al langer weten: dat kinderen vaak (een lange tijd) aan niemand vertellen dat zij te maken hebben (gehad) met seksueel geweld. Dat geldt zowel voor fysieke als niet-fysieke vormen. Dat heeft grote gevolgen. Zij lopen alleen rond met een geheim en ontvangen niet de hulp en ondersteuning die zij nodig hebben. Bovendien kan het geweld niet worden gestopt.

Een open gesprek met kinderen voeren over relaties, weerbaarheid en seksualiteit is een potentieel belangrijke eerste stap om de enorme drempel te verlagen die kinderen ervaren om anderen erover te vertellen. Ouders spelen hierin uiteraard een belangrijke rol. Tegelijkertijd praten niet alle ouders met hun kinderen over relaties en seksualiteit en voelen niet alle kinderen de mogelijkheid om er thuis vragen over te stellen. Bovendien vindt seksueel geweld vaak plaats in de eigen omgeving van een kind. Daarom is het zo

³⁶⁶ Website Rijksoverheid, <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanpak-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-en-seksueel-geweld> (geraadpleegd 3 oktober 2025).

belangrijk dat kinderen op school goede, betrouwbare informatie aangereikt krijgen en dat ook daar het gesprek wordt gevoerd.

Positief is dan ook dat er met de ontwikkeling van nieuwe kerndoelen voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs concreter is geworden wat kinderen in het onderwijs moeten leren als onderdeel van de relationele en seksuele vorming. De Nationaal Rapporteur vindt het echter opvallend dat er in de concept-kerndoelen beperkt aandacht is voor seksueel grensoverschrijdend gedrag in de online wereld. Gelet op de grote omvang van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de online wereld is het belangrijk dat hier expliciet aandacht voor is, zodat voor scholen helder is dat dit een onderdeel moet zijn van hun lessen in relationele en seksuele vorming.

Ook opvallend is dat in de nieuwe eindtermen voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs en in de kaders voor het middelbaar beroepsonderwijs er helemaal geen aandacht is voor seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dat is niet goed te rijmen met het gegeven dat juist in deze oudere leeftijdsgroepen kinderen te maken krijgen met seksueel geweld, zo blijkt ook weer uit deze monitor.

Vanwege deze omissies doet de Nationaal Rapporteur de volgende aanbevelingen:

- 1. De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Stichting Leerplan Ontwikkeling en veldpartijen de opdracht te geven om online seksueel grensoverschrijdend gedrag explicieter aandacht te geven in de kerndoelen en in de uitwerking daarvan in de bijbehorende leerlijnen voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.*
- 2. De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris en de demissionair minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan om budget beschikbaar te stellen voor de (door)ontwikkeling van goed onderbouwd lesmateriaal en het bijscholen van leerkrachten op het gebied van online seksueel grensoverschrijdend gedrag, zodat scholen in staat worden gesteld om kwalitatief goede invulling te geven aan de kerndoelen aan de hand van bewezen effectieve methoden.*
- 3. De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris en de demissionair minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan om ervoor te zorgen de relationele en seksuele vorming ook goed geborgd is voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.*

Meer dagvaardingen en veroordelingen

Per 1 juli 2024 is de Wet seksuele misdrijven (Wsm) in werking getreden. Hierdoor zijn er meer vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag strafbaar. Ook is voor sommige delicten de bewijslast veranderd ten gunste van het slachtoffer. De eerste zaken die onder deze wet vallen, zijn al ingeschreven bij en afgehandeld door het OM. Het betreft vooralsnog een klein aantal zaken op basis waarvan nu nog geen conclusies getrokken kunnen worden over de werking van de wet. In deze monitor over 2020-2024 hebben de meeste zaken nog betrekking op de ‘oude’ wet misdrijven tegen de zeden.

In de periode 2020-2024 heeft het OM 6.728 zaken inhoudelijk afgehandeld. Hiervan eindigden er 3.939 in een dagvaarding en 2.266 zaken in een onvoorwaardelijk technisch sepot. De afgelopen jaren is er sprake van een stijging in het aantal dagvaardingen en een daling in het aantal technische sepots. Dat is een positieve ontwikkeling die erop duidt dat een gebrek aan bewijs relatief minder vaak een reden is om de strafprocedure te beëindigen. Ook kiest het OM steeds vaker voor een OM-strafbeschikking, met name bij zaken van niet-fysiek seksueel geweld.

Verder zijn deze periode in totaal 3.446 zaken, waarin in ieder geval seksueel geweld tegen kinderen ten laste is gelegd, voor de rechter gebracht. Opvallend is dat 30% van de gedagvaarde verdachten van seksueel geweld minderjarig of adolescent (jonger dan 23 jaar) is, waarvan 17% minderjarig. Dit bevestigt wederom dat leeftijdsgenoten vaak leeftijdsgenoten tot slachtoffer maken.

In ongeveer 86% van de zaken die aan de rechter worden voorgelegd volgt een veroordeling. Het aantal vrijspraken is, na een eerdere stijging in 2024, afgenomen. Wanneer een veroordeling volgt, wordt in bijna driekwart van de zaken (74%) in ieder geval een vrijheidsbenemende straf opgelegd. Ook is te zien dat door de jaren heen de duur van de vrijheidsbenemende straf, met name bij fysiek seksueel geweld, is toegenomen tot gemiddeld 568 dagen (ongeveer 1 jaar en 7 maanden). Meestal legt de rechter geen bijkomende straffen op. Als dat wel gebeurt, dan is dat vaak een contactverbod of een tbs-maatregel. In meer dan de helft van de zaken (56%) wordt een schadevergoedingsmaatregel opgelegd. Dit geldt vooral bij zaken van fysiek seksueel geweld tegen kinderen, namelijk in meer dan twee derde van de zaken.

Lange doorlooptijden belastend voor slachtoffers

De doorlooptijden van de behandeling van een zaak door het OM en de rechter blijven een punt van zorg. Hoewel het evident is dat er in bepaalde gevallen een lange doorlooptijd nodig is voor een gedegen onderzoek, is een lange doorlooptijd in de meeste gevallen erg belastend voor het slachtoffer. De gemiddelde duur van inschrijving bij het OM tot aan het moment van dagvaarding is ruim 4 maanden. De gemiddelde duur van dagvaarding tot berechting in eerste aanleg is ongeveer 9,5 maanden. In totaal is de gemiddelde doorlooptijd van zaken van seksueel geweld tegen kinderen 1 jaar en 2 maanden. Daar komt dan de periode van onderzoek door de politie nog bij. Een van de prioriteiten van de strafrechtketen van de afgelopen jaren en voor de komende jaren is dan ook het verkorten van de doorlooptijden van zedenzaken. Verschillende parketten en gerechten nemen maatregelen om de achterstanden op het vlak van seksuele misdrijven weg te werken en de doorlooptijden van seksuele misdrijven te verkorten, maar de beleidsdoelstellingen uit het Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken van het Bestuurlijk Ketenberaad zijn vooralsnog niet behaald.³⁶⁷

Het belang van de pro Justitia-rapportage in zaken van seksueel geweld tegen kinderen

Een belangrijk instrument in de berechting van plegers van seksueel geweld tegen kinderen is de pro Justitia-rapportage. Al langere tijd is er sprake van een tekort aan pro Justitia-rapporteurs, waardoor de afdoening van zaken vertraging oploopt. Er zijn al allerlei maatregelen genomen om dit tekort terug te dringen. Ook is geprobeerd de vertraging te beperken door alternatieven in te zetten, waaronder risicotaxatie door de reclassering of door de uitvoering van de rapportage te beperken tot een onderzoek door één gedragskundige.

De Nationaal Rapporteur waardeert de inspanningen die zijn geleverd, maar ziet desondanks dat de pro Justitia-rapportage nog altijd een vertragende factor is en dat het tekort aan rapporteurs, om verschillende redenen, niet volledig kan worden opgelost, terwijl deze rapportage, juist in zaken van seksueel geweld tegen kinderen, zeer belangrijk is. Er is namelijk in veel gevallen behoefte aan het nader duiden van het gedrag van de pleger in relatie tot het feit. Ook zijn deze zaken vaak complex, waardoor er veel tijd nodig is om tot een rapportage te komen die moet worden opgesteld door zowel een psychiater als een psycholoog. Alternatieven voor een rapportage zijn er in dit soort zaken dan ook vaak niet. Om een goede inschatting te maken van wat een pleger nodig heeft om herhaling te voorkomen, een passende behandeling te bieden en om te voorkomen dat gedragskundige aspecten in een zaak worden gemist, is een pro Justitia-rapportage een instrument dat niet achterwege kan worden gelaten. Het is dan ook noodzakelijk om in te blijven zetten op het terugdringen van de tekorten en daarbij, in overleg met de beroepsgroep, in te zetten op maatwerk.

³⁶⁷ Website strafrechtketen.nl, <https://www.strafrechtketen.nl/onderwerpen/doorlooptijden/actieplan-versterken-ketenaanpak-zedenzaken> (geraadpleegd 5 oktober 2025).

Daarnaast doet de Nationaal Rapporteur de volgende aanbeveling:

4. *De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan in zaken van seksueel geweld tegen kinderen waar gedragskundige aspecten aan de orde zijn, altijd een pro Justitia-rapportage te laten opstellen, op basis van een voor die casus passende vraagstelling.*

Essentieel: centrale coördinatie en duurzame aansturing in complexe aanpak seksueel geweld tegen kinderen

De toegenomen aandacht voor seksueel geweld is positief en leidt tot een groter gevoel van urgentie en tot beweging in de aanpak van het probleem. Meerdere beleidsontwikkelingen raken deels of in zijn geheel aan de aanpak van seksueel geweld tegen kinderen (zie Uitgelicht Beleidsontwikkelingen). Het is positief dat er op verschillende plekken wordt gewerkt aan het verbeteren van de aanpak van seksueel geweld, maar de verschillende trajecten en initiatieven sluiten niet altijd goed op elkaar aan, overlappen en zijn vaak van tijdelijke aard. De Nationaal Rapporteur ziet een gebrek aan centrale coördinatie en duurzame aansturing van de aanpak. Dat staat blijvende verbetering van de aanpak in de weg. Een van de knelpunten daarbij is dat de verantwoordelijkheid voor de aanpak verdeeld is over verschillende ministeries, wat de coördinatie en aansturing bemoeilijkt.

Zo heeft het traject rondom het goed georganiseerd landschap steun-, hulp- en meldpunten de ambitie om de hulpverlening voor slachtoffers van seksueel misbruik en geweld meer te stroomlijnen. De opvang die nu regionaal of lokaal is georganiseerd leidt tot grote verschillen in het aanbod van de hulpverlening. Het idee is een nieuwe manier van werken te ontwikkelen middels gezamenlijke multidisciplinaire triage om de hulpverlening aan slachtoffers te verbeteren en versnippering tegen te gaan. Door deze gezamenlijke aanpak hoeft het slachtoffer zijn of haar verhaal niet steeds opnieuw te doen en is er een vast aanspreekpunt. In twee regio's wordt deze aanpak in een pilot getest.

Een traject dat daaraan raakt is het Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken. Ook dit traject wil de multidisciplinaire samenwerking versterken, onder meer door in te zetten op alternatieve afdoeningen. Daarnaast wordt vanuit dit Actieplan ingezet op het eerder betrekken van de slachtoffercoördinator, zodat het slachtoffer gedurende het gehele strafproces een vast aanspreekpunt heeft. De pilot slachtofferadvocatuur heeft een duidelijke overlap met deze twee trajecten, maar is (nog) niet standaard geïntegreerd in de werkwijze van de gezamenlijke aanpak. In deze pilot neemt een slachtofferadvocaat, indien gewenst, in een vroeg stadium proactief contact op met het slachtoffer.

Bij al deze initiatieven is er doorgaans sprake van langlopende, intensieve trajecten waar veel stakeholders aan bijdragen. Er wordt veel geld en capaciteit geïnvesteerd om deze initiatieven op te starten en te laten slagen. Maar in de praktijk blijkt samenwerken met een groot aantal partijen binnen de huidige kaders een moeizaam proces, onder andere vanwege lokale verschillen en belangen van de betrokken organisaties. En vaak wordt niet voorzien in duurzame borging van de resultaten. Het uitblijven van de landelijke uitrol van de pilot slachtofferadvocatuur (zie Uitgelicht Beleidsontwikkelingen) is hiervan een voorbeeld.

Een gebrek aan centrale coördinatie en duurzame aansturing is ook te zien bij andere complexe en aanpalende vraagstukken, zoals bij de aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen of bij de aanpak mensenhandel. De noodzaak tot coördinatie wordt dan ook expliciet voorgeschreven in hoofdstuk 6 van de EU-Richtlijn Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk geweld. Een recent advies van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) biedt een aantal scenario's voor een landelijke coördinatie op dit terrein.³⁶⁸ In een gecompliceerd en versnipperd veld als de aanpak van seksueel geweld zijn duidelijke, zichtbare en blijvende coördinatie en regie vanuit de overheid onontbeerlijk. Dit houdt in dat de overheid heldere landelijke kaders stelt, die regionaal of lokaal kunnen worden ingevuld. Op deze wijze kan versnippering in de hulpverlening aan en ongelijke behandeling van (minderjarige) slachtoffers van seksueel geweld worden tegengegaan.

Daarom doet de Nationaal Rapporteur de volgende aanbeveling:

5. *De Nationaal Rapporteur beveelt de demissionair staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de demissionair staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan om te voorzien in centrale coördinatie en duurzame aansturing van de aanpak van seksueel geweld (tegen kinderen) waarin de rollen en verantwoordelijkheden van betrokken partijen duidelijk zijn omschreven en de centrale overheid de nodige (financiële) randvoorwaarden en kaders biedt voor de uitvoering van de aanpak op regionaal en lokaal niveau.*

³⁶⁸ Chin-A-Fat et al., 2025. Zie ook Nationaal Rapporteur, 2025 (Adviesbrief Versterking governance aanpak mensenhandel).

Literatuurlijst

De literatuurlijst is een overzicht van de literatuur die is gebruikt bij het schrijven van het verslag.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

De literatuurlijst moet worden opgesteld op een overzichtelijke manier en moet de bron van de literatuur duidelijk vermelden.

Algemene Rekenkamer (2023). *Georganiseerde onmacht*.

Andersson Elffers Felix (2020). *Stelsel in groei. Een onderzoek naar financiële tekorten in de jeugdzorg*.

ATKM (2025). *Jaarverslag ATKM 2024*.

Bauer, P.J. (2007). *Remembering the Times of Our Lives: Memory in Infancy and Beyond*. Psychology Press.

Bestuurlijk Ketenberaad (2022). *Actieplan versterken ketenaanpak zedenzaken*. Ministerie van Justitie en Veiligheid. <https://www.strafrechtketen.nl/onderwerpen/doorlooptijden/documenten/publicaties/2022/10/19/actieplan-versterken-ketenaanpak-zedenzaken>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2020). *Werkwijze veilig thuis - beleidsinformatie veilig thuis*. <https://longreads.cbs.nl/veilig-thuis-2e-halfjaar-2019/werkwijze-veilig-thuis/#:~:text=De%20dienst%20%27Onderzoek%27%20wordt%20ingezet,willen%20samenwerken%20met%20Veilig%20Thuis>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2024). *Prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag 2024. Onderzoeksdocumentatie en kwaliteitsanalyse*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2024/48/prevalentiemonitor-huiselijk-geweld-en-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-2024>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2025a). *Jeugdhulp 2024*.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2025b). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in de kindjaren, 2024*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2025/14/seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-in-de-kindjaren-2024>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2025c). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in Nederland bij 16- tot 18-jarigen, 2024*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2025/15/seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-bij-16-tot-18-jarigen-2024>

Centrum Seksueel Geweld (2025). *Jaarverslag Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld 2024*.

Chin-A-Fat, N., Hendriks, W., van der Wilt, A., Huiting, M., Schröer, L., & van der Steen, M. (2025). *(N)iets te kiezen: Scenario's voor landelijke coördinatie van de aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen*. Nederlandse School voor Openbaar Bestuur.

Covers, M., Noteboom, F., Dam, A., & Bicanic, I. (2022). *Drempels voor disclosure van seksueel geweld in anonieme online hulpverlening*. Centrum Seksueel Geweld.

De Graaf, H., Oldenhof, A., Kraan, Y., Beek, T., Kuipers, L., & Vermey, K. (2023). *Seks onder je 25°. Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2023*. Eburon. <https://doi.org/10.60116/sov3KloWq3>

De Jong, R. (2022). *Long-term consequences of child sexual abuse: Adult role fulfillment of child sexual abuse victims*. Vrije Universiteit.

Drouen, T., Boxum, C., Kramer, L., Post, E., & Keuning, A. (2024). *Controle van digitale gegevensdragers*. Hooghiemstra & Partners / Pro Facto / Rijksuniversiteit Groningen.

ECPAT (2022). *Terminologiegids voor de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik*. Defence for Children – ECPAT en Terre des Hommes.

Elbers, N. A., Meijer, S., Becx, I. M., Schijns, A. J. J. G., & Akkermans, A. (2018). *Slachtofferadvocatuur: De rol van de advocatuur in de bijstand van slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven*. NSCR.

Fonds Slachtofferhulp (2025). *De onzichtbare werkelijkheid blootgelegd. Een publieksrapportage van onderzoek naar de omvang, gevolgen en behoeften van jongeren na online seksueel misbruik en online seksuele intimidatie*.

Hailes, H.P., Yu, R., Danese, A., & Fazel, S. (2019). Long-term outcomes of childhood sexual abuse: An umbrella review. *The Lancet Psychiatry*, 6(10), 830-839. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(19\)30286-X](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(19)30286-X)

Hébert, M., Langevin, R., & Oussaïd, E. (2018). Cumulative childhood trauma, emotion regulation, dissociation, and behavior problems in school-aged sexual abuse victims. *Journal of Affective Disorders*, 225, 306-312. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2017.08.044>

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (2021). *Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd: Landelijk rapport 2021 vervolgtoezicht*. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Internet Watch Foundation (2025). *Annual data insights Report 2024*.

Khadr, S., Clarke, V., Wellings, K., Villalta, L., Goddard, A., Welch, J., Bewley, S., Kramer, T., & Viner, R. (2018). Mental and sexual health outcomes following sexual assault in adolescents: A prospective cohort study. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 2(9), 654-665. [https://doi.org/10.1016/S2352-4642\(18\)30202-5](https://doi.org/10.1016/S2352-4642(18)30202-5)

Kool, R. (2022). Strafbaarstelling van pedohandboeken, kindersekspoppen en kinderseksrobots, *NJB*, 27, 2151-2159.

Loibl, E., van der Aa, S., Lundh, M., Niemark, R., & van Well, C. (2022). *Quickscan wetgeving kindersekspoppen en kinderseksrobots*. Maastricht University.

Ministerie van Justitie en Veiligheid (2019, 30 oktober). *Pubers in beeld (sexting)*. Openbaar Ministerie. <https://www.om.nl/documenten/publicaties/jeugd/spiegels-en-vensters/map/pubers-in-beeld-sexting>

Ministerie van Justitie en Veiligheid (2022). *Veiligheidsagenda 2023-2026*.

Ministerie van Justitie en Veiligheid (2023, 22 december). *Beleid en straffen*. Openbaar Ministerie. <https://www.om.nl/onderwerpen/beleidsregels>

Ministerie van Justitie en Veiligheid (2025). *Strafrechtketen: Factsheet strafrechtketenmonitor*. <https://www.strafrechtketen.nl/documenten/rapporten/2025/06/06/factsheet-strafrechtketenmonitor-2024>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2023, 13 januari). *Elkaars wensen en grenzen herkennen, erkennen en respecteren*. Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

Nagtegaal, M. H. (2021). *Wet langdurig toezicht: Reconstructie van de beleidstheorie, eerste evidentie en nadere onderzoeksthema's*. Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2014). *Op goede grond*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2016). *Ontucht voor de rechter. Deel 2: De straffen*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2018). *Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2016*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2019). *Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2018*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2021). *Dadermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2015-2019*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2021). *Slachtoffermonitor mensenhandel 2016-2020*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2022). *Bouwen aan Bescherming. Onderzoek naar de aanbevelingen van vier onderzoekscommissies naar seksueel geweld in de Rooms-Katholieke Kerk, de sport en de jeugdzorg*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2022). *Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2021*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2023). *Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2023). *Position paper ten behoeve van rondetafelgesprek Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid over de Wet seksuele misdrijven*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2024). *Monitor mensenhandel 2019-2023*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen & Stop it Now (2023). *Maak het bespreekbaar: Onderzoek naar jonge (potentiële) daders van seksueel kindermisbruik*.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2024). *Advies aan minister van Justitie en Veiligheid: versterking governance mensenhandel*.

NOS Nieuws (2024, 30 december). *Zedenzaak Enkhuizen nog groter: jongen (13) zou meerdere keren zijn verkracht*.
<https://nos.nl/artikel/2550088-zedenzaak-enkhuizen-nog-groter-jongen-13-zou-meerdere-keren-zijn-verkracht>

NOS Nieuws (2025, 17 april). *Stichting moet van rechter stoppen met verspreiden valse informatie over Lentekriebels*.
<https://nos.nl/artikel/2563945-stichting-moet-van-rechter-stoppen-met-verspreiden-valse-informatie-over-lentekriebels>

NPO Radio 1 (2024, 15 maart). *Politie slaat alarm: steeds meer kinderporno gemaakt met hulp van AI*.
<https://www.nporadio1.nl/nieuws/binnenland/25ffe36a-c95b-4c31-a56b-do5009019do4/politie-slaat-alarm-steeds-meer-kinderporno-gemaakt-met-hulp-van-ai>

NPO Radio 1 (2025, 31 juli). *AI kinderporno is een steeds groter probleem*.
<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nos-radio-1-journaal/01985fff-363b-7374-b17e-91932df6e01f/2025-07-31-ai-kinderporno-is-een-steeds-groter-probleem>

NU.nl (2025, 3 maart). *18 van 31 meisjes in Barendrechtse zedenzaak zijn fysiek misbruikt*.
<https://www.nu.nl/misdaad/6347838/18-van-31-meisjes-in-barendrechtse-zedenzaak-zijn-fysiek-misbruikt>

Offlimits (2024). *Jaarverslag 2023*.

Offlimits (2025). *Jaarverslag 2024*.

Offlimits (2025, 30 juli). *Nudify-apps ongeluk in slow-motion*.
<https://offlimits.nl/nieuws/nudify-apps-ongeluk-in-slow-motion>

Politie (z.d.). *Brochures voor slachtoffers seksueel misbruik*. Geraadpleegd 25 september 2025,
<https://www.politie.nl/informatie/brochures-voor-slachtoffers-seksueel-misbruik.html>

Politie (z.d.). *Ik wil aangifte doen*. Geraadpleegd 8 augustus 2025,
<https://www.politie.nl/informatie/ik-wil-aangifte-doen.html>

Politie.nl (2024, 15 maart). *Toename door AI gemaakte kinderporno*.
<https://www.politie.nl/nieuws/2024/maart/15/00-toename-door-ai-gemaakte-kinderporno.html>

Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (2025). *Een nieuw perspectief op buitenstrafrechtelijke afdoeningen voor jeugdigen*.

Schadefonds Geweldsmisdrijven (z.d.). *Wat is de missie en visie van het Schadefonds?* Geraadpleegd 21 augustus 2025,
<https://schadefonds.nl/veelgestelde-vragen/wat-is-de-missie-en-visie-van-het-schadefonds/>

Schadefonds Geweldsmisdrijven (z.d.) *Kom ik in aanmerking?*. Geraadpleegd 26 oktober 2025,
www.schadefonds.nl/slachtoffer/kom-ik-in-aanmerking/

Sociaal-Economische Raad (2021). *Jeugdzorg: van systemen naar mensen*.

Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) (z.d.). Actualisatie kerndoelen | SLO. Geraadpleegd 4 september 2025, <https://www.actualisatiekerndoelen.nl/>

Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) (z.d.). Actualisatie van de examenprogramma's. Geraadpleegd 4 september 2025, <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/actualisatie-examenprogramma/>

Thiel, D. (2023, 20 december). *Investigation Finds AI Image Generation Models Trained on Child Abuse*. <https://cyber.fsi.stanford.edu/news/investigation-finds-ai-image-generation-models-trained-child-abuse>

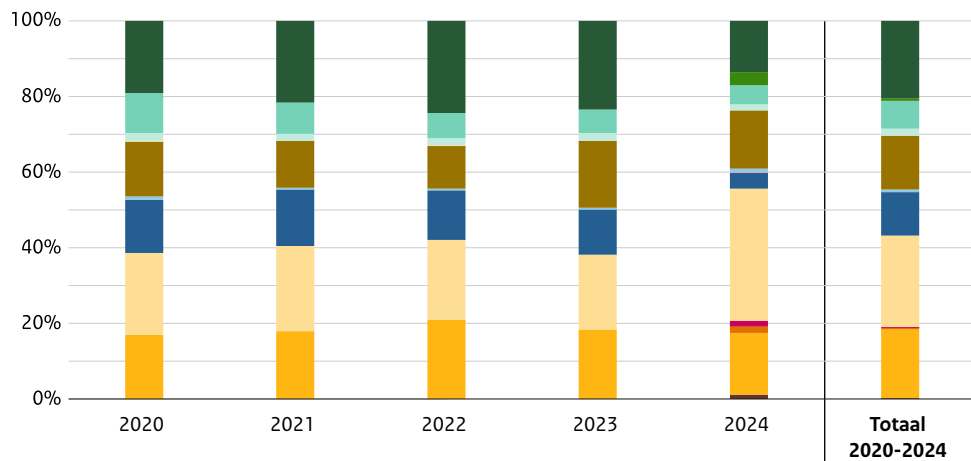
Van den Broek, T., Van 't Klooster, S.A.A., & Nagtegaal, M.H. (2024). *De gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel in 2022: Kenmerken van uitspraken tot opleggingen en tenuitvoerleggingen*. Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum.

Van Doorn, R., Jager, B., Neervoort, N., van der Ploeg, Y., & van der Wal, S. (2022). *"Ik ben het niet waard dus droppen ze mij maar hier"*. Stichting Het Vergeten Kind.

Verkerk, R. (2024). *Het hele dorp wist het*. De Correspondent.

Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (2025, 14 januari). *Controles digitale gegevensdragers veroordeelden online seksueel kindermisbruik opnieuw vormgeven*. <https://www.wodc.nl/actueel/nieuws/2025/01/14/controles-van-digitale-gegevensdragers-veroordeelden-online-seksueel-kindermisbruik-opnieuw-vormgeven>

Bijlage

■ Aanranding met dwang/geweld/bedreiging	575	735	935	830	500	3.575
■ Aanranding zonder dwang/geweld (opzet/schuld)	-	-	-	-	125	125
■ Aanstootgevend gedrag (schennis)	320	280	250	225	190	1.265
■ Grooming	60	65	75	70	55	325
■ Kinderprostitutie	5	0	5	0	<5	10
■ Misbruik seksueel beeldmateriaal	440	415	430	630	570	2.485
■ Pornografie/schadelijke vertoning aan kind	25	20	20	15	30	110
■ Seksueel corrumperen	-	-	-	-	15	15
■ Seksueel misbruik afhankelijkheidsrelatie (voorheen: incest)	420	510	500	420	150	1.995
■ Seksueel misbruik kind (verkrachting/aanranding kind)	655	765	805	700	1.290	4.215
■ Seksuele intimidatie offline	-	-	-	-	45	45
■ Seksuele intimidatie online	-	-	-	-	15	15
■ Sexchatting	-	-	-	-	55	55
■ Verkrachting met dwang/geweld/bedreiging	510	605	800	655	600	3.175
■ Verkrachting zonder dwang/geweld (opzet/schuld)	-	-	-	-	45	45

Figuur B1.1 Aantal geregistreerde meldingen bij de politie van seksueel geweld tegen kinderen, naar Maatschappelijke Klasse, 2020-2024 (N = 17.460)

Bron: data politie

De Nationaal Rapporteur rapporteert over de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland en de effecten van het beleid op deze thema's.

Wie is de Nationaal Rapporteur?

De Nationaal Rapporteur is Conny Rijken. De Nationaal Rapporteur wordt ondersteund door een team van deskundige en bevlogen medewerkers met een multidisciplinaire achtergrond.

Wat doet de Nationaal Rapporteur in de aanpak van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen?

De Nationaal Rapporteur onderzoekt de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland en de effecten van het beleid op deze thema's. Met deze kennis adviseert de Nationaal Rapporteur de nationale en lokale overheid, andere bestuursorganen, internationale organisaties en uitvoerende organisaties over hoe zij mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen kunnen voorkomen en bestrijden. In de thematische onderzoeken en regelmatig verschijnende monitors ligt de nadruk op het volgen en verbeteren van de aanpak van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen.

Postadres

Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Telefoon: 070 370 45 14

www.nationaalrapporteur.nl

december 2025